

T.C. ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE
İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI

ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ, İZİN VE DENETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

TEKNİK FAALİYET RAPORU
2021

ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ, İZİN VE DENETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ TEKNİK FAALİYET RAPORU: 2021

Bu çalışma;
Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı
Çevresel Etki Değerlendirmesi, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü
Çevre Envanteri ve Bilgi Yönetimi Dairesi Başkanlığı
Çevre Durum Raporları Şube Müdürlüğü tarafından yayıma hazırlanmıştır.

ISBN : 978 – 625 – 7076 – 29 – 6

Yayın No : 53

Adres : Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı
Çevresel Etki Değerlendirmesi, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü
Mustafa Kemal Mahallesi 2082 Cadde No: 52
Çankaya / Ankara

Tel : 0 312 410 16 91

Faks : 0 312 417 02 57

e-ileti : cebyd@csb.gov.tr

web : <https://ced.csb.gov.tr/>

Basım : Bu kitap Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı matbaasında basılmıştır

Bu yayının 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'na göre her hakkı Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'na aittir. Gerçek ve tüzel kişiler tarafından izinsiz çoğaltılamaz.

Bu raporda yer alan içeriğin tamamı ya da bir kısmı atıfta bulunmak kaydı ile Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'ndan izin almadan kullanılabilir.

ANKARA – 2022

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
1. GİRİŞ	1
2. ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ ÇALIŞMALARI	4
2.1. ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ BAŞVURULARI	4
2.2. ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ GENEL VERİLERİ	7
2.3. STRATEJİK ÇEVRESEL DEĞERLENDİRME UYGULAMALARI	9
3. İZİN VE LİSANS ÇALIŞMALARI	12
3.1. ÇEVRE İZİN VE LİSANSLAMA ÇALIŞMALARI	12
3.2. İTHALAT VE İHRACAT İZİNLERİ	13
4. DENETİM ÇALIŞMALARI	17
4.1. ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ, İZİN VE DENETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜNÜN DENETİM FAALİYETLERİ VE İDARI PARA CEZASI UYGULAMALARI	18
4.1.1. ÇED İzleme ve Çevre Denetimi Faaliyetleri	18
4.1.2. Büyük Endüstriyel Kaza Riski Taşıyan Tesislerin Denetimi Faaliyetleri	21
4.1.3. Piyasa Gözetimi ve Denetimi Faaliyetleri	21
4.2. ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ İL MÜDÜRLÜKLERİNİN DENETİM FAALİYETLERİ VE İDARI PARA CEZASI UYGULAMALARI	23
4.3. ÇEVRE KANUNU UYARINCA DURDURMA CEZASI UYGULAMALARI	27
4.4. ÇEVRE DENETİMİNDE YETKİ DEVRİ	30
5. ÇEVRESEL İZLEME ÇALIŞMALARI	32
5.1. HAVA KALİTESİNİN İZLENMESİ ÇALIŞMALARI	32
5.1.1. Akdeniz Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü	34
5.1.2. Doğu Anadolu Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü	36
5.1.3. Ege Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü	39
5.1.4. Güneydoğu Anadolu Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü	42
5.1.5. Güney İç Anadolu Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü	43
5.1.6. Kuzey İç Anadolu Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü	47
5.1.7. Marmara Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü	50
5.1.8. Orta Karadeniz Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü	54
5.2. DENİZLERDE BÜTÜNLEŞİK İZLEME ÇALIŞMALARI	57
5.3. SÜREKLİ EMİSYON ÖLÇÜM SİSTEMLERİ	58
5.4. SÜREKLİ ATIKSU İZLEME ÇALIŞMALARI	59
5.5. EVSEL VE ENDÜSTRİYEL KİRLİLİK İZLEME ÇALIŞMALARI	59
5.6. KİRLİTİCİ SALIM VE TAŞIMA KAYDI	60
5.7. ÇEVRE REFERANS LABORATUVARI ANALİZ HİZMETLERİ	60
6. ÇEVRE YETERLİK ÇALIŞMALARI	63
6.1. ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ RAPORU HAZIRLAYACAK FİRMALARIN YETERLİK DURUMLARI	63
6.2. ÇEVRE GÖREVLİSİ/ÇEVRE MÜHENDİSİ, ÇEVRE DANIŞMANLIK FİRMALARI VE ÇEVRE YÖNETİMİ BİRİMLERİNİN YETERLİK DURUMLARI	63
6.3. ÇEVRE YETKİLENDİRME ÇALIŞMALARI	64
6.4. ÇEVRE ETİKETİ ÇALIŞMALARI	65
6.5. ÇEVRE ÖLÇÜM VE ANALİZ LABORATUVARI YETERLİK ÇALIŞMALARI	67

7. ULUSLARARASI ÇALIŞMALAR, PROJELER VE EĞİTİM ÇALIŞMALARI	70
7.1. ULUSLARARASI ÇALIŞMALAR	70
7.1.1. IMPEL Ağı Çalışmaları.....	70
7.1.1.1. <i>Endüstriyel Emisyonlar Direktifinin Uygulanmasının Desteklenmesi</i>	70
7.1.1.2. <i>Düzenli Depolama ve Döngüsel Ekonomi Projesi</i>	70
7.1.1.3. <i>Atık Konferansı ve NCP Toplantısı</i>	71
7.1.1.4. <i>IMPEL Genel Kurulu</i>	71
7.1.2. Avrupa Çevre Ajansı Çalışmaları	71
7.1.2.1. <i>Yurtdışında Katılım Sağlanan Faaliyetler</i>	72
7.1.2.2. <i>Ülkemizde Gerçekleştirilen AÇA Faaliyetler</i>	72
7.1.2.3. <i>AÇA Yönetim Kurulu Toplantıları</i>	72
7.1.2.4. <i>AÇA Ulusal Odak Noktaları Toplantıları</i>	72
7.2. PROJELER	73
7.2.1. Çevre Denetimlerinin Planlanması Projesi.....	73
7.2.2. Stratejik Çevresel Değerlendirme Yönetmeliği'nin Uygulanmasının Desteklenmesi Projesi	73
7.2.3. Türkiye Çevre Etiketleri Sisteminin (TÇES) Geliştirilmesi Projesi	74
7.2.4. Yeterlik Hizmetlerinin Etkinleştirilmesine Dair Kapasite Geliştirilmesi Projesi	75
7.2.5. Marmara Denizi Havzası Çevre Denetim Kapasitesinin Güçlendirilmesi Projesi	75
7.2.6. Marmara Denizi Bütünsel Modelleme Sistemi (MARMOD) FAZ II Projesi	75
7.3. EĞİTİM ÇALIŞMALARI	76
7.3.1. Çevre Referans Laboratuvarı Numune Alma Eğitimi.....	76
7.3.2. Emisyon-İmisyon Ölçümleri, Ölçüm ve Numune Alma Eğitimi ve Emisyon-İmisyon Ölçümleri Raporlama Eğitimi.....	76
7.3.3. Çevre Denetçisi Eğitimi	76
8. ÇEVRESEL BİLGİ YÖNETİMİ SİSTEMİ	77
8.1. TÜRKİYE ÇEVRE DURUM RAPORU.....	77
8.2. ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ İZİN VE DENETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ TEKNİK FAALİYET RAPORU	77
8.3. İL ÇEVRE DURUM RAPORLARI.....	77
8.4. ÇEVRESEL GÖSTERGELER.....	78
8.5. TEHLİKELİ VE TEHLİKESİZ ATIK İSTATİSTİKLERİ BÜLTENİ.....	79
8.6. TIBBİ ATIK BÜLTENİ	79
8.7. ÇEVRE DENETİMİ İSTATİSTİKLERİ BÜLTENİ	80
9. SONUÇLAR	81
EKLER	84
EK - 1. 2021 YILINDA “2872 SAYILI ÇEVRE KANUNU UYARINCA VERİLECEK İDARİ PARA CEZALARINA İLİŞKİN TEBLİĞ (2021/2)” GEREĞİNCE UYGULANAN İDARİ PARA CEZASI MİKTARLARI.....	84
EK - 2. ÇED YÖNETMELİĞİ KAPSAMINDA VERİLEN ÇED KARARLARININ SEKTÖREL BAZDA YILLARA GÖRE DAĞILIMI	87
EK - 3. ÇED YÖNETMELİĞİ KAPSAMINDA VERİLEN ÇED KARARLARININ YILLARA GÖRE DAĞILIMI	89
EK - 4. ÇED OLUMLU KARARI SAYILARININ 1993-2021 DÖNEMİNDE İLLERE VE YILLARA GÖRE DAĞILIMI	90
EK - 5. ÇED GEREKLİ DEĞİLDİR KARARI SAYILARININ 1993 - 2021 DÖNEMİNDE İLLERE VE YILLARA GÖRE DAĞILIMI	94
EK - 6. 01.01.2014 - 31.12.2021 TARİHLERİ ARASINDA ÇED OLUMSUZ, ÇED GEREKLİDİR KARARLARININ, DOSYA İPTAL/İADE SAYILARININ İLLERE GÖRE DAĞILIMI	98
EK - 7. 2021 YILINA AİT GEÇİCİ FAALİYET BELGESİ VE ÇEVRE İZİNİ/LİSANSI SAYILARININ İLLERE GÖRE DAĞILIMI	101
EK - 8. 2021 YILINDA ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ İL MÜDÜRLÜKLERİ TARAFINDAN YAPILAN DENETİM SAYILARI VE UYGULANAN CEZA MİKTARLARI	104
EK - 9. 2021 YILINDA BAKANLIK MERKEZ VE ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ İL MÜDÜRLÜKLERİ TARAFINDAN YAPILAN DENETİMLERİN TÜRLERE GÖRE DAĞILIMI	107

EK – 10. 2009-2021 YILLARI ARASINDA BAKANLIK MERKEZ VE ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ İL MÜDÜRLÜKLERİNİN DENETİM SAYILARI.....	110
EK – 11. 2009-2021 YILLARI ARASINDA BAKANLIK MERKEZ VE ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ İL MÜDÜRLÜKLERİNİN CEZA MİKTARLARI.....	114
EK – 12. 2021 YILINDA İLLERDE YAPILAN EGZOZ DENETİM SAYILARI VE UYGULANAN CEZA MİKTARLARI.....	118
EK – 13. 2021 YILINDA ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ İL MÜDÜRLÜKLERİ VE YETKİ DEVRİ YAPILMIŞ KURUM / KURULUŞLAR TARAFINDAN YAPILAN PİYASA GÖZETİMİ VE DENETİMİ SAYILARI VE UYGULANAN CEZA MİKTARLARI.....	121
EK – 14. 2021 YILINDA TESPİT EDİLEN UYGUNSUZLUK SAYILARININ VE UYGULANAN CEZA MİKTARLARININ DAĞILIMI	124
EK – 15. GEMİLERDEN KAYNAKLANAN KİRLİLİĞİN DENETİMİ VE YAPTIRIM UYGULANMASI KONUSUNDA YETKİ DEVRİ YAPILAN KURULUŞLAR TARAFINDAN YILLARA GÖRE UYGULANAN CEZA MİKTARI (TL)	128

ÇİZELGELER DİZİNİ

	Sayfa
Çizelge 1 – 2021 yılı içerisinde verilen ÇED Kararlarının sektörel dağılımı*	4
Çizelge 2 – 2021 yılı içerisinde ÇED Yönetmeliği Ek-1 ve Ek-2 kapsamında verilen diğer kararlar	6
Çizelge 3– Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından verilen ÇED Kararları	6
Çizelge 4 – Yıllar itibariyle Çevre İzin ve Lisans Yönetmeliği kapsamında verilen belgelerin sayıları.....	12
Çizelge 5 - İthalat ve ihracat izinleri.....	16
Çizelge 6 – 2021 yılında ÇED İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü tarafından gerçekleştirilen denetimler	19
Çizelge 7 – 2021 yılında ÇED, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü tarafından gerçekleştirilen çevre denetimleri, uygulanan ceza miktarları ve sayısı.....	19
Çizelge 8 – 2021 yılında ÇED, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü tarafından uygulanan ceza miktarları	19
Çizelge 9 – Piyasa gözetimi ve denetimlerinin yıllara göre dağılımı	22
Çizelge 10 – 2021 yılında Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlükleri tarafından gerçekleştirilen çevre denetimleri*	23
Çizelge 11 – Çevre denetimi sayılarının yıllara göre dağılımı	23
Çizelge 12 – 2021 yılında Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlükleri tarafından uygulanan ceza miktarları ve sayısı.....	24
Çizelge 13 – Yıllar bazında Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından Çevre Kanunu uyarınca uygulanan toplam ceza miktarları (TL).....	25
Çizelge 14 - 2021 yılında Çevre Kanunu uyarınca Bakanlık merkez ve Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlükleri tarafından verilen kapatma/durdurma kararlarının sayısı.....	28
Çizelge 15 – Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından denetim ve yaptırım uygulama konusunda yetki devri yapılan kurumlar ve konu başlıkları	30
Çizelge 16 - Gemilerden kaynaklanan kirliliğin denetimi ve yaptırım uygulanması konusunda yetki devri yapılan kuruluşlar tarafından 2021 yılında uygulanan ceza miktarı	31
Çizelge 17 – Temiz Hava Merkezleri ve bağlı iller.....	33
Çizelge 18 – Akdeniz Temiz Hava Merkezine bağlı iller ve istasyon yerleri	35
Çizelge 19 - Doğu Anadolu Temiz Hava Merkezine bağlı iller ve istasyon bilgileri.....	38
Çizelge 20 – Ege Temiz Hava Merkezine bağlı iller ve istasyon yerleri.....	40
Çizelge 21 - Güneydoğu Anadolu Temiz Hava Merkezine bağlı iller ve istasyon yerleri	43
Çizelge 22 - Güney İç Anadolu Temiz Hava Merkezine bağlı iller ve istasyon yerleri	46
Çizelge 23 – Kuzey İç Anadolu Temiz Hava Merkezine bağlı iller ve istasyon yerleri	48
Çizelge 24 – Marmara Temiz Hava Merkezine bağlı iller ve istasyon yerleri	51
Çizelge 25 - Orta Karadeniz Temiz Hava Merkezine bağlı iller ve istasyon yerleri.....	56
Çizelge 26 - 2021 yılı itibariyle Çevresel Etki Değerlendirmesi Raporu hazırlama yetkisine sahip firma sayısı	63
Çizelge 27 - Çevre Görevlisi/Çevre Mühendisi, Çevre Yönetim Birimi ve Çevre Danışmanlık Firmalarına verilen belge sayıları ile gerçekleştirilen firma denetim sayısı	63
Çizelge 28 – Toprak kirliliğinin kontrolü ve noktasal kaynaklı kirlenmiş sahaların temizlenmesi konusunda yetkilendirme çalışmaları kapsamında yeterlik belgesine sahip firmaların sayısı	64

Çizelge 29 – Deniz çevresinin petrol ve diğer zararlı maddelerle kirlenmesine ilişkin risk değerlendirilmesi ve acil müdahale planlarının hazırlanması çalışmalarını kapsayarak yeterlik belgesine sahip firmaların sayısı	64
Çizelge 30 – Araç takip servis sağlayıcıları konusunda yeterlik belgesine sahip firmaların sayısı	65
Çizelge 31 – Çevre mevzuatı kapsamında ölçüm/analiz yapmaya yetkili laboratuvarların yıllara göre değişimi (2011-2021)	67
Çizelge 32 - 2021 yılında Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından gerçekleştirilen denetim ve idari yaptırımların sayısı	81
Çizelge 33 - 2021 yılında Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından gerçekleştirilen çevre denetimleri sonucunda uygulanan idari yaptırımların sayısı ve ceza miktarlarının konulara göre dağılımı	81
Çizelge 34 - Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından 2021 yılında gerçekleştirilen denetimlerin türleri	83
Çizelge 35 – 2021 yılı egzoz denetimi verileri	83

GRAFİKLER DİZİNİ

	Sayfa
Grafik 1 – 2021 yılında ÇED Olumlu ve ÇED Gerekli Değildir Kararı verilen projelerin sektörel dağılımı	5
Grafik 2 – 2021 yılında ÇED Olumlu Kararı verilen projelerin sektörel dağılımı	5
Grafik 3 – 2021 yılında ÇED Gerekli Değildir Kararı verilen projelerin sektörel dağılımı	6
Grafik 4 - Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği kapsamında 1993-2021 yılları arasında verilen ÇED kararlarının dağılımı	7
Grafik 5 – Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği kapsamında 1993-2021 yılları arasında verilen ÇED Olumlu ve ÇED Gerekli Değildir Kararlarının sektörel dağılımı	8
Grafik 6 – 1993-2021 yılları arasında ÇED Olumlu Kararı verilen projelerin sektörel dağılımı	8
Grafik 7 – 1993-2021 yılları arasında ÇED Gerekli Değildir Kararı verilen projelerin sektörel dağılımı .	9
Grafik 8 - 2017-2021 yılları arasında SÇD yürütülen planların sektörel dağılımı	10
Grafik 9 - 2021 yılında SÇD Bildirimi yapılan planların sektörel dağılımı	11
Grafik 10 – Çevre İzin ve Lisans Yönetmeliği kapsamında düzenlenen Çevre İzin Belgesi veya Çevre İzin ve Lisans Belgesi sayılarının yıllara göre dağılımı	13
Grafik 11 - 2021 yılında ÇEDİDGM tarafından uygulanan idari yaptırım sayısının konulara göre dağılımı	20
Grafik 12 – 2021 yılı sonu itibariyle ÇEDİDGM tarafından uygulanan ceza miktarlarının konulara göre dağılımı	20
Grafik 13 - 2021 yılı sonu itibariyle BEKRA Bildirim Sistemine bildirimde bulunan kuruluşların dağılımı	21
Grafik 14- 2021 yılında Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlükleri tarafından uygulanan idari yaptırım sayılarının konulara göre dağılımı	24
Grafik 15 – 2021 yılında Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlükleri tarafından uygulanan idari yaptırım miktarlarının konulara göre dağılımı	25
Grafik 16 – Yıl bazında Bakanlık merkez teşkilatı tarafından Çevre Kanunu uyarınca uygulanan toplam ceza miktarı	26
Grafik 17 – Yıl bazında Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlükleri tarafından Çevre Kanunu uyarınca uygulanan toplam ceza miktarı	26
Grafik 18 - Yıl bazında egzoz konusunda uygulanan idari para cezaları (TL)	27
Grafik 19 - Yıl bazında Çevre Kanunu uyarınca Bakanlık merkez ve Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlükleri tarafından verilen kapatma/durdurma kararlarının sayısı	29
Grafik 20 - Ölçülen Toplam Kirletici Parametre Sayısı	32
Grafik 21 - Yıllar İtibariyle Toplam Hava Kalitesi İzleme İstasyon Sayıları	33
Grafik 22 – 2021 yılında Çevre Referans Laboratuvarında analizi yapılan numunelerin dağılımı	61
Grafik 23 - Çevre mevzuatı kapsamında ölçüm/analiz yapmaya yetkili laboratuvarların kapsam dağılımı	67
Grafik 24 - Yıllara göre yayınlanan çevresel göstergelerin konu başlıklarına göre sayıları	78
Grafik 25 – 2021 yılında Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'nın tüm birimleri tarafından Çevre Kanunu gereğince uygulanan idari yaptırım miktarlarının konularına göre dağılımı	82
Grafik 26 – 2021 yılında Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'nın tüm birimleri tarafından Çevre Kanunu gereğince uygulanan idari yaptırım sayılarının konularına göre dağılımı	82
Grafik 27 – 2021 yılında Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından uygulanan denetimleri türlere göre dağılımı	83

HARİTALAR DİZİNİ

	Sayfa
Harita 1 - Akdeniz Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü'nün görev alanına giren iller.....	34
Harita 2 - Doğu Anadolu Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü'nün görev alanına giren iller	37
Harita 3 - Doğu Anadolu Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü'ne bağlı illerdeki Hava Kalitesi İzleme İstasyonlarının yerleri.....	37
Harita 4 - Ege Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü'nün görev alanına giren iller	39
Harita 5 - Ege Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü'ne bağlı illerdeki istasyonların yerleri	40
Harita 6 - Güneydoğu Anadolu Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü'nün görev alanına giren iller	42
Harita 7 - Güney İç Anadolu Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü'ne bağlı iller.....	44
Harita 8 - Güney İç Anadolu Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü'ne bağlı illerdeki istasyonlar.....	45
Harita 9 - Kuzey İç Anadolu Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü'nün görev alanına giren iller	47
Harita 10 - Kuzey İç Anadolu Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü'ne bağlı illerdeki istasyonların yerleri	50
Harita 11 - Marmara Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü'nün görev alanına giren iller.....	51
Harita 12 - Marmara Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü'ne bağlı illerdeki istasyonların yerleri	54
Harita 13 - Orta Karadeniz Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü'nün görev alanına giren iller	55
Harita 14 - Orta Karadeniz Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü'ne bağlı illerdeki istasyonlar	56
Harita 15 - Denizlerde bütünleşik kirlilik izleme çalışması izleme noktaları	58

FOTOĞRAFLAR DİZİNİ

	<u>Sayfa</u>
Fotoğraf 1 - Ordu-Giresun-Trabzon Bütünleşik Kıyı Alanları Yönetim Planı İstişare Toplantısı, Trabzon 2021	10
Fotoğraf 2 - Güney İç Anadolu Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü Laboratuvarı.....	44
Fotoğraf 3 - Hava kirliliği ölçüm istasyonu.....	45
Fotoğraf 4 - Orta Karadeniz Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü	55
Fotoğraf 5 - AR-GE Laboratuvarı	61
Fotoğraf 6 - Mobil Su ve Atık Su Analiz Laboratuvarı	62
Fotoğraf 7 - Çevre Etiket Kurulu 3. Ve 4. Toplantısı.....	66
Fotoğraf 8 - Çevre Etiket Toplantıları.....	66
Fotoğraf 9 - Stratejik Çevresel Değerlendirme Yönetmeliğinin Desteklenmesi Kapanış Toplantısı	74

KISALTMALAR

AB	Avrupa Birliği
AÇA	Avrupa Çevre Ajansı (European Environment Agency)
ATSS	Atık Takip Servis Sağlayıcı
ATHMM	Akdeniz Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü
ATYÖN	Atık Yönetim Uygulaması
ÇDY	Çevre Denetimi Yönetmeliği
ÇED	Çevresel Etki Değerlendirmesi
ÇEDİDGM	Çevresel Etki Değerlendirmesi, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü
ÇEDY	Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği
ÇİLY	Çevre İzin ve Lisans Yönetmeliği
ÇRL	Çevre Referans Laboratuvarı
ÇŞİDİM	Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü
DADP	Dahili Acil Durum Planları
EKİP	Evsel ve Endüstriyel Kirlilik İzleme Programı
GFB	Geçici Faaliyet Belgesi
ĞİATHMM	Güney İç Anadolu Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü
IMPEL	AB Çevre Mevzuatının Uygulanması ve Yaptırımı Ağı (European Network for the Implementation and Enforcement of Environmental Law)
KSTK	Kirletici Salım ve Taşıma Kaydı
MoTAT	Mobil Tehlikeli Atık Takip Sistemi
PGD	Piyasa Gözetimi ve Denetimi
PGDKK	Piyasa Gözetimi ve Denetimi Koordinasyon Kurulu
SAİS	Sürekli Atıksu İzleme Sistemi
SÇD	Stratejik Çevresel Değerlendirme
SEÖS	Sürekli Emisyon Ölçüm Sistemleri
THM	Temiz Hava Merkezi

1. GİRİŞ

Çevresel Etki Değerlendirmesi, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü 10 Temmuz 2018 tarih ve 30474 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararname'si (Kararname No: 1) madde 104 kapsamında görevlerini yürütmektedir. Söz konusu Kararnamede belirtilen Çevresel Etki Değerlendirmesi, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü'nün görevleri aşağıda verilmektedir.

MADDE 104 – (1) Çevresel Etki Değerlendirmesi, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü'nün görev ve yetkileri şunlardır:

- a) Çevresel etki değerlendirme ve stratejik çevresel değerlendirme çalışmalarını yapmak ve bu konuda gerekli kararları almak, izlemek ve denetlemek,
- b) Çevre kirliliğini önleme ve çevre kalitesini iyileştirmeye yönelik her türlü faaliyet ve tesisi izlemek, gerekli tedbirleri almak ve aldırarak, denetlemek, çevre izni ve lisansı vermek,
- c) Çevre kirliliğine neden olan faaliyet ve tesislerin emisyon, deşarj ve atıklar ile arıtma ve bertaraf sistemlerini izlemek ve denetlemek,
- ç) Serbest bölgeler dâhil olmak üzere, ülke genelinde çevreye olumsuz etkileri olan atık ve kimyasallar ile hava kirliliği, gürültü, titreşim ve iyonlaştırıcı olmayan radyasyon ile ilgili faaliyetleri izlemek, yeraltı ve yerüstü sularına, denizlere ve toprağa olumsuz etkileri olan her türlü faaliyeti belirlemek, denetlemek, tehlikeli hallerde veya gerekli durumlarda faaliyetleri durdurmak,
- d) Temiz hava merkezlerinin kurulması ve yönetilmesiyle ilgili iş ve işlemleri yürütmek,
- e) Motorlu kara taşıtları egzoz emisyonlarının belirlenen standartlara uygunluğunu belgelemek, izlemek ve denetlemek,
- f) Alıcı ortamları izlemek, buna ilişkin altyapıyı oluşturmak, çevre kirliliği ile ilgili olarak ölçüm ve analiz ölçütlerini belirlemek, uygulamak ve uygulanmasını sağlamak; çevreyle ilgili her türlü ölçüm, izleme, analiz ve kontroller yapacak laboratuvarlar kurmak, kurdukmak, bunların akreditasyon işlemlerini yapmak, yaptırmak; alıcı ortamlar konusunda ölçüm yapacak kuruluşları belirlemek,
- g) Her türlü atık bertaraf tesisine lisans vermek, bunları izlemek ve denetlemek,
- ğ) Bakanlığın görev alanına giren ürünlerin ilgili mevzuat ve teknik düzenlemelere uygunluğunu ve güvenilirliğini tespit etmek amacıyla denetim yapmak, yaptırmak, yetkili kuruluşlar arasında koordinasyonu sağlamak,
- h) Çevre envanterini ve çevre durum raporlarını hazırlamak ve Avrupa Çevre Ajansı ile ilişkileri yürütmek,
- ı) Görev alanına giren faaliyetleri izlemek ve denetlemek, uluslararası çalışmaları izlemek ve ulusal düzeyde uygulanmasını sağlamak,
- i) Bakan tarafından verilen diğer görevleri yapmak.

Çevresel Etki Değerlendirmesi, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü 1 Genel Müdür, 3 Genel Müdür Yardımcısı, 8 Daire Başkanlığı ile doğrudan Genel Müdürlüğe bağlı 8 adet Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü ile görevlerini yerine getirmektedir.

Çevre politikasının temeli düzenli çevre raporlamasının yapılmasına dayanmaktadır. Genel anlamda bilgi ve verilerin düzenlenerek rapor olarak yayınlanması politika üretmenin, stratejik planlama yapılmasının ve karar alma süreçlerinin bilgi temelinin oluşturmaktadır. Düzenli çevre raporlamaların yapılması, ileriye dönük eğilimler ve belirsizliklerin daha iyi anlaşılmasını sağlayacak ve politika seçenekleri ile bunların sonuçlarının izlenmesinin etkinliğini artırmaktadır. Bunun bir sonucu olarak Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı ÇED, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü'nün 2021

yılında çevre mevzuatı kapsamında yürüttüğü çalışmaları ve çalışmalar sonucu üretilen verileri içeren bu rapor kamuoyunun bilgisine sunulmaktadır.

Bu rapor kapsamında bulunan bölümler ve bölümlerin kısa içerikleri aşağıda verilmektedir:

Çevresel uygunluk zincirinin ilk halkasını oluşturan ÇED Yönetmeliği çerçevesinde 2021 yılı içerisinde verilen ÇED kararlarına ilişkin veri ve değerlendirmeler **Bölüm 2**'de, çevresel uygunluk zincirinin diğer bir halkasını oluşturan Çevre İzin ve Lisans Yönetmeliği gereğince düzenlenen çevre izni/lisansı belgelerine ilişkin bilgiler de **Bölüm 3**'de yer almaktadır

2021 yılında Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı merkez ve Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlükleri tarafından Çevre Kanunu kapsamında gerçekleştirilen çevre denetimi çalışmaları ile ilgili istatistik veriler (piyasa gözetimi ve denetimi ile egzoz denetimi de dahil olmak üzere), çevre denetimleri sırasında uygunsuzlukları saptanan işletmelere uygulanan idari yaptırım bilgileri; denetim yetkisini devrettiği kurum ve kuruluşlara ilişkin bilgiler, gemilerden kaynaklanan kirliliğin denetimi ve yaptırım uygulanması konusunda yetki devri yapılan kuruluşlar tarafından 2021 yılı içinde uygulanan ceza miktarları **Bölüm 4**'de bulunmaktadır.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından 2021 yılı içerisinde gerçekleştirilen çevresel izleme çalışmaları **Bölüm 5**'de verilmektedir. Bu bölümde; Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından, hava kirliliğinin çevre ve insan sağlığı üzerindeki etkilerini önlemek veya azaltmak, hava kalitesi ile ilgili bilgi toplamak ve uyarı eşikleri aracılığı ile halkın bilgilendirilmesini sağlamak amacıyla kurulan Temiz Hava Merkezleri hakkında bilgi, ülkemiz denizlerinde gerçekleştirilen bütünleşik izleme çalışması sonuçları, atıksu (evsel ve endüstriyel) izleme çalışmaları vb konular yer almaktadır.

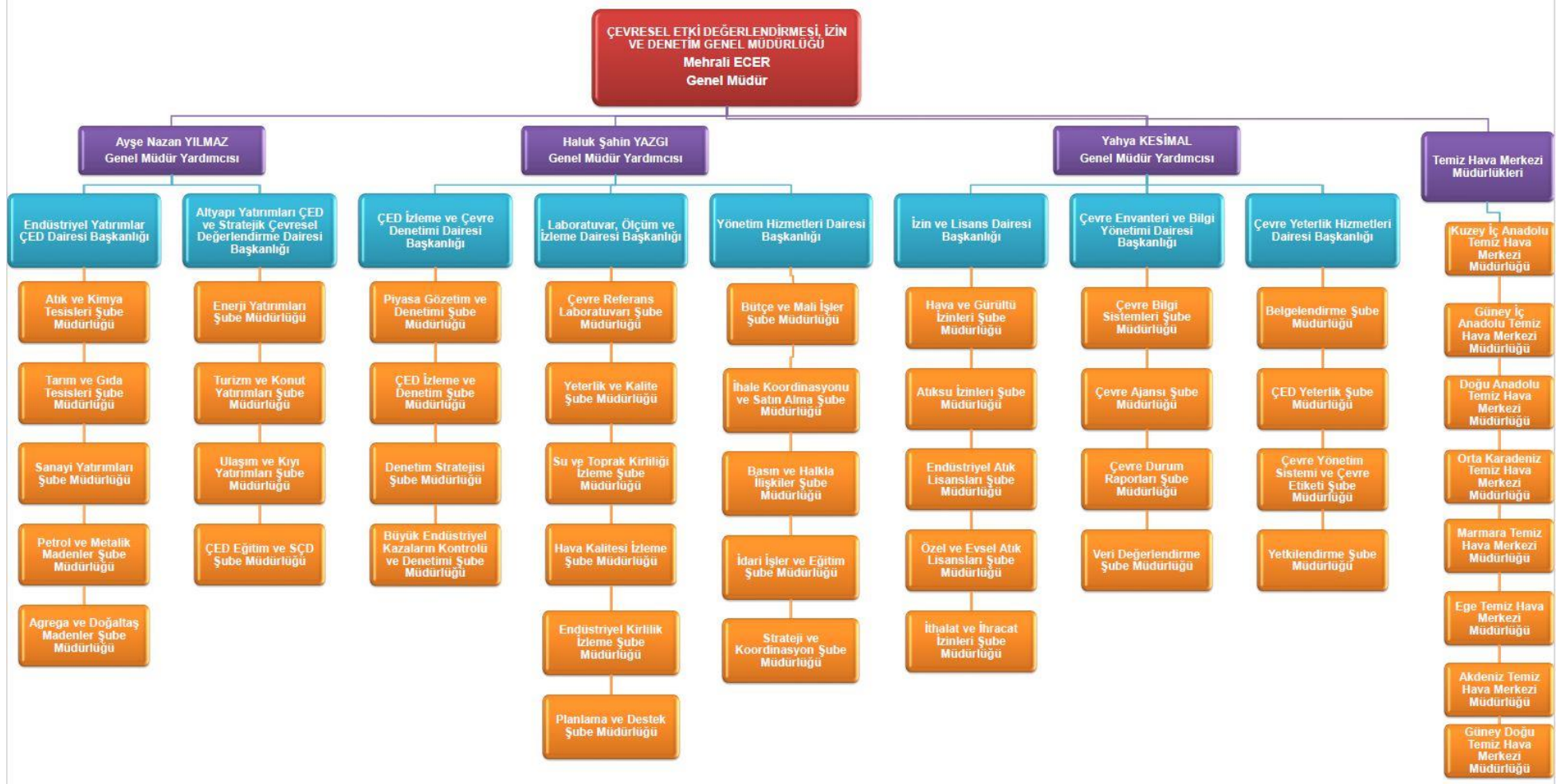
Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından çevre konusunda işlem yapabilecek kişilerin ve kurum/kuruluşların yetkilendirilmesine ilişkin veriler de bu rapor kapsamında **Bölüm 6**'da yer almaktadır.

2021 yılı içerisinde Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından uluslararası denetçi ağları kapsamında katılım sağlanan toplantı ve faaliyetler, Avrupa Çevre Ajansı kapsamında gerçekleştirilen çalışmalar ve ayrıca ÇED İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü'nün görev alanı kapsamında yürütülen proje faaliyetleri ve eğitimler **Bölüm 7**'de bulunmaktadır.

Rapor, **Bölüm 8**'de ÇED İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü'nün görevleri (h.bendi) kapsamında çevresel bilgi yönetimine ilişkin yürütülen çalışmalar ve **9. Bölüm**'deki 2021 yılı için sonuç ve değerlendirmeler ile tamamlanmaktadır.

Raporun Ekler kısmında ise; geçmişten 2021'e kadar gerçekleşen ÇED işlemleri, izin ve lisans işlemleri, çevre denetimleri ve uygulanan cezalar vb konularda yıllar bazında daha ayrıntılı veriler yer almaktadır.

ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ, İZİN VE DENETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
TEKNİK FAALİYET RAPORU: 2021

Şekil 1 - 2021 yılı Çevresel Etki Değerlendirmesi, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü Organizasyon Şeması

2. ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ ÇALIŞMALARI

2.1. Çevresel Etki Değerlendirmesi Başvuruları

ÇED' in temel amacı, bir projenin önemli çevresel etkilerini tespit etmek ve mümkün olduğunca projenin yapımına izin verilmesine yönelik bir karar alınmadan önce bu etkileri azaltmaya veya telafi etmeye yönelik önlemleri tasarlamaktır.

İlk "Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) Yönetmeliği" 7 Şubat 1993 tarih ve 21489 sayılı Resmi Gazete' de yayınlanmıştır. Halen yürürlükte olan Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği (ÇEDY) 25.11.2014 tarih ve 29186 Sayılı Resmi Gazete' de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği Ek-1 Listesi kapsamındaki projelere yönelik "ÇED Olumlu Kararı" ya da "ÇED Olumsuz Kararı" Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından, Ek-2 Listesi kapsamındaki projelere yönelik "ÇED Gereklidir" ya da "ÇED Gerekli Değildir" Kararı da Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlükleri tarafından verilmektedir.

Çizelge 1'de yer aldığı üzere, 2021 yılında, 371 projeye ÇED Olumludur Kararı ve 3.224 projeye de ÇED Gerekli Değildir Kararı verilirken, 87 proje için de ÇED Gereklidir Kararı verilmiştir.

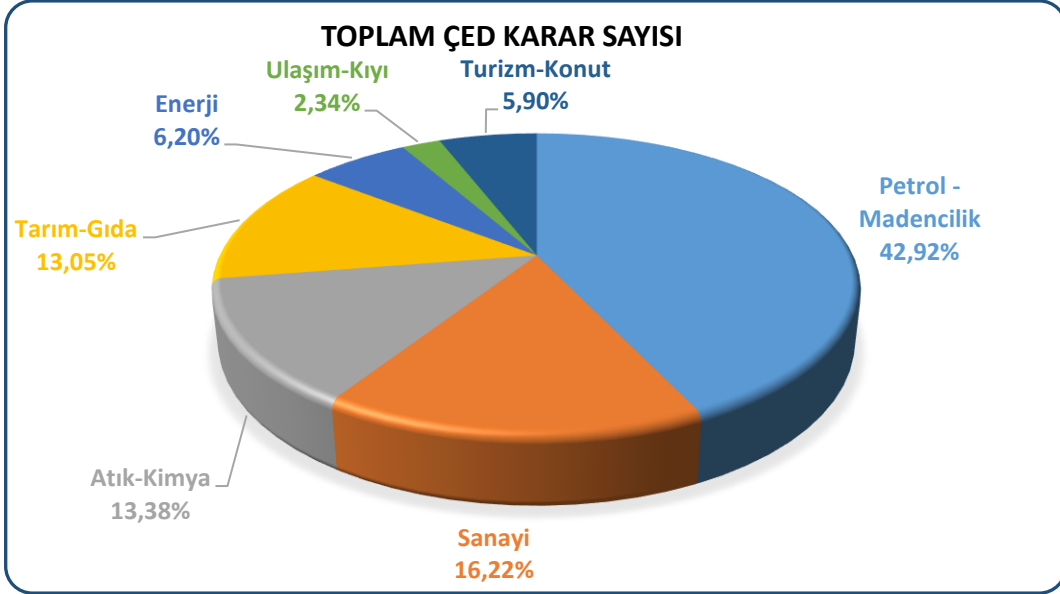
Çizelge 1 - 2021 yılı içerisinde verilen ÇED Kararlarının sektörel dağılımı*

Sektör Adı	ÇED Olumlu Karar Sayısı	ÇED Gerekli Değildir Karar Sayısı	Toplam ÇED Karar Sayısı	ÇED Gereklidir Karar Sayısı
Petrol - Madencilik	123	1.420	1.543	73
Sanayi	48	535	583	5
Atık-Kimya	71	410	481	4
Tarım-Gıda	58	411	469	3
Enerji	47	176	223	2
Ulaşım-Kıyı	21	63	84	0
Turizm-Konut	3	209	212	0
Toplam	371	3.224	3.595	87

*04.04.2022 tarihi itibarıyla ÇED, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü internet sayfasından alınmış verilerdir.

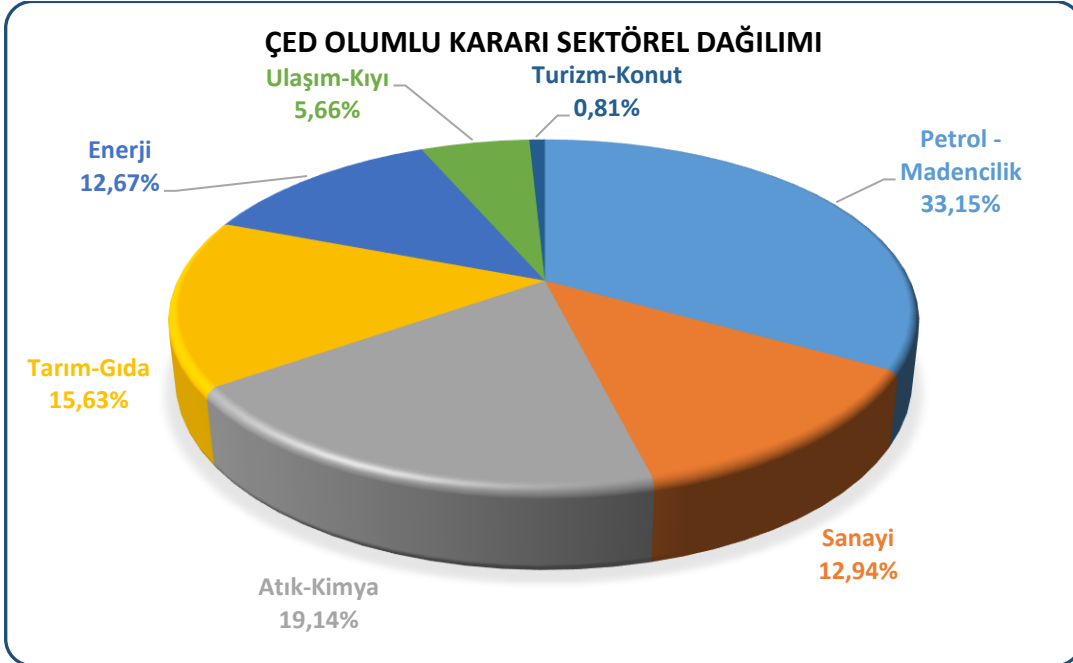
Çizelge 1 incelendiğinde, 2021 yılında en fazla ÇED Kararı Petrol-Madencilik Sektöründe (1.543) alınmış olup bu kararların 123'ü ÇED Olumlu Kararı, 1.420'si de ÇED Gerekli Değildir Kararıdır.

Grafik 1'de 2021 yılı içerisinde ÇEDY kapsamında "ÇED Olumlu Kararı" ve "ÇED Gerekli Değildir Kararı" verilen projelerin sektörel dağılımı gösterilmektedir. Grafik 1'de görüleceği üzere 2021 yılında ÇED Yönetmeliği kapsamında verilen kararların %42,92'lik (1.543) kısmını petrol-madencilik sektörü ve %16,22'lik (583) dilimle sanayi sektörü oluşturmaktadır.

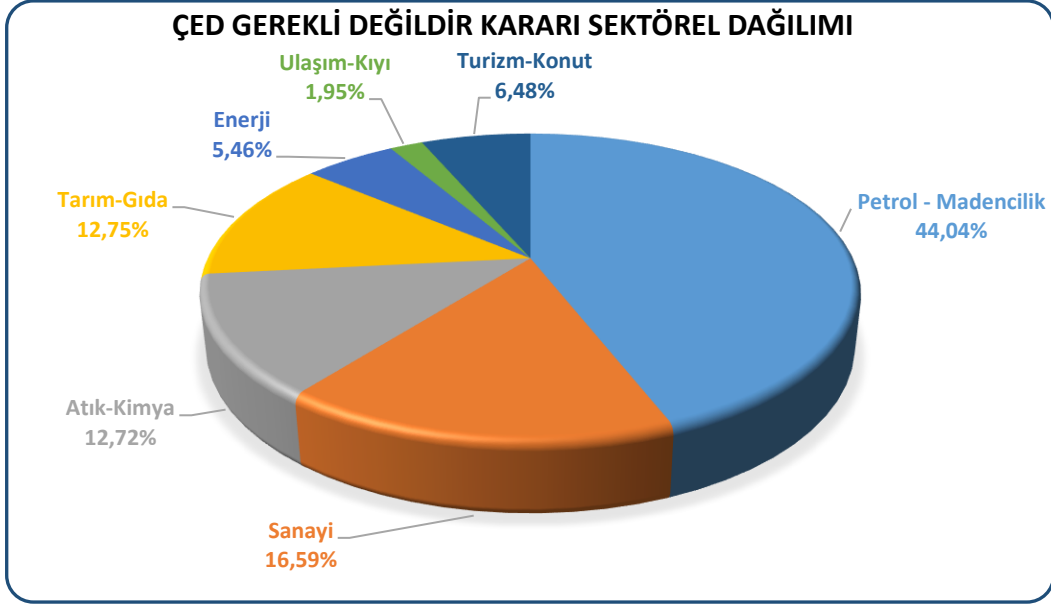
Grafik 1 - 2021 yılında ÇED Olumlu ve ÇED Gerekli Değildir Kararı verilen projelerin sektörel dağılımı

Grafik 2’de 2021 yılı içerisinde ÇEDY kapsamında “ÇED Olumlu Kararı” verilen projelerin sektörel dağılımı gösterilmektedir. Grafik 2’de görüleceği üzere Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı merkez teşkilatı tarafından ÇED Olumlu Kararı verilen 371 proje içerisinde %33,15’lik (123) dilimle petrol-madencilik sektöründeki projeler, %19,14’lük (71) dilimle atık-kimya sektöründeki projeler ve %15,63’lük (58) dilimle tarım-gıda sektöründeki projeler önemli bir paya sahiptir.

Grafik 2 - 2021 yılında ÇED Olumlu Kararı verilen projelerin sektörel dağılımı

Aşağıda Grafik 3’de 2021 yılı içerisinde ÇŞİDİM’leri tarafından “ÇED Gerekli Değildir Kararı” verilen projelerin sektörel dağılımı görülmektedir. ÇED Gerekli Değildir Kararı verilen 3.224 proje içerisinde %44,04’lük (1.420) dilimle petrol-maden sektörüne ait projeler çok büyük bir pay almaktadır.

Grafik 3 - 2021 yılında ÇED Gereklî Değildir Kararı verilen projelerin sektörel dağılımı

Çizelge 2 - 2021 yılı içerisinde ÇED Yönetmeliği Ek-1 ve Ek-2 kapsamında verilen diğer kararlar

Sektör Adı	ÇED Olumsuz ve İptal/İade Karar Sayısı	ÇED Süreci İptal/İade Karar Sayısı	Toplam İptal/İade Karar Sayısı*
Petrol - Madencilik	105	275	380
Sanayi	10	19	29
Atık-Kimya	11	40	51
Tarım-Gıda	9	35	44
Enerji	28	32	60
Ulaşım-Kıyı	7	8	15
Turizm-Konut	0	16	16
Toplam	170	425	595

*ÇED Olumsuz, Mevzuattan İptal/İade (Ek1 ve Ek2 dahil)

Çizelge 3- Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından verilen ÇED Kararları

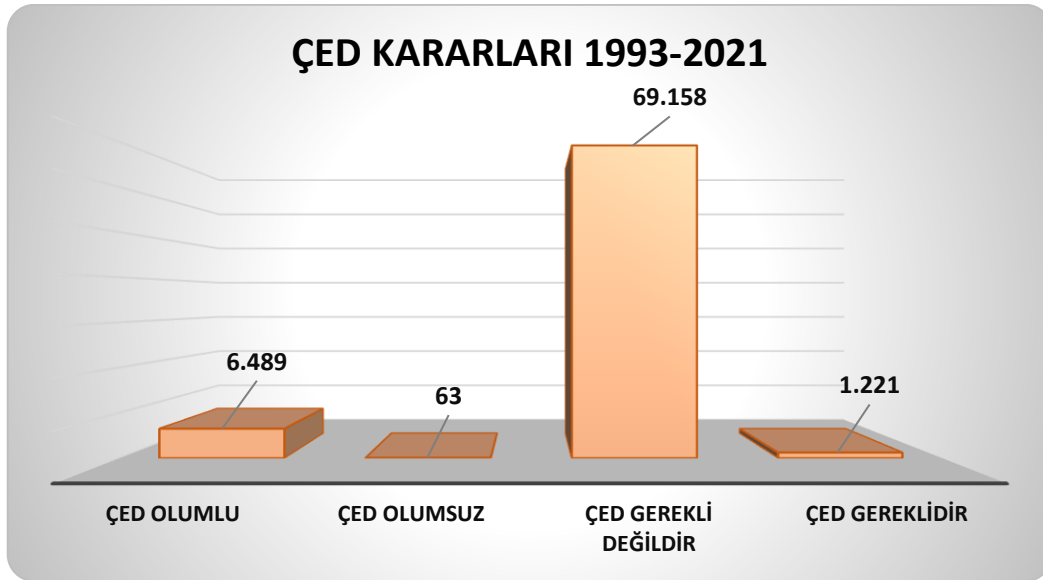
YIL	ÇED OLUMLU	ÇED GEREKLİ DEĞİLDİR	ÇED GEREKLİDİR
2011	308	4.592	41
2012	426	3.759	37
2013	477	3.613	34
2014	471	4.058	118
2015	315	3.886	87
2016	405	3.157	95
2017	431	3.301	57
2018	401	3.036	76
2019	440	2.418	71
2020	390	2.822	58
2021	371	3.224	87

2.2. Çevresel Etki Değerlendirmesi Genel Verileri

Çevresel Etki Değerlendirmesi süreci, gerçekleştirilmesi planlanan projelerin çevreye olabilecek olumlu ve olumsuz etkilerin belirlenmesinde, olumsuz olabilecek etkilerin önlenmesi ya da çevreye zarar vermeyecek ölçüde en aza indirilmesi için alınacak önlemlerin seçilen yer ile teknolojik alternatiflerin belirlenerek değerlendirilmesinde ve projelerin uygulanmasının izlenmesi ve kontrolünde sürdürülecek çalışmaları kapsamaktadır.

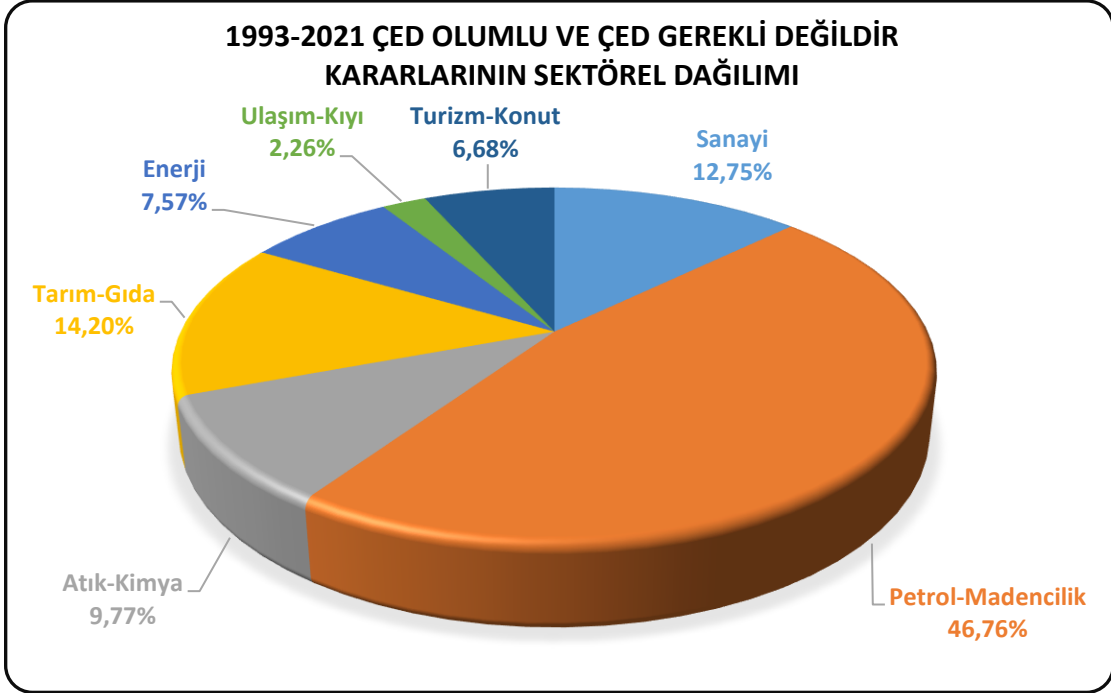
Çevresel Etki Değerlendirmesi kavramı, 1983 yılında yürürlüğe giren Çevre Kanunu'nun 10. maddesi ile ülkemiz mevzuatına girmiştir. Bunu takiben 7 Şubat 1993 tarih ve 21489 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan ilk "Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği" ile 1993'den bu yana uygulanmaktadır.

1993-2021 yılları arasında ÇED Yönetmeliği kapsamında Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından toplamda 75.647 karar verilmiş, bu kararların 69.158'si "ÇED Gerekli Değildir Kararı", 6.489'u "ÇED Olumlu Kararı"dır (Grafik 4).

Grafik 4 - Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği kapsamında 1993-2021 yılları arasında verilen ÇED kararlarının dağılımı

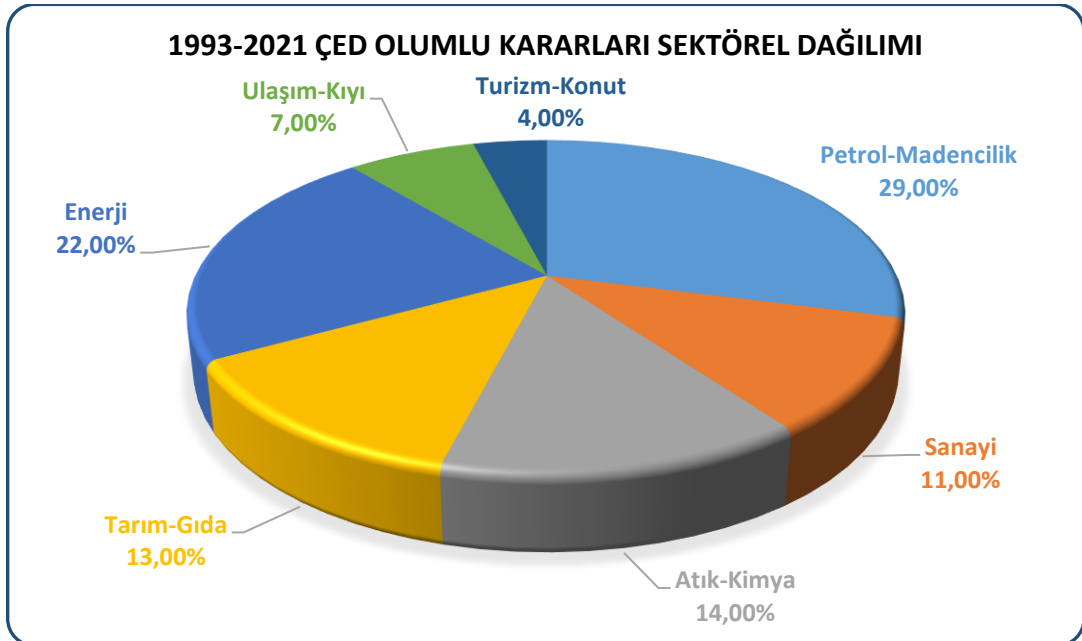
Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği kapsamında 1993-2021 yılları arasında verilen tüm ÇED Olumlu ve ÇED Gerekli Değildir Kararlarının sektörel dağılımı ise Grafik 5'te verilmektedir. Bu süre içinde en fazla ÇED kararı Petrol-Madencilik sektöründe verilmiştir (35.374, %47).

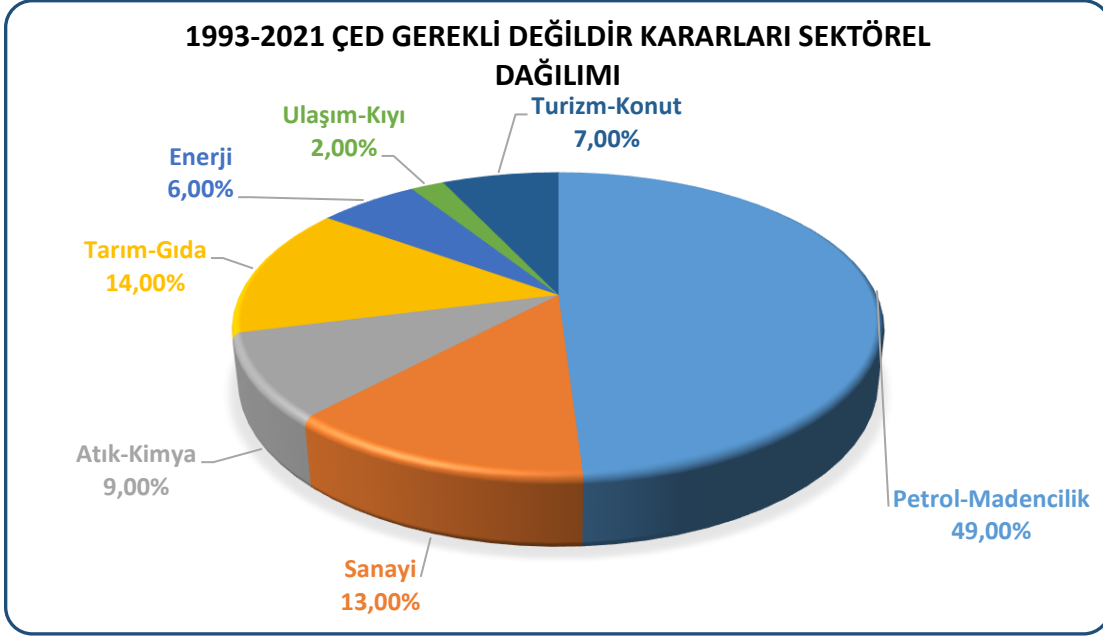
Grafik 5 - Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği kapsamında 1993-2021 yılları arasında verilen ÇED Olumlu ve ÇED Gereklî Değildir Kararlarının sektörel dağılımı

1993-2021 yılları arasında Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği kapsamında verilen ÇED Olumlu Kararları ve ÇED Gereklî Değildir kararlarının sektörel dağılımları Grafik 6 ve Grafik 7'de verilmektedir.

1993-2021 yılları arasında Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği kapsamında verilen ÇED Kararlarının iller bazında ve sektörel bazda çok daha ayrıntılı dağılımları ise Ek 2, Ek 3, Ek 4, Ek 5 ve Ek 6'da verilmektedir.

Grafik 6 - 1993-2021 yılları arasında ÇED Olumlu Kararı verilen projelerin sektörel dağılımı

Grafik 7 – 1993-2021 yılları arasında ÇED Gereklil Değildir Kararı verilen projelerin sektörel dağılımı

2.3. Stratejik Çevresel Değerlendirme Uygulamaları

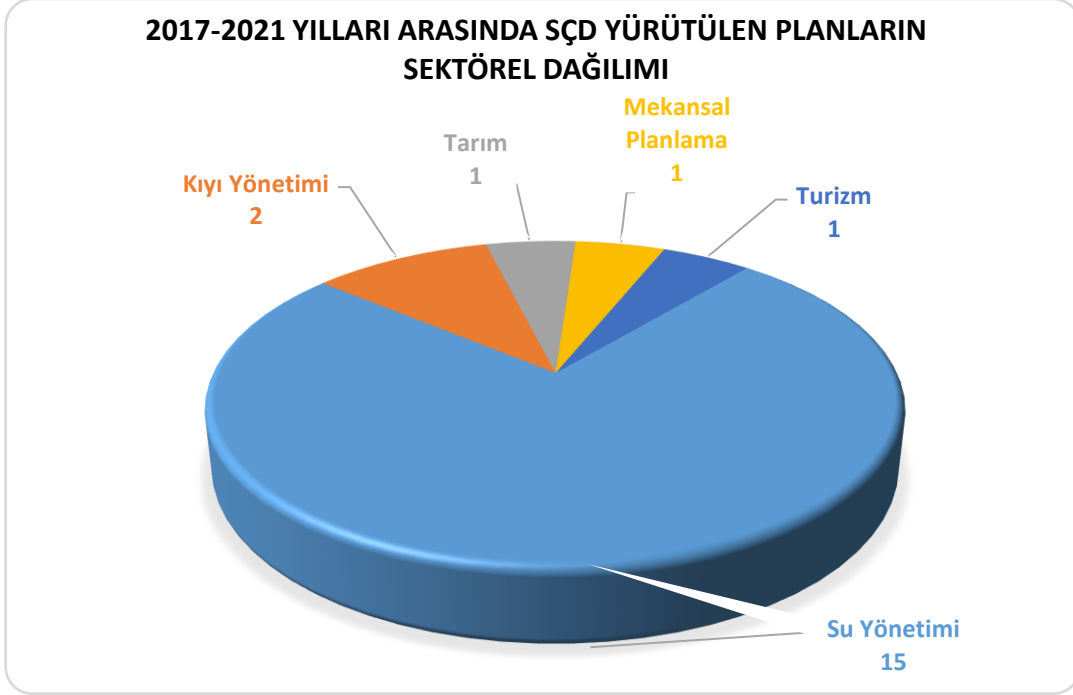
Stratejik Çevresel Değerlendirme (SÇD) Yönetmeliği 8 Nisan 2017 tarihinde 30032 sayılı Resmî Gazetede yayımlanarak uygulanmaya başlanmıştır. Yönetmelik; atık yönetimi, balıkçılık, enerji, kıyı yönetimi, mekânsal planlama, ormancılık, sanayi, su yönetimi, tarım, telekomünikasyon, turizm ve ulaştırma sektörlerine ilişkin hazırlanan ve 25/11/2014 tarihli ve 29186 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliğinin Ek-1 ve Ek-2 listelerinde yer alan projeler için çerçeve oluşturan plan/programlara Stratejik Çevresel Değerlendirme yapılması, yaptırılması, izlenmesi ve eğitim verilmesine ilişkin idari ve teknik usul ve esasları kapsamaktadır.

Yönetmeliğin sektörlere göre uygulamaya geçişi;

- Kıyı yönetimi, mekânsal planlama, su yönetimi, tarım ve turizm sektöründe hazırlanan SÇD’ye tabi plan/programlar için Yönetmeliğin yayımı tarihinden itibaren,
- Balıkçılık, ormancılık sektöründe hazırlanan SÇD’ye tabi plan/programlar için 1/1/2020 tarihinden itibaren,
- Atık yönetimi, enerji, sanayi, telekomünikasyon ve ulaştırma sektöründe hazırlanan SÇD’ye tabi plan/programlar için 1/1/2023 tarihinden itibaren olacaktır.

Stratejik Çevresel Değerlendirme Süreci Yürütülen Planlar;

SÇD Yönetmeliği çerçevesinde mekânsal planlama, kıyı yönetimi, turizm, tarım ve su yönetimi sektörlerinde hazırlanan 20 (yirmi) Planlama süreci için SÇD yürütülmüş/yürütülmektedir.

Grafik 8 - 2017-2021 yılları arasında SÇD yürütülen planların sektörel dağılımı

SÇD uygulamalarından 2021 yılı itibarıyla 7 (yedi) SÇD süreci tamamlanmıştır. SÇD süreci kapsamında her plana dair Kapsam Belirleme Raporu, SÇD Raporu, SÇD İzleme Raporu hazırlanmış ve çevre ve sağlıkla ilgili kurum ve kuruluşların görüşlerini almak üzere Kapsam Belirleme Toplantısı ve İstişare Toplantısı düzenlenmiştir. Söz konusu rapor ve duyurular Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı internet sitesinde [<http://scd.csb.gov.tr>] yayımlanmaktadır. SÇD süreci tamamlanan söz konusu planlara entegre edilmek üzere Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından SÇD Bildirimleri yayımlanarak Yetkili Kurumlara iletilmiştir.

Fotoğraf 1 - Ordu-Giresun-Trabzon Bütünleşik Kıyı Alanları Yönetim Planı İstişare Toplantısı, Trabzon 2021

2021 yılı itibariyle, SÇD Yönetmeliği kapsamında SÇD süreci devam eden ve tamamlanan planlar aşağıda verilmektedir:

SÇD SÜRECİ TAMAMLANAN (SÇD RAPORU ONAYLANAN/SÇD BİLDİRİMİ YAYIMLANAN PLANLAR)

1. Akarçay Nehir Havza Yönetim Planı (2019-2021; Su Yönetimi)
2. Yeşilirmak Nehir Havza Yönetim Planı (2019-2021, Su Yönetimi)
3. Batı Akdeniz Nehir Havza Yönetim Planı (2019-2021, Su Yönetimi)
4. Edirne-Kırklareli-Tekirdağ Bütünleşik Kıyı Alanları Yönetim Planı (2019-2021, Kıyı Yönetimi)
5. Ordu-Giresun-Trabzon Bütünleşik Kıyı Alanları Yönetim Planı (2021-2021, Kıyı Yönetimi)
6. Kuzey Ege Nehir Havza Yönetim Planı (2019-2021, Su Yönetimi)
7. Gediz Nehir Havza Yönetim Planı (2018-2021, Su Yönetimi)
8. Çoruh Havzası Taşkın Yönetim Planı (2019-2021, Su Yönetimi)
9. Doğu Karadeniz Havzası Taşkın Yönetim Planı (2019-2021, Su Yönetimi)
10. Van Gölü Havzası Taşkın Yönetim Planı (2019-2021, Su Yönetimi)
11. Konya Havzası Taşkın Yönetim Planı (2019-2021, Su Yönetimi)
12. Asi Havzası Taşkın Yönetim Planı (2019-2021, Su Yönetimi)
13. Seyhan Havzası Taşkın Yönetim Planı (2019-2021, Su Yönetimi)
14. Kuzey Ege Havzası Nitrat Eylem Planı (2019-2021, Tarım)
15. Burdur Nehir Havza Yönetim Planı (2019-2021, Su Yönetimi)

SÇD SÜRECİ DEVAM EDEN PLANLAR

1. Küçük Menderes Nehir Havza Yönetim Planı (2018-Devam, Su Yönetimi)
2. Türkiye Mekansal Strateji Planı (2020-Devam, Mekansal Planlama)
3. İstanbul İçmesuyu ve Kanalizasyon Master Planı (2018-Devam, Su Yönetimi)
4. İzmir-Çeşme Kültür ve Turizm Koruma Merkezi Planı (2018-Devam, Turizm)
5. Marmara Havzası Taşkın Yönetim Planı (2018-Devam, Su Yönetimi)

Grafik 9 - 2021 yılında SÇD Bildirimi yapılan planların sektörel dağılımı

3. İZİN VE LİSANS ÇALIŞMALARI

2872 sayılı Çevre Kanunu Madde 11, birinci paragrafta “Üretim, tüketim ve hizmet faaliyetleri sonucunda oluşan atıkların alıcı ortamlara doğrudan veya dolaylı vermeleri uygun görülmeyen tesis ve işletmeler ile yerleşim birimleri atıklarını yönetmeliklerde belirlenen standart ve yöntemlere uygun olarak arıtmak ve bertaraf etmekle veya ettirmekle ve öngörülen izinleri almakla yükümlüdürler” hükmü bulunmaktadır.

Bu doğrultuda Çevre Kanununa dayanılarak hazırlanan ve 29 Nisan 2009 tarih ve 27214 sayılı Resmi Gazete’ de yayımlanan Çevre Kanununa Alınması Gereken İzin ve Lisanslar Hakkında Yönetmelik 01 Nisan 2010 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Böylece, ülkemizde daha önce çevreye kirletici etkisi bulunan faaliyet ve tesislerin ilgili yönetmelikler kapsamında almak zorunda oldukları deşarj izni, emisyon izni, gürültü izni, derin deniz deşarjı izni ile atık yönetimi konularındaki lisanslar yerine 01 Nisan 2010 tarihinden itibaren bütüncül yaklaşım stratejisi çerçevesinde tek bir çevre izni uygulaması hayata geçirilmiştir.

Daha sonra bu yönetmelik yürürlükten kaldırılarak, 10.09.2014 tarihli ve 29115 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Çevre İzin ve Lisans Yönetmeliği (ÇİLY) 01 Kasım 2014 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Yönetmeliğin Ek-1 ve EK-2 listelerinde yer alan işletmeler faaliyette bulunabilmek için Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığında çevre izni veya çevre izin ve lisansı almak zorundadır.

3.1. Çevre İzin ve Lisanslama Çalışmaları

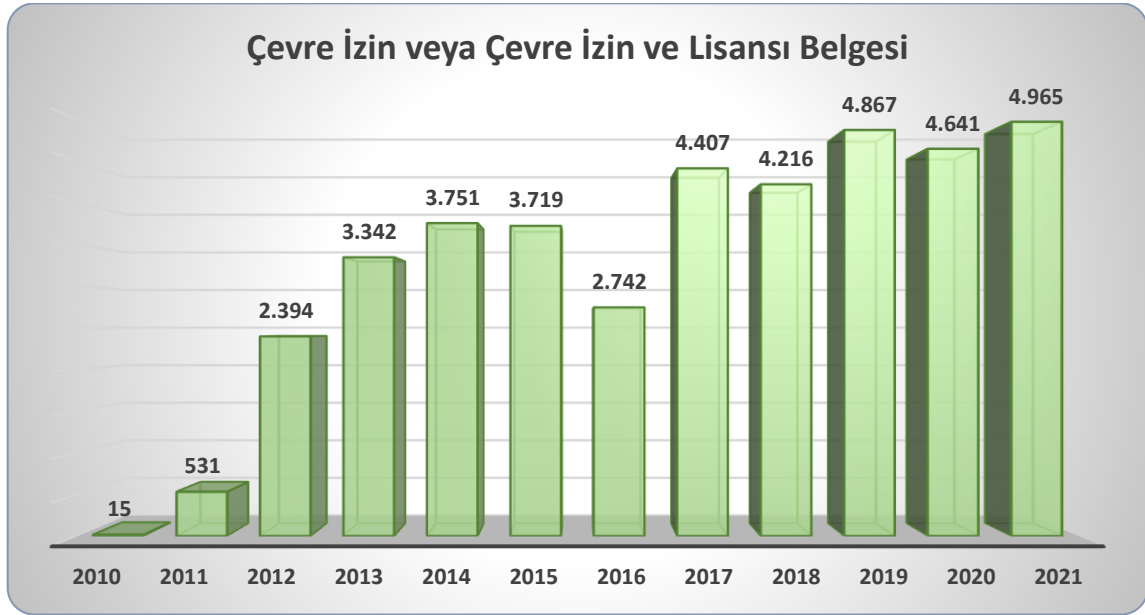
Çevre İzin/Çevre İzin ve Lisans belgesinin düzenlenmeye başlandığı 2010 yılından bu yana Bakanlık merkez ve ÇŞİDİM teşkilatı tarafından toplam 33.544 faaliyet veya tesise GFB, 39.590 faaliyet veya tesise Çevre İzni veya Çevre İzni ve Lisansı Belgesi verilmiş olup, buna ilişkin olarak yıl bazında Geçici Faaliyet Belgesi (GFB) ve Çevre İzni/Çevre İzni ve Lisansı verileri Çizelge 4’de verilmektedir.

Çizelge 4 - Yıllar itibariyle Çevre İzin ve Lisans Yönetmeliği kapsamında verilen belgelerin sayıları

	Geçici Faaliyet Belgesi	Çevre İzin veya Çevre İzin ve Lisansı Belgesi
	TOPLAM	TOPLAM
2010*	318	15
2011	1.201	531
2012	3.755	2.394
2013	4.030	3.342
2014	3.999	3.751
2015	3.615	3.719
2016	2.269	2.742
2017	2.932	4.407
2018	2.433	4.216
2019	3.023	4.867
2020	2.838	4.641
2021	3.131	4.965
TOPLAM	33.544	39.590

* 01.04.2010-31.12.2010 tarihleri arası verilerdir.

Çizelge 4 incelendiğinde 2021 yılı içerisinde 3.131 Geçici Faaliyet Belgesi, 4.965 Çevre İzin veya Çevre İzin ve Lisans Belgesi düzenlenmiştir.

Grafik 10 – Çevre İzin ve Lisans Yönetmeliği kapsamında düzenlenen Çevre İzin Belgesi veya Çevre İzin ve Lisans Belgesi sayılarının yıllara göre dağılımı

3.2. İthalat ve İhracat İzinleri

Pil ve Akümülatör İthalatı

Atık Pil ve Akümülatörlerin Kontrolü Yönetmeliği kapsamında yer alan atık pil ve akümülatörlerin etkin toplama sistemlerinin kurulması ve yönetmeliğe uygun pil ve akümülatör ürünlerinin piyasaya sürülmesi ve ithalat denetimlerinin bu doğrultuda yapılması amacıyla Pil ve Akümülatörlerin İthalat Denetimlerine İlişkin Tebliğ hazırlanmış ve 2006 yılında uygulamaya alınmıştır. Her yıl Ocak ayında güncellenen tebliğle yönetmeliğe uygun pil ve akümülatör ithalatı gerçekleştirilmektedir.

İthalat işlemleri iki aşamalı olarak yürütülmektedir. İlk aşamada pil ve akümülatör ithal etmek isteyen firmalar Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığına bir önceki yıl ithalat bilgilerini içeren form ile atık haline gelen pil ve akümülatörlerin ne şekilde toplanacağını gösterir atık yönetim planlarını sunarak Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığına çevre uyum belgesi (ön izin) başvurusunda bulunmaktadır. Başvurusu uygun bulunan firmaların Ticaret Bakanlığı Dış Ticarete Risk Esaslı Kontrol Sistemi-TAREKS üzerinden yaptıkları elektronik başvuru değerlendirilerek onay verilmekte ve ilk aşama tamamlanmaktadır.

Ön izin onayı alan firma aynı sistem üzerinden ithalat başvurusu yaparak Ticaret Bakanlığı Bölge Müdürlüklerinin onayını beklemektedir. Ticaret Bakanlığı Bölge Müdürlükleri ithal edilmek istenen pil ve akümülatörlerin Atık Pil ve Akümülatörlerin Kontrolü Yönetmeliğinde belirtilen yasaklama ve kısıtlamalara uygunluğu ile etiket ve işaretlemelere bakmak suretiyle fiili denetim yapmaktadır.

Her yıl Ticaret Bakanlığı tarafından Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı ve ilgili kurum kuruluş görüşleri alınmak suretiyle hazırlanan ve 01 Ocak itibarıyla yürürlüğe giren “Çevrenin Korunması Yönünden Kontrol Altında Tutulan Metal Hurdaların İthalat Denetimi Tebliği” kapsamında, Tebliğin Ek-1 sayılı listesinde yer alan metal hurdalar için Çevre, Şehircilik ve İklim

Değişikliği Bakanlığı tarafından Metal Hurda İthalatçı Belgesi Bakanlık “Çevre İthalat ve İhracat İzinleri Uygulaması” üzerinden düzenlenmektedir. Düzenlenen belgeye ilişkin onay numarası Ticaret Bakanlığı Tek Pencere Sistemine de web servis aracılığıyla iletilmektedir.

Metal Hurda İthalatçı Belgesi, Tebliğin 4 üncü maddesi gereğince, metal hurdayı ergiterek işlem yapan veya metal hurdayı parçalamak ve boyutlarını küçültmek suretiyle kalitesini ve yoğunluğunu arttırmak üzere ön işlem uygulayan ve bu amaçlarla Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı’ndan Geçici Faaliyet Belgesi veya Çevre İzin ve Lisans Belgesine sahip sanayicilere düzenlenmektedir. Aynı zamanda bu sanayicilerin Türkiye Atom Enerjisi Kurumu tarafından yapılacak değerlendirme neticesinde Radyasyon Ölçüm Sistemi Uygunluk Belgesine (radyasyon kontrolü için uygun ve kalibre edilmiş sabit ve portatif radyasyon ölçüm cihazlarına ve ilgili diğer donanıma) ve radyasyondan korunma konusunda eğitim almış personele sahip olduğunu belgelemek zorundadır.

Metal hurda ithalatları radyasyon panellerinin olduğu 27 adet ihtisas gümrüğünde yapılmaktadır (Gümrük Genel Tebliği Gümrük İşlemleri Seri No:104).

Atık İthalatı

Atık ithalatı her yıl Ticaret Bakanlığı tarafından Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı ve ilgili kurum kuruluş görüşleri alınmak suretiyle hazırlanan ve 01 Ocak itibarıyla yürürlüğe giren “Çevrenin Korunması Yönünden Kontrol Altında Tutulan Atıkların İthalat Denetimi Tebliği” kapsamında Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlükleri tarafından düzenlenen uygunluk yazısı çerçevesinde gerçekleştirilmektedir. Tebliği Ek-1’inde yer alan atıkları;

- Bakanlıktan lisans veya geçici çalışma izni alan geri kazanım tesislerine sahip sanayiciler ithal edebilir.
- Bazı atıklar içinse yalnızca dahilde işleme rejimi kararı doğrultusunda ihraç kaydıyla ithalat mümkündür.

Atık ithalatı da metal hurda ithalatında olduğu gibi radyasyon panellerinin olduğu 27 adet ihtisas gümrüğünde yapılmaktadır (Gümrük Genel Tebliği Gümrük İşlemleri Seri No:104). Söz konusu belgeye ilişkin başvurular Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı “Çevre İthalat ve İhracat İzinleri Uygulaması” üzerinden yapılmakta ve yine bu sistem üzerinden onay verilmektedir. Düzenlenen belgeye ilişkin onay numarası Ticaret Bakanlığı Tek Pencere Sistemine de web servis aracılığıyla iletilmektedir.

2020 yılı itibarıyla Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı 2019/18 sayılı “Atık İthalatı Genelgesi” kapsamında “Atık İthalatçısı Kayıt Belgesi” düzenlenmeye başlanmış, atık ithalatında ise kota uygulamasına geçilmiştir. Atık ithalatı kotası %80 ile başlamış, yurtiçi toplama oranlarının artırılması amacıyla kota 03.03.2020 tarihinde yayımlanarak yürürlüğe giren 2020/22 sayılı genelge ile %50’ye çekilmiştir. 2022 yılında da atık ithalatı kota uygulamasına devam edilecektir.

Katı Yakıt İthalatı

Çevrenin korunması yönünden kontrol altında tutulan yakıtların ithalatı ile ilgili iş ve işlemler her yıl Ticaret Bakanlığı tarafından Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı ve ilgili kurum kuruluş görüşleri alınmak suretiyle hazırlanan ve 01 Ocak itibarıyla yürürlüğe giren “Çevrenin Korunması Yönünden Kontrol Altında Tutulan Katı Yakıtların İthalat Denetimi Tebliği” kapsamında yürütülmektedir.

Tebliğ kapsamında, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından Tebliğ ekinde yer alan 11 kalem kontrole tabi katı yakıt (antrasit, taşkömürü, linyit, petrol koku, v.b) için “Katı Yakıt İthalatçısı Kayıt Belgesi” düzenlenmektedir.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından düzenlenen katı yakıt ithalatçısı kayıt belgesi kapsamında ithal edilecek yakıtların giriş yaptığı ilin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğüne uygunluk denetimi yapılmaktadır. Uygunluk denetimi sırasında yakıttan numune alınarak Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından yetkilendirilen laboratuvarlarda analizi yaptırılmakta ve analizi uygun olan yakıtların ithalatına uygunluk yazısı düzenlenerek izin verilmektedir. Söz konusu belgeye ilişkin başvurular Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı “Çevre İthalat ve İhracat İzinleri Uygulaması” üzerinden yapılmakta ve yine bu sistem üzerinden onay verilmektedir. Düzenlenen belgeye ilişkin onay numarası Ticaret Bakanlığı Tek Pencere Sistemine de web servis aracılığıyla iletilmektedir.

Atık İhracatı

Atık ihracatı, atığın tehlikeli ve tehlikesiz olmasına bağlı olarak değişiklik göstermektedir. Tehlikeli atıkların sınırötesi taşınımı ülkemizin de taraf olduğu Basel Sözleşmesi ve Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliği hükümleri doğrultusunda yürütülmekte olup, ülkemizde oluşan tehlikeli atıkların geri kazanımı ve/veya bertarafı için gerekli teknik kapasiteye sahip tesislerin bulunmaması durumunda tehlikeli atık ihracatı AB ve OECD ülkeleri ile Liechtenstein’a yapılabilmektedir. İthalatçı ve varsa transit ülkelere Türkiye’den gönderilecek atık ile ilgili ön bildirimde bulunularak, söz konusu ülkelerin Basel’de kayıtlı yetkili otoritelerden onay alınmaktadır. Ülkelerin onayı olmadan ihracat işlemi başlatılmamaktadır.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından, tehlikeli atık ihracatına ilişkin ithalatçı ve transit ülke onayları geldikten sonra “tehlikeli atık ihracatında sakınca bulunmadığına dair” yazılar, ihracat işleminin gerçekleştirileceği Gümrük Müdürlüğü/Müdürlüklerine gönderilmekte ve ihracat işlemleri gerçekleştirilmektedir.

02.04.2015 tarihli ve 29314 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Atık Yönetimi Yönetmeliği gereğince tehlikesiz atıkların; AB ve/veya OECD üyesi ülkeler ile Liechtenstein’a ihracatında Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığınca belge düzenlenmemektedir, ancak ihracat işlemi başlamadan Bakanlığa bilgi verilmesi ve kayıt altına alınması gerekmektedir. Tehlikesiz atıkların AB ve/veya OECD üyesi ülkeler ile Liechtenstein haricindeki ülkelere ihracatında ise ilgili ülkenin yetkili otoritesinden izin alınarak Bakanlığa başvuru yapılması gerekmektedir. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığından onay alınmaksızın ihracat işlemi yapılamaz.

Söz konusu belgelere ilişkin başvurular Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı “Çevre İthalat ve İhracat İzinleri Uygulaması” üzerinden yapılmakta ve yine bu sistem üzerinden onay verilmektedir. Düzenlenen belgeye ilişkin onay numarası Ticaret Bakanlığı Tek Pencere Sistemine de web servis aracılığıyla iletilmektedir.

Atık Transiti

Atıkların transit işlemlerinde yalnızca ömrünü tamamlamış lastiklere yönelik transit geçiş izni düzenlenmektedir. Ömrünü tamamlamış lastik transit geçiş izinlerinde, lastiklerin gideceği ülkenin yetkili otoritesinden alınmış kabul yazısına bakılmak suretiyle işlem yapılmaktadır. Belgelerinin sunulması ardından giriş ve çıkış gümrükleri ile transit işlem görülecek gümrük kapıları bilgilendirilmektedir. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı olarak yalnızca belge üzerinden yapılan değerlendirme neticesinde transit geçiş izni verilmektedir.

Petrol Koku Kullanım İzin Belgesi

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından sadece çimento ve kireç fabrikalarına kalsine edilmemiş petrol koku ve taşkömürü tahsisatı yapılmaktadır. Kalsine edilmemiş petrol koku kullanan sanayi tesisleri için Bakanlıktan izin alınması ve kapasiteleri doğrultusunda tahsisat

yapılması zorunludur. Petrol koku tahsisat miktarı hesaplamalarında birim enerji 7.500 kcal/kg olarak alınmakta, kükürt oranı olarak %5,5'e kadar izin verilmektedir. Çimento ve kireç fabrikalarına çevre izinleri süresince geçerli olmak üzere petrol koku kullanım izin belgesi düzenlenmektedir. Ayrıca %5,5'den fazla kükürtlü petrol koku talep edilmesi durumunda yüksek kükürtlü petrol koku tahsisatı yapılmaktadır.

Bununla birlikte, yerli üretim petrol koku için de deneme tahsisatı kapsamında, çimento ve kireç fabrikalarında kullanımına yönelik uygunluk belgesi düzenlenmektedir.

2019, 2020 ve 2021 yıllarında ÇED, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü bünyesinde düzenlenen ithalat ve ihracat belge sayıları aşağıda Çizelge 5'de yer almaktadır.

Çizelge 5 - İthalat ve ihracat izinleri

TEBLİĞ-YÖNETMELİK-SÖZLEŞME ADI	DÜZENLENEN BELGE ADI	Belge Sayısı 2019	Belge Sayısı 2020	Belge Sayısı 2021
Çevrenin Korunması Yönünden Kontrol Altında Tutulan Metal Hurdaların İthalat Denetimi Tebliği	Metal Hurda İthalatçı Belgesi	58	104	108
Basel Sözleşmesi ve Ömrünü Tamamlamış Lastiklerin Kontrolü Yönetmeliği	Transit Geçiş İzni	2	2	1
Atık Pil ve Akümülatörlerin Kontrolü Yönetmeliği kapsamında yayımlanan Pil ve Akümülatörlerin İthalat Denetimleri Tebliği	Pil ve Akümülatör İthalat ön izin onayı	1.189	1.198	1.347
Çevrenin Korunması Yönünden Kontrol Altında Tutulan Katı Yakıtların İthalat Denetimi Tebliği	Katı Yakıt İthalatçısı Kayıt Belgesi	113	110	122
Çevrenin Korunması Yönünden Kontrol Altında Tutulan Katı Yakıtların İthalat Denetimi Tebliği	Katı Yakıt İthalatçısı Muafiyet İzni	12	12	12
2011/4, 2015/2 sayılı İthal Katı Yakıtlar Genelgeleri	Petrol koku kullanma izin belgesi	32	27	20
2011/4, 2015/2 sayılı İthal Katı Yakıtlar Genelgeleri	Yüksek Kükürtlü Petrolkoku Tahsisatı	40	59	53
2011/4, 2015/2 sayılı İthal Katı Yakıtlar Genelgeleri	Yüksek Kükürtlü Taşkömürü Tahsisatı	7	7	11
2015/2 sayılı İthal Katı Yakıtlar Genelgeleri	Yüksek Uçuculu Taşkömürü Tahsisatı	6	6	6
09/06/2016 tarihli ve 40160356-125.01-E.7551 sayılı yazı	Yerli Petrol Koku Uygunluk Belgesi	25	21	21
Atık Yönetimi Yönetmeliği ve Basel Sözleşmesi	Tehlikeli Atık İhracat izni	4	3	4
	Tehlikeli Atık İhracat İzni Gümrük Onayı	2	1	6
	Tehlikesiz Atık İhracat izni	1.220	1.134	1.158
2019/18 Sayılı Atık İthalatı Genelgesi	Atık İthalatçısı Kayıt Belgesi	-	463	249

4. DENETİM ÇALIŞMALARI

Anayasa'nın 56 ncı maddesi "Herkesin, sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahip" olduğunu, "çevreyi geliştirmenin, çevre sağlığını korumanın ve çevre kirlenmesini önlemenin Devletin ve vatandaşların ödevi" olduğunu ifade etmektedir. Bu çerçevede devlet görevini yerine getirirken, çevreyi korumaya ve kirliliği önlemeye yönelik olarak "düzenleme yapma" ve "denetim yapma" yetkisini kullanmaktadır.

Çevre denetimi, genel hatlarıyla, Çevre Kanunu hükümlerinin ve ilgili yönetmeliklerin uygulanıp uygulanmadığının tespiti için bir işletmenin faaliyetlerinin gözden geçirilerek ilgili yasal ve teknik gerekliliklere uygunluğun incelenmesine, faaliyet ve izin arasındaki uyumun incelenmesine yani izin koşullarına uyulup uyulmadığının değerlendirilmesine ve işletmenin çevre mevzuatına uymasının teşvik edilmesine yönelik bir süreçtir.

Bu rapor kapsamında denetim faaliyetleri değerlendirilirken, Bakanlık merkez ve/veya ÇŞİDİM tarafından gerçekleştirilen denetimler planlı (rutin) ve plansız (rutin olmayan) denetimler olarak ikiye ayrılmıştır.

Planlı denetimler, bir ya da çok yıllık bir program çerçevesinde haberli veya habersiz olarak gerçekleştirilen denetimlerdir. Plansız denetimler ise;

- izin yenileme prosedürünün bir parçası olarak,
- yeni izin alma prosedürünün bir parçası olarak,
- kaza ve olaylar sonrasında (yangın ve aniden ortaya çıkan kirlilikler gibi),
- mevzuata uygunsuzluğun fark edildiği durumlarda,
- Bakanlık merkez ya da Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü (ÇŞİDİM) tarafından gerek görülen durumlarda,
- ihbar veya şikâyet sonrasında

ani olarak gerçekleşen ve herhangi bir programa bağlı kalınmaksızın Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı merkez ve/veya Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü tarafından yapılan denetimlerdir.

Denetim sonrasında gerçekleşen yaptırım süreci, bir yasa veya yönetmeliğe uygunsuzluğun var olduğunun ortaya konduğu durumlarda ceza ve önlem gibi yasal araçlar kullanılarak mevzuata uygunluğun sağlanmasıdır.

2872 sayılı Çevre Kanunu'nun amacı bütün canlıların ortak varlığı olan çevrenin sürdürülebilir çevre ve sürdürülebilir kalkınma ilkeleri doğrultusunda korunmasını sağlamaktır. Kanunda bu amaç ortaya konulduktan sonra, bu amacın gerçekleştirilmesi için tüm gerçek ve tüzel kişilerin uyması gereken kurallar, yerine getirmesi gereken yükümlülükler düzenlenmiş, yükümlülüklerin yerine getirilip getirilmediğinin izlenmesi, denetlenmesi, Kanun ve ilgili yönetmeliklerde öngörülen yükümlülüklerin yerine getirilmemesi halinde uygulanacak idari yaptırım (idari para cezası, faaliyetin durdurulması) kararları, yaptırımın uygulanmasında yetkili merciler, kararlara itiraz, adli nitelikteki cezalar kirletenin sorumluluğuna ilişkin hükümler öngörülmüştür.

2872 sayılı Çevre Kanunu'nda (26 ncı madde) idari yaptırımların yanı sıra bir kısım adli nitelikteki cezalar da düzenlenmiştir.

Ayrıca, idari yaptırım kararlarının tesis edilmesi, uygulanması sırasında 2872 sayılı Çevre Kanunu'nun yanı sıra 5326 sayılı Kabahatler Kanununun da önemle göz önünde bulundurulması

gereklidir. 5237 sayılı Türk Ceza Kanununda Çevreye Karşı Suçlar bölüm başlığı altında çevrenin kasten kirletilmesi, çevrenin taksirle kirletilmesi, gürültüye neden olma suçları düzenlenmiştir.

Çevre Kanununa dayalı olarak çıkarılan Yönetmelik, Tebliğ gibi ikincil düzenlemeler ile de, Çevre Kanununda esasları belirlenen, çerçevesi çizilen konuların ayrıntılarına, teknik yönlerine, uygulama usullerine yer verilmiştir.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı merkez ve İl Müdürlükleri tarafından yapılan çevre denetimleri sırasında çevre mevzuatı kapsamında 2872 sayılı Kanun ve ilgili mevzuata uygunsuzluk tespit edilmesi halinde;

- Herhalde tespit edilen aykırı fiil için Kanunun 20 nci maddesinde öngörülen ve aykırı fiile karşılık gelen idari para cezasının tatbik edilmesi,
- Süre verilmesi takdir edilir ise bir yılı geçmemek kaydı ile ve bir defaya mahsus olarak süre verilmesi, verilen süre sonunda aykırılığın giderilmemesi halinde faaliyetin, tespit olunan aykırılığın mahiyetine, yürütülen faaliyetin niteliğine göre, kısmen, tamamen, süreli ya da süresiz durdurulması,
- Süre verilmediği takdirde derhal, kısmen veya tamamen, süreli ya da süresiz olarak faaliyetin durdurulması,

gerekmektedir.

2021 yılı içerisinde tespit edilen uygunsuzluklar sonucunda Çevre Kanunu'na muhalefet nedeni ile uygulanan idari para cezaları 13 Ocak 2021 tarih ve 31363 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanan "2872 Sayılı Çevre Kanunu Uyarınca Verilecek İdari Para Cezalarına İlişkin Tebliğ (2021/2)" kapsamında gerçekleştirilmiştir. Söz konusu Tebliğ, Ek-1'de verilmektedir.

4.1. Çevresel Etki Değerlendirmesi, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğünün Denetim Faaliyetleri ve İdari Para Cezası Uygulamaları

Bakanlığın mevcut yapısı itibariyle Çevre Denetim Yönetmeliği, Çevresel Etki Değerlendirmesi, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü ÇED İzleme ve Çevre Denetimi Dairesi Başkanlığı tarafından uygulanmaktadır. Ayrıca ÇED Yönetmeliği (ÇEDY) kapsamında gerçekleştirilen izleme ve kontrol çalışmaları da aynı Genel Müdürlük tarafından gerçekleştirilmektedir.

Buna ek olarak, 81 Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü de Çevre Kanunu ve bu kanun çerçevesinde yürürlükte olan mevzuat kapsamında çevre denetimi, ÇED izleme ve kontrol çalışmalarını yürütmektedir.

4.1.1. ÇED İzleme ve Çevre Denetimi Faaliyetleri

2021 yılında ÇED, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü bünyesinde bulunan ÇED İzleme ve Çevre Denetimi Dairesi Başkanlığı tarafından Çevre Denetimi Yönetmeliği (ÇDY) kapsamında 17 kişilik teknik personeliyle çevre denetimleri gerçekleştirilmiştir.

12 Haziran 2021 tarihli ve 31509 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren Çevre Denetimi Yönetmeliği'nin 12 nci maddesi uyarınca 2021 Yılı Birleşik Denetim Programı 30.12.2020 tarih 270580 sayılı Bakanlık Olur'u ile onaylanmış olup denetim programına 58 tesis alınmıştır. 2021 yılında 58 tesiste birleşik çevre denetimi yapılmıştır.

ÇED, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü'nün 2021 yılında gerçekleştirdiği denetimler ve türleri Çizelge 6'da verilmiştir. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı merkez teşkilatı tarafından 2021 yılında toplam 231 ani, şikayet denetimi ve ÇED İzleme ve Kontrol Çalışması yapılmıştır. Bu denetimler sonucunda çevre kirliliğine sebep olan kurum ve kuruluşlara 25.837.497,81 TL idari para cezası uygulanmıştır.

Çizelge 6 - 2021 yılında ÇED İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü tarafından gerçekleştirilen denetimler

ANI	PLANLI (BİRLEŞİK)	TOPLAM
231	58	289

2021 yılı içerisinde ÇED, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü (ÇEDİDGM) tarafından gerçekleştirilen çevre denetimleri, uygulanan ceza miktarları ve idari yaptırım sayısı Çizelge 7'de verilmektedir. 2021 yılında ÇEDİDGM tarafından gerçekleştirilen 289 denetim sırasında tespit edilen 63 uygunsuzluk karşılığında 25.837.497,81 TL idari para cezası uygulanmıştır. Ayrıca 26 adet işletmeye de durdurma cezası verilmiştir.

Çizelge 7 - 2021 yılında ÇED, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü tarafından gerçekleştirilen çevre denetimleri, uygulanan ceza miktarları ve sayısı

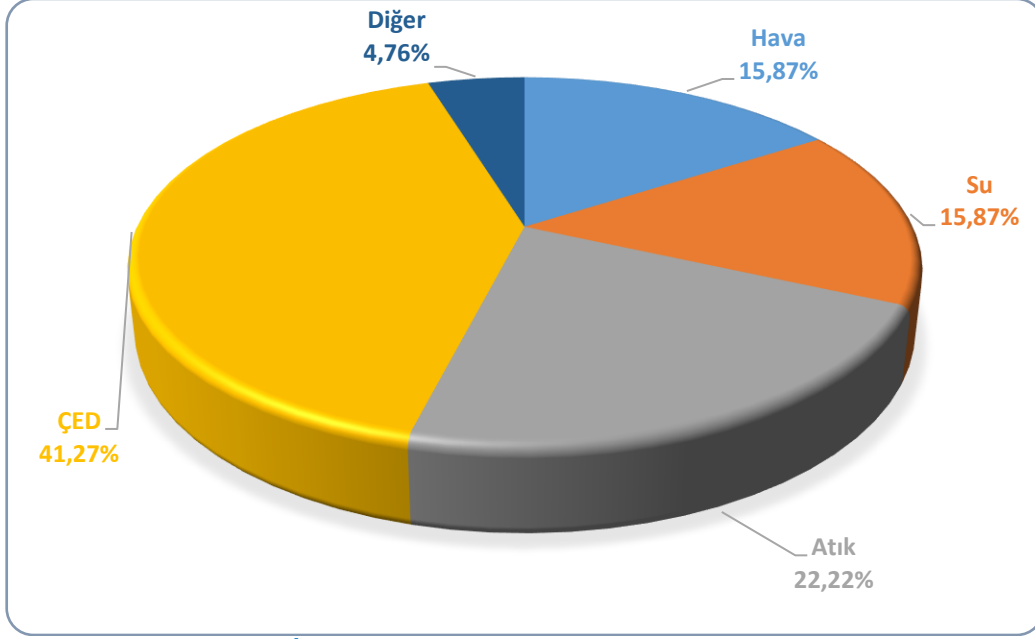
	DENETİM SAYISI	İDARİ YAPTIRIM SAYISI	CEZA MİKTARI (TL)	DURDURMA
ÇEDİDGM	289	63	25.837.497,81	26

Çizelge 8'de 2021 yılında işletmelere ÇEDİDGM tarafından uygulanan ceza miktarları ve idari yaptırımların sayısı verilmektedir. 2021 yılı içerisinde ÇEDİDGM tarafından en fazla sayıda idari yaptırım (26) ÇED Yönetmeliği kapsamında uygulanmış ve bu yaptırımları sonucu olarak işletmelere 7.281.749,81 TL para cezası kesilmiştir. ÇEDİDGM tarafından işletmelere atık konusunda 14 uygunsuzluk karşılığında 16.723.227 TL, su kirliliği konusunda 10 uygunsuzluk karşılığında 732.159 TL idari yaptırım uygulanmıştır.

Çizelge 8 - 2021 yılında ÇED, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü tarafından uygulanan ceza miktarları

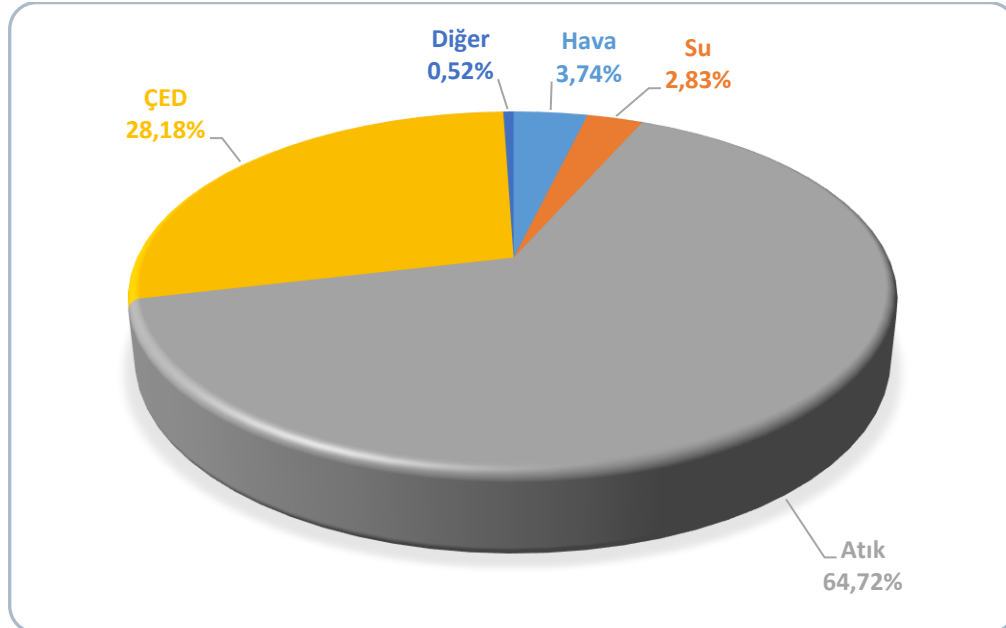
	Ceza Miktarı (TL)	Uygulanan İdari Yaptırım Sayısı
Hava	965.610,00	10
Su	732.159,00	10
Atık	16.723.227,00	14
ÇED	7.281.479,81	26
Diğer	134.752,00	3
TOPLAM	25.837.497,81	63

Grafik 11'de ÇEDİDGM tarafından 2021 yılında işletmelere uygulanan idari yaptırım sayısının konulara göre dağılımı görülmektedir. 2021 yılında işletmelere uygulanan idari yaptırımların dağılımı incelendiğinde, idari cezaların % 41,27'si ÇED Yönetmeliği, %22,22'si atık, %15,87'si su, %15,87'si da hava konusunda gerçekleşmiştir.

Grafik 11 - 2021 yılında ÇEDİDGM tarafından uygulanan idari yaptırım sayısının konulara göre dağılımı

Grafik 12’de ÇEDİDGM tarafından 2021 yılında işletmelere uygulanan ceza miktarlarının konulara göre dağılımı görülmektedir. 2021 yılında işletmelere uygulanan ceza miktarlarının dağılımı incelendiğinde, idari cezaların %64,72’i atık konusunda, %3,74’ü hava kirliliği ve %2,83’ü de su kirliliği konusunda gerçekleşmiştir. ÇED Yönetmeliği hükümlerine uymayanlara uygulanan ceza miktarının oranı ise %28,18’dir.

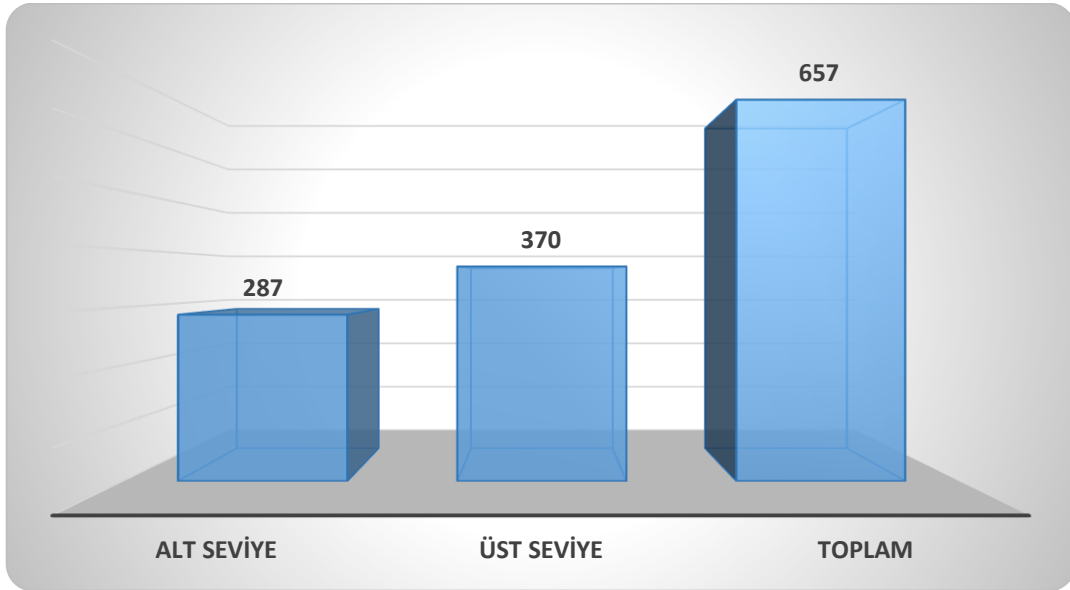
Grafik 12 - 2021 yılı sonu itibariyle ÇEDİDGM tarafından uygulanan ceza miktarlarının konulara göre dağılımı

4.1.2. Büyük Endüstriyel Kaza Riski Taşıyan Tesislerin Denetimi Faaliyetleri

Büyük endüstriyel kaza risklerinin kontrolü ve denetimi çerçevesinde, “Tehlikeli Maddeleri İçeren Büyük Kaza Risklerinin Kontrolüne İlişkin AB Konsey Direktifi/Seveso III Direktifi”ni ülkemiz mevzuatına uyumlaştıran ve 02 Mart 2019 tarihli ve 30702 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren “Büyük Endüstriyel Kazaların Önlenmesi ve Etkilerinin Azaltılması Hakkında Yönetmelik”e bağlı olarak, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı sorumluluğunda yer alan hususlar çerçevesinde BEKRA denetimleri için kılavuz ve kontrol listeleri hazırlanmış; İl Müdürlüklerine dağıtımı yapılmıştır. Ayrıca, Yönetmelik gereği üst seviyeli kuruluşların 2 yılda bir, alt seviyeli kuruluşların 4 yılda bir denetlenmesine yönelik olarak 2021 yılı Aralık ayında İl Müdürlüklerinin 2022 yılı için BEKRA denetim programlarını oluşturmaları talep edilmiştir.

2021 yılı sonu itibarıyla BEKRA Bildirim Sisteminde kayıtlı Türkiye genelinde 370 üst seviyeli, 287 alt seviyeli olmak üzere toplam 657 BEKRA kuruluşu bulunmaktadır. 2021 yılında mevcut sistemin geliştirilmesine yönelik hizmet alımı kapsamında sistemin yeniden tasarımı/güncellenmesi yapılmış olup, 29 Aralık 2021 itibarı ile yeni sistem devreye alınmıştır..

Büyük endüstriyel kaza riski taşıyan kuruluşların envanterinin tutulduğu bu sistemde 2021 yılı sonu itibarıyla 370 adet üst seviyeli, 287 adet alt seviyeli olmak üzere toplam 657 BEKRA kuruluşu kayıtlıdır (BEKRA Bilgi Sistemi) (Grafik 13).

Grafik 13 - 2021 yılı sonu itibarıyla BEKRA Bildirim Sisteminde bildirimde bulunan kuruluşların dağılımı

4.1.3. Piyasa Gözetimi ve Denetimi Faaliyetleri

Avrupa Birliği'nin piyasa gözetimi ve denetimi sistemine paralel bir sistemin Türkiye’de kurulması için hukuki altyapıyı oluşturan ve 11 Ocak 2002 tarihinden itibaren yürürlükte bulunan 4703 sayılı “Ürünlerle İlişkin Teknik Mevzuatın Hazırlanması ve Uygulanmasına Dair Kanun”, 7223 sayılı “Ürün Güvenliği ve Teknik Düzenlemeler Kanunu” ile 12 Mart 2021 tarihinde yürürlükten kaldırılmış ve 12 Mart 2021 tarihinden itibaren 7223 sayılı Kanun yürürlüğe girmiştir. Her iki Kanun; üreticilerin piyasaya sadece güvenli ürün sürmesini zorunlu kılarken, kamu kurumlarına da ürüne özel mevzuatı düzenleme ve uygulama yetkisi vermiştir.

Bununla birlikte Ulusal PGD Strateji Belgesi uyarınca, kamu kuruluşlarının piyasa gözetimi ve denetiminden sorumlu buldukları ürün grupları belirlenmiştir. Ayrıca Ticaret Bakanlığı koordinatörlüğünde, koordinasyonu sağlamak, tavsiye niteliğinde kararlar almak üzere 2002 yılından itibaren Piyasa Gözetimi ve Denetimi Koordinasyon Kurulu (PGDKK) görev yapmaktadır. Kurulun bir üyesi olan Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı bugüne kadar yapılan kurul toplantılarına katkı ve katılım sağlamıştır.

2011/12 sayılı Başbakanlık Genelgesi uyarınca PGDKK tarafından hazırlanan yıllık eylem planlarını değerlendirmek, etkin bir ithalat ve iç piyasa denetimi için temel hedef ve stratejilerle alınacak tedbirleri belirlemek ve bu amaçla üst düzeyde kararlar almak, ilgili kurumlar arasında işbirliğini ve eşgüdümü sağlamak üzere "Piyasa Gözetimi Denetimi ve Ürün Güvenliği Değerlendirme Kurulu (PGDÜGDK)" kurulmuştur. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'nın da üyesi olduğu Kurul 2012 yılında ilk toplantısını yapmış, süregelen toplantılarda bir dizi karar almış ve halen almaktadır. Bu kararların uygulanması için gerekli çalışmalar etkin bir şekilde yürütülmektedir.

Piyasa gözetimi ve denetimi (PGD), AB üyelik müzakerelerinde "Malların Serbest Dolaşımı" faslının açılış kriterlerinden biri olarak hazırlanmıştır. PGD kuruluşlarının yanı sıra üretici ve tüketici örgütlerinin de görüşleri alınarak hazırlanan ve Piyasa Gözetimi ve Denetimi Koordinasyon Kurulu (PGDKK) tarafından kabul edilen "2019-2021 yılı Ulusal Piyasa Gözetimi ve Denetimi Stratejisi" ile Çevre Kanunu kapsamında ÇED, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü'nün sorumlu olduğu ürünler katı yakıtlardır.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'nın ve yetki devri yapılan kurum/kuruluşların sorumluluğunda bulunan katı yakıt denetimleri 2872 sayılı Çevre Kanunu ve bu Kanuna dayanılarak yayımlanan ikincil mevzuat kapsamında gerçekleştirilmektedir. Yürütülen piyasa gözetimi ve denetimi çalışmalarına dair tüm verileri üçer aylık dönemlerle değerlendirilmekte ve yıllık olarak yayınlanan Ulusal PGD Raporuna kaynak teşkil etmektedir. Ticaret Bakanlığı koordinasyonunda hazırlanan Ulusal PGD Raporlarına www.ticaret.gov.tr internet adresinden ulaşılabilmektedir.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlükleri ve yetki devri yapılan kurum/kuruluşlar tarafından gerçekleştirilen katı yakıtlara ait piyasa gözetimi ve denetimi faaliyetlerine ilişkin veriler Çizelge 9'da verilmektedir.

Çizelge 9 - Piyasa gözetimi ve denetimlerinin yıllara göre dağılımı

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
PGD Sayısı (Adet)	17.023	16.375	12.795	19.233	13.967	11.943	19.475
Uygulanan Ceza Miktarı (TL)	199.952	465.302	244.967	134.788	309.776	212.686	1.182.742

Çizelge 9'da görüldüğü üzere Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlükleri ve yetki devri yapılan kurum/kuruluşlar tarafından gerçekleştirilen katı yakıtlara ait piyasa gözetimi ve denetimi faaliyetleri sonucunda 2021 yılında 1.182.742 TL idari para cezası uygulanmıştır. Ayrıca 2021 yılında illerde gerçekleştirilen Piyasa Gözetimi ve Denetimi faaliyetlerine ilişkin ayrıntılı veriler de Ek-13'de verilmektedir.

4.2. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüklerinin Denetim Faaliyetleri ve İdari Para Cezası Uygulamaları

12 Haziran 2021 tarihli ve 31509 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanarak yürürlüğe giren Çevre Denetimi Yönetmeliği’nin 12 nci maddesi uyarınca Çevre ve Şehircilik İl Müdürlükleri için 2021 Yılı Birleşik Denetim Programı 30.12.2020 tarih 270580 sayılı Bakanlık Olur’u ile onaylanmış ve bu kapsamda denetim programına 1.908 tesis alınmıştır.

2021 yılında 81 ÇŞİDİM tarafından yürütülen planlı ve plansız (ani ve şikayet denetimleri) çevre denetimlerine ilişkin veriler sırasıyla Çizelge 10’da yer almaktadır. Çizelge 10’da görüleceği üzere 2021 yılı içerisinde Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlükleri tarafından toplam 56.733 adet çevre denetimi gerçekleştirilmiştir.

Çizelge 10 - 2021 yılında Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlükleri tarafından gerçekleştirilen çevre denetimleri*

PLANLI DENETİM**	ANI DENETİM	ŞİKAYET DENETİMİ	TOPLAM DENETİM SAYISI
2.955	50.200	3.578	56.733

*2021 yılı verilerinde 03.02.2022 tarihi itibarı ile e-denetim sistemine kayıt edilen denetim tutanakları temel alınmıştır.

** Planlı denetimler birleşik denetim ve risk değerlendirme kapsamında yapılan planlı denetimlerin toplamıdır.

2021 yılında Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlükleri tarafından gerçekleştirilen çevre denetimlerinin denetim sayıları ve denetim türlerine göre dağılımı Ek-9’da verilmektedir.

2011-2021 tarihleri arasında Bakanlık merkez ve Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlükleri tarafından gerçekleştirilen çevre denetimi sayıları Çizelge 11’de verilmektedir.

Çizelge 11 - Çevre denetimi sayılarının yıllara göre dağılımı

	Bakanlık Merkez	ÇŞİDİM	TOPLAM
2011	729	50.313	51.042
2012	543	38.058	38.601
2013	271	37.196	37.467
2014	295	43.674	43.969
2015	323	48.358	48.681
2016	353	52.256	52.609
2017	275	51.766	52.041
2018	217	50.239	50.456
2019	378	53.785	54.163
2020	125	39.097	39.222
2021	289	56.733	57.022

*2021 yılı verilerinde 03.02.2022 tarihi itibarı ile e-denetim sistemine kayıt edilen denetim tutanakları temel alınmıştır.

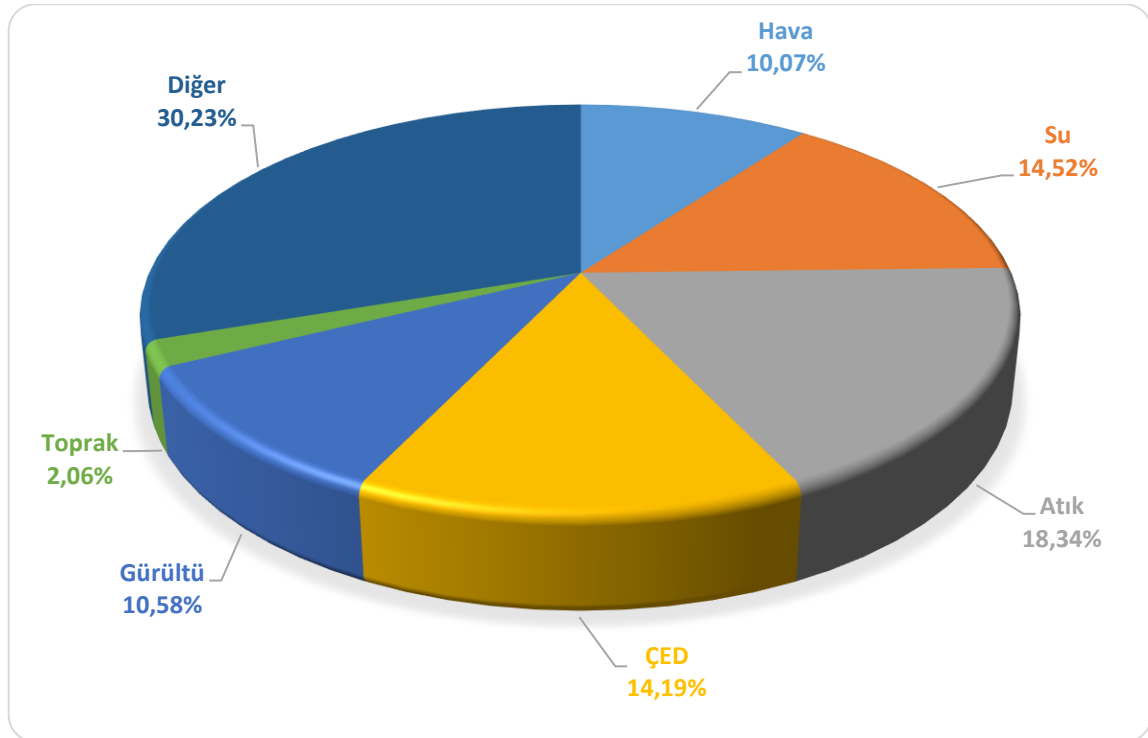
Çizelge 12’de, 2021 yılında Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlükleri tarafından uygulanan ceza miktarları ve sayısının konu bazında dağılımı verilmektedir. Çizelge 12 incelendiğinde 2021 yılı içerisinde Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlükleri tarafından uygulanan 3.873 idari yaptırım sonucunda toplam 324.277.594,53 TL ceza kesildiği görülmektedir. 2021 yılında ÇŞİDİM’leri ceza miktarı olarak en fazla cezayı atık konusunda (142.933.625,58 TL) ve ikinci olarak da su konusunda (65.738.464,00 TL) ceza uygulamışlardır.

Çizelge 12 - 2021 yılında Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlükleri tarafından uygulanan ceza miktarları ve sayısı

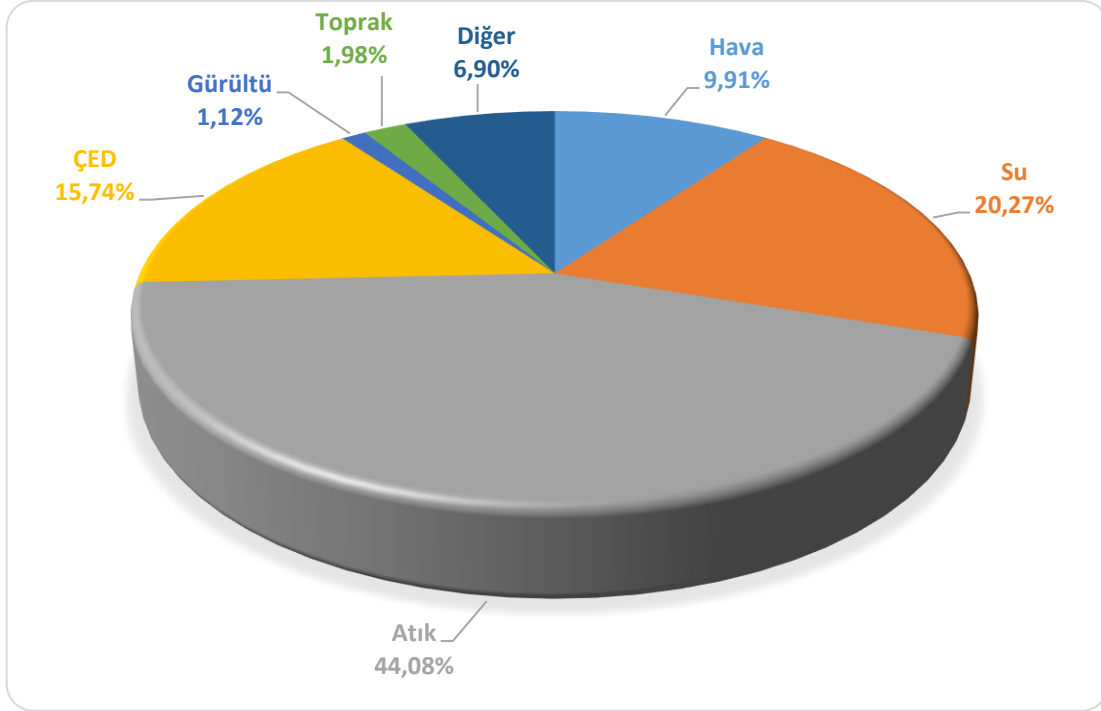
	Ceza Miktarı (TL)	Uygulanan İdari Yaptırım Sayısı
Hava	32.144.655,64	381
Su	65.738.464,00	564
Atık	142.933.625,58	712
ÇED	51.039.283,27	551
Gürültü	3.618.062	411
Toprak	6.431.378	80
Diğer*	22.372.126,04	1.174
TOPLAM	324.277.594,53	3.873

*Bilgi/Belge vermeme, Çevre Görevlisi, Anız Yakma, Egzoz, Sıfır Atık/poşet, Koku, Kimyasallar, PGD vs cezalarını içermektedir
**2021 yılı verilerinde 03.02.2022 tarihi itibarı ile e-denetim sistemine kayıt edilen denetim tutanakları temel alınmıştır.

Grafik 14 ve Grafik 15’de 2021 yılında ÇŞİDİM’leri tarafından işletmelere uygulanan idari yaptırım sayılarının ve idari yaptırım miktarlarının ve sayılarının konulara göre dağılımı verilmektedir.

Grafik 14- 2021 yılında Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlükleri tarafından uygulanan idari yaptırım sayılarının konulara göre dağılımı

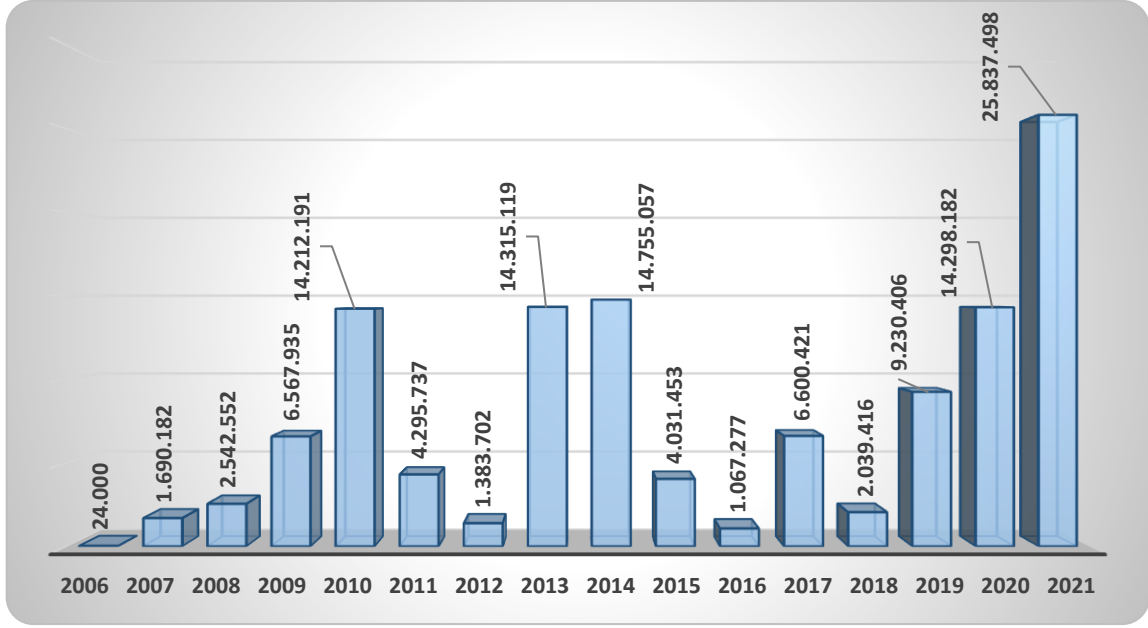

Grafik 15 - 2021 yılında Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlükleri tarafından uygulanan idari yaptırım miktarlarının konulara göre dağılımı

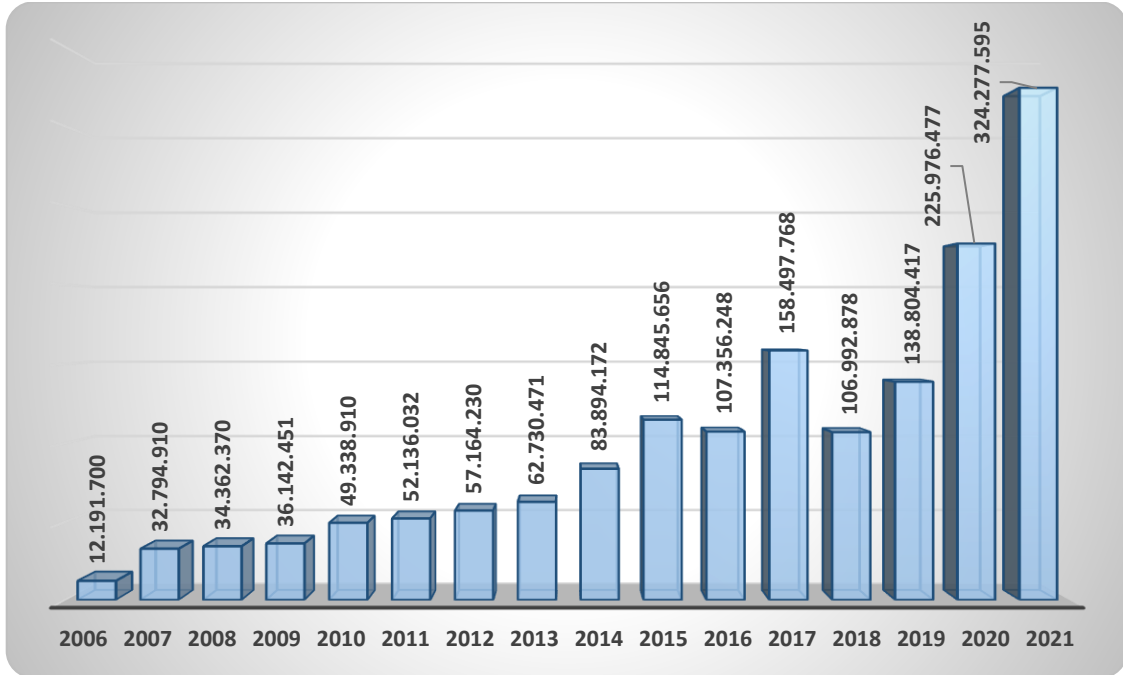
Çizelge 13 - Yıllar bazında Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından Çevre Kanunu uyarınca uygulanan toplam ceza miktarları (TL)

Yıl	Bakanlık Merkez	ÇŞİDİM	TOPLAM
2006	24.000	12.191.700	12.215.700
2007	1.690.182	32.794.910	34.485.092
2008	2.542.552	34.362.370	34.829.596
2009	6.567.935	36.142.451	42.710.386
2010	14.212.191	49.338.910	63.551.101
2011	4.295.737	52.136.032	56.431.769
2012	1.383.702	57.164.230	58.547.932
2013	14.315.119	62.730.471	77.045.590
2014	14.755.057	83.894.172	98.649.229
2015	4.031.453	114.845.656	118.877.109
2016	1.067.277	107.356.248	108.423.525
2017	6.600.421	158.497.768	165.098.189
2018	2.039.416	106.992.878	109.032.294
2019	9.230.406	138.804.417	148.034.823
2020	14.298.182	225.976.477	240.274.659
2021	25.837.498	324.277.595	350.115.093

Grafik 16'da 2006-2021 yılları arasında Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı merkez teşkilatı, Grafik 17'de de 2008-2021 yılları arasında ÇŞİDİM tarafından işletmelere uygulanan idari yaptırım miktarları (TL) verilmektedir.

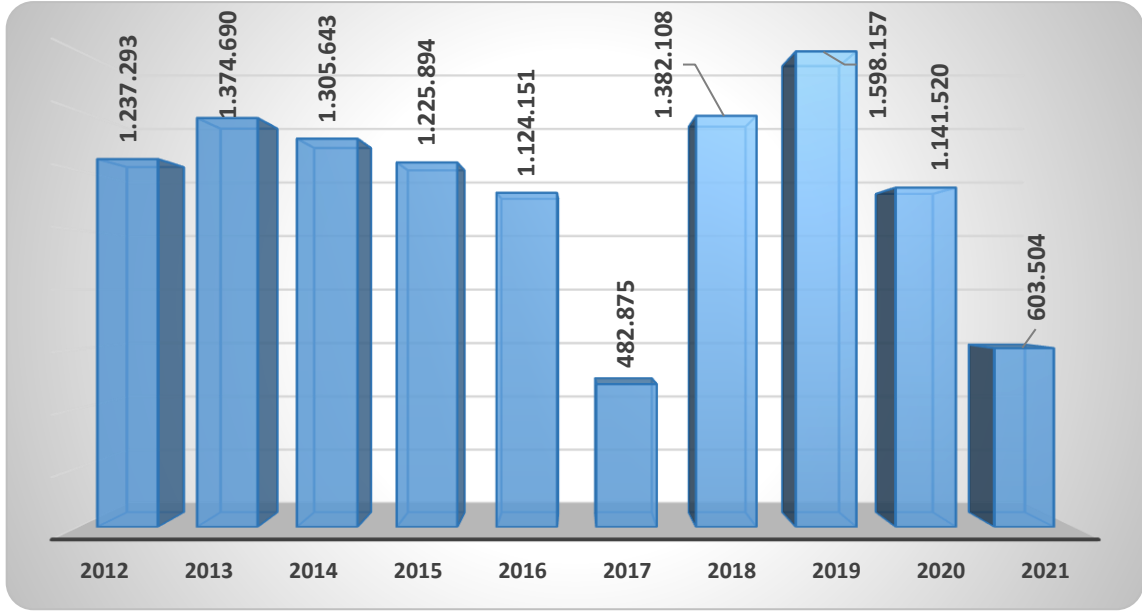

Grafik 16 - Yıl bazında Bakanlık merkez teşkilatı tarafından Çevre Kanunu uyarınca uygulanan toplam ceza miktarı

Grafik 17 - Yıl bazında Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlükleri tarafından Çevre Kanunu uyarınca uygulanan toplam ceza miktarı

Grafik 18’de 2012-2021 yılları arasında egzoz konusunda uygulanan toplam idari yaptırım miktarları (TL) verilmektedir.

Grafik 18 - Yıl bazında egzoz konusunda uygulanan idari para cezaları (TL)

4.3. Çevre Kanunu Uyarınca Durdurma Cezası Uygulamaları

Çevre Kanununun 15 inci maddesinde, 2872 sayılı Kanun ve bu Kanun uyarınca yayımlanan yönetmeliklere aykırılık halinde aykırılığa sebep olan faaliyetin, bir defaya mahsus olarak ve bir yılı aşmayacak şekilde süre verilmesi halinde, verilen süre sonunda aykırılığın giderilmemiş olması durumunda süre sonunda, süre verilmediği takdirde derhal, kısmen veya tamamen, süreli veya süresiz olarak durdurulacağı hüküm altına alınmıştır. Bu kapsamda durdurma kararı Bakanlık merkezde ÇED, İzin ve Denetim Genel Müdürü, illerde ise Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlükleri tarafından verilmektedir.

Ayrıca 2872 sayılı Kanunun 15 inci maddesinin son fıkrasında, faaliyetin durdurulmasına ilişkin olarak Çevresel Etki Değerlendirmesi süreci bakımından süre ve durdurma kararı verecek makam ile ilgili olarak özel bir hüküm getirerek çevresel etki değerlendirilmesi incelemesi yapılmaksızın başlanan faaliyetlerin Bakanlık tarafından, proje tanıtım dosyası hazırlanmaksızın başlanan faaliyetlerin ise mahallin en büyük mülki amiri tarafından ve süre verilmeksizin durdurulacağını belirtmiştir.

Faaliyetlerin durdurulması:

Madde 15 - (Değişik: 26/4/2006 - 5491/12 md.) Bu Kanun ve bu Kanun uyarınca yayımlanan yönetmeliklere aykırı davranışlara söz konusu aykırı faaliyeti düzeltmek üzere Bakanlıkça ya da 12 nci maddenin birinci fıkrası uyarınca denetim yetkisinin devredildiği kurum ve merciler tarafından bir defaya mahsus olmak üzere esasları yönetmelikle belirlenen ve bir yılı aşmamak üzere süre verilebilir.

Faaliyet; süre verilmemesi halinde derhal, süre verilmesi durumunda, bu süre sonunda aykırılık düzeltilmez ise Bakanlıkça ya da 12 nci maddenin birinci fıkrası uyarınca denetim yetkisinin devredildiği kurum ve merciler tarafından kısmen veya tamamen, süreli veya süresiz olarak durdurulur. Çevre ve insan sağlığı yönünden tehlike yaratan faaliyetler süre verilmeksizin durdurulur.

Çevresel Etki Değerlendirmesi incelemesi yapılmaksızın başlanan faaliyetler Bakanlıkça, proje tanıtım dosyası hazırlanmaksızın başlanan faaliyetler ise mahallin en büyük mülkî amiri tarafından süre verilmeksizin durdurulur.

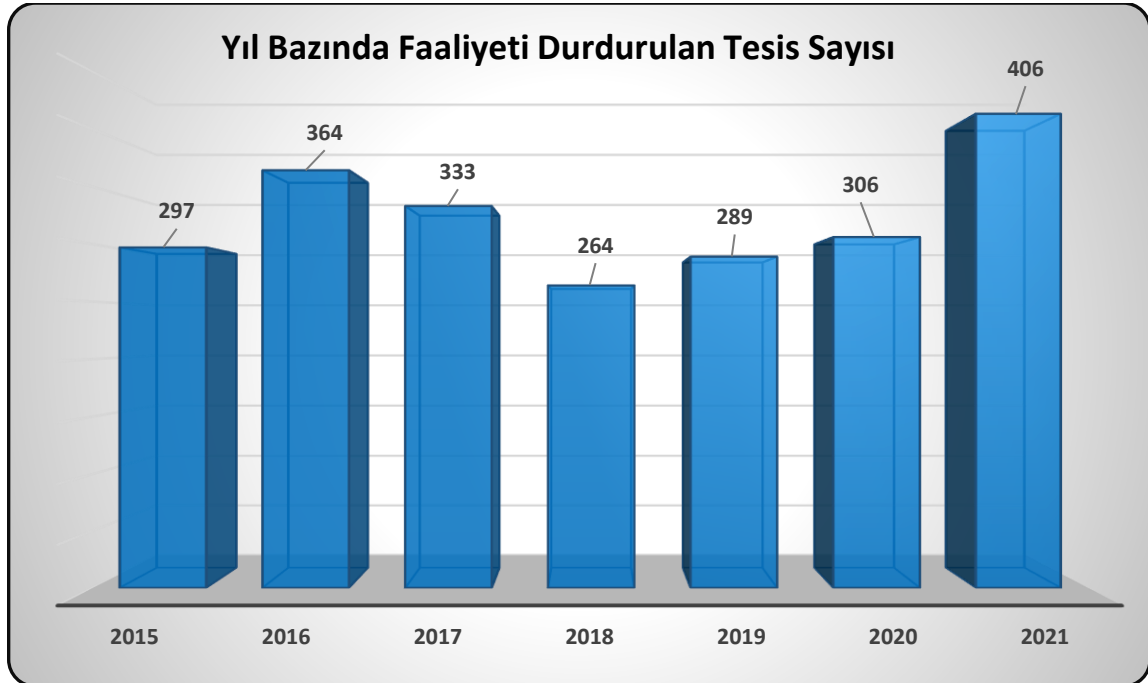
2021 yılı içerisinde 47 ÇŞİDİM tarafından 380 tesise, Bakanlık Merkez teşkilatı tarafından 26 tesise ve toplamda 406 tesise kapatma/durdurma kararı verilmiştir. Çevre Kanunu uyarınca uygulanan kapatma/durdurma kararlarına ilişkin ayrıntılı veriler Çizelge 14'de verilmektedir.

Çizelge 14 - 2021 yılında Çevre Kanunu uyarınca Bakanlık merkez ve Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlükleri tarafından verilen kapatma/durdurma kararlarının sayısı

	İl	Kapatma/Durdurma
1	Adana	18
2	Amasya	1
3	Antalya	40
4	Artvin	2
5	Aydın	5
6	Balıkesir	8
7	Bilecik	2
8	Bolu	2
9	Burdur	3
10	Bursa	22
11	Çanakkale	6
12	Çankırı	1
13	Çorum	3
14	Denizli	1
15	Diyarbakır	1
16	Erzurum	3
17	Eskişehir	5
18	Isparta	1
19	Mersin	2
20	İstanbul	59
21	İzmir	37
22	Kars	7
23	Kastamonu	1
24	Kayseri	6
25	Kırklareli	1
26	Kocaeli	5
27	Konya	17
28	Kütahya	5
29	Malatya	6
30	Manisa	15
31	Muğla	8
32	Ordu	1

Çizelge 14 - 2021 yılında Çevre Kanunu uyarınca Bakanlık merkez ve Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlükleri tarafından verilen kapatma/durdurma kararlarının sayısı (devam)

	İl	Kapatma/Durdurma
33	Rize	2
34	Sakarya	11
35	Samsun	5
36	Sivas	1
37	Tekirdağ	51
38	Tokat	1
39	Tunceli	3
40	Şanlıurfa	2
41	Uşak	1
42	Zonguldak	4
43	Karaman	1
44	Ardahan	1
45	Yalova	1
46	Karabük	1
47	Osmaniye	1
TOPLAM		380
BAKANLIK		26
GENEL TOPLAM		406

Grafik 19 - Yıl bazında Çevre Kanunu uyarınca Bakanlık merkez ve Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlükleri tarafından verilen kapatma/durdurma kararlarının sayısı

4.4. Çevre Denetiminde Yetki Devri

Çevre Kanunu, Madde 12 ile denetim yetkisinin gerektiğinde Bakanlıkça;

- İl özel idarelerine,
- Çevre denetim birimlerini kuran belediye başkanlıklarına,
- Denizcilik Müsteşarlığına,
- Sahil Güvenlik Komutanlığına,
- 13/10/1983 tarihli ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununa göre belirlenen denetleme görevlilerine devredileceği hükmünü getirmiştir.

Denetim yetkisini devralan kamu kurumunun idari yaptırım kararını verme yetkisini de devralması söz konusudur. Çevre Kanunu'nun 24 üncü maddesine göre; bu Kanunda öngörülen idarî yaptırım kararlarını verme yetkisi Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'na ait olmakla beraber bu yetki, 12 nci maddenin birinci fıkrası uyarınca denetim yetkisinin devredildiği, yukarıda belirtilen kurum ve merciler tarafından da kullanılacaktır.

Çizelge 15'de, Çevre Kanunu uyarınca yetki devri yapılan kurumlar ve yetki devri yapılan konu başlıkları verilmektedir. Bakanlık en fazla olarak Isınmadan Kaynaklı Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği kapsamında belediyelere yetki devri yapmıştır.

Çizelge 15 - Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından denetim ve yaptırım uygulama konusunda yetki devri yapılan kurumlar ve konu başlıkları

İLGİLİ YÖNETMELİK	GENELGE NO	YETKİ DEVRİ YAPILAN KURUMLAR	SAYI
Bitkisel Atık Yağların Kontrolü Yönetmeliği	2872-12 mad.	Belediye Başkanlıkları	98
Hafriyat Toprağı, İnşaat ve Yıkıntı Atıkları	2008/6	İstanbul, Ankara, Kocaeli, Sakarya, Gaziantep, Bursa, Ordu, Antalya, Trabzon, Diyarbakır Büyükşehir Belediye Başkanlıkları	10
Isınmadan Kaynaklı Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği	2006/19	Belediye Başkanlıkları	163
Çevresel Gürültünün Değerlendirilmesi ve Yönetimi Yönetmeliği	2006/16	Belediye Başkanlıkları Sahil Güvenlik Komutanlığı Trafik Denetim Ekipleri	110
Denizlerde Kurulacak Balık Çiftlikleri	2010/11	Sahil Güvenlik Komutanlığı	1
Gemilerden Kaynaklanan Deniz Kirliliği	2011/9	Sahil Güvenlik Komutanlığı Denizcilik Müsteşarlığı İstanbul, Kocaeli, Mersin, Antalya Büyükşehir Belediye Başkanlıkları	6

Gemilerden Kaynaklanan Kirliliğin Denetimi ve Yaptırım Uygulanması konusunda Bakanlıkça yetki devri yapılan kurumlar tarafından 2021 yılında uygulanan idari para cezalarına ilişkin bilgi Çizelge 16'da yer almaktadır.

Çizelge 16 - Gemilerden kaynaklanan kirliliğin denetimi ve yaptırım uygulanması konusunda yetki devri yapılan kuruluşlar tarafından 2021 yılında uygulanan ceza miktarı

CEZAYI KESEN KURUM	2021 YILINDA UYGULANAN TOPLAM CEZA SAYISI	2021 YILINDA UYGULANAN TOPLAM CEZA MİKTARI (TL)
Sahil Güvenlik Komutanlığı	205	19.402.383,00
Denizcilik Müsteşarlığı	8	4.703.138,85
İstanbul Büyükşehir Belediyesi Başkanlığı	73	24.405.235,43
Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Başkanlığı	10	16.917.529,00
Antalya Büyükşehir Belediyesi Başkanlığı	10	3.693.008,97
Mersin Büyükşehir Belediyesi Başkanlığı	5	6.500.379,00
TOPLAM	311	75.621.674,25

Gemilerden Kaynaklanan Kirliliğin Denetimi ve Yaptırım Uygulanması konusunda Bakanlıkça yetki devri yapılan kurumlar tarafından 2006-2021 yılları arasında uygulanan idari para cezalara ilişkin bilgi Ek-15’de yer almaktadır.

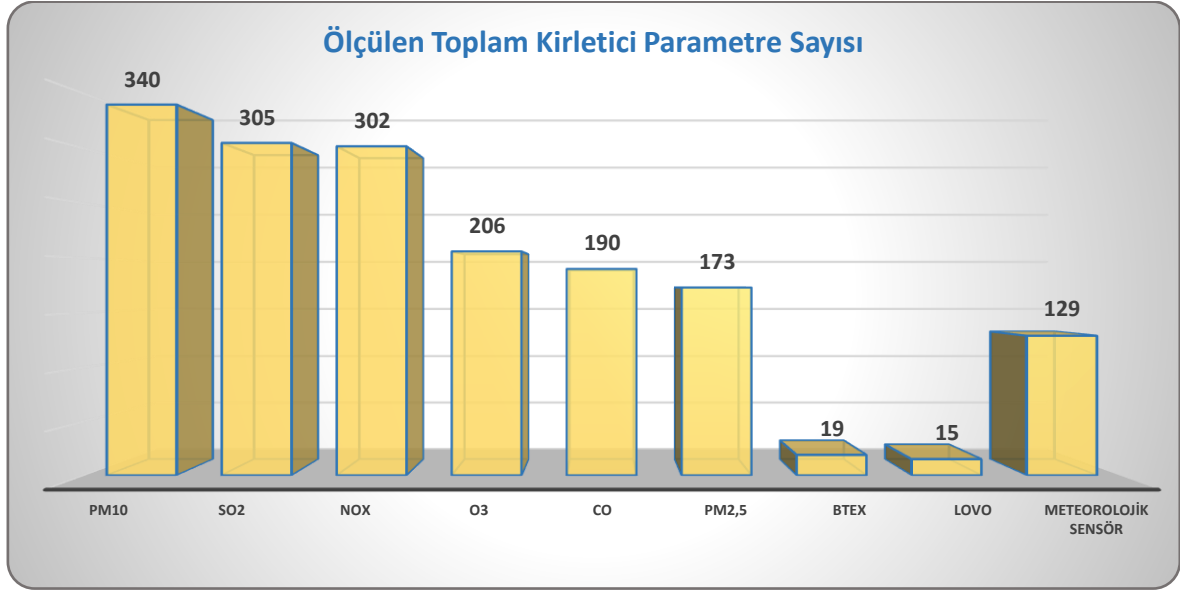
5. ÇEVRESEL İZLEME ÇALIŞMALARI

5.1. Hava Kalitesinin İzlenmesi Çalışmaları

Hava kalitesinin iyileştirilebilmesi amacıyla, tüm gelişmiş ülkelerde olduğu gibi ülkemizde de çeşitli yasal düzenlemeler yürürlüktedir. Bunların bir kısmı sanayi, ısınma, trafik gibi kirletici kaynakların kontrolüne yönelik, bir kısmı da soluduğumuz havanın kalitesine ilişkindir. Kirliliğin kontrolüne ilişkin düzenlemelerle hedeflenen, hava kirliliğinin insan sağlığı ve çevre üzerindeki zararlı etkilerini önlemek veya azaltmak için belirlenmiş hava kalitesi hedeflerini sağlamaktır.

Sınır değerlerin üzerinde konsantrasyona sahip olan kirleticilerin, insanlar ve çevre üzerinde olumsuz etkileri vardır. Bu kirleticilerden insanların olumsuz yönde etkilenmemesi için en kısa sürede kirlilik seviyesinin bilinerek eyleme geçilmesi gereklidir. Bu da ancak hava kirliliğini ölçen otomatik cihazlarla, sürekli olarak hava kalitesinin izlenmesi ile mümkündür.

Türkiye’de Ulusal Hava Kalitesi İzleme Ağı çalışmaları 2005 yılında başlamıştır. 2005 yılında SO₂ ve PM₁₀ parametreleri ülkemizin çeşitli illerinde bulunan 35 Hava Kalitesi İzleme İstasyonu ile izlenmekte iken, ilerleyen yıllarda istasyon yer ve durumuna binaen SO₂ ve PM₁₀ parametreleri yanında CO, NO_x ve O₃ parametreleri de izlenmeye başlanmıştır (Grafik 20). Ulusal Hava Kalitesi İzleme Ağı bugün itibariyle 3 adedi Mobil olmak üzere 360 Hava Kalitesi İzleme İstasyonuna ulaşmıştır (Grafik 21).

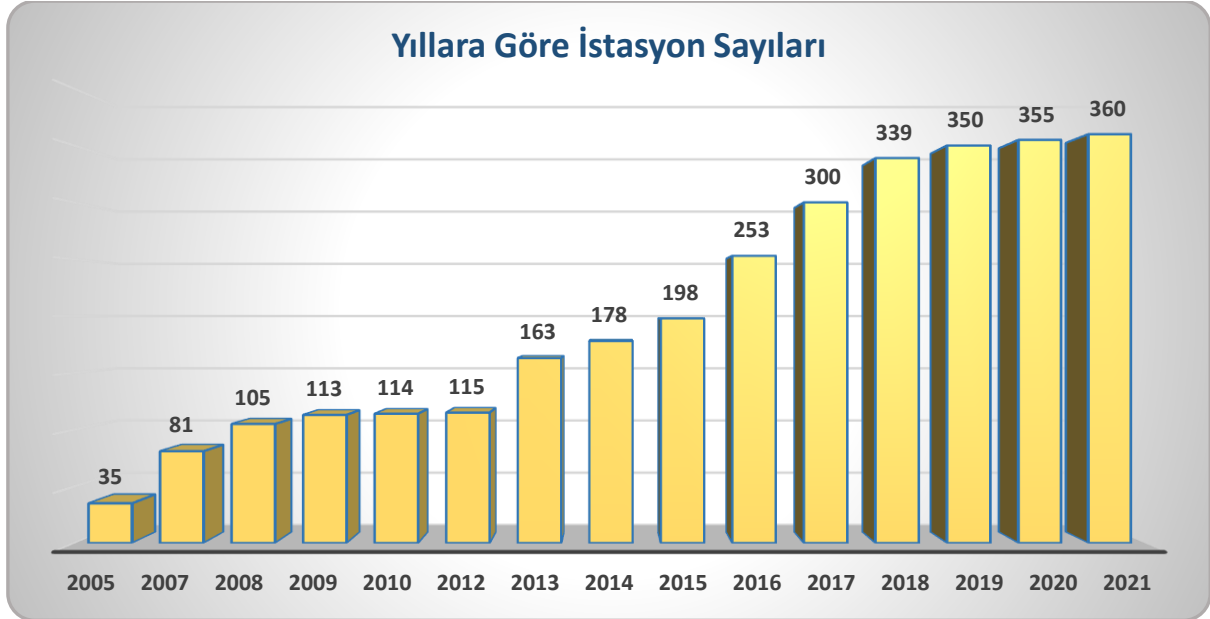

Grafik 20 - Ölçülen Toplam Kirletici Parametre Sayısı

6 Haziran 2008 tarihli ve 26898 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği (HKDYY) ile Avrupa Birliği'nin hava kalitesi alanındaki mevzuatının, Türkiye hava kalitesi mevzuatına uyumlaştırılması hedeflenmiştir. Partikül madde ve kükürt dioksit parametreleri için AB sınır değerleri 2019 yılından itibaren ülkemizde de uygulanmaya başlamıştır.

10/07/2015 tarih ve 29412 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Bakanlar Kurulu’nun 15/06/2015 tarih ve 2015/7754 sayılı Kararı ile Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı’na bağlı Temiz Hava

Müdürlükleri kurulmuştur. Çizelge 17’de verilmekte olan Temiz Hava Merkezi Müdürlükleri 30 Temmuz 2015 tarih ve 10271 sayılı Bakanlık Olur’u ile Çevresel Etki Değerlendirmesi, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü’ne bağlı olarak çalışmalarını sürdürmektedir.

Grafik 21 - Yıllar İtibariyle Toplam Hava Kalitesi İzleme İstasyon Sayıları

Çizelge 17 – Temiz Hava Merkezleri ve bağlı iller

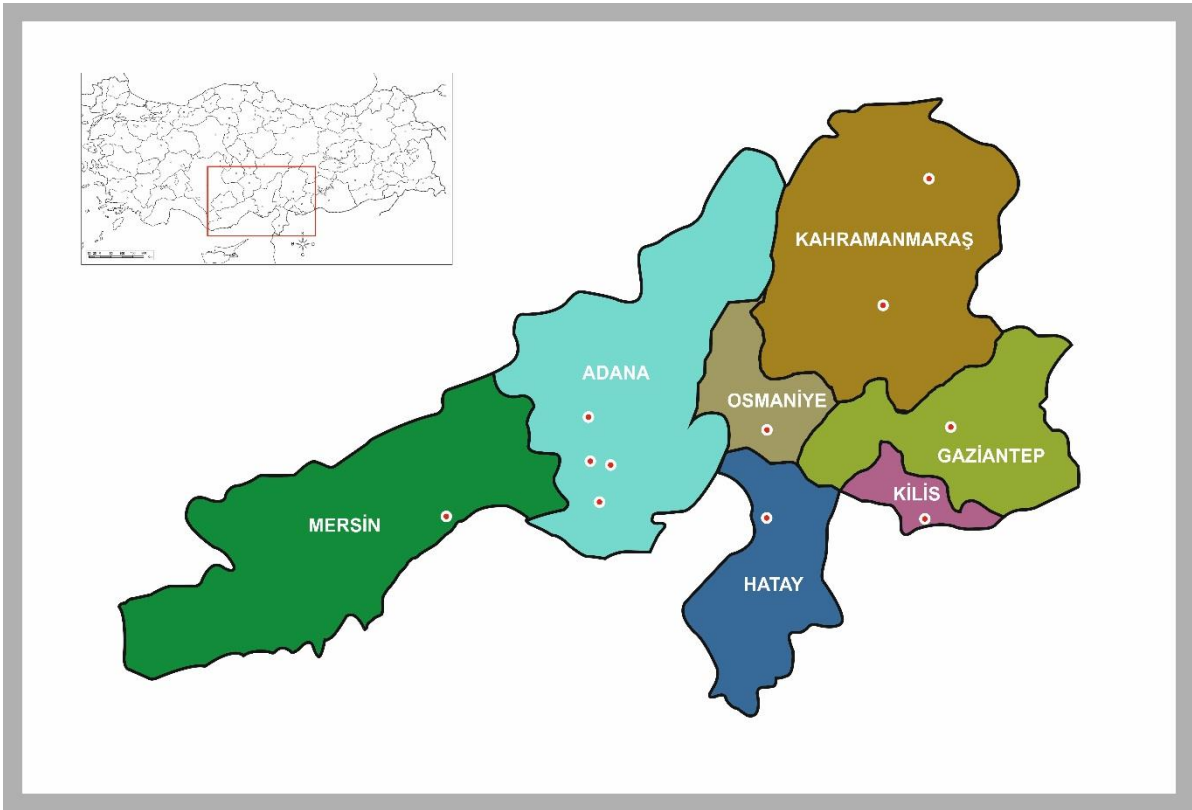
Temiz Hava Merkezi	Merkez	Bağlı İller
Marmara	İstanbul	İstanbul, Bursa, Kocaeli, Sakarya, Çanakkale, Balıkesir, Yalova, Bilecik, Tekirdağ, Edirne, Kırklareli
Ege	İzmir	İzmir, Manisa, Uşak, Denizli, Aydın, Muğla
Güney İç Anadolu	Konya	Konya, Isparta, Burdur, Antalya, Karaman, Niğde, Aksaray, Afyonkarahisar, Nevşehir, Kayseri
Kuzey İç Anadolu	Ankara	Ankara, Kütahya, Eskişehir, Kırşehir, Kırıkkale, Yozgat, Çankırı, Kastamonu, Karabük, Bartın, Zonguldak, Düzce, Bolu
Akdeniz	Adana	Adana, Mersin, Kahramanmaraş, Kilis, Gaziantep, Hatay, Osmaniye
Orta Karadeniz	Samsun	Samsun, Sinop, Amasya, Çorum, Tokat, Sivas, Ordu, Giresun
Güneydoğu Anadolu	Diyarbakır	Diyarbakır, Urfa, Mardin, Şırnak, Hakkari, Siirt, Van, Bitlis, Batman, Muş, Bingöl, Tunceli, Elazığ, Malatya, Adıyaman
Doğu Anadolu	Erzurum	Erzurum, Ağrı, Iğdır, Kars, Ardahan, Artvin, Rize, Trabzon, Gümüşhane, Erzincan, Bayburt

Türkiye’de hava kalitesi şu anda 360 istasyonda 7/24 izlenmektedir. Kamuoyunun hava kalitesi ile ilgili bilgiye ulaşımını kolaylaştırmak amacıyla izleme sonuçlarını www.havaizleme.gov.tr internet adresinde yayımlamaktadır. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından kamuoyunun konuyu daha iyi anlayabilmesi için, ulusal hava kalitesi indeksi (İyi, Orta, Hassas, Sağlıksız, Kötü, Tehlikeli şekilde şeklinde ifade edilerek) oluşturulmuştur.

Ayrıca, Ulusal Hava Kalitesi İzleme Ağı ile halkın çevresel veriye erişim hakkını gözetmekte ve karar vericiler ile yetkili otoritelere en doğru, güvenilir ve temsiliyeti yüksek hava kalitesi verisini sağlama amacıyla çalışmalar sürdürülmektedir.

5.1.1. Akdeniz Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü

Akdeniz Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü 15.09.2017 tarihinden itibaren Adana merkezli olarak toplam 7 ilde faaliyet göstermek amacıyla Sinanpaşa Mahallesi Kozan Caddesi No:100 Yüreğir/Adana adresinde faaliyetlerini yürütmektedir.

Harita 1 - Akdeniz Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü'nün görev alanına giren iller

Akdeniz Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü (ATHMM), Akdeniz Bölgesindeki 5 ve Güneydoğu Anadolu Bölgesinde 2 il olmak üzere toplam 7 ilde faaliyetini yürütmektedir. Bu iller Adana, Osmaniye, Mersin, Hatay, Kahramanmaraş, Gaziantep ve Kilis'tir. Adana ilinde 13, Mersin ilinde 10, Osmaniye ilinde 2, Hatay ilinde 6, Kahramanmaraş ilinde 4, Gaziantep ilinde 6 ve Kilis ilinde 1 istasyon olmak üzere toplam 42 istasyon hali hazırda kurulu vaziyettedir. Bu Hava Kalitesi Ölçüm İstasyonlarından 15'inden elde edilen veriler saatlik ortalamalarla herhangi bir müdahale olmaksızın ham veri olarak ulusal veri ağına online olarak aktarılmaktadır. Hava Kalitesi İzleme İstasyonlarında bulunan yazılımın millileştirilmesi projesi nedeniyle 2018 yılı içerisinde Gaziantep ilinde kurulan 5 adet yeni Hava Kalitesi İzleme İstasyonundan Gaziantep/Atapark Hava Kalitesi İzleme İstasyonunda yerli yazılım kurulmuş olup 7/24 online veri aktarımı (<https://www.havaizleme.gov.tr/>) yapılmakta, diğer 4 istasyon da yerli yazılımı geliştirme çalışmaları kapsamında olup, süreç içerisinde kurulum sağlanacaktır. Bununla birlikte Adana/ Seyhan istasyonuna da 2021 yılı içerisinde yerli yazılım kurulmuş olup, 7/24 online veri aktarımı (<https://www.havaizleme.gov.tr/>) yapılmaktadır.

Bölge genelindeki Hava Kalitesi İzleme İstasyonlarının dağılımı; 21 adet kentsel (ısınma), 4 adet endüstri (sanayi), 2 adet kırsal (arka plan) ve 5 adet de trafik olarak 4 ayrı kategoride kurulmuştur. İstasyon kategorilerine göre ölçülen parametrelerde farklılık olmakla birlikte, istasyonlarda (SO₂) Kükürdioksit, Partikül Madde (PM₁₀ ve PM_{2,5}), (NO_x) Azotoksitler, (O₃) Ozon ve (CO) Karbonmonoksit, parametreleri ölçülmektedir. İstasyonlarda uluslararası standartlara uygun otomatik cihazlar ile ölçüm yapılmakta olup elde edilen veriler bilimsel çalışmalar için en büyük kaynak teşkil etmektedir.

Çizelge 18 – Akdeniz Temiz Hava Merkezine bağlı iller ve istasyon yerleri

İSTASYON YER BİLGİLERİ						ÖLÇÜLEN PARAMETRELER								
SIRA NO	İL	İLÇE	İSTASYON ADI	KAYNAK TİPİ	ALAN TİPİ	PM ₁₀	SO ₂	NO _x	O ₃	CO	PM _{2,5}	Btex	LoVO	Meteor. Sensör
1	Adana	Yüreğir	ADANA-ÇATALAN	Arka Plan	Kırsal	1	1	1	1	-	-	-	-	1
2	Adana	Yüreğir	ADANA-DOĞANKENT	Arka Plan	Kırsal	1	1	1	1	-	-	-	-	-
3	Adana	Karaisalı	ADANA-METEOROLOJİ	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	-	-	-	-	-
4	Adana	Seyhan	ADANA-VALİLİK	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	1	-	-	-	1
5	Adana	Seyhan	ADANA-SEYHAN	Isınma	Kentsel	1	1	1	-	1	1	-	-	-
6	Adana	Merkez	ADANA-ÇUKUROVA	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	-	1	-	-	-
7	Adana	Merkez	ADANA-YAKAPINAR	Sanayi	Kentsel	1	1	1	1	1	1	-	-	1
8	Adana	Merkez	ADANA-MERKEZ	Trafik	Kentsel	1	-	1	-	1	1	-	-	-
9	Gaziantep	Şahinbey	GAZİANTEP (METEOROLOJİ)	Isınma	Kentsel	1	1	-	-	-	-	-	-	-
10	Gaziantep	Şahinbey	GAZİANTEP ATAPARK	Sanayi	Kentsel	1	1	1	1	1	1	-	-	1
11	Gaziantep	Şahinbey	GAZİANTEP BEYDİLLİ	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	1	1	-	-	1
12	Gaziantep	Nizip	GAZİANTEP NİZİP	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	1	1	-	-	1
13	Gaziantep	Şehitkamil	GAZİANTEP D6 SU DEPOSU (GASKİ)	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	1	1	-	-	1
14	Gaziantep	Şahinbey	GAZİANTEP TRAFİK	Trafik	Kentsel	1	1	1	1	1	1	-	-	-
15	Hatay	Antakya	HATAY-ANTAKYA	Isınma	Kentsel	1	1	-	-	-	-	-	-	1
16	Hatay	PAYAS	HATAY PAYAS	Sanayi	Kentsel	1	1	1	1	1	-	-	-	1
17	Hatay	İskenderun	HATAY-İSKENDERUN	Sanayi	Kent Çevresi	1	1	1	1	-	1	-	-	-
18	Hatay	İskenderun	HATAY MERKEZ	TRAFİK	KENTSEL	1	-	1	-	1	1	-	-	-
19	MERSİN	YENİŞEHİR	YENİŞEHİR	ISINMA	KENTSEL	1	1	-	-	-	-	-	-	1
20	MERSİN	TOROSLAR	TOROSLAR	ISINMA	KENTSEL	1	1	1	1	-	-	-	-	-
21	MERSİN	Merkez	MERKEZ	Trafik	KENTSEL	1	-	1	1	1	1	-	-	-
22	MERSİN	Tarsus	TARSUS	Isınma	Kentsel	1	1	1	-	1	1	-	-	-
23	MERSİN	Tarsus	HUZURKENT	sanayi	Kent Çevresi	1	1	1	1	1	1	-	-	1
24	MERSİN	Silifke	SİLİFKE	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	-	-	-	-	1
25	Mersin	Akdeniz	İÇEL	Isınma	Kentsel	1	1	1	-	1	1	-	-	-
26	Kahramanmaraş	Onikişubat	K.MARAŞ - ONİKİŞUBAT	Isınma	Kentsel	1	1	-	-	-	-	-	-	-
27	Kahramanmaraş	Dulkadiroğlu	DULKADİROĞLU	Isınma	Kentsel	1	1	1	-	1	1	-	-	-
28	Kahramanmaraş	Onikişubat	MERKEZ	TRAFİK	Kentsel	1	-	1	-	1	1	-	-	-
29	Kahramanmaraş	Elbistan	K.MARAŞ-ELBİSTAN	Isınma	Kentsel	1	1	-	-	-	-	-	-	1

30	Kilis	Merkez	KİLİS	Isınma	Kentsel	1	1	-	-	-	-	-	-	1
31	Osmaniye	Merkez	OSMANİYE	Isınma	Kentsel	1	1	-	-	-	-	-	-	1
32	Osmaniye	KADIRLI	KADIRLI	Isınma	Kentsel	-	-	1	-	1	-	-	-	-
33	Adana	Seyhan	ADANA- DAĞLIOĞLU	Isınma	Kentsel	1	1	1	-	1	1	-	-	-
34	Adana	Çukurova	ADANA- ÇUKUROVA	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	1	1	-	-	-
35	Adana	Seyhan	ADANA- TURHAN CEMAL BERİKER BULVARI	Trafik	Kentsel	1	-	1	-	1	1	-	-	-
36	Adana	Yüreğir	ADANA- YAKAPINAR	Sanayi	Kent Çevresi	1	1	1	1	1	1	-	-	1
37	Mersin	Akdeniz	MERSİN- İSTİKLAL CAD.	Trafik	Kentsel	1	-	1	1	1	1	-	-	-
38	Mersin	Akdeniz	MERSİN- AKDENİZ	Isınma	Kentsel	1	1	1	-	1	1	-	-	-
39	Mersin	Silifke	MERSİN-SİLİFKE	Arka Plan	Kırsal	-	1	1	1	-	-	-	-	1
40	Hatay	İskenderun	HATAY- İSKENDERUN	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	-	1	-	-	-
41	Hatay	Antakya	HATAY-TRAFİK	Trafik	Kentsel	1	-	1	-	1	1	-	-	-
42	Adana	Ceyhan	ADANA- CEYHAN	Isınma	Kentsel	1	1	1	-	-	-	-	-	-

ATHMM, kendine bağlı bulunan iller için emisyon envanteri oluşturarak yerel ölçekte veri analizleri yapmakta, “Temiz Hava Eylem Planlarının” geliştirilmesi hususunda yetkili yerel makamlara destek vermekte, Bölgesel Hava Kalitesi İzleme ağından elde edilen hava kalitesi ölçüm verilerinin validasyonlarını, analiz ve değerlendirmelerini yaparak politika oluşturulması aşamasında karar vericilere destek sunmakta, hava kalitesi limit değerlerinin aşılması durumunda gerekli tedbirlerin alınması için yetkili kurumları bilgilendirmektedir.

Hava kalitesi ölçüm istasyonları; ısınma, trafik, sanayi ve kırsal/arkaplan olarak 4 ayrı kategoride kurulmuştur. Kategorilere göre ölçülen parametrelerde farklılık arz etmekte olup, Kükürtdioksit, Partikül Madde (PM₁₀ ve PM_{2.5}), Azotoksitler, Ozon, Karbonmonoksit, Partikül Madde Örneklemeleri, Meteorolojik Parametreler ölçülmektedir. Hava kalitesi ölçüm istasyonunda uluslararası standartlara uygun olarak otomatik cihazlar ile ölçüm yapılmakta olup elde edilen veriler bilimsel çalışmalar için en büyük kaynak teşkil etmektedir.

5.1.2. Doğu Anadolu Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü

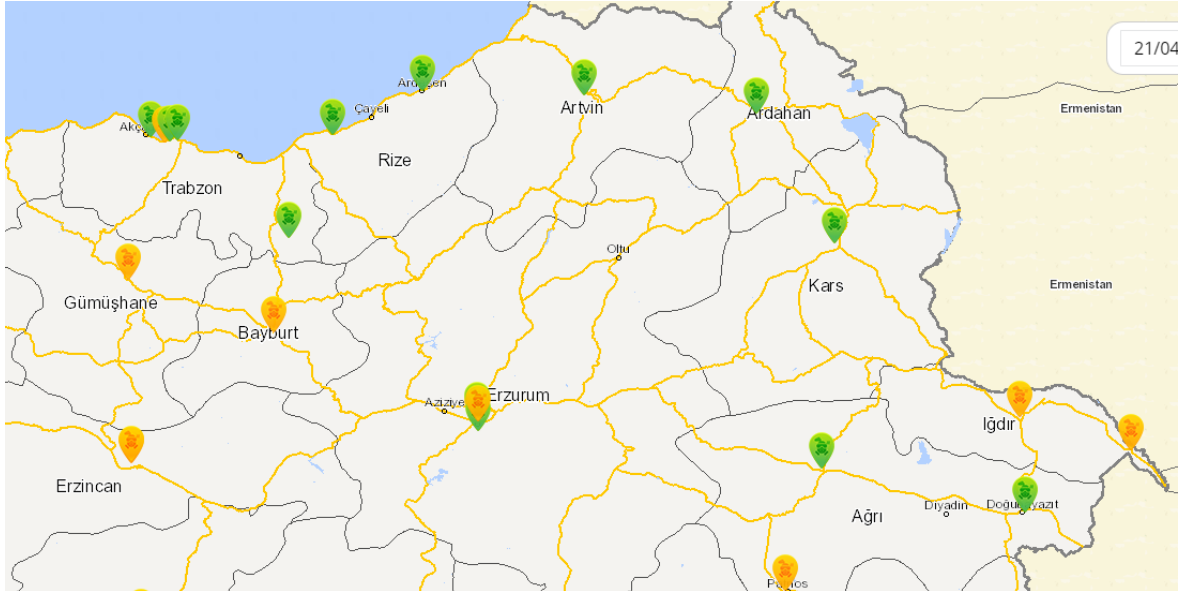
Erzurum’da kurulan ve Ağrı, Ardahan, Artvin, Bayburt, Erzurum, Erzincan, Gümüşhane, Iğdır, Kars, Rize, Trabzon illerini kapsayan Doğu Anadolu Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü 14.10.2016 tarihinde faaliyete başlamıştır. Doğu Anadolu Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü’ne bağlı 11 ilde toplam 27 adet hava kalitesi ölçüm istasyonu kurularak işletmeye alınmış olup veri elde edilmeye başlanılmıştır.

İstasyonlardan elde edilen veriler saatlik ortalamalar olarak herhangi bir müdahale olmaksızın ham veri olarak www.havaizleme.gov.tr web sayfasında kamuoyunun bilgisine sunulmaktadır.

Harita 2 - Doğu Anadolu Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü'nün görev alanına giren iller

Doğu Anadolu Temiz Hava Müdürlüğü sorumluluk bölgesindeki illerde bulunan hava kalitesi izleme istasyonlarına ait konum bilgileri ve ölçülen parametreler ile ilgili bilgiler Çizelge 19'da verilmektedir.

Harita 3 - Doğu Anadolu Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü'ne bağlı illerdeki Hava Kalitesi İzleme İstasyonlarının yerleri

Doğu Anadolu Temiz Hava Müdürlüğü'nün zemin katında bakım-onarım atölyesi ve Kalibrasyon Laboratuvarı kurulmuş olup, 2021 yılında aktif hale getirilmiştir. Hava Kalitesi İzleme İstasyonlarında arızası giderilemeyen cihaz ve analizörlerin bakım-onarım atölyesinde arızası giderilerek sahaya sürülmektedir.

Çizelge 19 - Doğu Anadolu Temiz Hava Merkezine bağlı iller ve istasyon bilgileri

İSTASYON YER BİLGİLERİ						ÖLÇÜLEN PARAMETRELER								
SIRA NO	İL	İLÇE	İSTASYON ADI	KAYNAK TİPİ	ALAN TİPİ	PM ₁₀	SO ₂	NO _x	O ₃	CO	PM _{2,5}	Btex	LoVO	Meteor. Sensör
1	Ağrı	Merkez	AĞRI	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	-	-	-	-	-
2	Ağrı	Doğubeyazıt	AĞRI-DOĞUBAYAZIT	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	1	-	-	-	-
3	Ağrı	Patnos	AĞRI-PATNOS	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	1	-	-	-	-
4	Ardahan	Merkez	ARDAHAN	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	-	-	-	-	-
5	Artvin	Merkez	ARTVİN	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	-	-	-	-	1
6	Artvin	Hopa	ARTVİN-HOPA	Arka Plan	Kırsal	1	-	1	1	-	1	-	-	1
7	Bayburt	Merkez	BAYBURT	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	-	-	-	-	1
8	Erzincan	Merkez	ERZİNCAN	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	-	-	-	-	1
9	Erzincan	Merkez	ERZİNCAN-TRAFİK	Trafik	Kentsel	1	1	1	-	1	1	-	-	-
10	Erzurum	Yakutiye	ERZURUM MERKEZ	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	-	-	-	-	-
11	Erzurum	Aziziye	ERZURUM-AZİZİYE	Isınma	Kentsel	1	1	1	-	1	-	-	-	-
12	Erzurum	Palandöken	ERZURUM-PALANDÖKEN	Arka Plan	Kentsel	1	1	1	1	1	-	-	-	1
13	Erzurum	Pasinler	ERZURUM-PASINLER	Arka Plan	Kırsal	1	1	1	1	-	-	-	-	1
14	Erzurum	Yakutiye	ERZURUM-TAŞHAN	Trafik	Kentsel	1	-	1	-	1	1	-	-	-
15	Gümüşhane	Merkez	GÜMÜŞHANE	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	-	-	-	-	-
16	Iğdır	Merkez	IĞDIR	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	-	1	-	-	1
17	Iğdır	Aralık	IĞDIR-ARALIK	Arka Plan	Kırsal	1	1	1	1	-	1	-	-	1
18	Kars	Merkez	KARS-İSTASYON MAH.	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	1	-	-	-	-
19	Kars	Merkez	KARS-TRAFİK	Trafik	Kentsel	1	0	1	-	1	1	-	-	-
20	Rize	Merkez	RİZE	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	-	-	-	-	1
21	Rize	Ardeşen	RİZE-ARDEŞEN	Arka Plan	Kırsal	1	1	1	1	-	1	-	-	1
22	Trabzon	Ortahisar	TRABZON-VALİLİK	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	-	-	-	-	-
23	Trabzon	Ortahisar	TRABZON-MEYDAN	Isınma	Kentsel	1	1	1	-	-	-	-	-	-
24	Trabzon	Akçaabat	TRABZON-AKÇAABAT	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	1	-	-	-	1
25	Trabzon	Ortahisar	TRABZON-BEŞİRLİ	Trafik	Kentsel	1	0	1	-	1	1	-	-	-
26	Trabzon	Ortahisar	TRABZON-FATİH	Isınma	Kentsel	1	1	1	-	1	-	-	-	-
27	Trabzon	Çaykara	TRABZON-UZUNGÖL	Arka Plan	Kırsal	1	1	1	1	-	-	-	-	1

Kalibrasyon Laboratuvarında ise; İstasyonlardaki analizörlerin kalibrasyonlarının güvenilirliğinin sağlanması için kalibrasyon laboratuvarındaki referans cihazların günlük kontrol ve tekrarlanabilirlik testleri yapılmakta, istasyonlardaki doğrulama tüplerinin kalibrasyon laboratuvarında kontrolleri ve testleri yapılarak kalibrasyon sertifikasından sapmalarının değerlendirilmekte, arıza kontrolü yapılarak arızası giderilen analizörler ile istasyonlarda yapılan kalibrasyon veya fonksiyon testlerinde kabul aralığının dışında olan cihazlar kalibrasyon laboratuvarında gerekli detay test ve kontrollerden geçirilerek kalibre edilmektedir.

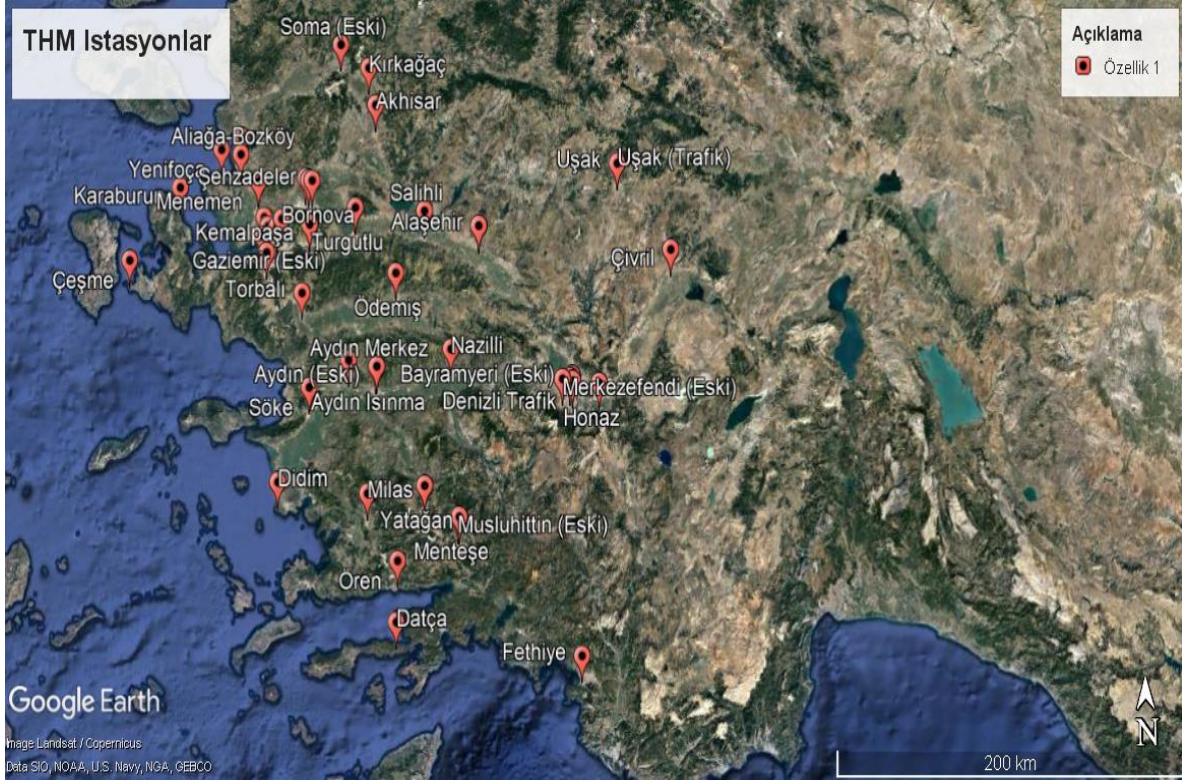
5.1.3. Ege Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından, hava kirliliğinin çevre ve insan sağlığı üzerindeki etkilerini önlemek veya azaltmak, hava kalitesi ile ilgili bilgi toplamak ve uyarı eşikleri aracılığı ile halkın bilgilendirilmesini sağlamak amacıyla, 10.07.2015 tarih ve 29412 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan 2015/7754 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile Ege Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü (EGETHM) 2017 yılında İzmir’de kurulmuştur.

Harita 4 - Ege Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü'nün görev alanına giren iller

Müdürlüğün görev alanına giren iller, Ege Bölgesinde bulunan 6 il olup; Bu iller İzmir, Denizli, Manisa, Muğla, Aydın ve Uşak'tır. Ege Bölgesinde 6 ilde toplam 54 (7 tanesi İzmir Büyükşehir Belediyesine ait) adet hava kalitesi ölçüm istasyonu mevcuttur. Ege Bölgesindeki Temiz Hava Merkezinde yapılacak olan çalışmalarla, Ege Bölgesinde hava kalitesi değerlendirme ve yönetim sistemi gerçekleştirilecektir.

Harita 5 – Ege Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü’ne bağlı illerdeki istasyonların yerleri

Çizelge 20 – Ege Temiz Hava Merkezine bağlı iller ve istasyon yerleri

İSTASYON YER BİLGİLERİ						ÖLÇÜLEN PARAMETRELER								
SIRA NO	İL	İLÇE	İSTASYON ADI	KAYNAK TİPİ	ALAN TİPİ	PM ₁₀	SO ₂	NO _x	O ₃	CO	PM _{2,5}	Btex	LoVO	Meteor. Sensör
1	Aydın	Efeler	AYDIN	Isınma	Kentsel	1	1	-	-	-	-	-	-	-
2	Aydın	Efeler	AYDIN-ADNAN MENDERES	Trafik	Kentsel	1	-	1	-	1	1	-	-	-
3	Aydın	Didim	AYDIN-DİDİM	Arka Plan	Kırsal	1	-	1	1	-	1	-	-	1
4	Aydın	Efeler	AYDIN-EFELER	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	1	-	-	-	-
5	Aydın	Germencik	AYDIN-GERMENCİK	Arka Plan	Kırsal	1	-	1	1	-	1	-	-	1
6	Aydın	Nazilli	AYDIN NAZİLLİ	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	1	-	-	-	-
7	Aydın	Söke	AYDIN-SÖKE	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	1	-	-	-	-
8	Denizli	Merkezefendi	DENİZLİ-BAYRAMYERİ	Isınma	Kentsel	1	1	-	-	-	-	-	-	-
9	Denizli	Çivril	DENİZLİ-ÇİVRİL	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	1	1	-	-	-
10	Denizli	Honaz	DENİZLİ-HONAZ	Sanayi	Kentsel	1	1	1	1	1	1	-	-	1
11	Denizli	Merkezefendi	DENİZLİ-MERKEZEFENDİ	Isınma	Kentsel	1	1	-	-	-	-	-	-	-
12	Denizli	Merkezefendi	DENİZLİ-SÜMER	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	1	-	-	-	-
13	Denizli	Merkez	DENİZLİ-TRAFİK	Trafik	Kentsel	1	-	1	-	1	1	-	-	-
14	İzmir	Gaziemir	İZMİR-GAZİEMİR	Isınma	Kentsel	1	1	-	-	-	-	-	-	1
15	İzmir	Seferihisar	İZMİR SEFERİHİSAR EMEP	Arka Plan	Kırsal	-	1	1	1	-	-	-	-	1
16	İzmir	Konak	İZMİR ALSANCAK İBB	Isınma	Kentsel	1	1	-	-	-	-	-	-	-

ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ, İZİN VE DENETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
TEKNİK FAALİYET RAPORU: 2021

17	İzmir	Bayraklı	İZMİR BAYRAKLI İBB	Isınma	Kentsel	1	1	-	-	-	-	-	-	-
18	İzmir	Bornova	İZMİR BORNOVA İBB	Isınma	Kentsel	1	1	1	-	1	-	-	-	-
19	İzmir	Çiğli	İZMİR ÇİĞLİ İBB	Isınma	Kentsel	1	1	0	-	0	-	-	-	-
20	İzmir	Konak	İZMİR GÜZELYALI İBB	Isınma	Kentsel	1	1	1	-	1	-	-	-	-
21	İzmir	Karşıyaka	İZMİR KARŞIYAKA İBB	Isınma	Kentsel	1	1	-	-	-	-	-	-	-
22	İzmir	Buca	İZMİR ŞİRİNYER İBB	Isınma	Kentsel	1	1	0	-	0	-	-	-	-
23	İzmir	Aliağa	İZMİR-ALIAĞA	Sanayi	Kentsel	1	1	1	1	1	1	-	-	1
24	İzmir	Aliağa	İZMİR-ALIAĞA-BOZKÖY	Sanayi	Kent Çevresi	1	1	1	1	1	-	-	-	1
25	İzmir	Bornova	İZMİR-BORNOVA	Sanayi	Kentsel	1	1	1	1	1	1	-	-	-
26	İzmir	Çeşme	İZMİR-ÇEŞME	Arka Plan	Kırsal	1	-	1	1	-	1	-	-	0
27	İzmir	Karabağlar	İZMİR-KARABAĞLAR	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	1	-	-	-	-
28	İzmir	Karaburun	İZMİR-KARABURUN	Arka Plan	Kırsal	1	-	1	1	-	0	-	-	0
29	İzmir	Karşıyaka	İZMİR-KARŞIYAKA	Trafik	Kentsel	1	-	1	-	1	1	-	-	-
30	İzmir	Kemalpaşa	İZMİR-KEMALPAŞA	Sanayi	Kentsel	1	1	1	1	1	1	-	-	-
31	İzmir	Konak	İZMİR-KONAK	Trafik	Kentsel	1	-	1	-	1	1	-	-	-
32	İzmir	Menemen	İZMİR-MENEMEN	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	1	-	-	-	-
33	İzmir	Ödemiş	İZMİR-ÖDEMİŞ	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	1	-	-	-	-
34	İzmir	Torbali	İZMİR-TORBALI	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	1	-	-	-	-
35	İzmir	Foça	İZMİR-YENİFOÇA	Sanayi	Kent Çevresi	1	-	1	1	1	1	-	-	-
36	İzmir	Bornova	İZMİR-EĞİTİM	Eğitim	Isınma	1	0	1	1	0	1	-	-	-
37	Manisa	Yunusemre	MANİSA	Isınma	Kentsel	1	1	-	-	-	-	-	-	-
38	Manisa	Soma	MANİSA-SOMA	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	1	-	-	-	1
39	Manisa	Akhisar	MANİSA-AKHİSAR	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	1	-	-	-	-
40	Manisa	Alaşehir	MANİSA-ALAŞEHİR	Arka Plan	Kırsal	1	-	1	1	-	1	-	-	1
41	Manisa	Kırkağaç	MANİSA-KIRKAĞAÇ	Sanayi	Kent Çevresi	1	1	1	1	1	-	-	-	1
42	Manisa	Salihli	MANİSA-SALİHLİ	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	1	-	-	-	-
43	Manisa	Turgutlu	MANİSA-TURGUTLU	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	1	1	-	-	-
44	Manisa	Şehzadeler	MANİSA-ULUPARK	Trafik	Kentsel	1	-	1	-	1	1	-	-	-
45	Manisa	Yunusemre	MANİSA-YUNUSEMRE	Sanayi	Kentsel	1	-	1	1	1	-	-	-	-
46	Muğla	Menteşe	MUĞLA-MUSLUHİTTİN	Isınma	Kentsel	1	1	-	-	-	-	-	-	1
47	Muğla	Yatağan	MUĞLA-YATAĞAN	Sanayi	Kentsel	1	1	1	1	1	-	-	-	-
48	Muğla	Datça	MUĞLA-DATÇA	Arka Plan	Kırsal	1	-	1	1	-	1	-	-	0

49	Muğla	Fethiye	MUĞLA-FETHİYE	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	1	-	-	-	-
50	Muğla	Milas	MUĞLA-MİLAS	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	1	-	-	-	-
51	Muğla	Milas	MUĞLA-MİLAS-ÖREN	Sanayi	Kent Çevresi	1	1	1	1	1	1	-	-	1
52	Muğla	Menteşe	MUĞLA-TRAFİK	Trafik	Kentsel	1	-	1	-	1	1	-	-	-
53	Uşak	Merkez	UŞAK	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	1	-	-	-	-
54	Uşak	Merkez	UŞAK-TRAFİK	Trafik	Kentsel	1	-	1	-	1	1	-	-	-

5.1.4. Güneydoğu Anadolu Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü

Görevli olduğu bölgede hava kalitesini izlemek, yönetim ve kurumsal altyapı oluşumunu sağlamak, Ülkemizde ve diğer bölgelerimizde hava kalitesi alanında yapılacak çalışmalara destek ve katılım sağlamak amacıyla, 10/07/2015 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan 2015/7754 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile doğrudan Merkeze bağlı olarak Adıyaman, Batman, Bingöl, Bitlis, Diyarbakır, Elazığ, Hakkari, Malatya, Mardin, Muş, Siirt, Şanlıurfa, Şırnak, Tunceli ve Van illerini kapsayan Güneydoğu Anadolu Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü 2019 yılında Diyarbakır ilinde faaliyetlerine başlamıştır.

Harita 6 - Güneydoğu Anadolu Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü'nün görev alanına giren iller

Temiz Hava Merkezince yapılacak olan çalışmalarla, Güneydoğu Anadolu Bölgesinde hava kalitesi değerlendirme ve yönetim sistemi gerçekleştirilecektir.

Çizelge 21 - Güneydoğu Anadolu Temiz Hava Merkezine bağlı iller ve istasyon yerleri

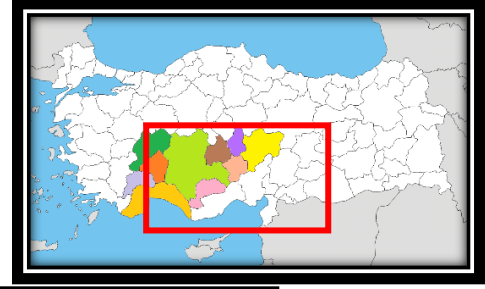
İSTASYON YER BİLGİLERİ						ÖLÇÜLEN PARAMETRELER								
SIRA NO	İL	İLÇE	İSTASYON ADI	KAYNAK TİPİ	ALAN TİPİ	PM ₁₀	SO ₂	NO _x	O ₃	CO	PM _{2,5}	Btex	LoVO	Meteor. Sensör
1	Adıyaman	Merkez	ADİYAMAN	Isınma	Kentsel	1	1	-	-	-	-	-	-	-
2	Batman	Merkez	BATMAN	Isınma	Kentsel	1	1	-	-	-	-	-	-	-
3	Bingöl	Merkez	BİNGÖL	Isınma	Kentsel	1	1	-	-	-	-	-	-	1
4	Bitlis	Merkez	BİTLİS	Isınma	Kentsel	1	1	-	-	-	-	-	-	-
5	Diyarbakır	Yenişehir	DİYARBAKIR	Isınma	Kentsel	1	1	-	-	-	-	-	-	-
6	Elazığ	Merkez	ELAZIĞ	Isınma	Kentsel	1	1	-	-	-	-	-	-	-
7	Hakkari	Merkez	HAKKARİ	Isınma	Kentsel	1	1	-	-	-	-	-	-	1
8	Malatya	Battalgazi	MALATYA	Isınma	Kentsel	1	1	-	-	-	-	-	-	-
9	Mardin	Artuklu	MARDİN	Isınma	Kentsel	1	1	-	-	-	-	-	-	-
10	Muş	Merkez	MUŞ	Isınma	Kentsel	1	1	-	-	-	-	-	-	1
11	Siirt	Merkez	SİİRT	Isınma	Kentsel	1	1	-	-	-	-	-	-	1
12	Şanlıurfa	Haliliye	ŞANLIURFA	Isınma	Kentsel	1	1	-	-	-	-	-	-	1
13	Şırnak	Merkez	ŞIRNAK	Isınma	Kentsel	1	1	-	-	-	-	-	-	1
14	Tunceli	Merkez	TUNCELİ	Isınma	Kentsel	1	1	-	-	-	-	-	-	1
15	Van	İpekyolu	VAN	Isınma	Kentsel	1	1	-	-	-	-	-	-	-

5.1.5. Güney İç Anadolu Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü

10 Temmuz 2015 tarih ve 29412 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan 2015/7754 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının doğrudan merkeze bağlı olarak “Afyonkarahisar, Aksaray, Antalya, Burdur, Isparta, Karaman, Kayseri, Konya, Nevşehir ve Niğde” illerini kapsayan Konya merkezli Güney İç Anadolu Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü kurulmuştur. 17.10.2016 tarihi itibariyle faaliyetlerine başlamıştır.

Güney İç Anadolu Temiz Hava Merkezi Müdürlüğüne (GİATHMM) bağlı 10 ilde yaşayan insanların sağlığının korunması, hava kirliliğine yönelik tespitlerin yapılması, ekosisteme risk unsuru oluşturan etmenler ile ilgili çözüm önerilerinin üretilmesi için güncel veri üretmek adına çalışmalar yapılmaktadır. Bu nedenle illerde hava kirliliğine neden olan kaynak tespitine yönelik çalışmaların yapılması, projelerin üretilmesi, alanda yapılan ölçümlere göre laboratuvarlarda analiz yapılması büyük önem arz etmektedir.

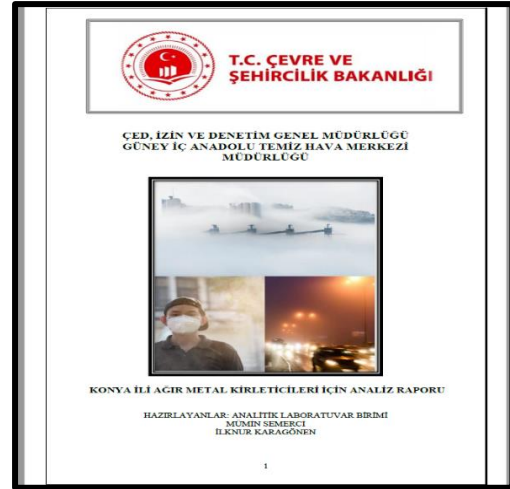
Güney İç Anadolu Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü’nün yapılanma süreci devam etmesi nedeni ile özellikle laboratuvarların aktif hale gelmesi için TR52 bölgesinde bulunan Mevlana Kalkınma Ajansına Teknik Destek projesi sunulmuş, proje kabul görülerek fizibilite çalışması yapılmış, Kalkınma Bakanlığına sunulmak üzere proje teklifi Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının uygun görüşü ile gönderilmiş ve Eylül ayı içerisinde Kalkınma Bakanlığı uzmanlarına proje savunulmuştur. 2017 yılı içerisinde GİATHMM tarafından hazırlanan teknik destek projesi Mevlana Kalkınma Ajansı tarafından kabul edilmiştir. Bu doğrultuda laboratuvar alt yapısı fizibilite raporu hazırlanarak aynı yıl Kalkınma Bakanlığı’na (Mülga) gönderilen proje teklifi 2018 yılı yatırım programına alınarak proje tamamlanmıştır. Ön işlem laboratuvarı 01.11.2018 tarihinde aktif hale getirilmiştir.

Harita 7 - Güney İç Anadolu Temiz Hava Merkezi Müdürlüğüne bağlı iller

Fotoğraf 2 - Güney İç Anadolu Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü Laboratuvarı

2019 Yılı Yatırım Programı aracılığıyla Müdürlüğe aktarılan 500.000 TL ile 3 adet otomatik örnekleme cihazı alınmıştır. 2020 Yılı Yatırım Programı aracılığıyla Müdürlüğe aktarılan 500.000 TL ile GS-MS cihazı alınmıştır. Bu cihazla BTEX ve PAH analizleri yapılacaktır. PM₁₀ ve PM_{2,5} için gravimetrik ölçümler yapılmaktadır. Toz örnekleme cihazları ile toplanan numuneler ağır metal analizleri için laboratuvarımızda ön işlemden geçirilerek Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Çevre Referans Laboratuvarına gönderilmektedir. 2020 yılı içinde Konya ilinde 8 ayrı noktada 16 ölçüm yapılarak PM₁₀ toz örnekleme yapılmış ve ön işlemden geçirilerek Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Çevre Referans laboratuvarında ağır metal analizleri yapılmıştır. As, Ni, Cd, Pb değerleri için sonuçlar Necmettin Erbakan Üniversitesi Çevre Mühendisliği Bölümü Hocaları ile

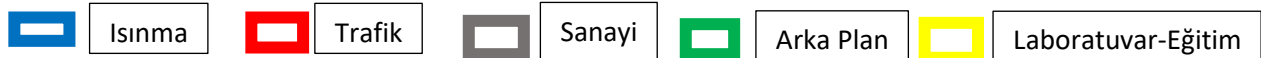
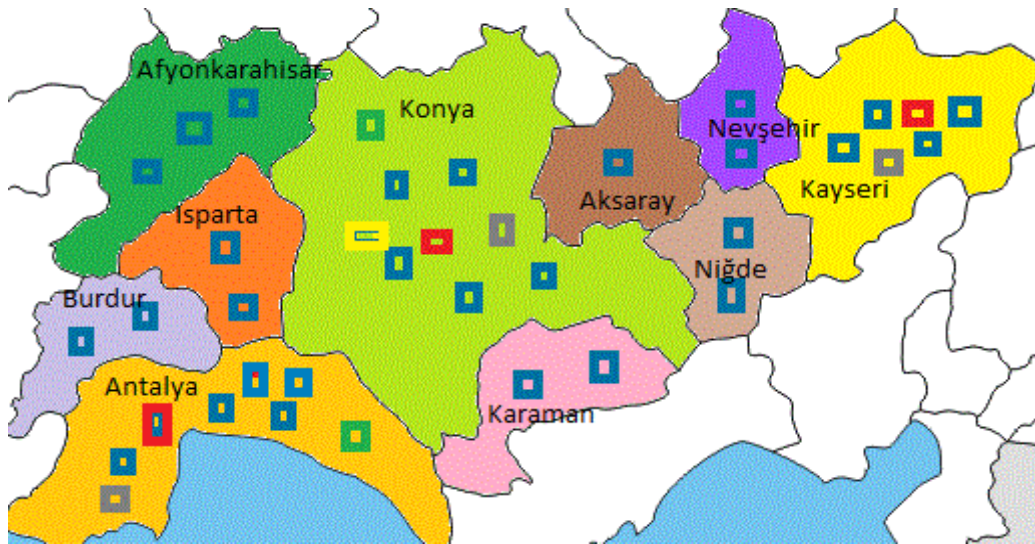
değerlendirilerek rapor haline getirilmiş ve Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü ile paylaşılmıştır. Kayseri İlinde 6 noktada toplam 9 ölçüm ve Konya-Karapınar İlçesinde 3 noktada 7 ölçüm yapılmıştır. Raporlamalar güncellenerek devam etmektedir.

Güney İç Anadolu Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü sınırları içerisinde ulusal hava izleme ağına bağlı 40 adet hava kirliliği ölçüm istasyonu bulunmaktadır. Bunlardan 37 adedi Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığına, 3 adedi de Konya Büyükşehir Belediye Başkanlığı'na aittir.

Fotoğraf 3 - Hava kirliliği ölçüm istasyonu

Güney İç Anadolu THM, Bölgesinde kurulu bulunan 13 istasyon ile yeni kurulumu yapılacak 24 adet Hava Kalitesi İzleme İstasyonlarının tamamının sahaya kurulumları Cumhurbaşkanımız tarafından 3 Ağustos 2018 tarihinde açıklanan "100 Günlük İcraat Programı" içerisinde gerçekleştirilmiştir.

Harita 8 - Güney İç Anadolu Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü'ne bağlı illerdeki istasyonlar

Çizelge 22 - Güney İç Anadolu Temiz Hava Merkezine bağlı iller ve istasyon yerleri

İSTASYON YER BİLGİLERİ					ÖLÇÜLEN PARAMETRELER									
SIRA NO	İL	İLÇE	İSTASYON ADI	KAYNAK TİPİ	ALAN TİPİ	PM ₁₀	SO ₂	NO _x	O ₃	CO	PM _{2,5}	Btex	LoVO	Meteor. Sensör
1	Afyon	Merkez	AFYON - KARAYOLLARI	Isınma	Kentsel	1	1	1	-	1	1	-	-	-
2	Afyon	Merkez	AFYON MERKEZ-2	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	-	-	-	-	1
3	Afyon	Sandıklı	SANDIKLI	Isınma	Kentsel	1	1	1	0	-	-	-	-	-
4	Aksaray	Merkez	AKSARAY	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	1	1	-	-	1
5	Antalya	Muratpaşa	MURATPAŞA	Isınma	Kentsel	1	1	1	-	0	0	-	-	-
6	Antalya	Muratpaşa	ANTALYA MERKEZ	Trafik	Kentsel	1	-	1	1	1	1	1	-	-
7	Antalya	Alanya	ALANYA	Isınma	Kentsel	1	1	1	-	-	1	-	-	-
8	Antalya	Manavgat	MANAVGAT	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	-	-	-	-	-
9	Antalya	Serik	SERİK	Isınma	Kentsel	1	1	1	0	1	-	-	-	-
10	Antalya	Kumluca	KUMLUCA	Sanayi	Kentsel	1	1	1	1	1	1	-	-	1
11	Antalya	Kepez	KEPEZ	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	1	1	-	-	-
12	Antalya	Gazipaşa	GAZİPAŞA	Arka Plan	Kırsal	1	1	1	1	-	1	-	-	1
13	Burdur	Merkez	BURDUR	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	1	1	-	-	1
14	Burdur	Bucak	BUCAK	Isınma	Kentsel	1	1	1	-	-	-	-	-	-
15	Isparta	Merkez	ISPARTA MERKEZ-1	Isınma	Kentsel	1	1	0	-	-	-	-	-	-
16	Isparta	Merkez	ISPARTA MERKEZ-2	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	1	1	-	-	0
17	Karaman	Merkez	KARAMAN	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	1	1	-	-	1
18	Karaman	Ermenek	ERMENEK	Isınma	Kentsel	1	1	1	-	-	-	-	-	-
19	Kayseri	Kocasinan	KAYSERİ-HÜRRİYET	Isınma	Kentsel	1	1	1	-	1	1	-	-	-
20	Kayseri	Melikgazi	KAYSERİ-MELİKGAZİ	Isınma	Kentsel	1	1	1	-	1	1	-	-	-
21	Kayseri	Melikgazi	KAYSERİ-OSB	Sanayi	Kentsel	1	1	1	1	1	1	-	-	1
22	Kayseri	Melikgazi	KAYSERİ-TRAFİK	Trafik	Kentsel	1	-	1	1	1	1	-	-	-
23	Kayseri	Kocasinan	KOCASINAN	Isınma	Kentsel	1	1	1	-	1	-	-	-	-
24	Kayseri	Talas	TALAS	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	-	-	-	-	-
25	Konya	Meram	MERAM	Isınma	Kentsel	1	1	1	-	1	-	-	-	-
26	Konya	Selçuklu	SELÇUKLU (KARKENT)	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	0	0	-	-	-
27	Konya	Akşehir	AKŞEHİR	Isınma	Kentsel	1	1	1	-	0	-	-	-	-
28	Konya	Ereğli	EREĞLİ	Isınma	Kentsel	1	1	1	0	0	-	-	-	-
29	Konya	Selçuklu	KONYA-TRAFİK	Trafik	Kentsel	1	-	1	1	1	1	1	-	-
30	Konya	Karatay	SANAYİ	Sanayi	Kentsel	1	1	1	1	1	1	-	1	1
31	Konya	Karatay	KARATAY	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	1	1	-	-	-
32	Konya	Sarayönü	SARAYÖNÜ	Arka Plan	Kırsal	1	-	1	1	1	1	-	-	1
33	Konya	Selçuklu	EĞİTİM	Eğitim	Eğitim	1	1	1	1	1	1	-	-	1
34	Konya	Karatay	KONYA KARATAY KBB	Isınma	Kentsel	1	1	1	-	1	-	-	-	-

35	Konya	Selçuklu	KONYA SELÇUKLU KBB	Isınma	Kentsel	1	1	1	-	1	-	-	-	-
36	Konya	Selçuklu	KONYA ERENKÖY KBB	Isınma	Kentsel	1	1	1	-	1	-	-	-	1
37	Nevşehir	Merkez	NEVŞEHİR	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	1	1	-	-	-
38	Nevşehir	Avanos	AVANOS	Isınma	Kentsel	1	1	1	-	-	-	-	-	-
39	Niğde	Merkez	NİĞDE	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	1	1	-	-	-
40	Niğde	Bor	BOR	Isınma	Kentsel	1	1	1	-	0	-	-	-	-

Güney İç Anadolu Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü, kendine bağlı bulunan iller için emisyon envanteri oluşturarak yerel ölçekte veri analizleri yapmakta, “Temiz Hava Eylem Planlarının” geliştirilmesi hususunda yetkili yerel makamlara destek vermekte, Bölgesel Hava Kalitesi İzleme ağından elde edilen hava kalitesi ölçüm verilerinin validasyonlarını, analiz ve değerlendirmelerini yaparak hava kalitesi limit değerlerinin aşılması durumunda gerekli tedbirlerin alınması için yetkili kurumları bilgilendirmektedir.

5.1.6. Kuzey İç Anadolu Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü

Ankara, Bartın, Bolu, Çankırı, Düzce, Eskişehir, Karabük, Kastamonu, Kırşehir, Kırıkkale, Kütahya, Yozgat, Zonguldak illerini kapsayan Kuzey İç Anadolu Temiz Hava Merkez Müdürlüğü; 10/07/2015 tarih ve 29412 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Bakanlar Kurulu’nun 15/06/2015 tarih ve 2015/7754 sayılı Kararı gereği kurulmuş ve 17/10/2016 tarihinde faaliyetlerine başlamıştır.

Harita 9 – Kuzey İç Anadolu Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü’nün görev alanına giren iller

2005 yılı itibari ile online hava kalitesi izleme sürecine başlanan ülkemizde her bir il bazında kurulu olan istasyon sayısı günümüzde Yönetmelik esasları dikkate alınarak artırılmıştır. Kuzey İç Anadolu Temiz Hava Merkezine bağlı 13 ilde toplam 59 adet hava kalitesi ölçüm istasyonu kurularak işletmeye alınmıştır.

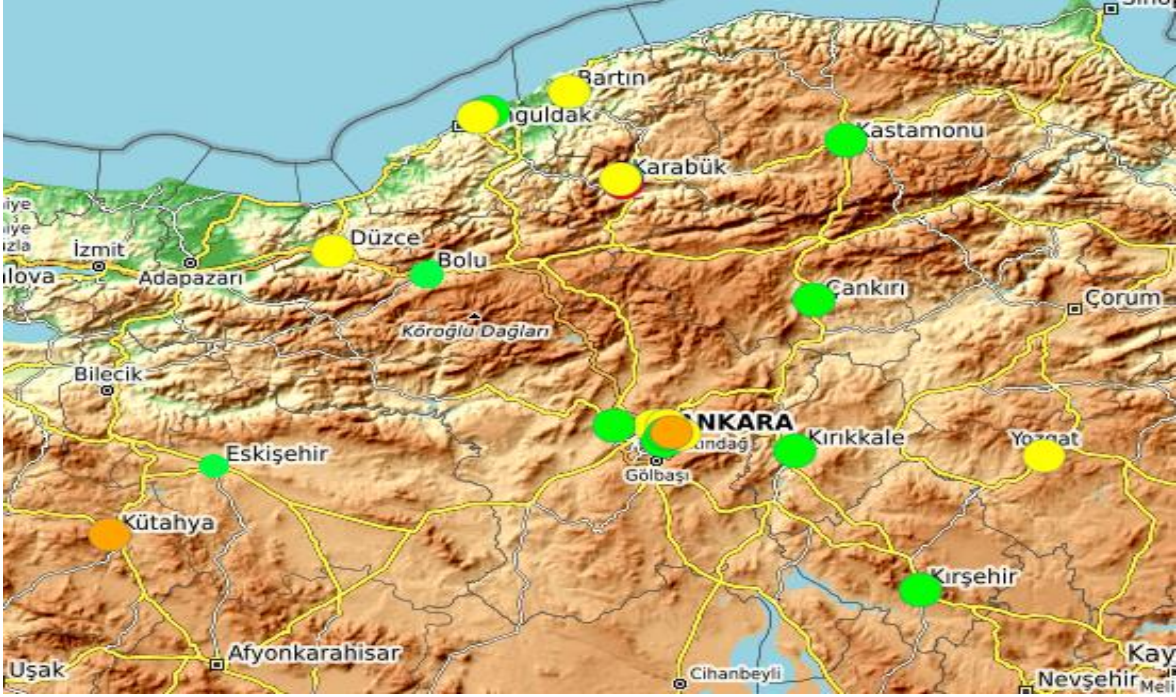
Çizelge 23 - Kuzey İç Anadolu Temiz Hava Merkezine bağlı iller ve istasyon yerleri

İSTASYON YER BİLGİLERİ						ÖLÇÜLEN PARAMETRELER								
SIRA NO	İL	İLÇE	İSTASYON ADI	KAYNAK TİPİ	ALAN TİPİ	PM ₁₀	SO ₂	NO _x	O ₃	CO	PM _{2,5}	Btex	LoVO	Meteor. Sensör
1	Ankara	Çankaya	ANKARA BAHÇELİEVLER	Isınma	Kentsel	1	1	1	-	1	1	-	-	0
2	Ankara	Yenimahalle	ANKARA BATIKENT	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	-	-	-	-	-
3	Ankara	Çubuk	Ankara Çubuk EMEP	Arka Plan	Kırsal	-	1	1	1	-	-	-	-	-
4	Ankara	Yenimahalle	ANKARA DEMETEVLER	Isınma	Kentsel	1	1	1	-	-	1	-	-	0
5	Ankara	Etimesgut	ANKARA ETİMESGUT	Isınma	Kentsel	1	1	1	-	1	1	-	-	-
6	Ankara	Keçiören	ANKARA ETLİK	Isınma	Kentsel	1	1	1	-	1	-	-	-	-
7	Ankara	Mamak	ANKARA KAYAŞ	Isınma	Kentsel	1	1	-	-	-	-	-	-	1
8	Ankara	Mamak	ANKARA MAMAK	Isınma	Kentsel	-	1	1	1	1	1	-	-	-
9	Ankara	Altındağ	ANKARA ULUS	Trafik	Kentsel	1	1	1	1	1	1	-	-	-
10	Ankara	Yenimahalle	ANKARA OSTİM	Isınma / Sanayi	Kentsel	1	1	1	1	1	1	-	-	-
11	Ankara	Polatlı	ANKARA POLATLI	Isınma	Kentsel	-	1	1	1	1	1	-	-	-
12	Ankara	Çankaya	ANKARA SİHHİYE	Trafik	Kentsel	1	1	1	1	1	1	-	-	0
13	Ankara	Sincan	ANKARA SİNCAN	Isınma	Kentsel	1	1	1	0	-	1	-	-	0
14	Ankara	Sincan	ANKARA TÖREKENT	Sanayi	Kent Çevresi	1	1	1	-	1	1	-	-	-
15	Ankara	Altındağ	ANKARA SİTELER	Isınma / Sanayi	Kentsel	1	1	1	1	1	1	-	-	0
16	Ankara	Yenimahalle	ANKARA ÜMİTKÖY	Isınma / Arka Plan	Kent Çevresi	1	1	1	-	1	1	-	-	-
17	Ankara	Çankaya	ANKARA ÇANKAYA	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	1	1	-	-	1
18	Ankara	Keçiören	ANKARA-SANATORYUM	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	-	1	-	-	-
19	Bartın	Merkez	BARTIN	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	1	1	-	-	-
20	Bolu	Mudurnu	BOLU ABANT	Arka Plan	Kırsal	1	1	1	1	1	1	-	-	1
21	Bolu	Merkez	BOLU KARAÇAYIR PARKI	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	1	1	-	-	-
22	Bolu	Merkez	BOLU ATATÜRK BULVARI (kızılay parkı)	Trafik	Kentsel	1	1	1	-	1	1	-	-	-
23	Çankırı	Merkez	ÇANKIRI	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	1	1	-	-	-
24	Düzce	Merkez	DÜZCE	Isınma	Kentsel	1	1	1	-	1	1	-	-	-
25	Düzce	Merkez	DÜZCE BELEDİYE	Trafik	Kentsel	1	1	1	1	1	1	-	-	-
26	Düzce	Merkez	DÜZCE KALICI KONUTLAR	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	-	-	-	-	-
27	Eskişehir	Tepebaşı	ESKİŞEHİR-TEPEBAŞI	Isınma	Kentsel	1	1	-	-	-	-	-	-	-
28	Eskişehir	Odunpazarı	ESKİŞEHİR-CUMHURİYET BULVARI	Trafik	Kentsel	1	1	1	-	1	1	-	-	-
29	Eskişehir	Odunpazarı	ESKİŞEHİR METİN SÖNMEZ İÖ	Sanayi	Kent Çevresi	1	1	1	-	1	1	-	-	-
30	Eskişehir	Odunpazarı	ESKİŞEHİR-ODUNPAZARI	Isınma	Kentsel	1	1	1	-	1	1	-	-	-
31	Eskişehir	Odunpazarı	ESKİŞEHİR VİŞNE PARKI	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	1	1	-	-	-
32	Karabük	Merkez	KARABÜK 75.YIL PARKI	Isınma	Kentsel	1	1	1	-	1	1	-	-	-

ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ, İZİN VE DENETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
TEKNİK FAALİYET RAPORU: 2021

33	Karabük	Merkez	KARABÜK KARDEMİR TÖREN ALANI	Sanayi	Kentsel	1	1	1	-	1	1	-	-	-
34	Karabük	Safranbolu	KARABÜK SAFRANBOLU	Isınma	Kentsel	1	1	1	-	1	1	-	-	-
35	Karabük	Merkez	Karabük-Demir Çelik 1	Sanayi	Kent Çevresi	1	1	1	1	1	-	-	-	-
36	Karabük	Merkez	Karabük-Demir Çelik 2	Sanayi	Kent Çevresi	1	1	1	1	1	-	-	-	-
37	Kastamonu	Merkez	KASTAMONU	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	1	1	-	-	-
38	Kastamonu	İnebolu	KASTAMONU İNEBOLU	Arka Plan	Kırsal	1	1	1	1	1	1	-	-	0
39	Kırıkkale	Merkez	KIRIKKALE	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	1	1	-	-	-
40	Kırıkkale	Merkez	KIRIKKALE BULVAR	Trafik	Kentsel	1	1	1	-	1	1	-	-	-
41	Kırşehir	Merkez	KIRŞEHİR	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	1	1	-	-	-
42	Kütahya	Merkez	KÜTAHYA ATATÜRK BULVARI	Trafik	Kentsel	1	1	1	1	1	0	-	-	-
43	Kütahya	Merkez	KÜTAHYA HAYMEANA CAD.	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	1	1	-	-	-
44	Kütahya	Merkez	KÜTAHYA KENTPARK	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	1	1	-	-	-
45	Kütahya	Tavşanlı	KÜTAHYA TAVŞANLI	Sanayi / Isınma	Kentsel	1	1	1	1	1	1	-	-	1
46	Kütahya	Tavşanlı	KÜTAHYA-TAVŞANLI 1	Sanayi	Kentsel	1	1	1	-	1	-	-	-	-
47	Kütahya	Tavşanlı	KÜTAHYA-TAVŞANLI 2	Sanayi	Kentsel	1	1	1	-	1	-	-	-	-
48	Kütahya	Merkez	KÜTAHYA-SEYİTÖMER 1	Sanayi	Kentsel	1	1	1	-	1	-	-	-	-
49	Kütahya	Merkez	KÜTAHYA-SEYİTÖMER 2	Sanayi	Kentsel	1	1	1	-	1	-	-	-	-
50	Yozgat	Merkez	YOZGAT	Isınma	Kentsel	1	1	1	-	1	1	-	-	-
51	Yozgat	Sorgun	YOZGAT SORGUN	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	1	1	-	-	-
52	Zonguldak	Merkez	ZONGULDAK TRAFİK	Trafik	Kentsel	1	1	1	-	1	1	-	-	-
53	Zonguldak	Çaycuma	ZONGULDAK ÇAYCUMA	Arkaplan/ Isınma	Kentsel	1	1	1	-	1	1	-	-	1
54	Zonguldak	Kilimli	ZONGULDAK KİLİMLİ	Isınma	Kent Çevresi	1	1	1	-	1	1	-	-	-
55	Zonguldak	Kozlu	ZONGULDAK KOZLU	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	1	1	-	-	-
56	Zonguldak	Ereğli	ZONGULDAK EREĞLİ	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	1	-	-	-	1
57	Zonguldak	Çatalağzı	ZONGULDAK-EREN ENERJİ-LİSE	Sanayi	Kent Çevresi	1	1	1	1	1	1	-	-	-
58	Zonguldak	Çatalağzı	ZONGULDAK-EREN ENERJİ-SANTRAL	Sanayi	Kent Çevresi	1	1	1	1	1	1	-	-	-
59	Zonguldak	Çatalağzı	ZONGULDAK-EREN ENERJİ-TEPEKÖY	Sanayi	Kent Çevresi	1	1	1	1	1	1	-	-	-

Kuzey İç Anadolu Temiz Hava Merkezine bağlı illerde Ankara 18, Kırıkkale 2, Kırşehir 1, Yozgat 2, Eskişehir 5, Kütahya 8, Bolu 3, Düzce 3, Çankırı 1, Bartın 1, Kastamonu 2, Karabük 5 ve Zonguldak 8 olmak üzere toplam 59 adet istasyon faaliyettedir.

Harita 10 - Kuzey İç Anadolu Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü'ne bağlı illerdeki istasyonların yerleri

5.1.7. Marmara Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından, hava kirliliğinin çevre ve insan sağlığı üzerindeki etkilerini önlemek veya azaltmak, hava kalitesi ile ilgili bilgi toplamak ve uyarı eşikleri aracılığı ile halkın bilgilendirilmesini sağlamak amacıyla, Avrupa Birliği ile Ülkemizin ortak finanse ettiği "Marmara Bölgesinde Hava Kalitesi Alanında Kurumsal Yapılanma Projesi" kapsamındaki Marmara Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü 2008 yılında İstanbul'da kurulmuştur.

Avrupa Birliğine uyum süreci kapsamında, AB Hava Kalitesi Direktiflerinin mevzuatımıza aktarılması amacıyla hazırlanan ve hava kalitesi verilerinin değerlendirilmesi hususunda 06.06.2008 tarih ve 26898 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği (HKDYY) hükümleri uygulanmaktadır. Bu yönetmelikle, hava kalitesini iyileştirmek, kirliliği ölçmek, izlemek, kontrol etmek ve hava kalitesi alanlarında izleme, yaptırım ve kurumsal güçlenmeyi amaçlamaktadır.

Marmara Bölgesi'ndeki 11 ilde toplam 90 adet hava kalitesi ölçüm istasyonu ile (89'u sabit, 1 adet seygar) bölgenin hava kalitesi ölçülmekte ve kaliteli veriler elde edilmektedir. Müdürlüğün görev alanına giren iller, Marmara Bölgesi'ndeki 11 il olup; Bu iller; İstanbul, Edirne, Kırklareli, Tekirdağ, Kocaeli, Sakarya, Bilecik, Yalova, Bursa, Balıkesir, Çanakkale'dir.

Harita 11 - Marmara Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü'nün görev alanına giren iller

Söz konusu 90 adet hava kalitesi ölçüm istasyonları; kentsel, trafik, endüstri ve kırsal olarak 4 ayrı kategoride kurulmuştur. Kategorilere göre ölçülen parametrelerde farklılık arz etmekte olup, Kükürdioksit (SO₂), Partikül Madde (PM₁₀ ve PM_{2.5}), Azot oksitler (NO_x, NO₂), Ozon (O₃), Karbonmonoksit (CO), VOC (Uçucu Organik Madde) Örneklemesi, Partikül Madde Örneklemeleri, Meteorolojik Parametreler ölçülmektedir. Ayrıca, istasyonlardan alınan örneklerle, analitik laboratuvarında uluslararası normlar doğrultusunda; ağır metaller (Pb, Cd, Ni ve As), PAHs (Poliaromatik hidrokarbonlar), BTEX (Benzen, Toluen, Etilbenzen ve Xsilen) analizleri yapılmaktadır.

Çizelge 24 - Marmara Temiz Hava Merkezine bağlı iller ve istasyon yerleri

İSTASYON YER BİLGİLERİ						ÖLÇÜLEN PARAMETRELER								
SIRA NO	İL	İLÇE	İSTASYON ADI	KAYNAK TİPİ	ALAN TİPİ	PM ₁₀	SO ₂	NO _x	O ₃	CO	PM _{2.5}	Btex	LoVO	Me teor. Sensusör
1	Balıkesir	Altıeylül	BALIKESİR (UHKİA)	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	-	1	-	-	-
2	Balıkesir	Bandırma	BALIKESİR BANDIRMA MTHM	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	-	-	-	-	1
3	Balıkesir	Edremit	BALIKESİR EDREMIT MTHM	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	-	-	-	-	1
4	Balıkesir	Erdek	BALIKESİR ERDEK MTHM	Arka Plan	Kırsal	1	1	1	1	-	-	-	-	1
5	Balıkesir	Karesi	BALIKESİR TRAFİK MTHM	Trafik	Kentsel	1	-	1	-	1	-	-	-	-
6	Bilecik	Merkez	BİLECİK (UHKİA)	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	-	1	-	1	1
7	Bilecik	Bozüyük	BİLECİK BOZÜYÜK MTHM	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	-	1	-	-	1
8	Bursa	Osmangazi	BURSA (UHKİA)	Isınma	Kentsel	1	1	-	1	-	1	-	1	1

ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ, İZİN VE DENETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
TEKNİK FAALİYET RAPORU: 2021

9	Bursa	Yıldırım	BURSA BEYAZIT CAD. MTHM	Trafik	Kentsel	1	1	1	-	1	-	1	-	-
10	Bursa	İnegöl	BURSA İNEGÖL MTHM	Sanayi	Kentsel	1	1	1	-	-	-	-	1	1
11	Bursa	Kestel	BURSA KESTEL MTHM	Sanayi	Kent Çevresi	1	1	1	1	-	-	-	1	1
12	Bursa	Osmangazi	BURSA KÜLTÜR PARK MTHM	Isınma	Kentsel	-	1	1	1	-	1	-	-	1
13	Bursa	Nilüfer	BURSA ULUDAĞ ÜNİV. MTHM	Isınma / Arka Plan	Kentsel/ Kent Çevresi	-	1	1	1	-	1	-	-	1
14	Çanakkale	Merkez	ÇANAKKALE (UHKİA)	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	-	1	-	-	-
15	Çanakkale	Biga	Çanakkale Biga İÇDAŞ	Sanayi	Kent Çevresi	1	1	1	1	1	1	-	-	-
16	Çanakkale	Lapseki	ÇANAKKALE LAPSEKİ MTHM	Arka Plan	Kırsal	-	1	1	1	-	1	-	-	1
17	Çanakkale	Çan	ÇANAKKALE ÇAN MTHM	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	-	-	-	-	1
18	Çanakkale	Biga	Çanakkale-Biga	Isınma	Kentsel	1	1	1	-	1	-	-	-	1
19	Edirne	Merkez	EDİRNE (UHKİA)	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	-	1	-	-	-
20	Edirne	Merkez	EDİRNE KARAAĞAÇ MTHM	Arka Plan	Kırsal	-	1	1	1	-	1	-	-	1
21	Edirne	Keşan	EDİRNE KEŞAN MTHM	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	-	1	-	-	1
22	İstanbul	Başakşehir	İSTANBUL BAŞAKŞEHİR MTHM	Sanayi	Kentsel	1	1	1	1	1	-	-	1	1
23	İstanbul	Esenyurt	İSTANBUL ESENYURT MTHM	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	-	-	-	-	1
24	İstanbul	Kağıthane	İSTANBUL KAĞITHANE MTHM	Isınma	Kentsel	-	1	1	1	-	1	1	-	1
25	İstanbul	Üsküdar	İSTANBUL KANDILLI MTHM	Trafik	Kentsel	1	1	1	-	1	-	1	-	1
26	İstanbul	Şişli	İSTANBUL MECİDİYEKÖY MTHM	Trafik	Kentsel	1	-	1	-	1	-	1	-	-
27	İstanbul	Silivri	İSTANBUL SİLİVRİ MTHM	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	-	1	-	-	1
28	İstanbul	Sultanbeyli	İSTANBUL SULTANBEYLİ MTHM	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	-	-	1	-	1
29	İstanbul	Sultangazi	İSTANBUL SULTANGAZİ MTHM	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	-	1	-	-	1
30	İstanbul	Şile	İSTANBUL ŞİLE MTHM	Arka Plan	Kırsal	1	1	1	1	-	-	-	-	1
31	İstanbul	Bahçelievler	İSTANBUL ŞİRİNEVLER MTHM	Trafik	Kentsel	1	1	1	-	1	-	1	-	-
32	İstanbul	Ümraniye	İSTANBUL ÜMRANİYE MTHM	Trafik	Kentsel	1	1	1	-	1	1	1	-	-
33	İstanbul	Üsküdar	İSTANBUL ÜSKÜDAR MTHM	Trafik	Kentsel	1	-	1	-	1	-	1	-	-
34	İstanbul	Şişli	İSTANBUL MTHM	Eğitim	Kentsel	1	1	1	1	1	1	2	1	-
35	İstanbul	Fatih	İSTANBUL-AKSARAY	Trafik	Kentsel	1	1	1	1	1	1	-	-	-
36	İstanbul	Eyüp	İSTANBUL ALİBEYKÖY	Isınma	Kentsel	1	1	-	1	1	-	-	-	-
37	İstanbul	Beşiktaş	İSTANBUL BEŞİKTAŞ	Trafik	Kentsel	1	1	1	-	1	1	-	-	-
38	İstanbul	Adalar	İSTANBUL BÜYÜKADA	Arka Plan	Kırsal	1	-	-	1	-	-	-	-	-
39	İstanbul	Esenler	İSTANBUL ESENLER	Isınma	Kentsel	1	1	-	-	-	1	-	-	-
40	İstanbul	Kadıköy	İSTANBUL GÖZTEPE	Arka Plan	Kırsal	1	-	-	1	-	-	-	-	-
41	İstanbul	Kadıköy	İSTANBUL KADIKÖY	Trafik	Kentsel	1	1	1	1	1	1	-	-	-
42	İstanbul	Kağıthane	İSTANBUL KAĞITHANE	Isınma	Kentsel	-	1	1	1	1	1	-	-	-

ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ, İZİN VE DENETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
TEKNİK FAALİYET RAPORU: 2021

43	İstanbul	Üsküdar	İSTANBUL KANDILLİ	Arka Plan	Kırsal	1	-	-	1	-	-	-	-	-
44	İstanbul	Kartal	İSTANBUL KARTAL	Isınma	Kentsel	1	1	-	-	-	-	-	-	-
45	İstanbul	Sarıyer	İSTANBUL SARIYER	Isınma	Kentsel	1	1	-	-	-	-	-	-	-
46	İstanbul	Ümraniye	İSTANBUL ÜMRANIYE	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	-	1	-	-	-
47	İstanbul	Üsküdar	İSTANBUL ÜSKÜDAR	Isınma	Kentsel	1	1	-	-	-	-	-	-	-
48	İstanbul	Bahçelievler	İSTANBUL YENİBOSNA	Isınma	Kentsel	1	1	-	-	-	-	-	-	-
49	İstanbul	Avcılar	İSTANBUL AVCILAR	Isınma	Kentsel	1	1	1	-	-	1	-	-	-
50	İstanbul	Fatih	İSTANBUL ÇATLADIKAPI	Trafik	Kentsel	1	-	1	1	1	1	-	-	-
51	İstanbul	Sarıyer	İSTANBUL KUMKÖY	Isınma	Kentsel	-	1	-	1	1	-	-	-	-
52	İstanbul	Sarıyer	İSTANBUL MASLAK	Trafik	Kentsel	1	-	1	1	-	1	-	-	-
53	İstanbul	Üsküdar	İSTANBUL SELİMİYE	Trafik	Kentsel	1	-	1	1	1	1	-	-	-
54	İstanbul	Sultangazi	İSTANBUL SULTANGAZI-1	Sanayi	Kent Çevresi	1	-	-	-	-	-	-	-	-
55	İstanbul	Sultangazi	İSTANBUL SULTANGAZI-2	Sanayi	Kent Çevresi	1	-	-	-	-	-	-	-	-
56	İstanbul	Sultangazi	İSTANBUL-SULTANGAZI-3	Trafik	Kentsel	1	1	1	1	-	-	-	-	-
57	İstanbul	Arnavutköy	İSTANBUL-ARNAVUTKÖY	Arka Plan	Kentsel	1	1	1	1	1	-	-	-	-
58	İstanbul	Bağcılar	İSTANBUL-BAĞCILAR	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	1	-	-	-	-
59	İstanbul	Sancaktepe	İSTANBUL-SANCAKTEPE	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	1	-	-	-	-
60	İstanbul	Tuzla	İSTANBUL-TUZLA	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	1	-	-	-	-
61	Kırklareli	Merkez	KIRKLARELİ (UHKİA)	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	-	1	-	1	1
62	Kırklareli	Vize	Kırklareli Vize EMEP	Arka Plan	Kırsal	-	1	1	1	-	-	-	-	1
63	Kırklareli	Demirköy	KIRKLARELİ LİMANKÖY MTHM	Arka Plan	Kırsal	1	1	1	1	-	-	-	-	1
64	Kırklareli	Lüleburgaz	KIRKLARELİ LÜLEBURGAZ MTHM	Sanayi	Kentsel	1	1	1	-	-	-	-	1	1
65	Kocaeli	İzmit	KOCAELİ (UHKİA)	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	-	1	-	1	1
66	Kocaeli	Dilovası	Kocaeli DİLOVASI (UHKİA)	Sanayi	Kentsel	1	1	1	1	1	0	-	-	-
67	Kocaeli	Dilovası	Kocaeli-Dilovası İMES 1	Sanayi	Kent Çevresi	1	-	1	-	1	-	-	-	1
68	Kocaeli	Dilovası	Kocaeli-Dilovası İMES 2	Sanayi	Kent Çevresi	1	-	1	-	1	-	-	-	1
69	Kocaeli	Dilovası	KOCAELİ-OSB	Sanayi	Kent Çevresi	1	1	1	-	-	-	-	-	1
70	Kocaeli	İzmit	KOCAELİ ALİKAHYA MTHM	Isınma	Kentsel	1	1	1	-	-	-	-	1	1
71	Kocaeli	Gölcük	KOCAELİ GÖLCÜK MTHM	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	-	1	-	-	1
72	Kocaeli	İzmit	KOCAELİ İZMİT MTHM	Trafik	Kentsel	1	-	1	-	1	-	1	-	-
73	Kocaeli	Kandıra	KOCAELİ KANDIRA MTHM	Arka Plan	Kırsal	1	1	1	1	-	1	-	-	1
74	Kocaeli	Körfez	KOCAELİ KÖRFEZ MTHM	Sanayi	Kent Çevresi	1	1	1	1	-	1	1	1	1
75	Kocaeli	Başiskele	KOCAELİ YENİKÖY MTHM	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	-	-	-	-	1
76	Kocaeli	Gebze	KOCAELİ GEBZE MTHM	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	-	-	-	-	1
77	Kocaeli	Gebze	KOCAELİ GEBZE OSB MTHM	Sanayi	Kent Çevresi	-	1	1	1	-	1	1	-	1
78	Sakarya	Adapazarı	SAKARYA (UHKİA)	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	-	1	-	1	1
79	Sakarya	Adapazarı	SAKARYA MERKEZ MTHM	Trafik	Kentsel	1	-	1	-	1	-	1	-	-

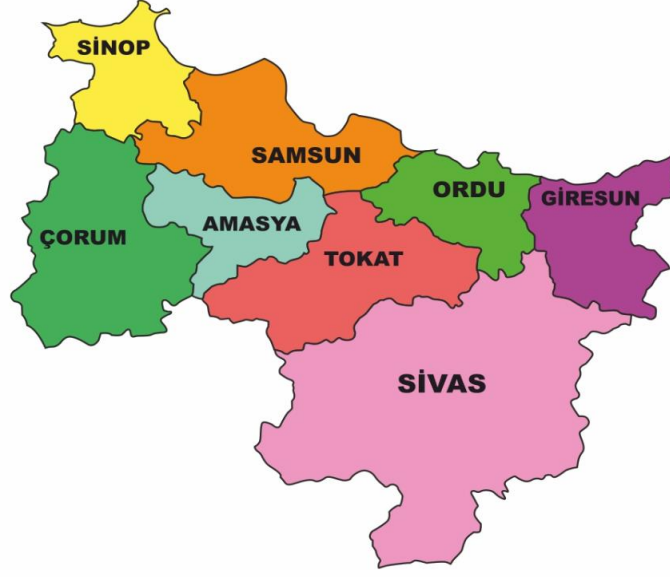
80	Sakarya	Adapazarı	SAKARYA OZANLAR MTHM	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	-	1	-	-	1
81	Sakarya	Hendek	SAKARYA HENDEK OSB MTHM	Sanayi	Kent Çevresi	-	1	1	1	-	1	1	-	1
82	Tekirdağ	Süleymanpaşa	TEKİRDAĞ (UHKİA)	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	-	1	-	-	-
83	Tekirdağ	Süleymanpaşa	TEKİRDAĞ MERKEZ MTHM	Trafik	Kentsel	1	1	1	-	1	-	1	-	-
84	Tekirdağ	Çerkezköy	TEKİRDAĞ ÇERKEZKÖY MTHM	Sanayi	Kentsel	1	1	1	1	1	1	-	1	1
85	Tekirdağ	Çorlu	TEKİRDAĞ ÇORLU MTHM	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	-	-	-	-	1
86	Tekirdağ	Çorlu	TEKİRDAĞ ÇORLU OSB MTHM	Sanayi	Kent Çevresi	-	1	1	1	-	1	1	-	1
87	Yalova	Merkez	YALOVA (UHKİA)	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	-	1	-	1	1
88	Yalova	Altınova	YALOVA ALTINOVA MTHM	Isınma	Kentsel	-	1	1	1	-	1	-	-	1
89	Yalova	Armutlu	YALOVA ARMUTLU MTHM	Arka Plan	Kırsal	1	1	1	1	-	1	-	-	1
90	İstanbul	Merkez	Seyyar Araç THL 9980	Seyyar		1	1	1	1	1	1	-	-	1

Harita 12 - Marmara Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü'ne bağlı illerdeki istasyonların yerleri

5.1.8. Orta Karadeniz Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü

Görevli olduğu bölgede hava kalitesini izlemek, yönetim ve kurumsal altyapı oluşumunu sağlamak, Ülkemizde ve diğer bölgelerimizde hava kalitesi alanında yapılacak çalışmalara destek ve katılım sağlamak amacıyla, 10/07/2015 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan 2015/7754 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile doğrudan Merkeze bağlı olarak Amasya, Çorum, Giresun, Ordu, Samsun, Sinop, Sivas ve Tokat illerini kapsayan Orta Karadeniz Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü 2017 yılında Samsun ilinde kurulmuştur.

Harita 13 – Orta Karadeniz Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü'nün görev alanına giren iller

Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü, 2.100 m² lik arazi üzerine kurulu 721 m² oturma alanına sahip (toplam kapalı alanı 2.879 m²) bodrum ve zemin kat hariç olmak üzere toplam 2 kattan oluşan hizmet binasında faaliyet göstermektedir. Hizmet binasında 19 adet ofis, 4 adet laboratuvar (partikül madde laboratuvarı, organik laboratuvar, inorganik laboratuvar ve kalibrasyon laboratuvarı), 2 adet toplantı odası ve hizmetin gerektirdiği diğer yardımcı bölümler bulunmaktadır.

Fotoğraf 4 – Orta Karadeniz Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü

Harita 14 - Orta Karadeniz Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü'ne bağlı illerdeki istasyonlar

Orta Karadeniz Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü'ne bağlı illerdeki Hava Kalitesi İzleme İstasyonlarının kurulum tarihleri, tipleri ve ölçüm parametreleri Çizelge 25'de verilmektedir.

Çizelge 25 - Orta Karadeniz Temiz Hava Merkezine bağlı iller ve istasyon yerleri

İSTASYON YER BİLGİLERİ						ÖLÇÜLEN PARAMETRELER								
SIRA NO	İL	İLÇE	İSTASYON ADI	KAYNAK TİPİ	ALAN TİPİ	PM ₁₀	SO ₂	NO _x	O ₃	CO	PM _{2.5}	Btex	LoVO	Meteor. Sensör
1	Amasya	Merkez	AMASYA	Isınma	Kentsel	1	1	-	-	-	-	-	-	1
2	Amasya	Merzifon	AMASYA-MERZİFON	Isınma	Kentsel	1	1	1	-	-	-	-	-	1
3	Amasya	Suluova	AMASYA-SULUOVA	Isınma	Kentsel	1	1	1	-	-	-	-	-	-
4	Amasya	Merkez	AMASYA-ŞEHZADE	Trafik	Kentsel	1	-	1	1	1	1	-	-	-
5	Çorum	Merkez	ÇORUM	Isınma	Kentsel	1	1	-	-	-	-	-	-	-
6	Çorum	Merkez	ÇORUM-BAHABEY	Trafik	Kentsel	1	-	1	1	1	1	-	-	-
7	Çorum	Merkez	ÇORUM-MİMAR SİNAN	Sanayi	Kentsel	1	1	1	-	-	0	-	-	1
8	Giresun	Merkez	GİRESUN	Isınma	Kentsel	1	1	-	-	-	-	-	-	1
9	Giresun	Merkez	GİRESUN-GEMİLERÇEKEĞİ	Trafik / Isınma	Kentsel	1	1	1	1	1	1	-	-	-
10	Ordu	Altınordu	ORDU-STADYUM	Isınma	Kentsel	1	1	-	-	-	-	-	-	1
11	Ordu	Fatsa	ORDU-FATSA	Isınma	Kentsel	1	1	1	-	-	-	-	-	-
12	Ordu	Altınordu	ORDU-KARŞIYAKA	Isınma	Kentsel	1	1	1	-	1	1	-	-	-
13	Ordu	Ünye	ORDU-ÜNYE	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	-	-	-	-	1
14	Samsun	İlkadım	SAMSUN-İLKADIM HASTANE	Isınma	Kentsel	1	1	-	-	-	-	-	-	-
15	Samsun	Atakum	SAMSUN-ATAKUM	Isınma	Kentsel	1	1	1	1	-	1	-	-	1

16	Samsun	Bafra	SAMSUN-BAFRA	Isınma	Kentsel	1	1	1	-	-	-	-	-	1
17	Samsun	Canik	SAMSUN-CANIK	Isınma	Kentsel	1	1	1	-	-	-	-	-	-
18	Samsun	Tekkeköy	SAMSUN-TEKKEKÖY	Sanayi	Kentsel	1	1	1	-	1	-	-	-	-
19	Samsun	İlkadım	SAMSUN-YÜZÜNCÜYIL	Trafik	Kentsel	1	-	1	1	1	1	-	-	-
20	Samsun	Terme	SAMSUN OMV	Sanayi	Kent Çevresi	-	-	1	1	-	-	-	-	-
21	Sinop	Merkez	SINOP	Isınma	Kentsel	1	1	-	-	-	-	-	-	1
22	Sinop	Boyabat	SINOP-BOYABAT	Isınma	Kentsel	1	1	1	-	1	-	-	-	-
23	Sinop	Erfelek	SINOP-ERFELEK	Arka Plan	Kırsal	1	-	1	1	-	-	-	-	1
24	Sivas	Merkez	SİVAS-BAŞ ÖĞRETMEN	Isınma	Kentsel	1	1	1	-	-	1	-	-	1
25	Sivas	Merkez	SİVAS-İSTASYON KAVŞAĞI	Trafik	Kentsel	1	-	1	-	1	1	-	-	-
26	Sivas	Merkez	SİVAS-METEOROLOJİ	Isınma	Kentsel	1	1	-	-	-	-	-	-	-
27	Tokat	Merkez	TOKAT	Isınma	Kentsel	1	1	-	-	-	-	-	-	1
28	Tokat	Erbaa	TOKAT-ERBAA	Isınma	Kentsel	1	1	1	-	-	-	-	-	1
29	Tokat	Merkez	TOKAT-MEYDAN	Trafik	Kentsel	1	-	1	1	1	1	-	-	-
30	Tokat	Turhal	TOKAT-TURHAL	Isınma	Kentsel	1	1	1	-	-	-	-	-	-

5.2. Denizlerde Bütünleşik İzleme Çalışmaları

1 Numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesininin 104 üncü Maddesi (f) bendi gereği, taraf olunan uluslararası sözleşmeler (Barselona ve Bükreş), Ulusal Mevzuat (Kentsel Atıksu Arıtımı Yönetmeliği, Su Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği ...) ve AB Mevzuatı (Su Çerçeve Direktifi, Deniz Stratejisi Çerçeve Direktifi, Karadeniz Bütünleşik İzleme ve Değerlendirme Programı) çerçevesinde “Denizlerde Bütünleşik Kirlilik İzleme Çalışması” yürütülmektedir. Çalışma ile tüm denizlerimizde meydana gelen kirlilik düzenli olarak izlenerek, ulusal deniz ve kıyı yönetimi politika ve stratejilerinin belirlenmesine altlık oluşturulması amaçlanmaktadır. Üçer senelik dönemleri içerecek şekilde planlanmış olan programın 2020-2022 dönemi çalışmaları devam etmektedir.

2020 yılında tüm DEN-İZ Programı çerçevesinde 76 kıyı su kütlesi (22’si Marmara Denizi, 16’sı Karadeniz, 19’u Ege Denizi ve 19’u Akdeniz) ile 15 deniz değerlendirme alanı (3’ü Marmara Denizi, 5’i Karadeniz, 3’ü Ege Denizi ve 4’ü Akdeniz) kapsamında Karadeniz’de 97 istasyon, Marmara Denizi’nde 150 istasyon (Marmara Denizi Bütünleşik Modelleme Sistemi (MARMOD) Projesi ile), Ege Denizi’nde 96 istasyon, Akdeniz’de ise 82 istasyon, toplamda tüm denizlerimizde toplam 425 istasyon (Harita 15) izleme ve değerlendirmeye alınmış, fizikokimyasal, kimyasal ve biyolojik izleme çalışması gerçekleştirilmiştir.

Program kapsamında, Su Çerçeve Direktifine göre biyolojik parametreler (fitoplankton (Klorofil-a olarak), makro flora ve bentik omurgasızlar) ve destekleyici parametreler (TP, NO_x (NO₃+NO₂-N) ve SDD) birlikte değerlendirilerek ekolojik kalite durum değerlendirmeleri yapılmaktadır.

Ayrıca sanayi tesisleri sürekli emisyon ölçüm sistemlerinden gelen emisyon verilerinin işlenmesi, kayıt altında tutulması ve raporlanması işlemleri için SİM Yazılımı geliştirilmiş ve kullanılmaktadır.

5.4. Sürekli Atıksu İzleme Çalışmaları

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından atık su arıtma tesisi anlık izlenerek verileri Sürekli İzleme Merkezinde (SİM) toplanıp değerlendirilmektedir. 2021 yılı itibari ile Sürekli Atık Su İzleme Sistemleri ile yüksek kapasiteli 432 tesis sürekli izlenmiştir. Tesislerde anlık pH, iletkenlik, sıcaklık, çözünmüş oksijen, debi, KOİ ve AKM parametreleri 7/24 takip edilmektedir. Marmara Denizi Koruma Eylem Planı kapsamında 2021/14 sayılı "Marmara Bölgesi'nde Bulunan Atık Su Arıtma Tesislerinin Gerçek Zamanlı İzlenmesi" konulu Genelge 02/07/2021 tarihinde yayımlanmıştır. Genelge ile Marmara Bölgesinde alıcı ortama deşarj eden tesislerin arıtma tesisi giriş ve çıkış debileri ile numune alma yönünden on-line takip edilecektir. SİM üzerinden, uzaktan otomatik numune aldırma yöntemi ile bu tesislerde 7/24 teknolojik denetim yapılacaktır. Suyu ısı transferi amaçlı (soğutma suları) kullanarak alıcı ortama deşarj eden tesisler ise giriş ve çıkışlarında debi ve sıcaklık yönünden on-line izlenecektir.

İnternet ortamından sisteme giriş için hem tesislere hem de Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüklerine kullanıcı adı ve şifre tanımlanmaktadır ve sürekli izleme merkezi web uygulaması (www.sim.csb.gov.tr) ile verilere erişilmektedir. Söz konusu veriler karar destek sistemi olarak görev yapmakta, tesislerin sektörel bazda analizine imkan sağlamakta ve SKKY Sektör tablolarının yönlendirilmesine veri sağlamaktadır. Bu veriler sayesinde sistemin alarm durumlarında numune alması sağlanarak arıtma tesislerinde uzaktan ve etkin denetim mekanizması geliştirilmiştir.

5.5. Evsel ve Endüstriyel Kirlilik İzleme Çalışmaları

Evsel ve Endüstriyel Kirlilik İzleme Programı (EKİP) ile Ergene, Küçük Menderes, Gediz, Kuzey Ege, Sakarya ve Susurluk Havzalarında 2014 yılından bu yana izleme çalışmaları yapılmaktadır.

Program ile yoğun evsel ve endüstriyel kirleticilerin baskısı altında bulunan havzalarda, alıcı ortamda su izleme çalışmalarının yapılarak sıcak noktaların belirlenmesi ve havza bazında kirliliğin önlenmesine yönelik gerekli önlemlerin alınmasına veri sağlanması amaçlanmıştır.

Havzalarda dönemsel numuneler alınıp, analizleri mobil su ve atık su laboratuvarında ve Çevre Referans Laboratuvarında (ÇRL) yapılmaktadır. Düzenli yürütülen izlemelerden elde edilen tespitler sonucu 2017-2019 yılında program geliştirilerek sıcak noktalarda ve havzada yer alan tüm SAİS'lerde izleme çalışmaları yapılmıştır. Söz konusu tesislerin arıtma indeksini belirlenmiş, arıtma karnelerine altlık oluşturulmuştur. 2018 yılında mevcut havzalara ilave olarak Kahramanmaraş Aksu Çayı da eklenmiştir. 2021 yılında COVID-19 pandemisi nedeniyle program yürütülememiştir.

EKİP verilerinden Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'nın ilgili birimleri, özellikle havza eylem planları veya kirlilik önlenmesine yönelik projelerde, mevzuat çalışmalarında havza bazlı limitlere yön verirken yararlanmaktadır.

5.6. Kirletici Salım ve Taşıma Kaydı

Avrupa Kirletici Salım ve Taşıma Kaydının kurulmasına ilişkin 18/1/2006 tarihli ve (AT) 166/2006 sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Tüzüğü dikkate alınarak Avrupa Birliği mevzuatına uyum çerçevesinde hazırlanmış olan Kirletici Salım ve Taşıma Kaydı (KSTK) Yönetmeliği 4 Aralık 2021 tarihli ve 31679 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

Yönetmelik, 9 farklı sektör için kademeli şekilde uygulanacaktır. Yönetmeliğin yayımı tarihinde enerji ve metal sektörü, bir yıl sonra maden ve kimya sektörü, iki yıl sonra: atık ve atıksu yönetimi ile kağıt ve ahşap sektörü, üç yıl sonra yoğun hayvancılık ve su ürünleri yetiştiriciliği, gıda ve içecek sektöründe hayvansal ve bitkisel ürünler ve diğer faaliyetler konusunda faaliyet gösteren tesisler Kirletici Salım ve Taşıma Kaydı Sistemine dahil olarak yıllık raporlamalarını gerçekleştireceklerdir.

Ulusal KSTK sisteminin kurulması amacıyla 2017-2019 yılları arasında yürütülen “Türkiye’de Avrupa - KSTK (E-PRTR) Konusunda Kapasite Artırımı İçin Teknik Yardım Projesi” kapsamında oluşturulan tesis envanteri sonuçlarına göre, ülkemizde KSTK sistemine dahil edilecek tesis sayısının 10.000’den fazla olacağı belirlenmiştir.

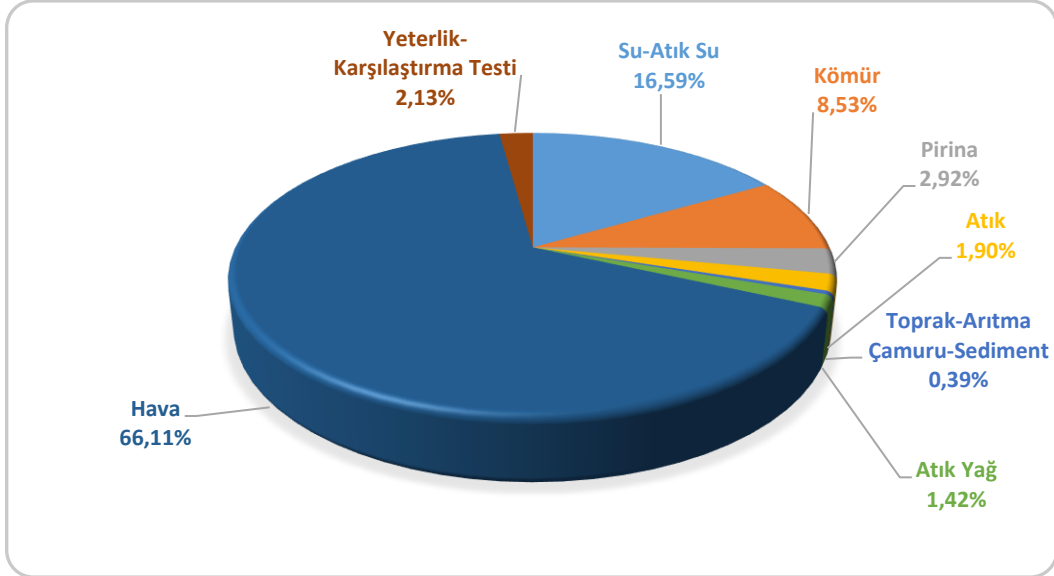
5.7. Çevre Referans Laboratuvarı Analiz Hizmetleri

Laboratuvar çalışmaları, “TS EN ISO/IEC 17025: Deney ve Kalibrasyon Laboratuvarlarının Yetkinliği için Genel Gereklilikler Standardı”nın yanında “TS EN ISO 14001: Çevre Yönetim Sistemi Standardı” kapsamında sürdürülmektedir.

Çevre Referans Laboratuvarı’nda ölçüm ve analizler su, atık su, deniz suyu, sediment, atık, arıtma çamuru, toprak, atık yağ, izolasyon sıvıları, kömür, pirina, fuel-oil, baca gazı ve hava kapsamlarında 1.200’e yakın parametre ile devam etmektedir.

2021 yılında 210’u su/atık su, 108’i kömür, 37’si pirina, 24’ü atık, 5’i toprak/arıtma çamuru/sediment, 18’i atık yağ, 837’si hava, 27’si yeterlilik/karşılaştırma testi numunesi olmak üzere toplam 1.266 numunede 24.687 parametrenin analizi tamamlanmıştır.

Grafik 22 - 2021 yılında Çevre Referans Laboratuvarında analizi yapılan numunelerin dağılımı

Fotoğraf 5 - AR-GE Laboratuvarı

Akreditasyon faaliyetleri kapsamında analiz sonuçlarının kalitesinin ve teknik yeterliliğin belirlenmesinde önemli bir kriter olan yeterlilik testleri ve laboratuvarlar arası karşılaştırma testlerine katılım sağlanmıştır. Su/Atık su, atık, arıtma çamuru/toprak ve baca gazı kapsamlarında Amonyum Azotu, Toplam Fosfor, BTEX, hız, debi, toz, nem, VOCs, PAHs, PCDD/Fs parametreleri için düzenlenen testlerde, katılım sağlanan 90 parametrenin tamamında başarılı sonuçlar elde edilmiştir.

3 adet Mobil Su ve Atık Su Analiz Laboratuvarı aracı ile göl, dere, akarsu ve tesislerde izleme ve denetim çalışmaları, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüklerinden gelen talepler doğrultusunda işletmelerin atık sularının kontrolü, deşarj izni ve denetim amaçlı numune alma ve analiz faaliyetleri ile numune alma eğitimleri devam etmektedir.

2021 yılı Mayıs ve Haziran aylarında Marmara Denizi'nde yaşanan müsilaj sorunu nedeni ile Haziran ve Temmuz ayları boyunca Mobil Su ve Atık Su Analiz Laboratuvarları ile numune alımı ve tesis denetimleri gerçekleştirilmiş, alınan örneklerin analizleri yapılarak Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı ilgili birimlerine raporlanmıştır.

Fotoğraf 6 - Mobil Su ve Atık Su Analiz Laboratuvarı

Yeni bir yazılım üzerinden numune kabul, ölçüm/analiz ve raporlama aşamalarının takibine başlanmıştır. Çevre Referans Laboratuvarı'na gelen ve/veya Mobil Su ve Atık Su Analiz Laboratuvarları ile teknik personel tarafından alınan numunelerin kayıtları, barkod kullanılarak etiketlenmeleri, ölçüm ve analiz sonuçlarının kaydedilmesi ve analiz raporlarının düzenlenerek e-imza ile imzalanması, 2022 yılı itibarıyla yazılım üzerinden yürütülmektedir.

Laboratuvar genelinde rehabilitasyon ve modernizasyon çalışmalarının tamamlanarak, teknik açıdan sağlıklı bir çalışma ortamının sağlanması amacıyla yürütülen "Çevre Referans Laboratuvarı Altyapı Revizyonu Projesi" kapsamında Numune Kabul ve Raporlama Birimi, Yakıt Analizleri Ön İşlem Laboratuvarı ve Yakıt Analiz Laboratuvarı revizyonu tamamlanmış olup, cihaz/ekipman tedariki ile Mobil Su ve Atık Su Analiz Laboratuvarı revizyonu devam etmektedir.

6. ÇEVRE YETERLİK ÇALIŞMALARI

6.1. Çevresel Etki Değerlendirmesi Raporu Hazırlayacak Firmaların Yeterlik Durumları

Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliğinin 26. Maddesine istinaden 29.11.2019 tarihli 30963 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren ÇED Yeterlik Belgesi Tebliği kapsamında Çevresel Etki Değerlendirmesi Başvuru Dosyası, Çevresel Etki Değerlendirmesi Raporu ve Proje Tanıtım Dosyası hazırlayacak kurum/kuruluşlara yeterlik belgesi verilmesine ilişkin iş ve işlemler Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı ÇED, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü tarafından yürütülmektedir.

2021 yılında Çevresel Etki Değerlendirmesi Başvuru Dosyası, Çevresel Etki Değerlendirmesi Raporu ve Proje Tanıtım Dosyası hazırlayacak kurum/kuruluşlara verilen ve iptal edilen belge sayıları ile toplamda ulaşılan belge sayısı Çizelge 26’da verilmektedir.

Çizelge 26 - 2021 yılı itibariyle Çevresel Etki Değerlendirmesi Raporu hazırlama yetkisine sahip firma sayısı

	2021	TOPLAM
ÇED Yeterlik Belgesi Verilen Kurum/Kuruluş Sayısı	10	365
ÇED Yeterlik Belgesi İptal Edilen Kurum/Kuruluş Sayısı	13	

6.2. Çevre Görevlisi/Çevre Mühendisi, Çevre Danışmanlık Firmaları ve Çevre Yönetimi Birimlerinin Yeterlik Durumları

30/7/2019 tarihli ve 30847 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren “Çevre Yönetimi Hizmetleri Hakkında Yönetmelik” kapsamında çevre görevlileri/çevre mühendisleri, çevre yönetim birimleri ve çevre danışmanlık firmalarının belgelendirilmeleri ile ilgili iş ve işlemler, ÇED İzin ve Denetim Genel Müdürlüğünce “Entegre Çevre Bilgi Sistemi” alt uygulaması olan “e-yeterlik” sistemi üzerinden elektronik ortamda yürütülmektedir.

Çevre Görevlisi/Çevre Mühendisi, Çevre Yönetim Birimi ve Çevre Danışmanlık Firmaları için 2021 yılında verilen belge sayısı ile toplamda ulaşılan belge sayıları ve gerçekleştirilen firma denetim sayıları Çizelge 27’de verilmektedir.

Çizelge 27 - Çevre Görevlisi/Çevre Mühendisi, Çevre Yönetim Birimi ve Çevre Danışmanlık Firmalarına verilen belge sayıları ile gerçekleştirilen firma denetim sayısı

FAALİYET	2021	GENEL TOPLAM (2010-2021)
Çevre Yönetimi Hizmeti Yeterlik Belgesi Sayısı	3.094	11.712
Çevre Danışmanlık Firması Yeterlik Belgesi	163	624
Çevre Yönetim Birimi Yeterlik Belgesi	70	341
Çevre Danışmanlık Firması Denetim Sayısı	259	1.970

Ayrıca; 30/7/2019 tarihli ve 30847 sayılı Çevre Yönetimi Hizmetleri Hakkında Yönetmelik kapsamında, üniversitelerin mühendislik bölümlerinden veya fen fakülteleri ve fen edebiyat

fakültelerinin fizik, kimya, biyoloji, biyokimya, jeoloji bölümlerinden veya veterinerlik fakültelerinden mezun olan ve Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'na başvuru yapan adaylar için 12-16 Ekim 2020 tarihlerinde çevrimiçi "Çevre Görevlisi Aday Eğitimi" 17.10.2021 tarihinde "Çevre Görevlisi Sınavı" düzenlenmiştir.

6.3. Çevre Yetkilendirme Çalışmaları

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı toprak kirliliğinin kontrolü ve noktasal kaynaklı kirlenmiş sahalar, deniz çevresinin petrol ve diğer zararlı maddelerle kirlenmesine ilişkin risk değerlendirmesi ve acil müdahale planlarının hazırlanması ve araç takip servis sağlayıcılar konularında da yeterlik belgesi vermektedir.

Toprak Kirliliğinin Kontrolü ve Noktasal Kaynaklı Kirlenmiş Sahaların Temizlenmesine İlişkin Yeterlilik Belgesi Tebliği 17.06.2011 tarihli ve 27967 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Bu kapsamda verilen yeterlik belgelerine ilişkin veriler Çizelge 28'de yer almaktadır.

Çizelge 28 - Toprak kirliliğinin kontrolü ve noktasal kaynaklı kirlenmiş sahaların temizlenmesi konusunda yetkilendirme çalışmaları kapsamında yeterlik belgesine sahip firmaların sayısı

	2021	GENEL TOPLAM
Toprak Kirliliğinin Kontrolü ve Noktasal Kaynaklı Kirlenmiş Sahaların Temizlenmesine İlişkin Yeterlilik Belgesi	2	20
Toprak Kirliliğinin Kontrolü ve Noktasal Kaynaklı Kirlenmiş Sahaların Temizlenmesine İlişkin Yeterlilik Belgesi Yenileme	1	-
Toprak Kirliliğinin Kontrolü Ve Noktasal Kaynaklı Kirlenmiş Sahaların Temizlenmesine İlişkin Yeterlilik Belgesi Alan Kurum/Kuruluş Denetimi	-	-
Toprak Kirliliğinin Kontrolü Ve Noktasal Kaynaklı Kirlenmiş Sahaların Temizlenmesine İlişkin Yeterlilik Belgesi Belge İptali	3	0

Deniz Çevresinin Petrol ve Diğer Zararlı Maddelerle Kirletilmesine İlişkin Risk Değerlendirmesi ve Acil Müdahale Planlarını Hazırlayacak Kurum ve Kuruluşların Yetkilendirmesi Tebliği 12.12.2014 tarih ve 29203 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Tebliğ kapsamında verilen yeterlik belgelerine ilişkin veriler Çizelge 29'da yer almaktadır.

Çizelge 29 - Deniz çevresinin petrol ve diğer zararlı maddelerle kirlenmesine ilişkin risk değerlendirmesi ve acil müdahale planlarının hazırlanması çalışmaları kapsamında yeterlik belgesine sahip firmaların sayısı

	2021	GENEL TOPLAM
Deniz Çevresinin Petrol ve Diğer Zararlı Maddelerle Kirlenmesine İlişkin Risk Değerlendirmesi ve Acil Müdahale Planlarının Hazırlanmasına Dair Yeterlilik Belgesi	2	9
Deniz Çevresinin Petrol ve Diğer Zararlı Maddelerle Kirlenmesine İlişkin Risk Değerlendirmesi ve Acil Müdahale Planlarının Hazırlanmasına Dair Yeterlilik Belgesi İptal	-	-
Deniz Çevresinin Petrol ve Diğer Zararlı Maddelerle Kirlenmesine İlişkin Risk Değerlendirmesi ve Acil Müdahale Planlarının Hazırlanmasına Dair Yeterlilik Belgesi Denetim	-	-

20.03.2015 tarih ve 29301 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Atıkların Karayolunda Taşınmasına İlişkin Tebliğ kapsamında 24.07.2020 tarihinde Araç Takip Servis Sağlayıcıların (ATSS) niteliklerinin belirlenmesi ile ilgili usul ve esaslar belirlenmiştir. Araç Takip Servis Sağlayıcılarının niteliklerinin belirlenmesi ile ilgili usul ve esaslar kapsamında verilen yeterlik belgesi sayısı Çizelge 30’da verilmektedir.

Çizelge 30 - Araç takip servis sağlayıcıları konusunda yeterlik belgesine sahip firmaların sayısı

	2021	GENEL TOPLAM
Araç Takip Servis Sağlayıcı (ATSS) Yeterlik Belgesi	-	4
Araç Takip Servis Sağlayıcı (ATSS) Yeterlik Belgesi İptal	-	-
Araç Takip Servis Sağlayıcı (ATSS) Yeterlik Belgesi Denetim	-	-

6.4. Çevre Etiketleri Çalışmaları

Çevre Etiketleri Yönetmeliği; 19.10.2018 tarih ve 30570 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır. 13.05.2019 tarihinde 3 ürün/hizmet grubunda (Tekstil Ürünleri, Temizlik Kâğıdı Ürünleri ve Seramik Ürünleri) kriterler yayımlanarak Çevre Etiketleri başvuruları kabul edilmeye başlanılmıştır. 25.12.2020 tarihinde elde yıkama bulaşık deterjanı ürün grubu ve turistik konaklama hizmet grubu kriterleri, 09.09.2021 tarihinde kişisel bakım ve kozmetik ürün grubu kriterleri, 16.12.2021 tarihinde ise cam ürün grubu kriterleri yayımlanarak toplam 7 ürün/hizmet grubunda sistem faaliyet göstermektedir.

Yeni geliştirilen ve güncellenen kriterler çevreetiketi.csb.gov.tr web adresinde yayımlanmaktadır. Halihazırda toplam 7 ürün/hizmet grubu kapsamında başvurular Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından kabul edilmektedir.

Boğaziçi Üniversitesi ile Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı arasında Yaşam Döngüsü Uygulamaları ile “Kişisel Bakım ve Kozmetik Ürünleri” sektöründe ulusal çevre etiketleri kriterlerinin belirlenmesi projesine ilişkin hizmet alımı protokolü tamamlanmış olup, kişisel bakım ve kozmetik ürün grubu kriterleri 29.04.2021 tarihinde gerçekleştirilen Çevre Etiketleri Kurulu 3. Toplantısı’nda uygun görülerek, yayımlanmıştır.

Çevre Etiketleri Kullanıcıları (2021)

22.05.2020 tarihinde Deniz Tekstil San. Ve Tic. A.Ş. beyaz tekstil ürünü,
21.09.2020 Vitra Karo San. Ve Tic. A.Ş. duvar karesi seramik ürünü,
06.01.2021 Yurtbay Seramik San. Ve Tic. A.Ş. seramik karo ürünü,
29.11.2021 tarihinde, DenizTemiz Derneği/TURMEPA için elde yıkama bulaşık deterjanı ürünü için 4 yıl geçerliliği olan “çevre etiketleri kullanıcısı” unvanını almaya hak kazanmıştır.

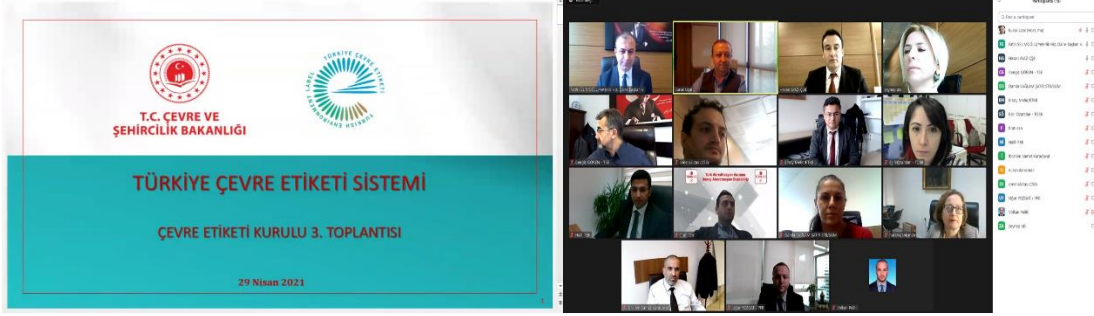
Uluslararası Çalışmalar

14.10.2021 Türkiye Çevre Etiketleri Sistemi’nin ortak üyesi olduğu Global Ecolabelling Network (GEN) tarafından hazırlanan tanıtım filminin Türkçe-İngilizce versiyonu Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı web sayfasında yayınlanmıştır.

30.12.2021 tarihinde Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı’nın Küresel Eko-Etiket Ağında ortak üyelik başvurusu için izin, Cumhurbaşkanlığı imzasıyla kabul edilmiştir.

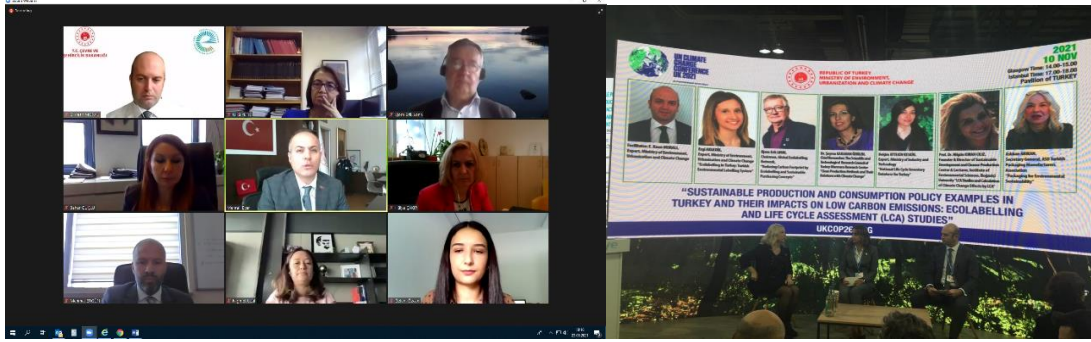
Diğer Faaliyetler

29.04.2021 tarihinde Çevre Etiket Kurulu 3. Toplantısı ve 01.12.2021 tarihinde ise Çevre Etiket Kurulu 4. Toplantısı düzenlenmiştir.

Fotoğraf 7 – Çevre Etiket Kurulu 3. Ve 4. Toplantısı

06.04.2021 Devlet Malzeme Ofisi Genel Müdürlüğü ile Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı arasında çevre etiketine sahip ürünlerin teşvik edilmesine yönelik işbirliği protokolü imzalanmıştır.

Fotoğraf 8 – Çevre Etiket Toplantıları

2021 yılında çevre etiketi sisteminin tanıtımını yapmak amacıyla çok sayıda toplantıya katılım sağlanmıştır. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından İstanbul Sanayi Odası (İSO), TOBB, Sürdürülebilirlik Akademisi, Türkiye Alüminyum Sanayicileri, firmalar ve çeşitli sivil toplum kuruluşları ile toplantılar organize edilmiştir.

14.10.2021 tarihinde TRT Radyo'da "İklimin Geleceği" Adlı Programa Katılım Sağlanmıştır.

2021 Yılı Yatırım Programında yer alan "Türkiye Çevre Etiket Sisteminin (TÇES) Geliştirilmesi Projesi" desteğiyle 23 Eylül 2021 tarihinde Yeşil Mutabakat Eylem Planı kapsamında "Çevre Etiket ve Atık Yönetimi Konularında Bilgilendirme Toplantısı" başlıklı internet tabanlı seminer (webinar) düzenlenmiştir.

10.11.2021 tarihinde Glasgow'da COP26 Yan Etkinliğinde "Türkiye'de Sürdürülebilir Üretim ve Tüketim Politikası Örnekleri ve Düşük Karbon Emisyonlarına Etkileri" başlığı altında Türkiye Çevre Etiket Sistemi tanıtılmıştır.

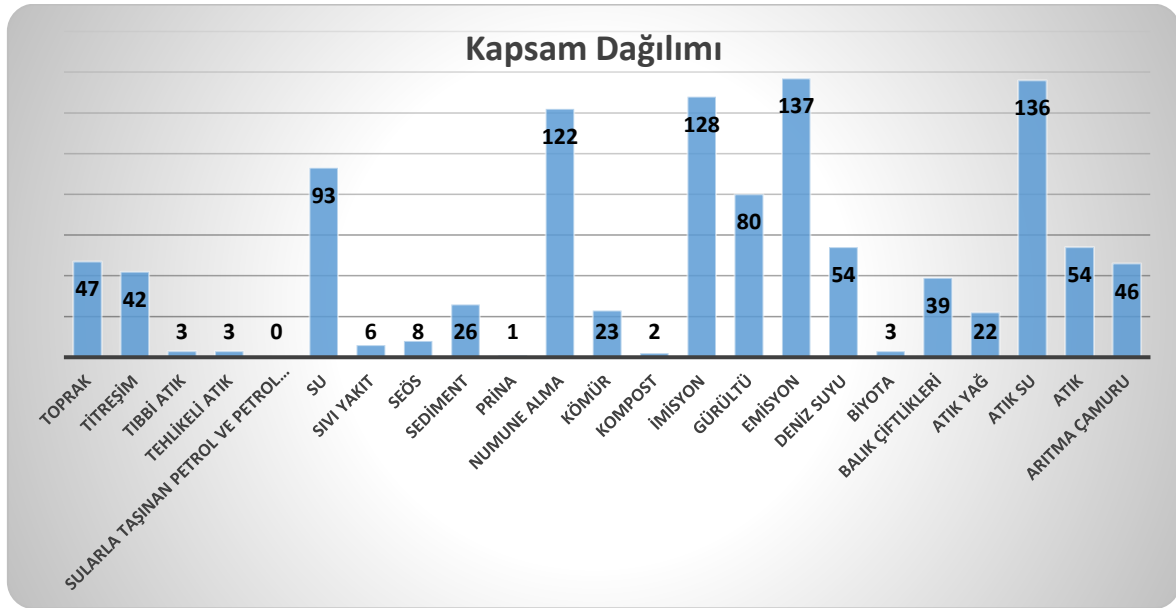
07-10.12.2021 tarihlerinde COP 22 Taraflar Konferansı programında, stant kurularak, İngilizce-Türkçe dillerinde broşürler ve tanıtım materyalleri aracılığı ile Çevre Etiket Sistemi kapsamında Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından yapılan çalışmalar sunulmuştur.

6.5. Çevre Ölçüm ve Analiz Laboratuvarı Yeterlik Çalışmaları

Çevre mevzuatı kapsamında çalışan özel ve kamu laboratuvarlarına 2004 yılından bu yana “Çevre Ölçüm ve Analizleri Yeterlik Belgesi” verilmektedir. Bu kapsamda 2011 – 2021 yılları arasında Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı (Çevre Referans Laboratuvarı) tarafından çevre mevzuatı kapsamında ölçüm/analiz yapmaya yetkilendirilen laboratuvar sayısı Çizelge 31’de verilmektedir.

Çizelge 31 – Çevre mevzuatı kapsamında ölçüm/analiz yapmaya yetkili laboratuvarların yıllara göre değişimi (2011-2021)

YETKİLİ LABORATUVAR SAYISI			
YILLAR	KAMU	ÖZEL	TOPLAM
2011	42	100	142
2012	51	102	153
2013	46	113	159
2014	41	115	156
2015	42	118	160
2016	42	129	171
2017	45	135	180
2018	46	156	202
2019	50	165	215
2020	41	187	228
2021	41	190	231

Grafik 23 - Çevre mevzuatı kapsamında ölçüm/analiz yapmaya yetkili laboratuvarların kapsam dağılımı

Grafik 23’de Çevre mevzuatı kapsamında ölçüm/analiz yapmaya yetkili laboratuvarların kapsamlara göre dağılımı mevcuttur.

“Çevre Ölçüm ve Analiz Laboratuvarları Yeterlik Yönetmeliği” kapsamında; Laboratuvarların yetkilendirme, inceleme, denetleme vb iş ve işlemleri 2021 yılında da devam etmiştir.

- ✓ 2021 yılı itibari ile toplam 231 laboratuvar yetkilidir.

- ✓ 01.01 - 31.12.2021 tarihleri arası toplamda aşağıda verilen çizelgede belirtildiği üzere 98 adet belge düzenlenmiştir.

Başvuru Türü	Adet
Yeterlik Başvurusu	6
Belge Yenileme Başvurusu	46
Kapsam Genişletme/Daraltma Başvurusu	34
Adres Değişikliği Başvurusu	8
Ünvan Değişikliği Başvurusu	4
TOPLAM	98

- ✓ 2022 yılı Aşgari Fiyat Tarifesi düzenlenmiştir.
- ✓ Yönetmeliğin 35. Maddesi gereği uzaktan denetim amaçlı 2021 yılı yeterlik/lak test organizasyonu kapsamında, PCDD/F's (alt parametreleri), VOC's (alt parametreleri), PAH's (alt parametreleri) kapsamında numuneler yetkili laboratuvarlardan numune koruma önlemlerine göre seçilerek gönderilmiş ve laboratuvarlardan gelen analiz sonuçları, istatistiki olarak değerlendirmeye alınarak raporu hazırlanmış ve Çevre Referans Laboratuvarına ait web sitesinin duyurular bölümünde yayımlanmıştır.

Toplamda 2021 yılında hedeflendiği üzere 35 parametrede yeterlilik testi düzenlenerek hedefe ulaşılmıştır.

- ✓ Çevre Ölçüm ve Analiz Laboratuvarları Yeterlik Yönetmeliği'nde uygulamada ortaya çıkan tecrübeler ve ihtiyaçlar doğrultusunda revizyon çalışmaları sürdürülmüştür.
- ✓ Yetkili laboratuvarlara, numune dağıtımının elektronik ortamda yapılması amaçlı 16 Şubat 2019 tarihi itibari ile hayata geçirilen MELBES yazılım programı kapsamında, yönetmelikler bazında uygulamada kolaylıklara yönelik revizyon çalışmalarına devam edilmiştir.
- ✓ 2021 yılında danışman firma, çevre görevlisi, sanayici ve İl Müdürlüklerinden MELBES programı hakkında (giriş, doğru talep oluşturma, yanlış taleplerin iptali, taleplerin mevzuata uygunluğu vb) gelen sayısız telefon, e-posta ve yazılara cevap verilmiş, uygulamalar hakkında gerektiğinde ilgili birimlerden görüş yazıları istenerek ilgililere gönderilmiş/duyurulmuş ve sistemin sürekliliği sağlanmıştır.
- ✓ 2021 yılında, EÇBS de laboratuvar ölçüm programı, belgelendirme ve denetim faaliyetlerinin yürütüldüğü Laboratuvar Yetkilendirme Modülü üzerinden, yazılımda uygulamada kolaylık ve ihtiyaca cevap verilebilmesi özelinde revizyon ve iyileştirme çalışmaları devam etmiştir.
- ✓ Ölçüm, analiz ve numune alma metodlarında geçerli kılma ve ölçüm belirsizliği, kalite kontrol yöntemleri, çevresel şartlar ve denetimde dikkat edilecek hususlara dair 2016 yılında yayımlanmış olan **Çevre Laboratuvarları Denetim Kılavuzu**'nun 2021 yılında revize çalışmaları devam etmiştir.
- ✓ 28-29.09.2021 tarihlerinde III. MELBES çalışmayı Ankara da tüm paydaşlara yapılan davet ile gerçekleştirilmiştir.
- ✓ Çevre Ölçüm ve Analiz Laboratuvarlarında Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından yetkili laboratuvarlarda çalışan ve numune alma konusunda yetkilendirilecek olan personele yönelik 2021 yılında aşağıdaki programda eğitim düzenlenmiştir.

Eğitim Konusu	Eğitim Tarihi	Sınav Tarihi/Saati
Emisyon-İmisyon Ölçümlerinde Kullanılan Standartlar ve Ölçüm Yöntemleri Eğitimi	6 - 7 Aralık 2021	20 Aralık 2021 Saat 10:00 – 11:00

Emisyon-İmisyon Ölçüm Raporlama Eğitimi	8- 10 Aralık 2021	20 Aralık 2021 Saat 12:00 – 13:00
Su ve Atık Sudan Numune Alma Eğitimi	13-14 Aralık 2021	20 Aralık 2021 Saat:14:00-15:00
Arıtma Çamuru, Toprak, Katı Atık, Atık Yağlar ve İzolasyon Sıvılarından Numune Alma Eğitimi	15-17 Aralık 2021	20 Aralık 2021 Saat: 16:00 – 17:00

7. ULUSLARARASI ÇALIŞMALAR, PROJELER VE EĞİTİM ÇALIŞMALARI

7.1. Uluslararası Çalışmalar

7.1.1. IMPEL Ağı Çalışmaları

IMPEL, (the European Union Network for the Implementation and Enforcement of Environmental Law) yani Çevre Kanununun Uygulanması ve Yaptırımı için Avrupa Birliği Ağı, Avrupa'da çevre otoritelerinin uluslararası birliğidir. Ağ, AB çevre mevzuatının etkin şekilde uygulanması ve yaptırımının sağlanması amacıyla kapasite geliştirmeyi, bilincin artırılmasını, iyi uygulamaların paylaşılmasını ve rehberlik sağlanmasını amaçlamaktadır.

Şu anda IMPEL, 28 AB üye ülkesi, Makedonya, Türkiye, Arnavutluk, Kosova, İsviçre, İzlanda, Sırbistan ve Norveç de dâhil olmak üzere 36 ülkeden 56 üyeye sahiptir.

2021 yılında katılım sağlanan IMPEL proje ve faaliyetleri aşağıda verilmektedir.

7.1.1.1. Endüstriyel Emisyonlar Direktifinin Uygulanmasının Desteklenmesi

Projenin amacı Endüstriyel Emisyonlar Direktifinin ve Mevcut En İyi Tekniklerin AB genelinde uygulanmasını desteklemektir. Endüstriyel Emisyonlar Direktifi (EED)'nin ana konusu Avrupa Birliğinde yer alan çeşitli sanayi tesislerinden kaynaklanan kirliliğinin minimum seviyeye indirilmesidir. EED'nin dayandığı temel prensipler, kirlilikten kaçınmak için entegre yaklaşım, emisyonların azaltılması için mevcut en iyi tekniklerin kullanılması, toprağın korunması, uygulamanın denetimlerle desteklenmesi ve halkın katılımı olarak adlandırılabilir. Bu projenin maksadı Endüstriyel Emisyonlar Direktifine göre işletilen tesislerde en ciddi EED ihlallerinin yönetilmesi, değerlendirilmesi ve önlenmesi için daha iyi uygulamaların elde edilmesidir. Proje kapsamında ortak denetimler de yapılmakta olup, izin verenler ve denetçiler için rehber doküman hazırlanmaktadır. Pandemi nedeni ile 2021 yılında çalışmalar online olarak gerçekleştirilen toplantılar ve e-posta üzerinden gerçekleştirilmiştir.

7.1.1.2. Düzenli Depolama ve Döngüsel Ekonomi Projesi

IMPEL Ağı faaliyetleri kapsamında, IMPEL Ağı faaliyetleri çerçevesinde, projenin ilk aşaması olan ve 2011 yılında başlayan "Düzenli Atık Depolama Sahalarının Denetimi" projesine Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından katılım sağlanmış olup, proje sonunda Avrupa Birliği Mevzuatına göre Düzenli Atık Depolama Sahalarının Denetimi için "Rehber Kılavuz" yayımlanmıştır.

2015-2016 yıllarında "Düzenli Depolama Sahalarında Denetim Becerilerinin Geliştirilmesi" Projesi yapılmıştır. Bu projenin devamı niteliğinde olan, Düzenli Depolama ve Ön İşleme Tesisleri için Denetim Becerilerinin Güçlendirilmesi Projesinde, 2017 yılında atıkların ön işlenmesi konusuna odaklanılmıştır. Toplantıda karışık belediye atıklarında ön işlemler, endüstriyel atıklarında ön işlemlerin denetimi için kontrol listesi, atık çeşitlerine göre ön işleme metotları üzerine prosedür/MET/kriter analizi olmak üzere 3 başlık altında grup çalışması yapılmıştır.

2018 yılında gerçekleşen bu proje çerçevesinde; düzenli depolama sahalarında yukarıda bahsedilen atık olma durumunun sonlandırılması kriterlerinin denetim süreçlerinde kullanılması amacıyla denetçiler, izin verenler ve denetçiler için kullanılacak bir Rehber Kılavuz hazırlanması, ilk proje

dâhilinde hazırlanan Rehber Kılavuz'un proje sonucunda tekrar gözden geçirilmesi ve güncellenmesi, düzenli depolama sahalarında yerinde denetimler yapılması kararlaştırılmıştır.

2019 yılında Düzenli Atık Depolama Sahalarının Denetiminin devamı olan Atık Yönetimi ve Döngüsel Ekonomi Projesi kapsamında Roma, Atina ve Zagreb'te olmak üzere 3 toplantı düzenlenmiştir. 8-10 Temmuz 2019 tarihleri arasında Atina'da gerçekleştirilen toplantıya Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı da katılım sağlamıştır. Bu toplantıda; Atık Sonu Olma Durumu (EoW) ile ilgili veri tabanı oluşturulmasına karar verilmiştir. 2021 yılında veri tabanının yapılandırılması çalışmaları devam etmiş olup, demo olarak geliştirilen yazılım programı deneme ve değerlendirme amacıyla üye Ülkelerin görüşlerine ve denemesine açılmıştır. Düzenli Depolama Sahalarına İlişkin Rehber Kılavuzun güncelleme çalışmaları devam etmektedir. Projeye ilişkin alt çalışma grupları kapsamında sunulan Reach Tüzüğü'nün üye Ülkelerdeki uygulamalarına ilişkin ankete görüş verilmiştir. Eğitim alt çalışma grubu kapsamında eğitim ve bilgilendirme çalışmaları devam etmekte olup, 2020 ve 2021 yıllarında online olarak gerçekleştirilen toplantılara katılım sağlanmıştır.

7.1.1.3. Atık Konferansı ve NCP Toplantısı

Sınır ötesi atıkların transferi ile pratik deneyimlerin paylaşılması için denetçiler ve düzenleyicilerin katıldığı bu konferans her yıl düzenli olarak gerçekleştirilmektedir. En iyi uygulama ve deneyim alışverişlerinin gerçekleştirilmesi, IMPEL çalışmasının daha geniş bir kitleye tanıtımı, ilgili kanun uygulayıcı kurumlar arasında geliştirilmiş işbirliğinin sağlanması, uluslararası projelerin sunumlarının paylaşılması, atıkların sınır ötesi taşınmasına ilişkin gelecekteki çalışmaların planlanması amaçlanmaktadır. 2020 yılında online olarak gerçekleştirilen toplantılara ve 2021 yılında online olarak yapılan konferansa Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından katılım sağlanmış olup Bakanlık adına Atık İthalat Uygulamalarına ve son Mevzuat değişikliklerine ilişkin bilgilendirme sunumu yapılmıştır.

7.1.1.4. IMPEL Genel Kurulu

IMPEL Ağı faaliyetleri kapsamında 22. Genel Kurulu ile ve Ulusal Koordinatörler Toplantısı 7-8 Aralık 2021 tarihlerinde online olarak gerçekleştirilmiştir. Genel Kurul'da ise 2020 yılında gerçekleştirilen faaliyetler gözden geçirilmiş olup proje raporları onaylanmış, 2022 yılında gerçekleşmesi planlanan projeler üzerine görüşmeler yapılmıştır. Ayrıca IMPEL yapısında yapılması planlanan değişiklikler oylanmış, IMPEL başkan ve başkan yardımcısı seçilmiştir.

7.1.2. Avrupa Çevre Ajansı Çalışmaları

1210/90 Konsey Tüzüğü ile 1990 yılında resmen kurulan Avrupa Çevre Ajansı (AÇA); 1994 yılında Kopenhag'da çalışmalara başlamıştır. AÇA, çevre ile ilgili sağlıklı, bağımsız bilgiler vermekle görevli Avrupa Birliği (AB) kurumudur. AÇA üyesi AB Üye Devletleri'nden oluşmaktadır. Üyelik Ajansın hedefleri doğrultusunda Avrupa Topluluğu ve Üye Devletlerin kaygılarını paylaşan diğer ülkelere de açıktır. Mevcut 32 üye, 27 AB Üye Devleti ile birlikte İzlanda, Lihtenştayn, Norveç, İsviçre ve Türkiye'dir. Türkiye 18.03.2003 tarih ve 25052 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Türkiye Cumhuriyetinin Avrupa Çevre Ajansı ve Avrupa Bilgi ve Gözlem Ağına Katılımı Anlaşması" ile 1 Mayıs 2003 tarihinde AÇA'ya üye olmuştur.

2021 yılında katılım sağlanan AÇA faaliyetleri aşağıda verilmektedir.

7.1.2.1. Yurtdışında Katılım Sağlanan Faaliyetler

AÇA tarafından her yıl düzenli olarak AÇA 5 Yıllık Stratejisi doğrultusunda belirlenen konu başlıklarında çalıştay ve toplantılar düzenlenmektedir. 2021 yılı faaliyetleri Covid-19 salgını sebebiyle çoğunlukla çevrimiçi düzenlenmiştir.

2021 yılı içerisinde çevrimiçi olarak düzenlenen 42 toplantı-çalışmaya Birincil Odak Noktaları, ilgili kurumların temsilcileri ve Ulusal Odak Noktası tarafından katılım sağlanmıştır.

7.1.2.2. Ülkemizde Gerçekleştirilen AÇA Faaliyetler

Ülkemizde de 2021 yılı içerisinde çeşitli toplantılar çevrimiçi olarak gerçekleştirilmiştir. Bu faaliyetler özet olarak aşağıda verilmektedir. Daha detaylı bilgi AÇA Çalışmaları 2021 Yılı Kitapçığında yer almaktadır.

- 17.03.2021 tarihinde Avrupa Konu Merkezleri Bilgilendirme Toplantısı kamu kurumları ve üniversitelerin katılımıyla çevrimiçi olarak gerçekleştirilmiştir.
- 07.05.2021 tarihinde Avrupa Çevre Ajansı ile Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'nın ortak çalışması ile Avrupa Çevre Ajansı'nda bu konuda görev yapmakta olan Ulusal Uzmanlar tarafından AB Kopernik Programı bilgilendirme toplantısı çevrimiçi olarak gerçekleştirilmiştir.
- 06.07.2021 tarihinde Avrupa Çevre Ajansı'nda görev yapmakta olan Ulusal Uzman tarafından AÇA Su Grubu Çalışmalarına yönelik bilgilendirme toplantısı çevrimiçi olarak gerçekleştirilmiştir.
- 07.07.2021 tarihinde AÇA'nın kurumsal yapısındaki değişiklikler ve Avrupa Çevre Bilgi ve Gözlem Ağı-Eionet ağında gerçekleşecek olan yapısal değişikliklerin ülkemizde gerçekleştirilen AÇA çalışmalarının ulusal koordinasyonunda ve ulusal Eionet yapısında da tanımlanması amacıyla yüz yüze AÇA Üst Düzey Bilgilendirme, Farkındalık ve Ulusal Yapının Güncellenmesi Toplantısı gerçekleştirilmiştir.

2021 yılı Eylül-Ekim aylarında farklı tarihlerde AÇA tarafından; Su Mekânsal Verisi (WISE 5), Su Hesapları, Su Göstergeleri ve Su Değerlendirmesi konu başlıklarında çevrimiçi eğitimler verilmiştir.

7.1.2.3. AÇA Yönetim Kurulu Toplantıları

AÇA Yönetim Kurulu yılda 3 defa toplanarak İcra Direktörü tarafından sunulan rapor ve gündeme uygun olarak karar almaktadır. AÇA Yönetim Kurulunda üye ülkeler karar verme yetkisine haiz en üst yönetici tarafından temsil edilmektedir. 2021 yılı toplantıları; 17 Haziran 2021, 16 Eylül 2021 ve 09 Aralık 2021 tarihlerinde çevrimiçi olarak gerçekleştirilmiştir.

7.1.2.4. AÇA Ulusal Odak Noktaları Toplantıları

Avrupa Çevre Ajansı tarafından üye ülkelerin odak noktalarının katılımıyla yılda üç sefer toplantı düzenlenmektedir. Bu toplantılarda; AÇA çalışmaları ile ilgili güncel bilgiler verilmekte ve üye ülkelerin karşılaştığı sorunlar ele alınarak çözüm önerileri tartışılmaktadır. 2021 yılı toplantıları 02-03-04 Nisan 2021, 18-19 Mayıs 2021 ve 12-14 Ekim 2021 tarihlerinde çevrimiçi olarak gerçekleştirilmiştir.

AÇA çalışmalarının yıl bazında daha ayrıntılı olarak sunulduğu raporlara <https://aca.csb.gov.tr> internet adresi üzerinden (Sol Menüde "AÇA ÇALIŞMALARI KİTAPÇIĞI" sekmesi) erişim sağlanmaktadır.

7.2. Projeler

7.2.1. Çevre Denetimlerinin Planlanması Projesi

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'nın en önemli hedeflerinden birisi çevre denetimlerinin risk analizine dayalı planlanmasını sağlamaktır. Bu amaçla 2011 yılında başlanan Çevre Denetimlerinin Planlanması Projesi, 2013 yılında Samsun ilinde uygulanmaya başlamıştır. Samsun ili Risk Değerlendirme Yöntemini kullanarak hazırladığı planı esas alarak denetimlerini gerçekleştirmiştir. Ayrıca Edirne, Tekirdağ ve Kırklareli illeri ile yapılan çalışmalar sonucu, Ergene Havzası alanı esas alınarak aynı yöntem ile denetimlerin planlanması çalışması yapılmıştır.

2015 yılında Bursa, Kocaeli, Yalova, Bilecik ve Sakarya illeri proje kapsamına alınmış olup söz konusu illerin 2016-2017 yılı denetim planları hazırlanmıştır.

2016 yılında İzmir, Balıkesir, Manisa, Kütahya, Eskişehir, Uşak illeri proje kapsamına alınmış olup söz konusu illerin 2017-2018 yılı denetim planları hazırlanmıştır.

2017 yılında ise Adana, Kayseri, Nevşehir, Isparta, Afyonkarahisar, Burdur ve Konya illeri proje kapsamına alınmış olup söz konusu illerin 2018 yılı denetim planları hazırlanmıştır.

2018 yılında ise Gaziantep, Hatay, Kilis, Osmaniye, Zonguldak, Sinop, Karabük, Düzce, Çankırı, Çorum, Kastamonu ve Bartın illeri proje kapsamına alınmış olup söz konusu illerin 2019 yılı denetim planları hazırlanmıştır.

2019 yılında ise Amasya, Tokat, Yozgat, Sivas, Van, Hakkari, Bitlis, Siirt, Trabzon, Giresun, Ordu, Rize, Gümüşhane, Erzincan, Elazığ, Malatya, Adıyaman, Kahramanmaraş, Şanlıurfa, Diyarbakır, Mardin, Batman, Şırnak ve Muş proje kapsamına alınmış olup söz konusu illerin 2020 yılı denetim planları hazırlanmıştır.

2020 yılında ise Ankara, Bolu Kırıkkale ve Kırşehir proje kapsamına alınmış olup söz konusu illerin 2021 yılı denetim planları hazırlanmıştır.

2021 yılında Covid-19 salgını nedeniyle kalan illere eğitim verilememiştir. Mevcut halde 62 İl Müdürlüğü'nün 2022 yılı Denetim Planları hazırlanmıştır.

Önümüzdeki yıllarda söz konusu uygulama ülke geneline yaygınlaştırılacaktır.

7.2.2. Stratejik Çevresel Değerlendirme Yönetmeliği'nin Uygulanmasının Desteklenmesi Projesi

Stratejik Çevresel Değerlendirme Süreci Yürütülen Planlar;

Katılım Öncesi Yardım Aracı (IPA) II. Dönemi kapsamında "SÇD Yönetmeliği'nin Uygulanmasının Desteklenmesi Projesi" 2019-2021 tarihleri arasında ÇED, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü tarafından yürütülmüştür. AB SÇD Direktifi (2001/42/AT) ile uyumlu bir şekilde Stratejik Çevresel Değerlendirme Yönetmeliği'nin ülke genelinde uygulanması, yaygınlaştırılması ve kurumsal kapasitenin güçlendirilmesi amaçlanmıştır.

Katılım Öncesi Yardım Aracı (IPA) II. Dönemine ilişkin hazırlanan (TR2018 ESOP MI A3 12) No'lu "Stratejik Çevresel Değerlendirme Yönetmeliği'nin Uygulanmasının Desteklenmesi Projesi" 18 Nisan 2019 tarihinde başlamıştır. Söz konusu proje; Avrupa Birliği ve Türkiye tarafından finanse edilmektedir. Proje ile AB uyumlaştırma süreci kapsamında çevre üzerinde önemli etkiler yapması muhtemel plan ve programların hazırlanması ve onaylanması süreçlerine çevresel hususların entegre edilerek çevrenin üst seviyede korunmasına katkı sağlanmıştır.

Proje faaliyetleri arasında; SÇD öncelikli sektörleri arasında yer alan 2 pilot sektörde (tarım ve bütünleşik kıyı alanları yönetimi) SÇD süreci yürütülmesi, Stratejik Çevresel Değerlendirme Konusunda 4 Farkındalık Arttırma Çalıştayı ile Stratejik Çevresel Değerlendirme konusunda 4 Sektörel Eğitim Programı düzenlenmiştir. Proje çerçevesinde iki pilot sektör olarak Kuzey Ege Havzası Nitrat Eylem Planı (tarım sektörü) ve Edirne-Kırklareli-Tekirdağ Bütünleşik Kıyı Alanları Yönetim Planı (kıyı yönetimi sektörü) için SÇD uygulanmıştır.

07 Ocak 2021 tarihinde "Stratejik Çevresel Planlama Çalıştayı" videokonferans olarak gerçekleştirilmiştir. 11 Şubat 2021 yılında "Stratejik Çevresel Değerlendirme Yönetmeliğinin Desteklenmesi Projesi" Kapanış Toplantısı (videokonferans) yapılmıştır.

Fotoğraf 9 - Stratejik Çevresel Değerlendirme Yönetmeliğinin Desteklenmesi Kapanış Toplantısı

7.2.3. Türkiye Çevre Etiket Sistemi'nin (TÇES) Geliştirilmesi Projesi

2021 Cumhurbaşkanlığı Yatırım Programı kapsamında Ortadoğu Teknik Üniversitesi ile Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı arasında Türkiye Çevre Etiket Sistemi'nin (TÇES) Geliştirilmesi Projesi Hizmet Alımı protokolü 26.03.2021 tarihinde imzalanmıştır. Protokol kapsamında Boya ve Vernikler, Deterjanlar (Çamaşır Deterjanı ve Bulaşık Makinası Deterjanı), Cam Ürünleri ve Sert Yüzey Temizleyiciler olmak üzere 4 ürün grubunda yaşam döngüsü uygulamaları ile her bir sektör özelinde çevre etiketi kriterleri belirlenerek sürdürülebilir üretim ve tüketim uygulamalarının desteklenmesi amaçlanmaktadır. Protokol kapsamında hazırlanan cam ürün grubu kriterleri 01.12.2021 tarihinde gerçekleştirilen Çevre Etiket Kurulu 4. Toplantısı'nda uygun görülerek, 16.12.2021 tarihinde yayımlanmıştır.

7.2.4. Yeterlik Hizmetlerinin Etkinleştirilmesine Dair Kapasite Geliştirilmesi Projesi

Yeterlik Hizmetlerinin Etkinleştirilmesine Dair Kapasite Geliştirilmesi Projesi, Hacettepe Üniversitesi ile birlikte yapılmakta olup 30 Haziran 2021 tarihinde başlamıştır.

Projenin amacı: Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından düzenlenen farklı mevzuat hükümlerine göre Yeterlik Belgesine sahip kişi/kurum/kuruluşların hizmet kalitesinin ve güvenilirliğinin artırılmasıdır.

Proje kapsamında, aşağıdaki mevzuatlar ele alınacaktır:

- Çevre Yönetimi Hizmetleri Hakkında Yönetmelik
- Çevresel Etki Değerlendirmesi Yeterlik Belgesi Tebliği
- Toprak Kirliliğinin Kontrolü ve Noktasal Kaynaklı Kirlenmiş Sahalara Dair Yönetmelik Yeterlilik Belgesi Tebliği
- Deniz Çevresinin Petrol ve Diğer Zararlı Maddelerle Kirlenmesine İlişkin Risk Değerlendirmesi ve Acil Müdahale Planlarını Hazırlayacak Kurum ve Kuruluşların Asgari Özelliklerine Dair Tebliğ

Proje kapsamında yapılacaklar:

- Kurum/kuruluşlarda aranacak koşulların gözden geçirilmesi,
- Belge başvurularının değerlendirilmesi ve denetlenmesine ilişkin usul ve esasların belirlenmesi,
- Yeni yeterlik konularının araştırılması (PTD/ÇED izleme vb.) ve geliştirilmesi ile sektörel bazda yeterlilik şartlarının oluşturulması ve bu kurum/kuruluşlarda görev alan personellerin alan uzmanlığa sahip olması konusunda düzenlemeler geliştirilmesi ve yeterlilik yönetim yazılımının gerekliliklerinin, analiz ve tasarımının hazırlanmasıdır.

Proje halen devam etmekte olup, Mayıs 2022 de bitirilmesi hedeflenmiştir.

7.2.5. Marmara Denizi Havzası Çevre Denetim Kapasitesinin Güçlendirilmesi Projesi

14/10/2021 tarihinde söz konusu projeye ilişkin Hizmet Alımı Protokolü karşılıklı olarak imza altına alınmış ve 21/10/2021 tarihinde Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığımıza söz konusu evrakların iletilmesi ile birlikte Proje başlatılmıştır. 25/01/2022 tarihli ve 2793648 sayılı Makam Oluru ile de, proje süresi 26/06/2022 tarihine kadar uzatılmış olup, ilgili revizyon işlemleri ve Ek Protokol gereğince yapılacak diğer çalışmalar karşılıklı olarak devam etmektedir.

7.2.6. Marmara Denizi Bütünleşik Modelleme Sistemi (MARMOD) FAZ II Projesi

02.04.2021 tarihinde ODTÜ Deniz Bilimleri Enstitüsü ile imzalanan protokol kapsamında MARMOD FAZ II Projesi faaliyetlerine başlanmıştır. MARMOD FAZ II Projesi ile birinci aşamada geliştirilen tek boyutlu modeli, yeni veri ve gözlemler ile üç boyutlu bir modele dönüştürmek ve iyi kalite deniz ekosisteminin Marmara'da tekrar gelişmesine imkan sağlayabilecek kara kökenli besin yüklerinde kademeli olarak azaltım hedeflerinin ortaya konulması hedeflenmektedir. Proje 2023 yılı sonunda tamamlanacaktır.

7.3. Eğitim Çalışmaları

7.3.1. Çevre Referans Laboratuvarı Numune Alma Eğitimi

Özel ve kamuya ait çevre laboratuvarları personeli için 13-17 Aralık 2021 tarihleri arasında on-line olarak "Su ve Atık Sudan Numune Alma Eğitimi" ile "Toprak, Arıtma Çamuru, Katı Atık, Atık Yağ ve İzolasyon Sıvılarından Numune Alma Eğitimi" gerçekleştirilmiştir. Eğitimlere toplam 622 kişi katılım sağlamış, eğitimler sonunda düzenlenen sınavda başarılı olan 506 katılımcı "Yetkili Numune Alma Personeli Kimlik Kartı" ile "Numune Alma Sertifikası" almaya hak kazanmıştır.

7.3.2. Emisyon-İmisyon Ölçümleri, Ölçüm ve Numune Alma Eğitimi ve Emisyon-İmisyon Ölçümleri Raporlama Eğitimi

25 Aralık 2013 tarih ve 28862 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren "Çevre Ölçüm ve Analiz Laboratuvarları Yeterlik Yönetmeliği" kapsamında, 08-10.12.2021 tarihinde Emisyon - İmisyon Ölçümleri, Raporlama Eğitimi düzenlenerek 125 kişi, toplamda 767 kişi yetkilendirilmiştir. 06-07.12.2021 tarihinde Emisyon - İmisyon Ölçümleri, Ölçüm ve Numune Alma Eğitimi düzenlenerek 325 kişi toplamda 2.019 kişi yetkilendirilmiştir.

7.3.3. Çevre Denetçisi Eğitimi

Covid 19 salgını nedeniyle 2020 yılında gerçekleştirilemeyen Çevre Denetçisi Eğitimi, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüklerinde eğitimi olmayan 185 denetçi adayına 26 Mayıs - 4 Haziran 2021 tarihleri arasında dört gruba tele konferans yöntemiyle gerçekleştirilmiştir.

8. ÇEVRESEL BİLGİ YÖNETİMİ SİSTEMİ

8.1. Türkiye Çevre Durum Raporu

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı teşkilat, görev ve yetkileri 10.07.2018 tarihinde yayımlanan 1 nolu Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile düzenlenmiştir. Çevresel Etki Değerlendirmesi, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğünün görevlerini tanımlayan Kararnamenin 104. maddesinin (h) bendinde, “Çevre envanterini ve çevre durum raporlarını hazırlamak” hükmü bulunmaktadır. Bu görevin bir sonucu olarak 4 yılda bir Türkiye Çevre Durum Raporu Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından hazırlanmaktadır.

Karar vericilere yol göstermek; ait olduğu döneme dair genel bir bakış açısı sağlamak, çevrenin mevcut durumunu ortaya koymak ve kendisinden önceki ve sonraki dönemlerin karşılaştırmasını yapmak gibi amaçlara hizmet etmek için hazırlanan Türkiye Çevre Durum Raporlarının ilki 1997 yılında “Türkiye’nin Çevre Atlası” adıyla yayınlanmış olup gelinen süreçte 6’ncısı hazırlanmış durumdadır.

Türkçe ve İngilizce dillerinde hazırlanıp yayınlanan “6. Türkiye Çevre Durum Raporu” kitabı 2016-2019 yıllarını kapsamakla birlikte raporda bazı sektörler için 2014 ve 2020 yıllarına dair veri ve bilgiler de yer almaktadır. 6.Türkiye Çevre Durum Raporu kapsamında; ülkemize genel bir bakış bölümünden sonra sırası ile Hava, İklim Değişikliği, Su ve Atık Su Yönetimi, Atık, Kimyasalların Yönetimi, Doğa Koruma ve Biyolojik Çeşitlilik, Arazi Kullanımı ile Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Kurumsal Yapı ve Gerçekleştirilen Çalışmalar ve son olarak da Çevresel Harcamalar ve Mali Sorumluluk Sigortası başlıkları yer almaktadır.

Türkiye Çevre Durum Raporlarına <https://ced.csb.gov.tr/turkiye-cevre-durum-raporu-i-82673> internet adresinden ulaşılabilir.

8.2. Çevresel Etki Değerlendirmesi İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü Teknik Faaliyet Raporu

Çevre politikasının temeli, düzenli çevre raporlamasının yapılmasına dayanmaktadır. Genel anlamda bilgi ve verilerin düzenlenerek rapor olarak yayınlanması politika üretmenin, stratejik planlama yapılmasının ve karar alma süreçlerinin bilgi temelini oluşturmaktadır. Düzenli çevre raporlamaların yapılması, ileriye dönük eğilimler ve belirsizliklerin daha iyi anlaşılmasını sağlayacak ve politika seçenekleri ile bunların sonuçlarının izlenmesinin etkinliğini artırmaktadır. Bunun bir sonucu olarak 2019 yılından itibaren Çevresel Etki Değerlendirmesi, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğünün görevleri kapsamında gerçekleştirdiği çalışmalar “Çevresel Etki Değerlendirmesi, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü Teknik Faaliyet Raporu” olarak yayınlanmaya başlamıştır.

Çevresel Etki Değerlendirmesi İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü Teknik Faaliyet Raporlarına <https://ced.csb.gov.tr/teknik-faaliyet-raporu-i-99482> internet adresinden ulaşılabilir.

8.3. İl Çevre Durum Raporları

Çevreyi koruma, çevre kirliliğini ve çevre sorunlarını önleme çalışmalarının temel hareket noktası, sorunları bilmek ve tanıtmaktan geçmektedir. Bu nedenle çevre durumunu ve yıllar geçtikçe nasıl

değiştiğinin belirlenmesi gerekmektedir. İl Çevre Durum Raporu, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Müdürlüklerinin görev alanı kapsamında bulunan ve çevre mevzuatı çerçevesinde yıllık bazda yapılan faaliyetleri, bu faaliyetlerden elde edilen verileri kapsamaktadır. ÇED, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü'nün belirlediği format çerçevesinde Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlükleri tarafından Rapor her yıl hazırlanmaktadır.

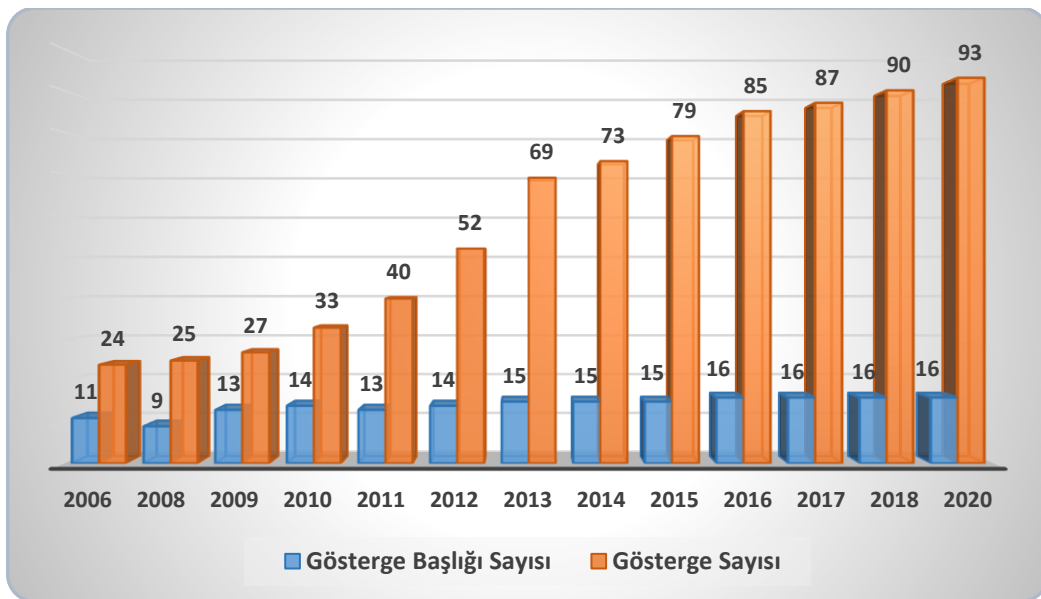
Raporların amacı; çevreyle ilgili potansiyel problemlere erken bir uyarı sistemi oluşturmak; bu problemlerin analizini sağlamak; çevre koruma ve sürdürülebilir kalkınma yolundaki hedefler doğrultusunda elde edilen gelişmeleri halkın izlemesini ve bilgilenmesini sağlamak; çevresel etki değerlendirme, planlama ve düzenleme için karar vericiler ile kamuoyuna temel bilgi ve verileri sunmaktır.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlükleri tarafından hazırlanan İl Çevre Durum Raporları ÇED, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü internet sayfasında "Yayınlar" bölümünde yer almakta olup yıllar bazında hazırlanmış olan İl Çevre Durum Raporlarına <https://ced.csb.gov.tr/il-cevre-durum-raporlari-i-82671> internet adresinden ulaşılabilir.

8.4. Çevresel Göstergeler

Çevre ile sektörler arasındaki ilişkiyi yansıtmak, çevresel etkileri olan bazı faaliyetlerin zaman serisinde gözlenebilmesini, uygulanan çevre politikalarının sonuçlarının izlenebilmesini sağlamak, yapılacak plan, program ve politikaların belirlenmesinde, mevzuat hazırlanmasında yardımcı olmak ve bilgilendirme yapmak amacıyla hazırlanan Çevresel Göstergeler Kitapçığı ÇED, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü tarafından her yıl yayınlanmaktadır.

İlk olarak Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığı ile ortak çalışma yapılarak "Çevresel Göstergeler 2006" hazırlanarak yayınlanmıştır. Bu kitapçığı 11 başlık ve 24 göstergeden oluşurken, kitapçıklar zaman içinde yenilenip gelişmiş olup, "Çevresel Göstergeler 2021" kitapçığı 16 başlık ve 93 gösterge içerecek şekilde hazırlanmıştır (Grafik 24). Çevresel Göstergeler Kitapçığı, her yıl Türkçe ve İngilizce dillerinde yayınlanmaktadır.

Grafik 24 - Yıllara göre yayınlanan çevresel göstergelerin konu başlıklarına göre sayıları

Kitapçıklara <http://ced.csb.gov.tr/cevresel-gostergeler-kitapcigi-i-82681> adresinden, Çevresel Göstergeler web sitesine ise Türkçe ve İngilizce olarak <http://cevreselgostergeler.csb.gov.tr/> adresinden ulaşılabilmektedir.

<http://cevreselgostergeler.csb.gov.tr/> adresinde il düzeyinde çevresel göstergeler de yayınlanmaktadır.

8.5. Tehlikeli ve Tehlikesiz Atık İstatistikleri Bülteni

Atık Yönetimi Yönetmeliği (AYY) kapsamında yıllık tehlikeli ve tehlikesiz atık beyanları atık üreticileri tarafından, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Entegre Çevre Bilgi Sistemi (ecbs.cevre.gov.tr) altında yer alan Atık Yönetim Uygulaması/Atık Beyan Sistemi (TABS) kullanılarak gerçekleştirilmektedir. TABS'a yapılan beyanlar doğrultusunda Tehlikeli Atık İstatistik Bülteni 2010 yılından, Tehlikesiz Atık Bülteni ise 2016 yılından bu yana hazırlanmaktadır.

Bültenlerde atık verisi; atık işleme yöntemine, il dağılımına ve beyan yapan tesislerin durumuna göre çizelge ve haritalar ile görsel olarak sunulmaktadır. Ülke genelinde en çok atık üretilen sektörler ve atık kodları da ayrı çizelgeler ile gösterilmektedir. Tehlikeli atık istatistikleri bülteninde "özel atık ve tıbbi atık miktarları" başlığı ile bu atık gruplarındaki atık miktarlarına ilişkin dağılımlar yıllık değişimler görselleştirilmektedir. 2019 yılı için Türkiye genelinde Tehlikeli Atık Miktarı toplamı 1.650.106* ton olarak belirlenmiştir. 2019 yılında ülke genelinde 76.496 adet tesis tarafından atık beyan formu doldurulmuştur. 19.138 adet tesis tarafından tehlikesiz atık beyan formu doldurulmuş olup 2019 yılı için Türkiye genelinde Tehlikesiz Atık Miktarı toplamı 23.678.313* ton olarak belirlenmiştir. Tehlikeli ve tehlikesiz atık istatistikleri bültenleri ÇED, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü internet sayfasında yer alan İstatistikler bölümünde yayınlanmaktadır. 2020 yılına ait tehlikeli ve tehlikesiz atık istatistik çalışmaları halen devam etmekte olup, söz konusu istatistikler bu kitabın basımından sonra aşağıda verilen linklerde yayınlanacaktır.

Tehlikeli Atık İstatistikleri Bülteni:

<https://ced.csb.gov.tr/tehlikeli-atik-istatistikleri-bulteni-i-82615>

Tehlikesiz Atık İstatistikleri Bülteni:

<https://ced.csb.gov.tr/tehlikesiz-atik-istatistikleri-bulteni-i-84124>

* İstatistik ve bilgilere atık listesi madenlerin aranması, çıkarılması, işletilmesi, fiziki ve kimyasal işleme tabi tutulması sırasında ortaya çıkan atıklar (01 kodlu) ve belediye atıkları dahil edilmemiştir.

8.6. Tıbbi Atık Bülteni

Tıbbi Atık İstatistikleri, 2016 yılı ve öncesinde, Türkiye İstatistik Kurumu tarafından Tıbbi Atıkların Kontrolü Yönetmeliği kapsamındaki büyük miktarda atık üreten sağlık kuruluşlarında (üniversite hastaneleri ve klinikleri, genel amaçlı hastaneler ve klinikleri, doğum hastaneleri ve klinikleri ile askeri hastaneler ve kliniklerinin tamamında) iki yılda bir uygulanan anket verilerine dayalı olarak yayımlanmaktaydı.

2017 yılından itibaren tıbbi atık istatistikleri Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Entegre Çevre Bilgi Sistemi (ecbs.cevre.gov.tr) altında yer alan Atık Yönetim Uygulaması/Atık Beyan Sistemi (TABS) kullanılarak yapılan beyanların kayıtları da kullanılarak TÜİK ve Çevre, Şehircilik ve İklim

Değişikliği Bakanlığının ortak çalışmaları sonucunda çift logolu olarak yıllık hazırlanmaya başlanmıştır.

Tıbbi atık istatistikleri kapsamında, 2020 yılı sonu itibariyle sağlık kuruluşlarından 110 bin ton tıbbi atık toplanmıştır. Toplam tıbbi atığın %23,7'si İstanbul, %7,8'i Ankara ve %5,8'i İzmir olmak üzere, %37,3'ü üç büyükşehirde bulunan sağlık kuruluşlarından toplanmıştır. Toplanan tıbbi atığın %90,6'sı sterilize edilerek depolama alanlarına, %9,4'ü ise yakma tesislerine gönderilerek bertaraf edilmiştir. Tıbbi atık istatistikleri bültenleri Türkiye İstatistik Kurumu (TUIK) ve ÇED, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü internet sayfasında yer alan Atık İstatistikleri altında yayınlanmaktadır.

Tıbbi Atık İstatistikleri:

<https://ced.csb.gov.tr/tibbi-atik-istatistikleri-i-89098>

8.7. Çevre Denetimi İstatistikleri Bülteni

2016 yılından itibaren ÇED, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü, yıl içerisinde görevleri kapsamında gerçekleştirdiği çevre denetimleri hususunda kamuoyunu bilgilendirmek üzere Çevre Denetimi İstatistikleri Bültenini yayınlamaya başlamıştır.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının gerçekleştirdiği çevre denetimlerine ilişkin bilgileri içeren Çevre Denetimi İstatistikleri Bültenleri ÇED, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü internet sayfasında yer alan İstatistikler bölümünün <https://ced.csb.gov.tr/cevre-denetim-istatistikleri-i-82611> adresinde her yıl düzenli olarak yayınlanmaktadır.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının 2009-2018 yılları arasında gerçekleştirdiği çevre denetimlerine ilişkin daha ayrıntılı bilgiler "Çevre Denetim Raporu" kitaplarında yer almaktadır. Yıllık bazda yayınlanan Çevre Denetim Raporu kitaplarına ÇED, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü internet sayfasında Yayınlar bölümünde <https://ced.csb.gov.tr/cevre-denetimi-raporu-i-82691> adresinde ulaşılabilir. 2019 yılından itibaren çevre denetimlerine ilişkin ayrıntılı bilgiler her yıl yayınlanmakta olan "Çevresel Etki Değerlendirmesi, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü Teknik Faaliyet Raporu"nda yer almaktadır.

9. SONUÇLAR

1993-2021 yılları arasında ÇED Yönetmeliği kapsamında Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından toplamda 75.647 karar verilmiş, bu kararların 69.158'si "ÇED Gerekli Değildir Kararı", 6.489'u "ÇED Olumlu Kararı"dır. 2021 yılında, 371 projeye ÇED Olumlu Kararı ve 3.224 projeye de ÇED Gerekli Değildir Kararı verilirken, 87 proje için de ÇED Gereklidir Kararı verilmiştir. Ayrıca 2021 yılında 594 proje de ÇED Olumsuz Kararı verilmesi ve mevzuattan iptal/iade olması nedeniyle ÇED süreçleri sonlandırılmıştır.

2021 yılı içerisinde kapsamında Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından toplamda 3.131 Geçici Faaliyet Belgesi, 4.965 Çevre İzin veya Çevre İzin ve Lisans Belgesi düzenlenmiştir. Aynı şekilde, Çevre İzin/Çevre İzin ve Lisans belgesinin düzenlenmeye başlandığı 2010 yılından bu yana Bakanlık merkez ve ÇŞİDİM teşkilatı tarafından toplam 39.590 faaliyet veya tesise Çevre İzni veya Çevre İzni ve Lisansı Belgesi verilmiştir.

Çizelge 32'de görüldüğü üzere 2021 yılı içerisinde ÇEDİDGM tarafından 289 adet ve Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlükleri tarafından da toplam olarak 56.733 adet çevre denetimi gerçekleştirilirken ÇEDİDGM tarafından 25.837.497,81 TL, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlükleri tarafından da toplam 324.277.594,53 TL para cezası uygulanmıştır. Yine aynı yıl içerisinde 26'sı Bakanlık merkez, 380'i de ÇŞİDİM'ler tarafından olmak üzere toplam 406 faaliyet durdurma kararı verilmiştir.

Çizelge 32 - 2021 yılında Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından gerçekleştirilen denetim ve idari yaptırımların sayısı

Bakanlık Birimi	Denetim Sayısı	Kesilen Ceza Miktarı (TL)	Faaliyet Durdurma
Bakanlık Merkez	289	25.837.497,81	26
ÇŞİDİM	56.733	324.277.594,53	380
TOPLAM	57.022	350.115.092,34	406

*2021 yılı verilerinde 03.02.2022 tarihi itibarı ile e-denetim sistemine kayıt edilen denetim tutanakları temel alınmıştır.

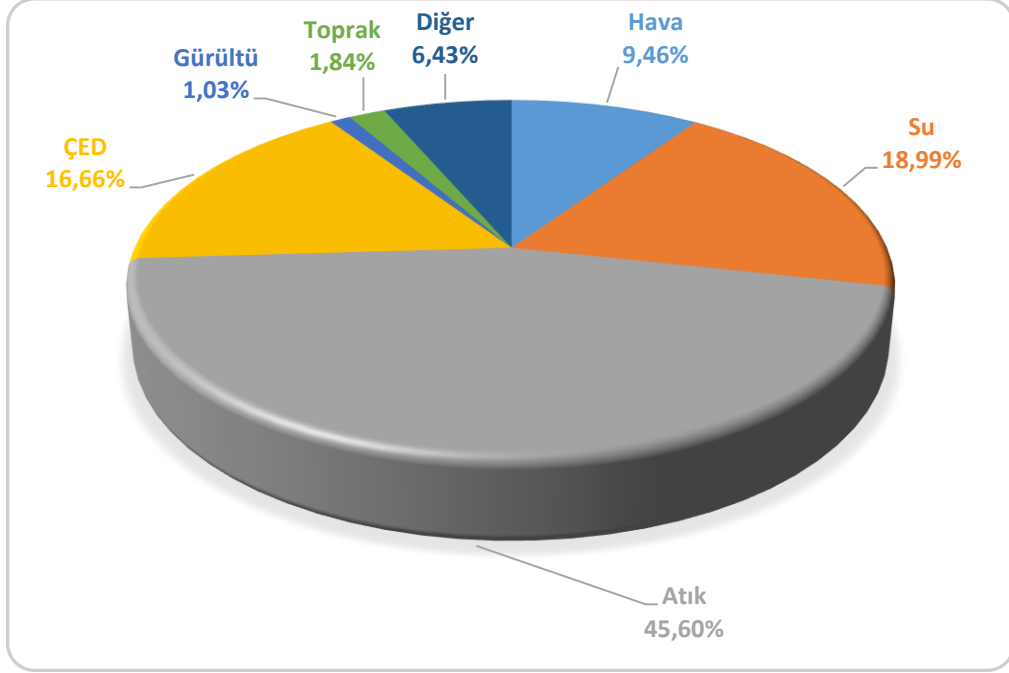
Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından 2021 yılında uygulanan idari yaptırımların konulara göre sayısı ve ceza miktarları Çizelge 33'de verilmektedir. Firmalara uygulanan cezaların büyük bir kısmı atık konusundaki (159.656.852,58TL) uygunsuzluklara uygulanmıştır.

Çizelge 33 - 2021 yılında Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından gerçekleştirilen çevre denetimleri sonucunda uygulanan idari yaptırımların sayısı ve ceza miktarlarının konulara göre dağılımı

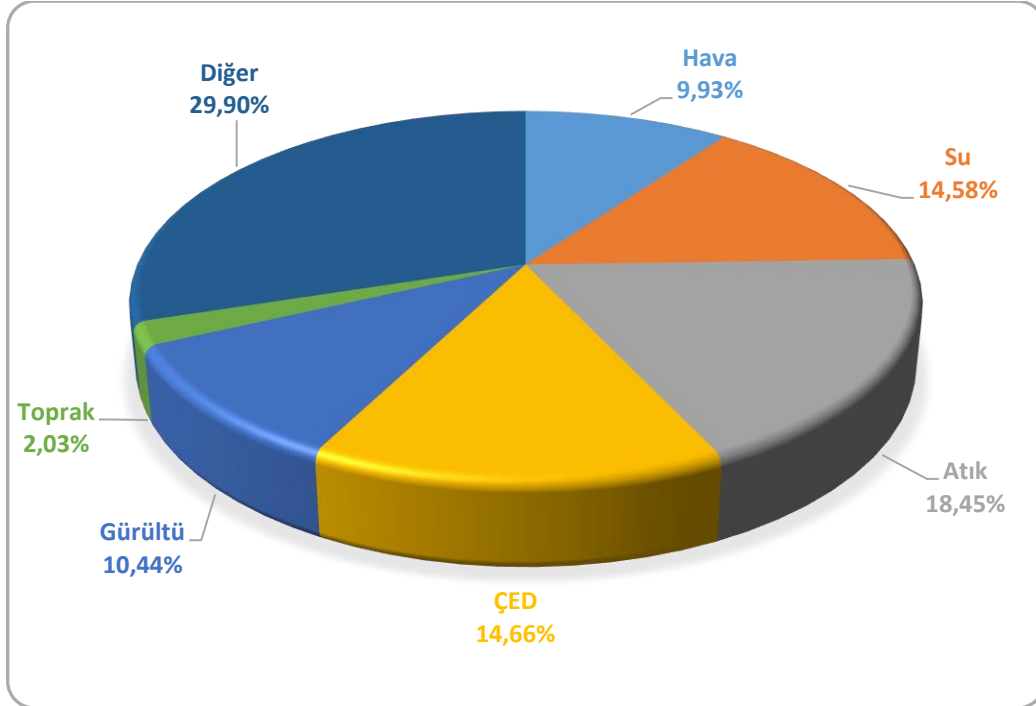
	Ceza Miktarı (TL)	Uygulanan İdari Yaptırım Sayısı
Hava	33.110.265,64	391
Su	66.470.623,00	574
Atık	159.656.852,58	726
ÇED	58.321.033,08	577
Gürültü	3.618.062,00	411
Toprak	6.431.378,00	80
Diğer*	22.506.878,04	1.177
TOPLAM	350.115.092,34	3.936

*Bilgi/Belge vermeme, Çevre Görevlisi, Amız Yakma, Egzoz, Sıfır Atık/poşet, Koku, Kimyasallar, PGD vs cezalarını içermektedir

**2021 yılı verilerinde 03.02.2022 tarihi itibarı ile e-denetim sistemine kayıt edilen denetim bilgileri temel alınmıştır.

Grafik 25 - 2021 yılında Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'nın tüm birimleri tarafından Çevre Kanunu gereğince uygulanan idari yaptırım miktarının konularına göre dağılımı

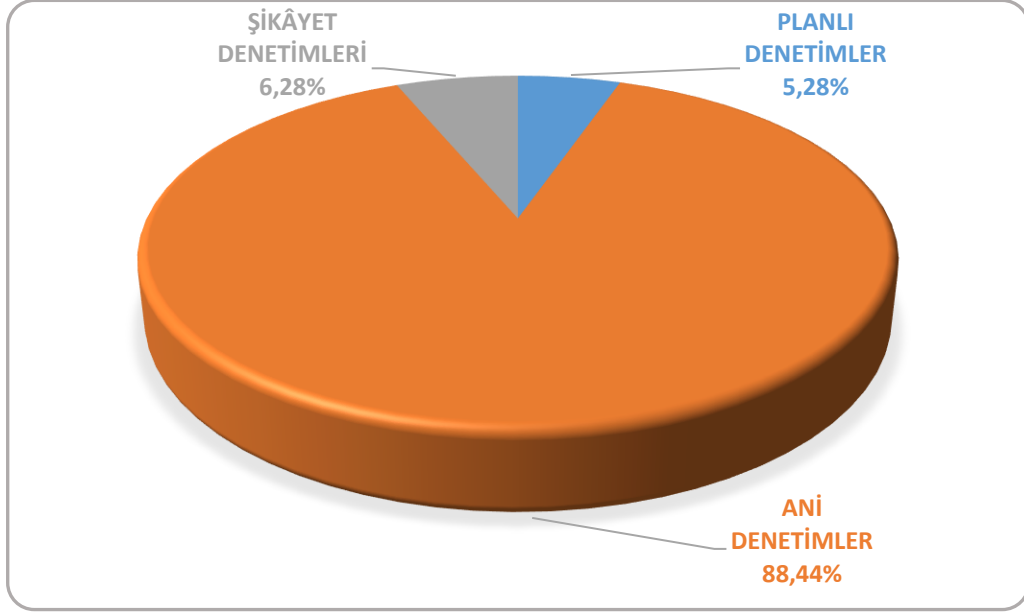

Grafik 26 - 2021 yılında Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'nın tüm birimleri tarafından Çevre Kanunu gereğince uygulanan idari yaptırım sayılarının konularına göre dağılımı

Çizelge 34 - Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından 2021 yılında gerçekleştirilen denetimlerin türleri

	PLANLI DENETİMLER	ANİ DENETİMLER	ŞİKÂYET DENETİMLERİ	TOPLAM
ÇŞİDİM	2.955	50.200	3.578	56.733
MERKEZ	58	229	2	289
GENEL TOPLAM	3.013	50.429	3.580	57.022

*2021 yılı verilerinde 03.02.2022 tarihi itibarı ile e-denetim sistemine kayıt edilen denetim tutanakları temel alınmıştır.

Grafik 27 - 2021 yılında Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından uygulanan denetimleri türlere göre dağılımı

2021 yılında Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüklerinin, Jandarma Komutanlığı ve Emniyet Genel Müdürlüğü ile birlikte veya ayrı ayrı ya da İl Müdürlüğü'nün tek olarak yaptığı egzoz denetimlerinde tespit edilen 193 uygunsuzluk sonucunda 603.504 TL idari yaptırım uygulanmıştır. İller bazında egzoz denetimlerinde uygulanan cezalar Ek-12'de verilmektedir.

Çizelge 35 - 2021 yılı egzoz denetimi verileri

	Denetim sayısı	Kesilen ceza sayısı (adet)	Ceza miktarları (TL)
2021	1.049	193	603.504,00

2021 yılında Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlükleri ile yetki devri yapılan belediyeler tarafından gerçekleştirilen 19.475 adet piyasa gözetimi ve denetimi sonucunda 1.182.742 TL idari yaptırım uygulanmıştır. 2021 yılında Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlükleri ve yetki devri yapılmış belediyeler tarafından gerçekleştirilen piyasa gözetimi ve denetimlerine ilişkin ayrıntılı veriler Ek- 13'de verilmektedir.

EKLER

EK - 1. 2021 yılında “2872 Sayılı Çevre Kanunu Uyarınca Verilecek İdari Para Cezalarına İlişkin Tebliğ (2021/2)” gereğince uygulanan idari para cezası miktarları

2872 sayılı Çevre Kanununun 20 nci maddesinin	Kanundaki ceza miktarı	01/01-31/12/2021 tarihleri arasında uygulanacak ceza miktarı
(a) bendindeki ceza miktarları	1.250 TL	2.067 TL
	2.500 TL	4.136 TL
	1.250 TL	2.067 TL
	5.000 TL	8.272 TL
	10.000 TL	16.547 TL
(b) bendindeki ceza miktarları	24.000 TL	96.561 TL
	48.000 TL	193.561 TL
(c) bendindeki ceza miktarları	6.000 TL	24.123 TL
	2.000 TL	8.030 TL
	300 TL	1.192 TL
	Terminaller veya dolun adalarına:	Terminaller veya dolun adalarına:
	60.000 TL	60.000 TL
	Akaryakıt istasyonlarına:	Akaryakıt istasyonlarına:
	30.000 TL	30.000 TL
	Tankerlere:	Tankerlere:
3.000 TL	3.000 TL	
(d) bendindeki ceza miktarları	(b) bendi için iki kat:	(b) bendi için iki kat:
	48.000 TL	193.135 TL
	96.000 TL	386.286 TL
	(c) bendi için iki kat:	(c) bendi için iki kat:
	12.000 TL	48.275 TL
	4.000 TL	16.062 TL
	600 TL	2.399 TL
	(d) bendinin ikinci cümlesindeki konutlarla ilgili olarak:	(d) bendinin ikinci cümlesindeki konutlarla ilgili olarak:
10.000 TL	16.547 TL	
15.000 TL	24.821 TL	
(e) bendindeki ceza miktarı	10.000 TL	40.223 TL
(f) bendindeki ceza miktarı	60.000 TL	241.424 TL
(g) bendindeki ceza miktarı	6.000 TL	24.123 TL
(h) bendindeki ceza miktarları	400 TL	1.594 TL
	1.200 TL	4.813 TL
	4.000 TL	16.082 TL
	12.000 TL	48.275 TL
(i) bendinin; 1 no'lu alt bendindeki ceza miktarları	Groston başına*:	Groston Başına*:
	400 TL	661,94 TL
	100 TL	165,49 TL
	10 TL	16,54 TL
(i) bendinin; 2 no'lu alt bendindeki ceza miktarları	Groston Başına*:	Groston Başına*:
	30 TL	120,60 TL
	6 TL	24,06 TL
	100 KR	382 KRŞ
(i) bendinin; 3 no'lu alt bendindeki ceza miktarları	Groston Başına*:	Groston Başına*:
	200 TL	330,97 TL
	40 TL	66,20 TL
	10 TL	16,54 TL
(i) bendinin; 4 no'lu alt bendindeki ceza miktarları	Groston başına*:	Groston başına*:
	100 TL	165,49 TL
	20 TL	33,10 TL
	10 TL	16,54 TL
(i) bendinin altıncı paragrafındaki ceza miktarları	24.000 TL	96.561 TL
	600 TL	2.399 TL
(i) bendinin yedinci paragrafındaki ceza miktarları	100.000 TL	100.000 TL
(i) bendindeki ceza miktarı	1.000 TL	4.007 TL
(j) bendindeki ceza miktarları	24.000 TL	96.561 TL
	600 TL	2.399 TL

EK - 1. 2021 yılında “2872 Sayılı Çevre Kanunu Uyarınca Verilecek İdari Para Cezalarına İlişkin Tebliğ (2021/2)” gereğince uygulanan idari para cezası miktarları (devam)

(k) bendindeki Özel Çevre Koruma Bölgelerine ilişkin ceza miktarları	20.000 TL	80.465 TL
	100.000 TL	402.385 TL
(l) bendindeki ceza miktarları	Dekar başına*:	Dekar başına*:
	20 TL	80,39 TL
	100.000 TL'den	100.000 TL'den
	300.000 TL'ye kadar	300.000 TL'ye kadar
	Sanat yapılarına zarar vermesi veya akarsuyun akış rejimini bozması halinde:	Sanat yapılarına zarar vermesi veya akarsuyun akış rejimini bozması halinde:
	300.000 TL	300.000 TL
	Metreküp başına*:	Metreküp başına*:
	450 TL	450 TL
(m) bendindeki ceza miktarları	6.000 TL	24.123 TL
	4.000 TL	16.082 TL
(n) bendindeki ceza miktarları	48.000 TL	193.135 TL
	1.200 TL	4.813 TL
(o) bendindeki ceza miktarı	12.000 TL	48.275 TL
(p) bendindeki ceza miktarı	24.000 TL	96.561 TL
(r) bendindeki ceza miktarları	90.000 TL den	90.000 TL den
	360.000 TL'ye kadar	360.000 TL'ye kadar
	300.000 TL	300.000 TL
(s) bendindeki ceza miktarı	1.000 TL	1.000 TL
(t) bendindeki ceza miktarı	2.000.000 TL	8.047.986 TL
(u) bendindeki ceza miktarı	2.000.000 TL	8.047.986 TL
(v) bendindeki ceza miktarları	100.000 TL den	402.385 TL'den
	1.000.000 TL'ye kadar	4.023.983 TL'ye kadar
(y) bendindeki ceza miktarları	100.000 TL den	402.385 TL'den
	1.000.000 TL'ye kadar	4.023.983 TL'ye kadar
(aa) bendindeki ceza miktarları	Ton başına*:	Ton başına*:
	100 TL	165,49 TL
(bb) bendinin: 1 nolu alt bendindeki ceza miktarları	Metrekare başına*:	Metrekare başına*:
	10 TL	15,16
	Elektronik ortamda satış yapanlara	Elektronik ortamda satış yapanlara
	3.000 TL den	3.000 TL den
	30.000 TL'ye kadar	30.000 TL'ye kadar
(bb) bendinin: 2 nolu alt bendindeki ceza miktarları	15.000 TL	15.000 TL
(bb) bendinin: 3 nolu alt bendindeki ceza miktarları	1.500 TL	1.500 TL
(cc) bendindeki ceza miktarları	20.000 TL	20.000 TL
(çç) bendindeki ceza miktarları	24.000 TL	24.000 TL
	36.000 TL	36.000 TL
(dd) bendindeki ceza miktarları	10.000 TL	10.000 TL
	20.000 TL	20.000 TL
(ee) bendindeki ceza miktarları	Metrekare başına*:	Metrekare başına*:
	15,16 TL	15,16 TL
	Metrekare başına*:	Metrekare başına*:
	100 TL	100 TL
(ff) bendindeki ceza miktarları	10.000 TL	10.000 TL
	5.000 TL	5.000 TL
(gg) bendindeki ceza miktarları	300.000 TL	300.000 TL

EK - 1. 2021 yılında “2872 Sayılı Çevre Kanunu Uyarınca Verilecek İdari Para Cezalarına İlişkin Tebliğ (2021/2)” gereğince uygulanan idari para cezası miktarları (devam)

	Belediyelerde;	Belediyelerde;
	Nüfusu 100.000'den fazla olanlarda: 50.000 TL	Nüfusu 100.000'den fazla olanlarda: 201.183 TL
Nüfusu 100.000 – 50.000 arasında olanlarda: 30.000 TL	Nüfusu 100.000 – 50.000 arasında olanlarda: 120.707 TL	
Nüfusu 50.000 – 10.000 arasında olanlarda: 20.000 TL	Nüfusu 50.000 – 10.000 arasında olanlarda: 80.465 TL	
Nüfusu 10.000 – 2.000 arasında olanlarda: 10.000 TL	Nüfusu 10.000 – 2.000 arasında olanlarda: 40.223 TL	
Organize Sanayi Bölgelerinde: 100.000 TL	Organize Sanayi Bölgelerinde: 402.385 TL	
Bunların dışında kalan endüstri ve atıksu üreten her türlü tesiste: 60.000 TL	Bunların dışında kalan endüstri ve atıksu üreten her türlü tesiste: 241.424 TL	

* = Bu bentlerdeki cezalar uygulanırken nihai ceza miktarı hesaplandıktan sonra küsurat kısmı dikkate alınmayacaktır.

EK - 2. ÇED Yönetmeliği kapsamında verilen ÇED Kararlarının sektörel bazda yıllara göre dağılımı

YIL	SEKTÖRLER																											
	SANAYİİ				ENERJİ				PETROL-MADEN				ATIK-KİMYA				TARIM GIDA				ULAŞIM KİİYİ				TURİZM KONUT			
	A ¹	B ²	C ³	D ⁴	A	B	C	D	A	B	C	D	A	B	C	D	A	B	C	D	A	B	C	D	A	B	C	D
03.12.1993-1998	69	2	312	15	14	1	25	0	159	7	1.903	113	37	0	188	9	23	0	292	14	26	2	98	5	54	1	171	4
1999	15	0	32	0	13	0	4	0	7	1	336	10	4	0	26	1	4	0	87	0	7	0	13	0	7	1	26	0
2000	13	0	42	1	23	0	4	0	32	1	516	12	6	0	38	2	5	0	101	1	6	0	18	0	22	0	45	2
2001	22	1	58	1	23	0	9	1	22	1	513	10	24	3	77	0	6	0	112	0	4	0	21	0	18	0	69	0
2002	24	0	66	0	17	0	20	0	24	0	600	5	23	0	136	0	5	0	146	1	6	0	21	0	18	0	79	0
2003	5	0	215	0	14	0	28	1	18	0	877	1	24	0	196	0	6	1	223	0	12	0	37	0	1	0	139	1
2004	3	0	248	0	18	0	68	0	17	0	1.155	7	23	0	230	0	8	1	238	0	12	0	49	0	5	0	134	0
2005	9	0	204	0	17	0	117	0	14	0	1.305	8	27	0	338	1	8	0	237	1	15	0	57	0	12	0	200	1
2006	13	1	210	0	17	0	180	0	21	2	1.806	25	42	1	526	2	4	0	400	2	16	0	72	0	10	0	247	0
2007	34	1	426	0	41	0	233	2	38	0	2.068	81	34	0	436	3	14	0	573	0	29	0	75	0	19	0	403	0
2008	22	0	454	1	59	0	248	3	46	0	1.734	30	33	1	347	0	15	0	562	1	25	0	74	0	17	0	238	0
2009	17	0	413	0	58	0	648	34	48	1	1.717	8	35	0	200	0	24	0	345	0	17	0	29	1	2	0	197	0
2010	39	0	655	0	87	0	285	34	56	1	1.754	3	25	0	241	0	22	0	662	0	25	1	45	2	0	0	290	0
2011	31	0	770	0	80	0	300	15	74	0	2.136	18	33	0	305	0	60	0	737	7	24	0	87	1	6	0	257	0
2012	41	0	569	1	125	0	296	16	144	0	1.745	17	32	0	326	0	57	0	562	2	21	0	38	1	6	0	223	0

¹ ÇED Olumlu Kararı

² ÇED Olumsuz Kararı

³ ÇED Gerekli Değildir Kararı

⁴ ÇED Gereklidir Kararı

Ek - 2. ÇED Yönetmeliği kapsamında verilen ÇED Kararlarının sektörel bazda yıllara göre dağılımı (devam)

YIL	SEKTÖRLER																											
	SANAYİİ				ENERJİ				PETROL - MADEN				ATIK-KİMYA				TARIM GIDA				ULAŞIM KİYİ				TURİZM KONUT			
	A	B	C	D	A	B	C	D	A	B	C	D	A	B	C	D	A	B	C	D	A	B	C	D	A	B	C	D
2013	38	0	578	0	150	0	273	5	123	0	1.561	22	60	0	267	6	84	0	617	0	18	1	37	0	4	0	280	1
2014	60	0	497	3	137	0	210	6	133	0	1.679	87	36	1	280	0	59	0	925	14	26	0	40	0	20	0	427	4
2015	33	0	458	4	84	1	370	3	79	4	1.766	65	35	1	269	5	64	4	803	6	11	0	52	3	9	0	168	1
2016	38	0	396	3	83	0	161	2	127	3	1.529	78	41	0	270	7	87	0	517	3	19	0	77	0	10	0	207	2
2017	56	0	501	0	96	1	165	2	121	2	1.589	47	58	0	337	3	66	0	357	4	22	0	93	0	12	0	259	1
2018	35	0	465	3	96	0	163	4	133	3	1.460	63	69	0	355	4	51	0	353	1	16	0	68	1	1	0	172	0
2019	29	0	350	1	90	1	127	2	152	0	1.179	59	67	0	337	2	64	0	246	5	30	0	68	0	8	0	111	2
2020	42	0	456	2	68	0	162	3	139	7	1.175	51	82	0	338	1	34	0	404	0	24	0	47	1	1	0	240	0
2021	48	0	535	5	47	1	176	2	123	2	1.420	73	71	0	410	4	58	0	411	3	21	0	63	0	3	0	209	0
TOPLAM	736	5	8.910	40	1.457	4	4.272	135	1.850	35	33.523	893	921	7	6.473	54	828	6	9.910	65	432	4	1.279	15	265	2	4.791	19

EK - 3. ÇED Yönetmeliği kapsamında verilen ÇED Kararlarının yıllara göre dağılımı

	EK-1		EK-2		GENEL TOPLAM
	ÇED Olumlu	ÇED Olumsuz	ÇGD	ÇG	ÇED Olumlu + ÇGD
03.12.1993-1998	382	13	2.989	160	3.371
1999	57	2	524	11	581
2000	107	1	764	18	871
2001	119	5	859	12	978
2002	117	0	1.068	6	1.185
2003	80	1	1.715	3	1.795
2004	86	1	2.122	7	2.208
2005	102	0	2.458	11	2.560
2006	123	4	3.441	29	3.564
2007	209	1	4.214	86	4.423
2008	217	1	3.657	35	3.874
2009	201	1	3.549	43	3.750
2010	254	2	3.932	39	4.186
2011	308	0	4.592	41	4.900
2012	426	0	3.759	37	4.185
2013	477	1	3.613	34	4.090
2014	471	1	4.058	118	4.529
2015	315	10	3.886	87	4.201
2016	405	3	3.157	95	3.562
2017	431	3	3.301	57	3.732
2018	401	3	3.036	76	3.437
2019	440	1	2.418	71	2.858
2020	390	6	2.822	58	3.212
2021	371	3	3.224	87	3.595
TOPLAM	6.489	63	69.158	1.221	75.647

EK - 4. ÇED Olumlu Kararı sayılarının 1993-2021 döneminde illere ve yıllara göre dağılımı

	1993-1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	380	60	108	119	115	79	86	103	122	212	217	203	250	296	445	540	528	329	440	490	432	496	426	387*
ADANA	4	1	4	1	3	0	1	2	4	10	5	9	9	9	18	30	33	7	17	7	12	6	14	12
ADIYAMAN	1	1	0	1	0	1	1	0	0	2	0	1	1	0	3	5	5	1	3	3	1	3	5	1
AFYONKARAHİSAR	9	2	1	1	1	0	1	0	1	3	3	1	1	19	7	10	10	8	17	7	11	10	7	13
AĞRI	2	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	1	1	0	2	1	1	0	3	3	1	5	1	1
AMASYA	0	0	1	0	0	0	1	1	1	1	0	2	0	2	1	2	4	1	2	7	0	6	3	1
ANKARA	8	1	4	7	3	6	5	5	12	18	21	12	11	15	34	32	42	15	21	17	17	28	17	9
ANTALYA	21	4	11	12	16	4	5	12	2	5	2	1	4	3	6	7	16	11	8	13	12	13	8	11
ARTVİN	1	0	0	1	0	2	4	0	0	1	2	2	5	5	24	12	10	6	2	2	7	3	2	1
AYDIN	9	0	0	1	1	2	1	1	3	2	3	2	4	4	9	8	8	4	11	9	12	6	13	7
BALIKESİR	9	1	3	2	1	3	3	0	1	5	10	8	6	9	11	10	13	12	15	13	12	7	8	8
BİLECİK	14	1	3	4	0	0	2	1	0	3	1	0	3	2	8	7	3	5	6	7	7	4	5	8
BİNGÖL	0	1	0	0	0	0	1	0	1	1	0	1	2	2	7	6	6	1	2	0	2	2	1	1
BİTLİS	0	1	0	0	0	0	0	0	1	3	2	1	3	0	1	3	2	2	3	2	2	4	6	0
BOLU	5	0	0	2	0	0	1	1	0	2	5	1	6	3	5	5	8	10	4	8	3	5	2	3
BURDUR	9	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	2	0	0	0	1	1	1	4	3	5	4	2	7
BURSA	19	0	0	4	3	3	1	6	3	4	2	6	5	2	11	16	18	19	21	31	24	18	20	16
ÇANAKKALE	27	2	3	1	3	2	1	4	1	8	3	3	6	5	11	16	10	11	10	7	12	16	10	8
ÇANKIRI	0	2	0	0	2	0	0	2	2	4	4	0	2	3	1	2	8	2	3	3	2	4	3	0
ÇORUM	1	0	0	3	1	0	1	1	0	2	0	1	0	1	1	3	2	0	10	16	1	5	4	2
DENİZLİ	4	2	2	1	1	0	0	0	2	3	3	0	2	3	5	2	2	3	7	3	12	11	5	3

EK-4. ÇED Olumlu Kararı sayılarının 1993-2021 döneminde illere ve yıllara göre dağılımı (devam)

	1993-1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
DİYARBAKIR	1	0	1	0	2	0	0	0	1	2	0	2	0	0	4	3	4	2	2	3	3	2	1	0
EDİRNE	6	1	1	2	0	0	1	0	1	0	0	2	0	2	0	4	5	1	2	3	4	2	5	1
ELAZIĞ	2	0	0	0	0	0	1	0	1	1	0	2	1	1	1	7	3	1	2	3	4	6	4	5
ERZİNCAN	0	0	0	0	0	1	1	1	0	0	3	1	1	1	3	8	5	6	6	1	3	4	2	1
ERZURUM	0	0	3	0	1	1	1	4	0	2	4	4	3	6	5	15	6	5	9	11	2	3	7	2
ESKİŞEHİR	3	2	2	2	1	0	0	0	0	3	1	2	4	4	11	8	8	6	7	7	4	11	6	6
GAZİANTEP	0	1	0	2	3	0	0	0	0	1	2	1	2	12	4	8	4	5	8	13	6	7	5	7
GİRESUN	1	0	0	0	1	2	0	2	0	3	5	3	3	3	7	5	4	3	3	11	2	2	1	1
GÜMÜŞHANE	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	4	1	1	2	5	2	3	1	3	7	3	1	0	2
HAKKARİ	0	0	1	1	0	1	0	0	0	0	0	1	0	1	3	2	2	3	0	0	0	1	3	1
HATAY	8	0	0	3	2	1	3	0	3	7	7	3	8	8	9	11	4	2	2	8	5	9	4	11
ISPARTA	4	1	2	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	1	3	2	3	1	5	9	12	7	7	1
MERSİN	9	1	2	3	5	1	5	2	6	2	4	5	4	2	9	9	8	5	11	8	6	31	12	13
İSTANBUL	28	4	6	5	8	3	4	6	8	10	13	3	4	9	8	10	9	9	15	14	20	32	22	7
İZMİR	35	4	5	7	5	9	8	11	6	13	14	34	19	18	23	38	24	14	16	28	23	19	21	12
KARS	0	0	0	0	0	1	0	1	1	1	1	1	0	3	1	1	1	2	3	2	2	0	3	2
KASTAMONU	2	0	0	1	0	0	0	0	0	1	4	4	3	5	7	8	3	2	2	4	6	3	5	0
KAYSERİ	2	3	10	4	3	1	2	0	3	2	3	1	3	5	6	5	10	5	9	9	12	5	11	8
KIRKLARELİ	3	0	0	1	3	1	3	2	0	2	1	4	2	1	5	4	5	9	3	18	13	12	8	8
KIRŞEHİR	0	0	1	0	1	0	0	0	0	1	1	0	1	1	3	4	3	1	3	5	2	4	2	3
KOCAELİ	28	2	2	8	3	6	6	5	1	9	7	7	11	13	13	14	12	12	9	5	2	9	7	12
KONYA	8	2	4	3	3	5	1	1	2	6	5	6	4	14	18	16	18	11	17	11	13	13	17	18

EK-4. ÇED Olumlu Kararı sayılarının 1993-2021 döneminde illere ve yıllara göre dağılımı (devam)

	1993-1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
KÜTAHYA	5	1	1	3	1	1	0	0	2	0	1	1	6	4	7	7	8	7	6	2	9	7	7	6
MALATYA	0	0	0	1	0	1	0	0	0	2	2	2	2	1	9	9	7	7	3	3	3	16	7	5
MANİSA	12	1	2	2	1	1	1	0	3	2	3	6	9	7	13	14	11	6	7	14	18	9	9	6
KAHRAMANMARAŞ	1	1	0	1	2	1	0	2	3	7	3	1	7	9	3	7	10	8	7	10	4	6	15	7
MARDİN	0	0	1	0	0	1	0	0	0	1	0	0	1	3	0	3	3	5	2	3	1	6	4	1
MUĞLA	25	2	9	1	1	2	8	4	3	4	4	1	7	10	5	8	8	0	4	3	2	6	5	7
MUŞ	0	0	0	0	0	0	2	0	0	1	0	0	1	1	1	1	3	1	0	0	0	3	0	1
NEVŞEHİR	0	0	2	0	0	0	0	0	0	1	2	0	0	2	0	1	2	0	4	7	1	4	6	5
NİĞDE	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	1	0	1	3	4	3	3	2	5	4	6	4	5	5
ORDU	4	0	1	2	0	1	1	2	3	3	3	2	1	3	3	8	5	3	2	2	1	6	4	4
RİZE	2	0	0	0	0	1	0	0	1	1	4	2	8	3	3	2	3	1	1	1	3	2	0	0
SAKARYA	11	4	2	2	3	0	2	0	1	4	3	2	1	6	7	8	12	3	5	5	7	8	9	4
SAMSUN	3	1	1	1	2	3	1	0	3	4	10	7	9	6	15	8	3	4	4	2	1	3	2	7
ŞİRT	0	0	1	0	0	1	0	0	1	0	3	2	6	1	3	3	4	4	2	1	2	4	1	2
SİNOP	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	1	0	1	1	1	1	0	1	6	8
SİVAS	0	1	2	1	3	0	0	1	0	1	2	2	2	2	9	11	11	2	6	4	10	6	8	7
TEKİRDAĞ	11	2	5	8	10	1	1	5	4	7	5	5	8	6	9	24	17	11	23	21	12	11	12	21
TOKAT	2	0	1	0	0	0	0	1	3	1	3	2	2	3	6	4	6	1	3	6	2	2	2	1
TRABZON	2	0	0	1	1	0	1	2	3	6	2	0	3	4	5	3	3	3	3	2	3	2	0	2
TUNCELİ	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	2	1	2	2	1	0	1	1	1
ŞANLIURFA	1	1	3	1	0	0	1	2	3	0	2	1	1	2	7	2	1	2	4	4	0	2	3	4
UŞAK	1	0	1	1	1	1	1	0	1	2	0	2	0	3	4	1	6	1	0	7	5	2	2	3

EK – 4. ÇED Olumlu Kararı sayılarının 1993–2021 döneminde illere ve yıllara göre dağılımı (devam)

	1993-1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
VAN	1	0	0	1	0	0	0	1	1	0	4	2	2	0	1	4	0	4	3	2	1	5	1	3
YOZGAT	0	1	0	0	0	1	1	1	2	1	0	0	0	0	0	6	6	1	2	7	3	5	5	3
ZONGULDAK	4	1	2	1	3	0	0	1	5	5	1	3	1	1	3	1	3	8	5	4	7	1	1	5
AKSARAY	1	0	0	1	0	2	0	1	0	1	3	2	2	1	1	5	4	1	4	3	4	3	2	5
BAYBURT	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	2	2	3	0	1
KARAMAN	0	1	0	0	0	0	0	0	1	2	0	3	4	1	1	4	7	3	6	2	6	4	6	10
KIRIKKALE	3	0	0	2	3	2	0	0	1	1	0	1	3	3	0	5	6	1	2	8	2	0	1	2
BATMAN	0	0	0	1	1	1	0	1	0	0	1	0	1	1	1	2	5	0	1	0	1	2	0	1
ŞIRNAK	1	1	0	1	1	0	0	2	1	1	2	2	1	1	0	2	4	1	2	0	0	7	0	0
BARTIN	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2	4	1	0	5	1	1	2	2	3	0	0	1
ARDAHAN	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	1	1	0	1	1	1	2	1	2	3	1	0	1	0
İÇDIR	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	1	0
YALOVA	3	1	1	1	1	0	0	4	4	2	3	3	7	1	1	1	4	2	1	2	1	5	5	5
KARABÜK	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	2	2	6	2	2	3	2	1	3	0	2
KİLİS	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2	2	3	2	2	1	1
OSMANİYE	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	3	0	2	2	3	3	1	1	3	2	1	4	5
DÜZCE	0	1	0	1	1	1	0	1	3	3	0	1	3	2	3	3	4	1	2	3	4	1	1	3

NOT-1: *Bazı projeler birden fazla ili kapsadığı için EK-1 ve EK-2 kapsamında karar verilen toplam proje sayısı ile; illere göre dağılım yapıldıktan sonra toplanan proje sayısı farklı olabilir.

NOT-2: ÇED Yönetmeliği kapsamında belirtilen süre içerisinde mücbir sebep bulunmaksızın yatırıma başlanmaması veya Mahkeme Kararı ile ÇED kararının iptal edilmesi ya da geçersiz sayılması konularına istinaden ÇED İstatistiklerine konu olan ÇED kararları geçmişe dönük revize edilmemektedir.

EK - 5. ÇED Gerekli Değildir Kararı sayılarının 1993 - 2021 döneminde illere ve yıllara göre dağılımı

	1993-1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	2.989	524	764	859	1.068	1.715	2.119	2.441	3.441	4.214	3.657	3.550	3.932	4.592	3.789	3.463	4.058	3.898	3.165	3.323	3.062	2.429	2.840	3.237*
ADANA	148	19	18	17	27	38	44	67	95	107	109	90	96	105	86	48	78	57	57	62	52	55	74	84
ADYAMAN	19	7	0	4	4	7	11	20	11	23	7	45	45	47	28	29	45	31	18	38	25	19	23	35
AFYONKARAHİSAR	11	4	8	17	8	24	29	39	51	83	34	44	45	103	35	86	79	92	89	90	59	82	60	99
AĞRI	0	0	0	6	3	3	5	3	6	2	10	20	18	27	21	18	23	15	14	10	8	8	11	11
AMASYA	15	3	4	1	0	15	11	8	21	26	14	16	25	22	13	19	18	16	29	15	13	8	12	11
ANKARA	39	2	7	21	31	34	98	77	141	175	98	107	128	147	122	158	240	125	143	130	136	119	112	128
ANTALYA	194	30	45	82	82	118	97	157	210	165	188	82	127	121	91	72	172	103	91	91	93	63	77	69
ARTVİN	2	1	6	3	11	9	5	4	13	17	25	18	32	17	27	27	27	25	26	21	19	7	11	7
AYDIN	81	12	20	17	21	44	51	61	70	101	76	64	55	43	66	61	98	97	59	66	44	37	37	50
BALIKESİR	90	15	21	37	39	38	43	61	93	65	81	137	104	129	132	122	109	145	108	101	104	68	111	81
BİLECİK	22	15	15	11	9	27	38	27	51	56	55	61	61	47	49	36	49	69	40	38	35	20	31	40
BİNGÖL	0	1	0	3	2	14	7	0	7	11	9	13	15	43	12	14	22	22	7	13	13	7	17	19
BİTLİS	0	0	0	3	0	11	7	6	4	22	16	14	22	29	10	20	12	15	5	8	18	7	10	11
BOLU	11	0	5	7	5	16	7	10	19	52	33	29	45	81	58	50	39	96	14	16	19	17	18	22
BURDUR	43	22	24	22	8	8	18	18	57	52	59	50	44	69	61	68	56	57	42	43	38	23	25	37
BURSA	119	23	28	26	42	65	74	81	152	174	126	115	130	164	105	126	166	103	94	119	109	93	86	115
ÇANAKKALE	86	9	21	28	27	55	47	29	58	68	72	72	32	61	51	45	58	47	34	33	51	53	32	31
ÇANKIRI	1	0	1	2	2	1	4	7	16	31	38	21	28	40	32	30	40	20	19	16	26	11	9	12
ÇORUM	6	3	2	1	0	13	23	34	52	58	34	39	51	33	36	26	33	26	22	29	28	25	18	14
DENİZLİ	101	8	26	18	26	26	34	31	43	70	72	52	64	89	54	55	92	71	69	61	75	45	51	74
DIYARBAKIR	26	9	18	12	15	31	36	70	55	71	52	31	67	71	31	38	57	33	32	38	41	28	32	48

EK – 5. ÇED Gerekli Değildir Kararı sayılarının 1993 – 2021 döneminde illere ve yıllara göre dağılımı (devam)

	1993-1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
EDİRNE	63	0	10	13	7	10	32	23	24	30	25	42	23	28	39	30	29	19	27	22	18	6	16	20
ELAZIĞ	2	0	0	10	17	20	16	10	54	57	68	38	94	72	45	57	79	142	65	41	20	27	43	56
ERZİNCAN	4	0	2	5	3	7	10	26	19	33	48	61	28	44	31	29	28	28	27	22	48	23	17	19
ERZURUM	8	4	6	8	14	14	24	38	34	37	42	59	53	67	79	57	38	54	32	50	49	21	48	48
ESKİŞEHİR	65	12	21	18	18	16	45	34	56	96	70	62	67	76	68	63	51	74	57	68	33	43	56	61
GAZİANTEP	44	9	7	30	16	29	23	34	40	70	30	59	57	78	49	52	47	50	48	64	46	27	54	62
GİRESUN	3	1	6	5	12	14	6	7	19	33	14	21	39	52	32	21	19	23	8	17	16	14	17	25
GÜMÜŞHANE	1	2	4	6	3	18	10	17	19	29	10	22	32	43	37	32	17	24	13	24	15	4	19	19
HAKKARİ	0	0	0	0	3	4	4	1	6	7	12	15	13	23	8	3	4	8	2	10	20	9	12	12
HATAY	141	12	10	2	10	10	22	40	39	81	106	98	62	82	46	50	40	16	46	43	33	27	58	43
ISPARTA	50	4	13	1	13	10	16	15	35	26	33	34	37	48	41	21	58	42	31	35	52	41	45	49
MERSİN	115	23	21	21	25	26	21	34	59	85	103	69	62	86	83	69	89	59	62	57	53	58	62	57
İSTANBUL	20	7	8	27	49	61	143	123	211	209	206	188	193	248	260	201	253	184	202	257	177	167	153	191
İZMİR	185	20	41	35	47	100	124	122	122	173	153	163	138	163	190	159	143	161	123	193	129	82	91	113
KARS	0	0	0	0	0	10	12	17	15	23	17	27	27	41	28	17	6	11	13	25	11	9	20	19
KASTAMONU	37	18	22	12	18	6	12	18	21	27	31	34	31	46	36	35	41	32	48	40	25	18	21	18
KAYSERİ	67	13	14	15	17	45	43	68	77	134	78	72	121	126	70	74	76	77	69	67	59	35	58	58
KIRKLARELİ	53	6	4	0	4	17	21	13	31	23	12	23	12	28	40	41	33	35	18	14	20	24	17	40
KIRŞEHİR	1	0	0	2	9	5	12	11	21	15	15	22	22	25	32	15	26	17	15	28	36	17	18	18
KOCAELİ	103	12	17	31	32	42	45	55	85	102	71	71	80	104	78	63	73	83	48	68	64	42	61	63
KONYA	185	37	34	27	19	51	67	89	135	120	125	126	124	113	131	121	148	121	98	102	118	132	112	144
KÜTAHYA	20	14	4	6	9	21	60	47	26	58	59	57	53	73	70	73	79	68	68	55	63	54	43	55

EK – 5. ÇED Gerekli Değildir Kararı sayılarının 1993 – 2021 döneminde illere ve yıllara göre dağılımı (devam)

	1993-1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
MALATYA	5	2	9	7	7	23	24	10	27	48	27	34	75	75	57	40	60	50	46	40	23	9	26	14
MANİSA	117	18	24	26	27	28	44	62	82	88	81	93	93	73	76	129	127	178	132	99	103	80	113	78
KAHRAMANMARAŞ	16	2	10	8	13	26	17	26	48	62	53	53	78	73	48	53	41	55	39	51	71	42	63	59
MARDİN	1	0	0	2	4	6	10	20	19	27	32	25	41	31	14	16	16	13	4	13	17	15	8	22
MUĞLA	111	23	45	46	81	121	131	120	120	209	92	46	46	55	46	63	70	69	76	75	66	82	97	98
MUŞ	1	0	0	0	3	5	8	3	6	6	4	4	24	25	8	2	22	7	8	5	21	9	8	6
NEVŞEHİR	17	3	1	8	3	17	10	8	18	31	24	21	27	30	19	29	26	27	17	26	13	15	15	19
NİĞDE	31	0	4	0	6	14	9	9	20	34	43	35	39	45	27	45	49	52	25	34	22	25	31	38
ORDU	28	8	13	3	7	10	14	18	42	42	31	42	55	62	45	46	43	45	40	35	19	15	10	23
RİZE	1	0	6	4	2	7	12	12	24	13	13	20	10	23	12	10	11	15	15	15	21	6	17	16
SAKARYA	55	8	16	17	47	46	37	38	38	53	71	28	67	80	85	70	55	27	28	39	39	35	35	56
SAMSUN	25	7	6	4	9	21	36	49	62	40	31	32	37	40	32	48	72	39	33	23	24	19	22	36
ŞİİRT	0	0	2	4	1	9	4	4	9	4	9	10	24	15	31	5	14	9	6	11	8	8	12	18
SİNOP	17	6	4	14	2	5	6	14	14	8	13	17	22	19	14	18	14	21	12	19	18	12	5	16
SİVAS	3	1	1	3	11	20	35	20	86	81	75	75	90	114	68	70	64	97	70	57	59	40	42	66
TEKİRDAĞ	82	6	7	17	16	40	55	74	67	100	87	59	51	52	81	79	62	69	74	48	63	52	53	74
TOKAT	3	1	2	4	11	8	11	27	28	28	12	18	26	36	22	17	36	35	23	31	27	26	24	17
TRABZON	87	15	18	8	8	8	22	27	34	37	43	50	48	76	43	34	25	15	36	25	22	9	21	27
TUNCELİ	3	1	0	0	3	8	5	8	4	14	13	8	16	8	6	11	14	8	5	11	5	3	5	1
ŞANLIURFA	12	11	10	7	5	6	26	39	57	38	44	45	40	72	42	52	41	48	30	29	21	34	30	23
UŞAK	39	4	10	6	5	6	12	19	28	32	47	47	64	88	73	55	59	64	57	23	32	16	40	40

EK – 5. ÇED Gerekli Değildir Kararı sayılarının 1993 – 2021 döneminde illere ve yıllara göre dağılımı (devam)

	1993-1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
VAN	9	4	13	11	14	10	20	11	16	27	36	47	71	37	50	30	19	23	24	24	46	19	23	25
YOZGAT	0	2	1	6	7	10	12	15	23	33	28	30	34	38	31	44	26	49	30	28	13	17	31	34
ZONGULDAK	44	4	6	8	10	19	13	25	28	30	35	18	17	23	24	26	18	38	12	23	12	16	16	17
AKSARAY	7	0	2	5	3	4	6	8	9	19	15	9	34	24	13	19	20	48	29	14	30	20	29	27
BAYBURT	1	0	0	0	0	3	4	8	8	8	10	7	14	36	20	11	11	7	7	11	12	8	3	9
KARAMAN	8	5	4	0	1	6	10	10	16	31	16	32	38	21	21	25	38	47	36	31	29	41	45	52
KIRIKKALE	1	0	0	3	10	17	8	12	14	36	29	12	25	21	24	22	17	15	10	21	17	9	12	15
BATMAN	0	0	0	6	11	15	6	12	17	10	18	24	16	12	15	10	12	8	9	8	14	12	16	22
ŞIRNAK	1	0	0	3	5	21	8	12	8	17	0	27	0	7	12	5	7	17	13	30	13	15	26	22
BARTIN	8	8	0	1	6	7	11	7	7	7	4	7	5	10	21	15	3	5	9	4	8	2	3	7
ARDAHAN	0	0	0	0	2	3	5	1	5	12	4	12	25	22	15	15	14	4	12	10	1	1	2	2
İĞDIR	0	0	0	0	0	3	0	3	5	4	11	9	15	6	3	3	2	2	1	4	6	6	7	10
YALOVA	13	2	3	6	8	9	8	14	23	13	9	14	8	6	14	3	10	9	9	9	9	7	7	13
KARABÜK	29	1	15	2	3	5	5	7	12	11	16	6	8	25	11	18	18	31	17	13	11	9	15	13
KİLİS	5	1	3	3	3	4	2	5	5	6	5	9	4	7	4	3	2	4	13	2	3	5	5	6
OSMANİYE	19	3	10	2	2	4	9	19	25	28	24	30	28	26	29	25	15	44	13	28	19	8	8	16
DÜZCE	9	1	6	3	5	8	7	13	14	30	16	12	15	25	23	16	15	11	13	14	14	7	17	12

NOT-3: *Bazı projeler birden fazla ili kapsadığı için EK-1 ve EK-2 kapsamında karar verilen toplam proje sayısı ile illere göre dağılım yapıldıktan sonra toplanan proje sayısı farklı olabilir.

NOT-4: ÇED Yönetmeliği kapsamında belirtilen süre içerisinde mücbir sebep bulunmaksızın yatırıma başlanmaması veya Mahkeme Kararı ile ÇED kararının iptal edilmesi ya da geçersiz sayılması konularına istinaden ÇED İstatistiklerine konu olan ÇED kararları geçmişe dönük revize edilmemektedir.

Ek - 6. 01.01.2014 - 31.12.2021 tarihleri arasında ÇED Olumsuz, ÇED Gereklidir Kararlarının, dosya iptal/iade sayılarının illere göre dağılımı

İL	EK-1		EK-2	
	ÇED OLUMSUZ / İPTAL - İADE	ÇED GEREKLİDİR	İPTAL - İADE	
1 Adana	39	36	32	
2 Adıyaman	6	7	11	
3 Afyonkarahisar	7	1	21	
4 Ağrı	1	0	6	
5 Amasya	2	0	11	
6 Ankara	71	52	178	
7 Antalya	36	4	270	
8 Artvin	15	3	12	
9 Aydın	5	5	49	
10 Balıkesir	27	10	37	
11 Bilecik	10	24	36	
12 Bingöl	3	2	13	
13 Bitlis	8	0	13	
14 Bolu	10	6	32	
15 Burdur	10	8	42	
16 Bursa	38	11	152	
17 Çanakkale	38	13	101	
18 Çankırı	1	2	10	
19 Çorum	8	0	10	
20 Denizli	14	9	45	
21 Diyarbakır	0	3	5	
22 Edirne	6	9	24	
23 Elazığ	3	3	23	
24 Erzincan	8	1	13	
25 Erzurum	13	5	29	
26 Eskişehir	5	5	33	
27 Gaziantep	20	10	43	
28 Giresun	14	10	11	
29 Gümüşhane	9	9	5	
30 Hakkari	4	1	0	
31 Hatay	34	26	46	
32 Isparta	18	23	54	
33 Mersin	26	8	123	
34 İstanbul	42	0	146	
35 İzmir	60	35	269	
36 Kars	3	1	20	
37 Kastamonu	13	24	37	

Ek - 6. 01.01.2014 - 31.12.2021 tarihleri arasında ÇED Olumsuz, ÇED Gereklidir Kararlarının, dosya iptal/iade sayılarının illere göre dağılımı (devam)

İL	EK-1		EK-2	
	ÇED OLUMSUZ / İPTAL - İADE	ÇED GEREKLİDİR	İPTAL - İADE	
38 Kayseri	18	2	11	
39 Kırklareli	26	16	39	
40 Kırşehir	11	1	11	
41 Kocaeli	24	0	94	
42 Konya	19	7	93	
43 Kütahya	10	4	30	
44 Malatya	10	18	30	
45 Manisa	16	5	63	
46 Kahramanmaraş	14	4	29	
47 Mardin	0	2	14	
48 Muğla	20	11	114	
49 Muş	1	0	7	
50 Nevşehir	2	0	14	
51 Niğde	4	2	16	
52 Ordu	11	3	8	
53 Rize	13	3	22	
54 Sakarya	20	12	76	
55 Samsun	9	9	25	
56 Siirt	3	0	8	
57 Sinop	1	3	9	
58 Sivas	9	36	22	
59 Tekirdağ	45	23	92	
60 Tokat	2	10	18	
61 Trabzon	16	13	20	
62 Tunceli	7	7	3	
63 Şanlıurfa	7	2	53	
64 Uşak	4	10	28	
65 Van	8	5	20	
66 Yozgat	7	1	0	
67 Zonguldak	11	38	23	
68 Aksaray	3	7	15	
69 Bayburt	4	1	5	
70 Karaman	9	13	19	
71 Kırıkkale	4	0	13	
72 Batman	3	1	1	
73 Şırnak	2	0	1	

Ek - 6. 01.01.2014 - 31.12.2021 tarihleri arasında ÇED Olumsuz, ÇED Gereklidir Kararlarının, dosya iptal/iade sayılarının illere göre dağılımı (devam)

İL	EK-1		EK-2	
	ÇED OLUMSUZ / İPTAL - İADE	ÇED GEREKLİDİR	İPTAL - İADE	
74	Bartın	2	3	14
75	Ardahan	1	0	8
76	Iğdır	1	0	6
77	Yalova	4	1	11
78	Karabük	5	1	10
79	Kilis	1	0	9
80	Osmaniye	12	2	29
81	Düzce	1	7	14
TOPLAM		1.027*	649*	3.109*

*Bazı projeler birden fazla ili kapsadığından toplamlar fazla çıkmaktadır.

EK - 7. 2021 yılına ait Geçici Faaliyet Belgesi ve Çevre İzni/Lisansı sayılarının illere göre dağılımı

İl	Geçici Faaliyet Belgesi	Çevre İzin/Lisans Belgesi
ADANA	126	127
ADİYAMAN	15	20
AFYONKARAHİSAR	34	54
AĞRI	0	8
AKSARAY	13	30
AMASYA	19	18
ANKARA	117	231
ANTALYA	59	107
ARDAHAN	0	2
ARTVİN	8	15
AYDIN	68	83
BALIKESİR	123	123
BARTIN	5	10
BATMAN	10	11
BAYBURT	1	2
BİLECİK	34	47
BİNGÖL	6	17
BİTLİS	10	10
BOLU	24	33
BURDUR	22	23
BURSA	141	290
ÇANAKKALE	28	48
ÇANKIRI	6	12
ÇORUM	27	35
DENİZLİ	31	65
DİYARBAKIR	28	27
DÜZCE	27	32
EDİRNE	27	51
ELAZIĞ	30	28
ERZİNCAN	10	15
ERZURUM	7	15
ESKİŞEHİR	38	78
GAZİANTEP	62	148
GİRESUN	10	16
GÜMÜŞHANE	11	6
HAKKARİ	8	5
HATAY	43	85

EK - 7. 2021 yılına ait Geçici Faaliyet Belgesi ve Çevre İzin/Lisansı sayılarının illere göre dağılımı (devam)

İl	Geçici Faaliyet Belgesi	Çevre İzin/Lisans Belgesi
İĞDIR	7	10
ISPARTA	26	45
İSTANBUL	365	607
İZMİR	170	235
KAHRAMANMARAŞ	33	64
KARABÜK	10	20
KARAMAN	26	23
KARS	6	8
KASTAMONU	21	33
KAYSERİ	72	100
KIRIKKALE	15	27
KIRKLARELİ	39	63
KIRŞEHİR	4	13
KİLİS	5	3
KOCAELİ	148	272
KONYA	122	183
KÜTAHYA	26	45
MALATYA	19	54
MANİSA	91	145
MARDİN	17	23
MERSİN	54	55
MUĞLA	94	198
MUŞ	6	6
NEVŞEHİR	16	28
NİĞDE	20	42
ORDU	22	41
OSMANİYE	18	21
RİZE	23	39
SAKARYA	47	81
SAMSUN	42	70
SİİRT	3	6
SİNOP	8	12
SİVAS	29	32
ŞANLIURFA	23	33
ŞIRNAK	6	4
TEKİRDAĞ	129	170

EK - 7. 2021 yılına ait Geçici Faaliyet Belgesi ve Çevre İzin/Lisansı sayılarının illere göre dağılımı (devam)

İl	Geçici Faaliyet Belgesi	Çevre İzin/Lisans Belgesi
TOKAT	8	15
TRABZON	28	54
TUNCELİ	5	5
UŞAK	44	48
VAN	15	30
YALOVA	21	23
YOZGAT	14	25
ZONGULDAK	19	29

EK - 8. 2021 yılında Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlükleri tarafından yapılan denetim sayıları ve uygulanan ceza miktarları

İl Müdürlüğü	Denetim Sayısı (Adet)	Kesilen ceza Miktarı (TL)	Kapatma/ Durdurma
1 Adana	2.093	11.352.566	18
2 Adıyaman	767	196.054	0
3 Afyonkarahisar	365	83.590	0
4 Ağrı	89	0	0
5 Amasya	414	448.585	1
6 Ankara	1.571	44.184.033	0
7 Antalya	1.479	11.960.052	40
8 Artvin	138	721.883	2
9 Aydın	1.071	3.236.527	5
10 Balıkesir	1.568	12.893.867	8
11 Bilecik	267	575.066	2
12 Bingöl	117	104.569	0
13 Bitlis	203	0	0
14 Bolu	352	686.760	2
15 Burdur	248	486.090	3
16 Bursa	2.083	7.344.703	22
17 Çanakkale	949	6.590.631	6
18 Çankırı	250	352.106	1
19 Çorum	693	2.169.121	3
20 Denizli	571	3.486.760	1
21 Diyarbakır	424	2.187.786	1
22 Edirne	231	201.996	0
23 Elazığ	152	338.047	0
24 Erzincan	172	333.844	0
25 Erzurum	584	1.709.227	3
26 Eskişehir	1.412	9.356.081	5
27 Gaziantep	2.608	946.283	0
28 Giresun	251	289.168	0
29 Gümüşhane	220	82.591	0
30 Hakkari	74	94.678	0
31 Hatay	352	1.903.995	0
32 Isparta	721	317.170	1
33 Mersin	808	4.787.146	2
34 İstanbul	4.802	44.503.199	59
35 İzmir	3.193	19.972.736	37
36 Kars	124	882.044	7
37 Kastamonu	265	502.208	1
38 Kayseri	1.070	2.097.799	6

EK - 8. 2021 yılında Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlükleri tarafından yapılan denetim sayıları ve uygulanan ceza miktarları (devam)

	İl Müdürlüğü	Denetim Sayısı (Adet)	Kesilen Ceza Miktarı (TL)	Kapatma/ Durdurma
39	Kırklareli	243	2.893.995	1
40	Kırşehir	124	6.720	0
41	Kocaeli	3.525	7.183.130	5
42	Konya	1.443	4.149.871	17
43	Kütahya	684	1.661.328	5
44	Malatya	922	2.743.660	6
45	Manisa	1.967	7.902.993	15
46	Kahramanmaraş	720	6.410.259	0
47	Mardin	149	80.431	0
48	Muğla	558	38.979.246	8
49	Muş	77	650.487	0
50	Nevşehir	389	1.531.797	0
51	Niğde	385	75.398	0
52	Ordu	426	939.067	1
53	Rize	416	687.244	2
54	Sakarya	1.479	3.223.578	11
55	Samsun	1.076	2.751.236	5
56	Siirt	69	1.321	0
57	Sinop	84	48.824	0
58	Sivas	281	442.844	1
59	Tekirdağ	2.163	26.689.196	51
60	Tokat	244	373.489	1
61	Trabzon	716	1.043.260	0
62	Tunceli	272	72.044	3
63	Şanlıurfa	472	1.814.470	2
64	Uşak	260	5.216.659	1
65	Van	94	0	0
66	Yozgat	138	95.375	0
67	Zonguldak	765	1.778.999	4
68	Aksaray	271	498.390	0
69	Bayburt	180	164.907	0
70	Karaman	188	698.049	1
71	Kırıkkale	388	335.383	0
72	Batman	357	328.948	0
73	Şırnak	53	0	0
74	Bartın	277	104.668	0
75	Ardahan	68	84.446	1
76	Iğdır	64	161	0

EK - 8. 2021 yılında Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlükleri tarafından yapılan denetim sayıları ve uygulanan ceza miktarları (devam)

İl Müdürlüğü	Denetim Sayısı (Adet)	Kesilen ceza Miktarı (TL)	Kapatma/ Durdurma
77 Yalova	829	3.354.577	1
78 Karabük	222	47.035	1
79 Kilis	76	140.458	0
80 Osmaniye	566	1.056.097	1
81 Düzce	302	638.596	0
TOPLAM	56.733	324.277.595	380

EK - 9. 2021 yılında Bakanlık merkez ve Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlükleri tarafından yapılan denetimlerin türlere göre dağılımı

ÇŞİDİM	PLANLI DENETİMLER	ANİ DENETİMLER	ŞİKÂyet DENETİMLERİ	TOPLAM DENETİM SAYISI
Adana	168	1.855	70	2.093
Adıyaman	7	721	39	767
Afyonkarahisar	57	308	0	365
Ağrı	4	85	0	89
Amasya	9	362	43	414
Ankara	96	1.359	116	1.571
Antalya	66	1.152	261	1.479
Artvin	5	133	0	138
Aydın	35	965	71	1.071
Balıkesir	77	1.456	35	1.568
Bilecik	29	200	38	267
Bingöl	4	112	1	117
Bitlis	5	182	16	203
Bolu	27	290	35	352
Burdur	12	204	32	248
Bursa	118	1.914	51	2.083
Çanakkale	4	857	88	949
Çankırı	5	244	1	250
Çorum	49	630	14	693
Denizli	28	491	52	571
Diyarbakır	11	410	3	424
Edirne	10	166	55	231
Elazığ	13	137	2	152
Erzincan	7	162	3	172
Erzurum	17	481	86	584
Eskişehir	81	1.072	259	1.412
Gaziantep	110	2.400	98	2.608
Giresun	14	219	18	251
Gümüşhane	44	168	8	220
Hakkari	5	69	0	74
Hatay	33	307	12	352
Isparta	29	680	12	721
Mersin	37	709	62	808
İstanbul	139	4.480	183	4.802
İzmir	225	2.711	257	3.193
Kars	5	105	14	124
Kastamonu	15	239	11	265

EK - 9. 2021 yılında Bakanlık merkez ve Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlükleri tarafından yapılan denetimlerin türlere göre dağılımı (devam)

ÇŞİDİM	PLANLI DENETİMLER	ANİ DENETİMLER	ŞİKÂYET DENETİMLERİ	TOPLAM DENETİM SAYISI
Kayseri	41	988	41	1.070
Kırklareli	17	189	37	243
Kırşehir	2	112	10	124
Kocaeli	113	3.349	63	3.525
Konya	171	1.232	40	1.443
Kütahya	110	511	63	684
Malatya	47	843	32	922
Manisa	97	1.801	69	1.967
Kahramanmaraş	25	695	0	720
Mardin	6	135	8	149
Muğla	14	444	100	558
Muş	5	67	5	77
Nevşehir	22	352	15	389
Niğde	5	378	2	385
Ordu	11	339	76	426
Rize	9	282	125	416
Sakarya	99	1.369	11	1.479
Samsun	87	939	50	1.076
Siirt	12	55	2	69
Sinop	0	41	43	84
Sivas	18	226	37	281
Tekirdağ	84	2.042	37	2.163
Tokat	33	201	10	244
Trabzon	16	573	127	716
Tunceli	5	257	10	272
Şanlıurfa	12	429	31	472
Uşak	29	203	28	260
Van	15	79	0	94
Yozgat	21	90	27	138
Zonguldak	22	713	30	765
Aksaray	2	264	5	271
Bayburt	7	156	17	180
Karaman	14	123	51	188
Kırıkkale	29	332	27	388
Batman	20	277	60	357
Şırnak	5	48	0	53
Bartın	4	188	85	277

EK - 9. 2021 yılında Bakanlık merkez ve Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlükleri tarafından yapılan denetimlerin türlere göre dağılımı (devam)

ÇŞİDİM	PLANLI DENETİMLER	ANİ DENETİMLER	ŞİKÂYET DENETİMLERİ	TOPLAM DENETİM SAYISI
Ardahan	5	59	4	68
Iğdır	5	59	0	64
Yalova	46	754	29	829
Karabük	12	210	0	222
Kilis	0	71	5	76
Osmaniye	35	469	62	566
Düzce	23	221	58	302
Toplam	2.955	50.200	3.578	56.733
Bakanlık Merkez	58	229	2	289
GENEL TOPLAM	3.013	50.429	3.580	57.022

EK - 10. 2009-2021 yılları arasında Bakanlık Merkez ve Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüklerinin denetim sayıları

ÇŞİDİM	Denetim Sayıları													
	Yıllar	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Adana		1.800	2.152	2.371	819	1.356	1.833	1.629	1.800	1.638	1.699	1.827	1.430	2.093
Adıyaman		107	102	163	89	195	530	675	625	654	566	626	542	767
Afyonkarahisar		110	218	631	317	128	224	293	223	250	167	198	142	365
Ağrı		183	254	182	13	5	23	42	30	36	64	66	22	89
Amasya		82	175	146	187	317	253	223	315	313	328	303	270	414
Ankara		1.051	1.609	1.348	2.051	1.214	1.830	2.443	2.916	3.272	5.053	3.164	2.562	1.571
Antalya		1.068	1.369	1.552	634	960	929	1.400	1.426	1.901	1.610	2.035	1.233	1.479
Artvin		99	138	233	58	121	156	157	166	113	86	69	24	138
Aydın		747	648	802	1042	708	777	1.053	1.240	792	826	1.205	1.019	1.071
Balıkesir		792	495	776	1059	734	604	511	537	781	553	601	431	1.568
Bilecik		311	138	84	191	347	467	525	523	558	510	474	321	267
Bingöl		39	74	43	46	22	44	50	32	17	12	47	48	117
Bitlis		69	193	74	19	21	95	69	115	89	74	79	109	203
Bolu		102	408	522	674	464	420	539	473	548	472	431	454	352
Burdur		157	419	452	186	234	235	244	260	231	201	189	222	248
Bursa		503	1.554	640	517	1.041	1.057	1.275	1.379	1.255	1.180	1.277	713	2.083
Çanakkale		454	453	570	345	401	469	472	495	495	304	465	371	949
Çankırı		98	149	192	185	137	109	156	185	143	130	156	121	250
Çorum		436	517	987	865	337	305	298	271	213	315	363	247	693
Denizli		229	266	623	319	506	798	590	686	654	692	651	450	571
Diyarbakır		87	563	186	678	353	295	281	608	285	407	473	343	424

EK - 10. 2009-2021 yılları arasında Bakanlık Merkez ve Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüklerinin denetim sayıları (devam)

ÇŞİDİM	Denetim Sayıları													
	Yıllar	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Edirne		401	763	769	625	742	826	888	1.025	497	257	234	44	231
Elazığ		587	544	984	222	119	441	548	419	258	225	230	126	152
Erzincan		33	297	329	94	62	75	46	32	112	89	104	52	172
Erzurum		773	334	917	374	372	351	386	265	322	351	336	350	584
Eskişehir		917	827	731	877	844	792	1.146	1.368	1.463	1.359	1.600	1.179	1.412
Gaziantep		998	954	1.125	1.076	1.099	890	1.338	1.411	1.545	1.569	1.827	2.773	2.608
Giresun		769	405	531	452	420	332	329	214	261	256	245	96	251
Gümüşhane		0	179	63	43	47	50	43	70	142	134	122	147	220
Hakkâri		136	75	770	35	88	89	48	40	60	46	49	37	74
Hatay		274	317	727	232	651	510	563	485	483	459	675	409	352
Isparta		312	236	261	33	259	385	378	393	433	670	863	510	721
Mersin		68	997	930	239	424	628	869	932	628	569	1.049	574	808
İstanbul		5.154	6.072	4.957	771	5.403	5.849	6.040	6.676	6.011	4.133	5.690	2.597	4.802
İzmir		1.801	2.619	1.638	2.335	1.185	2.922	3.443	4.178	4.847	4.652	4631	2.786	3.193
Kars		27	100	111	77	75	65	73	77	102	129	146	115	124
Kastamonu		77	144	120	150	160	206	332	345	325	381	301	132	265
Kayseri		526	401	723	729	337	593	858	973	1.048	1.100	1.215	939	1.070
Kırklareli		235	320	1.203	646	409	378	346	432	261	218	217	147	243
Kırşehir		25	135	69	93	214	182	124	119	153	156	169	141	124
Kocaeli		925	1.463	1.744	3.655	1.995	2.131	2.099	2.298	2.436	2.552	2.752	1.969	3.525
Konya		69	312	296	756	286	435	313	638	1.007	1.403	1.631	1.138	1.443

EK - 10. 2009-2021 yılları arasında Bakanlık Merkez ve Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüklerinin denetim sayıları (devam)

ÇŞİDİM	Denetim Sayıları													
	Yıllar	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Kütahya		152	249	213	189	84	99	321	310	495	532	510	498	684
Malatya		40	350	193	176	203	371	484	491	552	524	526	443	922
Manisa		629	1.673	1.781	1.073	1.104	1.455	1.459	1.446	1.657	1.688	1.365	847	1.967
Kahramanmaraş		318	579	1.259	397	367	548	384	576	555	549	628	668	720
Mardin		249	226	249	314	176	163	257	199	152	95	124	122	149
Muğla		152	676	798	468	662	811	1.248	1.151	774	564	608	541	558
Muş		77	87	157	72	100	126	70	102	81	58	41	37	77
Nevşehir		48	84	379	109	168	190	326	274	176	246	264	467	389
Niğde		172	271	235	315	251	197	210	288	324	272	397	286	385
Ordu		344	289	498	119	250	380	544	505	489	418	558	421	426
Rize		110	281	468	599	306	453	426	400	367	355	365	296	416
Sakarya		350	480	735	1244	145	692	755	1.007	1.017	1.081	1.143	866	1.479
Samsun		667	971	1.804	381	722	664	689	807	839	764	675	474	1.076
Siirt		25	483	584	10	14	73	96	63	49	27	22	25	69
Sinop		306	109	80	55	98	126	124	151	187	133	18	3	84
Sivas		86	260	268	279	227	228	259	279	444	325	263	186	281
Tekirdağ		966	1.754	2.288	2.634	1.809	1.657	1.886	2.039	1.665	1.493	1.635	1.324	2.163
Tokat		152	139	140	82	258	301	249	261	279	325	225	188	244
Trabzon		1.750	659	1.036	33	385	452	481	518	616	717	1.021	511	716
Tunceli		35	58	57	2.198	37	63	79	71	81	85	97	103	272
Şanlıurfa		348	863	478	372	624	440	288	412	394	370	233	386	472

EK - 10. 2009-2021 yılları arasında Bakanlık Merkez ve Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüklerinin denetim sayıları (devam)

ÇŞİDİM	Denetim Sayıları													
	Yıllar	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Uşak		506	320	286	2.335	127	111	118	118	124	151	231	79	260
Van		267	324	0	397	32	126	55	53	49	30	28	10	94
Yozgat		23	174	35	90	64	106	132	98	105	253	183	133	138
Zonguldak		391	343	273	77	260	180	146	97	110	101	433	456	765
Aksaray		188	107	153	156	130	121	185	257	194	229	240	209	271
Bayburt		45	48	169	143	90	90	62	40	46	47	64	117	180
Karaman		65	61	0	90	124	162	201	196	182	151	161	82	188
Kırıkkale		33	248	446	243	376	359	283	313	307	211	310	297	388
Batman		805	1.035	930	143	356	293	315	617	585	429	463	278	357
Şırnak		0	1	78	160	384	508	444	0	8	19	7	7	53
Bartın		92	211	208	95	302	257	320	209	217	201	252	194	277
Ardahan		79	68	158	41	43	60	57	94	87	66	80	38	68
Iğdır		30	117	206	15	69	100	96	68	71	43	40	65	64
Yalova		180	239	287	359	539	498	368	412	453	321	367	310	829
Karabük		52	179	181	55	263	216	268	268	156	205	219	151	222
Kilis		373	385	492	391	318	320	336	276	253	200	165	52	76
Osmaniye		397	402	727	142	516	591	722	593	497	371	491	327	566
Düzce		343	492	409	446	421	504	480	502	497	633	546	265	302
TOPLAM		33.476	44.683	50.313	38.058	37.196	43.674	48.358	52.256	51.766	50.239	53.785	39.097	56.733
Bakanlık Merkez		969	1.021	729	543	271	295	323	353	275	217	378	125	289
GENEL TOPLAM		34.445	45.704	51.042	38.601	37.467	43.969	48.681	52.609	52.041	50.456	54.163	39.222	57.022

EK - 11. 2009-2021 yılları arasında Bakanlık Merkez ve Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüklerinin ceza miktarları

ÇŞİDİM	Ceza Miktarları (TL)												
	Yıllar	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Adana	1.417.159	1.175.590	934.081	1.607.905,76	583.692,61	819.308	979.646	754.353	1.914.326	1.393.737,50	1.485.679,80	2.333.839,32	11.352.566,30
Adıyaman	97.158	7.934	45.985	65.288,00	458.839,00	333.681	28.541	316.548	223.977	458.449,66	138.634,14	229.765,95	196.054,16
Afyonkarahisar	176.667	3.926	298.822	151.501,00	450.381,00	368.335	341.143	494.723	886.329	188.307,42	207.299,17	175.834,04	83.589,94
Ağrı	31.062	2.792	64.349	90.557,00	18.691,64	43.418	8.930	0	233.397	649.684,20	18.037,00	18.037,00	0
Amasya	75.752	97.384	244.767	229.430,00	300.597,00	190.043	499.180	352.672	312.280	1055232,40	408.836,74	282.236,85	448.584,73
Ankara	1.870.175	3.257.365	1.847.025	4.453.145,10	3.799.726,96	5.571.079	10.294.456	8.025.519	9.638.045	14.112.369,00	25.896.995,45	38.446.721,00	44.184.032,80
Antalya	572.108	1.198.190	1.306.240	569.411,00	1.310.702,00	1.940.019	4.553.896	2.002.965	4.382.068	2.069.119,00	4.065.525,82	10.274.953,81	11.960.051,54
Artvin	290.209	193.854	114.601	465.705,00	0,00	87.970	154.496	902.423	575.773	303.275,00	294.769,00	187.046,00	721.883,00
Aydın	967.913	34.598	1.129.744	651.344,75	330.489,00	857.985	159.054	1.079.687	749.371	3.901.020,00	3.977.328,00	2.608.443,22	3.236.527,17
Balıkesir	465.931	1.667.790	873.903	1.270.279,82	841.255,00	589.362	282.331	1.174.778	591.829	981.902,83	1.801.022,83	3.059.716,48	12.893.867,07
Bilecik	120.865	222.878	177.088	22.982,00	267.628,00	1.057.069	3.119.014	2.346.854	1.686.569	2.180.063,91	6.185.063,93	1.364.938,00	575.065,76
Bingöl	15.526	22.867	42.844	23.905,00	51.276,00	75.472	282.019	94.663	8.003	0,00	95.482,60	66.514,30	104.569,00
Bitlis	51.768	148.656	102.921	0,00	50.787,00	17.594	38.744	49.095	93.445	97.228,00	38.995,00	207.623,00	0
Bolu	131.776	283.464	280.394	92.449,00	283.787,77	265.355	457.677	182.184	1.250.924	570.374,00	1.152.191,36	930.641,00	686.759,67
Burdur	54.501	98.812	59.505	0,00	429.858,00	211.160	323.641	496.341	312.209	1.012.777,00	654.017,00	874.842,32	486.089,75
Bursa	2.314.090	1.619.493	2.384.814	1.941.290,00	2.992.752,00	6.993.058	11.936.902	11.975.543	12.084.044	7.324.401,00	4.722.084,28	9.842.258,38	7.344.703,33
Çanakkale	543.695	1.031.543	406.341	591.183,00	753.559,00	911.474	725.823	1.253.770	1.560.655	909.805,34	2.127.267,08	2.235.616,98	6.590.631,38
Çankırı	57.971	172.003	197.975	267.220,00	174.793,00	112.608	6.656	38.689	94.582	10.782,01	86.281,01	347.390,48	352.106,00
Çorum	543.861	517.866	180.268	180.660,84	219.977,26	400.133	665.240	446.197	480.476	547.875,00	1.756.647,00	805.388,00	2.169.121,00
Denizli	31.062	31.745	59.827	179.044,00	456.070,30	500.460	197.120	370.232	365.085	635.019,60	184.738,00	122.088,00	3.486.760,00
Diyarbakır	165.626	2.516.813	190.876	15.705,00	125.337,00	80.935	205.376	763.986	191.100	410.710,90	567.369,36	1.053.946,47	2.187.786,39
Edirne	123.545	331.053	12.070	117.397,00	221.956,00	49.436	139.497	34.610	537.951	162.702,44	7.679,00	548.184,00	201.996,28

EK - 11. 2009-2021 yılları arasında Bakanlık Merkez ve Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüklerinin ceza miktarları (devam)

ÇŞİDİM	Ceza Miktarları (TL)												
	Yıllar	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Elazığ	177.729	264.943	265.080	226.347,00	57.565,00	193.113	93.002	381.295	278.793	316.107,00	351.582,84	324.100,74	11.352.566,30
Erzincan	43.755	26.452	64.099	85.297,00	36.092,00	51.778	186.130	695	253.920	66.703,00	74.247,00	472.594,00	196.054,16
Erzurum	293.306	361.606	167.469	372.041,00	419.583,00	172.475	472.966	167.831	196.457	901.867,94	966.621,00	625.327,00	83.589,94
Eskişehir	337.633	319.858	463.908	305.871,00	709.441,42	375.086	557.173	1.301.953	524.540	341.764,78	859.341,10	1.046.304,28	0
Gaziantep	284.905	336.367	367.523	854.980,00	536.156,00	205.072	2.664.664	938.508	155.702	1.045.270,64	413.605,15	1.851.941,08	448.584,73
Giresun	116.401	419.538	402.104	422.897,00	149.890,00	535.529	452.654	205.572	179.764	14.578,00	1.171.234,00	354.507,00	44.184.032,80
Gümüşhane	0	33.094	14.244	187.194,00	301.381,00	128.876	131.746	0	0	42.365,00	216.860,00	700.990,00	11.960.051,54
Hakkâri	0	26.452	0	37.064,00	16.929,00	241.317	339570	626.019	20.452	43.954,00	126.114,00	82.090,00	721.883,00
Hatay	2.561.833	443.177	469.410	375.818,21	164.661,00	156.665	197.602	913.121	434.224	2.172.137,68	721.258,45	2.969.664,81	3.236.527,17
Isparta	132.677	175.390	42.387	300.679,00	484.177,00	739.446	918.234	2.950.461	1.083.743	940.575,00	482.293,00	1.252.441,00	12.893.867,07
Mersin	1.201.074	1.940.330	1.004.310	511.969,18	627.632,00	557.451	1.023.022	978.629	797.525	781.113,54	956.740,00	256.986,83	575.065,76
İstanbul	1.392.267	5.894.647	10.676.658	1.058.511,00	2.094.909,32	6.281.623	2.138.483	13.887.970	10.315.647	12.128.860,70	12.179.689,64	56.881.887,45	104.569,00
İzmir	2.183.008	1.764.220	2.089.786	7.027.677,88	8.713.713,27	17.685.136	38.124.120	12.837.420	10.393.553	4.293.120,06	10.260.435,11	9.083.619,68	0
Kars	0	119.570	29.746	188.480,00	0,00	309.637	166.967	114.658	560.986	507.707,00	441.582,66	532.151,36	686.759,67
Kastamonu	141.414	292.017	126.350	386.374,00	59.254,00	882.271	51.129	837.408	486.198	512.856,50	824.334,61	1.285.616,80	486.089,75
Kayseri	249.721	887.412	650.063	92.772,64	303.227,56	822.446	1.105.598	1.973.864	1.347.651	979.864,72	1.532.911,24	1.812.944,83	7.344.703,33
Kırklareli	186.360	457.599	299.153	1.080.084,00	1.082.133,00	255.928	513.796	633.259	1.280.858	700.634,00	1.006.120,00	2.338.499,10	6.590.631,38
Kırşehir	124.620	0	51.277	91.111,20	41.790,95	145.866	51.959	28.809	62.891	57.973,68	149.925,07	32.077,88	352.106,00
Kocaeli	1.558.722	1.391.115	3.136.841	5.474.714,22	9.179.090,72	9.581.420	3.619.650	8.177.829	6.250.483	4.008.862,38	4.864.968,78	5.899.879,79	2.169.121,00
Konya	366.797	326.506	808.495	355.218,57	367.501,00	1.663.315	1.046.136	585.074	5.912.723	3.911.515,58	1.731.745,77	4.292.499,12	3.486.760,00
Kütahya	82.829	1.001.743	5.010.579	235.315,00	742.607,00	441.650	592.667	264.876	1.050.228	1.237.559,00	248.069,00	1.212.010,96	2.187.786,39
Malatya	197.250	242.484	175.188	414.326,00	262.587,00	59.826	161.118	137.412	220.861	685.716,00	1.035.113,72	2.161.106,71	201.996,28

EK - 11. 2009-2021 yılları arasında Bakanlık Merkez ve Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüklerinin ceza miktarları (devam)

ÇŞİDİM	Ceza Miktarları (TL)												
	Yıllar	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Manisa	227.913	642.712	189.844	929.867,00	1.315.963,00	1.143.773	1.072.466	1.505.561	2.963.722	3.584.415,18	1.968.269,68	3.965.199,04	7.902.992,58
Kahramanmaraş	137.589	720.267	343.843	405.186,00	572.270,00	501.595	252.281	877.743	284.855	1.821.020,00	3.341.768,00	1.761.033,00	6.410.259,00
Mardin	349.768	85.917	84.309	23.460,00	0,00	239.251	696.610	78.680	76.943	226.942,00	52.100,00	4.637,00	80.431,00
Muğla	2.532.802	816.913	695.798	837.914,00	3.844.336,40	500.618	918.124	835.171	398.292	1.162.363,00	3.683.436,00	4.974.710,87	38.979.245,60
Muş	14.351	215.107	2.640	0,00	57.559,00	42.223	22.575	223.520	675.411	464,00	361.559,00	207.330,00	650.486,90
Nevşehir	54.330	27.742	36.254	316.384,00	98.553,73	204.992	623.731	333.280	171.136	469.748,90	185.334,86	1.101.370,10	1.531.797,16
Niğde	47.224	126.517	65.521	0,00	118.848,00	606.943	32.091	2.602.070	422.592	805.465,00	610.417,87	740.958,00	75.398,00
Ordu	359.599	434.188	1.096.099	411.842,00	662.123,00	529.395	666.031	474.541	704.512	267.086,90	410.507,26	1.537.334,17	939.066,50
Rize	264.670	692.968	292.826	1.018.387,00	172.992,00	345.350	917.692	773.157	1.043.999	1.124.833,38	848.366,79	829.421,29	687.243,80
Sakarya	1.337.523	904.304	1.135.575	213.605,00	66.391,00	1.795.163	4.179.628	3.555.974	3.064.670	7.182.075,40	5.286.062,52	8.157.210,65	3.223.578,30
Samsun	248.438	1.183.548	450.769	2.551.067,00	355.223,00	96.774	400.115	679.715	632.535	425.073,30	1.011.888,77	1.234.040,39	2.751.235,68
Siirt	0	0	79.772	9.420,00	0,00	163.208	0	7.111	1.697	0,00	0,00	177.711,30	1.321,00
Sinop	13.206	442.511	95.422	56.856,90	0,00	0	508.710	163.212	263.768	58.583,00	30.075,00	125.364,00	48.824,31
Sivas	275.082	448.168	376.177	338.346,00	729.083,49	867.744	766.787	388.290	581.766	312.062,84	281.366,00	725.470,00	442.844,00
Tekirdağ	3.384.130	5.002.499	5.294.534	11.845.780,05	5.170.975,19	6.393.525	5.414.652	5.152.950	9.318.643	6.058.522,58	7.809.493,25	10.283.854,65	26.689.196,04
Tokat	259.560	651.859	179.646	296.285,26	605.074,92	323.821	21.040	59.703	639.984	502.125,57	163.778,30	404.885,35	373.489,00
Trabzon	1.664.102	519.550	399.890	491.559,19	1.739.816,00	1.832.626	1.595.739	1.696.851	1.267.246	1.466.565,09	790.430,31	1.458.953,00	1.043.259,78
Tunceli	0	13.226	62.587	13.855,00	54.495,00	59.826	42.744	57.273	104.374	69.810,00	24.500,00	81.433,85	72.044,00
Şanlıurfa	449.398	1.598.339	296.709	935.201,17	1.301.408,00	724.386	34.864	497.229	309.329	369.633,04	457.166,00	1.564.451,52	1.814.470,13
Uşak	7.891	146.120	68.493	778.432,00	1.386.582,50	722.892	1.058.459	908.808	1.424.169	1.151.909,00	4.781.027,00	4.074.310,20	5.216.658,57
Van	21.857	284.495	0	0,00	67.879,00	3.674	162.722	0	110.392	66.777,00	220.971,02	89.049,00	0
Yozgat	13.262	35.430	0	152,00	0,00	0	98.123	120.982	31.394	153.685,00	151.296,05	104.028,62	95.375,36

EK - 11. 2009-2021 yılları arasında Bakanlık Merkez ve Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüklerinin ceza miktarları (devam)

ÇŞİDİM	Ceza Miktarları (TL)												
	Yıllar	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Zonguldak	614.820	1.270.336	591.394	15.705,00	947.314,00	139.198	47.901	1.282.598	48.391.125	519.747,00	1.390.014,00	1.830.139,28	1.778.999,00
Aksaray	99.149	91.076	242.149	78.525,00	16.929,00	316.710	685.336	692.589	1.470.253	1.569.737,32	2.168.259,42	3.600.566,91	498.390,25
Bayburt	0	35.372	85.464	63.759,00	30.881,00	19.284	19.558	432	110.441	0,00	126.595,00	39.322,00	164.907,00
Karaman	0	0	0	18.840,00	464.557,64	467.324	429.337	111.653	160.716	244.996,00	1.731.507,58	1.512.911,00	698.048,58
Kırıkkale	62.124	233.463	54.844	53.965,91	141.052,00	0	203.773	458.859	327.157	777.227,34	930.430,19	713.670,36	335.382,68
Batman	7.764	214.799	96.842	37.696,00	338.705,00	270.990	286.533	496.931	229.130	182.138,20	144.440,43	180.717,00	328.947,93
Şırnak	214.923	7.934	28.490	124.296,66	16.729,00	214.674	0	0	116.005	128.265,98	30.075,00	279.863,00	0
Bartın	98.612	157.705	860.798	227.379,00	282.133,00	91.258	72.157	49.095	93.690	45.201,00	57.791,57	165.030,28	104.667,98
Ardahan	52.490	157.267	295.616	128.701,88	43.203,82	70.376	77.436	429.883	368.564	80.921,00	151.599,00	60.852,00	84.446,00
İğdır	2.000	1.973	6.350	109.949,00	52.091,00	17.594	3.348	0	203	25.683,12	23.274,00	28.192,60	160,78
Yalova	532.749	242.275	158.267	122.506,00	352.168,00	1.119.698	1.057.890	172.024	1.475.929	139.670,00	1.799.248,00	2.035.877,02	3.354.577,32
Karabük	55.906	13.226	285.095	1.007.829,00	844.551,64	75.993	105.001	468.825	661.675	355.816,00	306.191,00	241.202,83	47.035,20
Kilis	193.292	11.150	9.675	47.121,00	4.489,20	0	0	59.581	0	16.218,00	58.351,00	19.974,82	140.457,87
Osmaniye	337.131	219.713	398.102	114.766,00	226.845,00	335.970	736.422	474.177	217.271	634.642,35	230.408,22	128.037,38	1.056.096,64
Düzce	458.078	319.105	507.178	468.446,26	176.771,44	695.441	1.628.012	569.286	404.542	327.512,00	699.683,00	52.100,00	638.596,00
TOPLAM	36.142.454	49.328.910	52.136.082	57.164.230,45	62.730.471,14	83.894.172	114.845.656	107.356.248	158.497.768	106.992.877,90	138.804.416,80	225.976.477,50	324.277.594,53
Bakanlık Merkez	6.567.935	14.212.191	4.295.737	1.383.702,00	14.315.119,00	14.755.057	4.031.453	1.067.277	6.600.421	2.039.415,90	9.230.405,74	14.298.181,77	25.837.497,81
GENEL TOPLAM	42.710.389	63.541.101	56.431.819	58.547.932,45	77.045.590,33	98.649.229	118.877.109	108.423.525	165.098.189	109.032.293,80	148.034.822,54	240.274.659,27	350.115.092,34

EK - 12. 2021 yılında illerde yapılan egzoz denetim sayıları ve uygulanan ceza miktarları

İLLER	DENETİM SAYISI	KESİLEN CEZA SAYISI (ADET)	UYGULANAN CEZA MİKTARLARI (TL)
ADANA	55	1	2.067,00
ADIYAMAN	34	3	6.201,00
AFYONKARAHİSAR	8	0	0
AĞRI	9	0	0
AMASYA	16	124	272.346,00
ANKARA	194	1	8.272,00
ANTALYA	6	0	0
ARTVİN	2	0	0
AYDIN	11	1	7.582,00
BALIKESİR	1	0	0
BİLECİK	0	0	0
BİNGÖL	0	0	0
BİTLİS	2	0	0
BOLU	11	1	16.547,00
BURDUR	0	0	0
BURSA	66	0	0
ÇANAKKALE	1	0	0
ÇANKIRI	0	0	0
ÇORUM	3	0	0
DENİZLİ	0	0	0
DİYARBAKIR	28	0	0
EDİRNE	6	0	0
ELAZIĞ	0	0	0
ERZİNCAN	0	1	17.921,00
ERZURUM	2	3	6.186,00
ESKİŞEHİR	72	3	0
GAZİANTEP	49	1	0
GİRESUN	0	0	0
GÜMÜŞHANE	0	0	10.163,00
HAKKARİ	1	0	0
HATAY	4	5	5.685,00
ISPARTA	28	0	138.545,00
MERSİN	9	3	16.544,00
İSTANBUL	35	25	0
İZMİR	5	2	2.067,00
KARS	0	0	6.201,00

EK - 12. 2021 yılında illerde yapılan egzoz denetim sayıları ve uygulanan ceza miktarları (devam)

İLLER	DENETİM SAYISI	KESİLEN CEZA SAYISI (ADET)	UYGULANAN CEZA MİKTARLARI (TL)
KASTAMONU	0	0	0
KAYSERİ	13	0	0
KIRKLARELİ	9	9	20.326,00
KIRŞEHİR	1	0	0
KOCAELİ	56	1	8.272,00
KONYA	62	4	26.883,00
KÜTAHYA	16	0	0
MALATYA	22	0	0
MANİSA	3	0	0
KAHRAMANMARAŞ	4	0	0
MARDİN	7	0	0
MUĞLA	1	0	0
MUŞ	0	0	0
NEVŞEHİR	17	0	0
NİĞDE	2	0	0
ORDU	5	0	0
RİZE	1	0	0
SAKARYA	32	0	0
SAMSUN	3	1	8.272,00
SİİRT	0	0	0
SİNOP	0	0	0
SİVAS	16	1	2.067,00
TEKİRDAĞ	4	0	0
TOKAT	6	0	0
TRABZON	10	4	8.268,00
TUNCELİ	1	0	0
ŞANLIURFA	11	0	0
UŞAK	7	2	16.544,00
VAN	0	0	0
YOZGAT	1	0	0
ZONGULDAK	29	0	0
AKSARAY	1	0	0
BAYBURT	0	0	0
KARAMAN	0	0	0

EK - 12. 2021 yılında illerde yapılan egzoz denetim sayıları ve uygulanan ceza miktarları (devam)

İLLER	DENETİM SAYISI	KESİLEN CEZA SAYISI (ADET)	UYGULANAN CEZA MİKTARLARI (TL)
KIRIKKALE	13	1	4.813,00
BATMAN	3	0	0
ŞIRNAK	0	0	0
BARTIN	2	0	0
ARDAHAN	0	0	0
İĞDIR	0	0	0
YALOVA	4	0	0
KARABÜK	0	0	0
KİLİS	1	0	0
OSMANİYE	25	0	0
DÜZCE	3	1	4.813,00
TOPLAM	1.049	193	603.504,00

EK - 13. 2021 yılında Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlükleri ve yetki devri yapılmış kurum / kuruluşlar tarafından yapılan Piyasa Gözetimi ve Denetimi sayıları ve uygulanan ceza miktarları

	PGD SAYISI	PGD CEZA MİKTARI (TL)
Adana	143	33.094,00
Adıyaman	15	49.642,00
Afyonkarahisar	10	0,00
Ağrı	2	0,00
Amasya	24	0,00
Ankara	264	0,00
Antalya	817	223.389,00
Artvin	30	0,00
Aydın	0	0,00
Balıkesir	122	0,00
Bilecik	3	0,00
Bingöl	7	0,00
Bitlis	5	0,00
Bolu	8	0,00
Burdur	0	0,00
Bursa	208	0,00
Çanakkale	42	0,00
Çankırı	16	0,00
Çorum	196	0,00
Denizli	37	0,00
Diyarbakır	4	0,00
Edirne	110	48.246,00
Elazığ	4	0,00
Erzincan	61	0,00
Erzurum	8	49.641,00
Eskişehir	6	24.821,00
Gaziantep	3979	72.369,00
Giresun	9	0,00
Gümüşhane	25	0,00
Hakkâri	0	0,00
Hatay	311	0,00
Isparta	279	0,00

EK - 13. 2021 yılında Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlükleri ve yetki devri yapılmış kurum / kuruluşlar tarafından yapılan Piyasa Gözetimi ve Denetimi sayıları ve uygulanan ceza miktarları (devam)

	PGD SAYISI	PGD CEZA MİKTARI (TL)
Mersin	72	0,00
İstanbul	357	289.650,00
İzmir	477	0,00
Kars	3	0,00
Kastamonu	17	0,00
Kayseri	0	0,00
Kırklareli	9	0,00
Kırşehir	2	0,00
Kocaeli	198	0,00
Konya	8.029	107.603,00
Kütahya	162	0,00
Malatya	273	0,00
Manisa	18	16.547,00
Kahramanmaraş	0	0,00
Mardin	2	0,00
Muğla	30	0,00
Muş	5	0,00
Nevşehir	523	0,00
Niğde	3	0,00
Ordu	245	0,00
Rize	23	0,00
Sakarya	528	0,00
Samsun	267	0,00
Siirt	0	0,00
Sinop	32	0,00
Sivas	88	45.498,00
Tekirdağ	49	74.463,00
Tokat	32	0,00
Trabzon	344	0,00
Tunceli	5	0,00
Şanlıurfa	3	0,00
Uşak	0	0,00

EK - 13. 2021 yılında Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlükleri ve yetki devri yapılmış kurum / kuruluşlar tarafından yapılan Piyasa Gözetimi ve Denetimi sayıları ve uygulanan ceza miktarları (devam)

	PGD SAYISI	PGD CEZA MİKTARI (TL)
Van	6	0,00
Yozgat	1	0,00
Zonguldak	280	131.232,00
Aksaray	0	0,00
Bayburt	5	16.547,00
Karaman	3	0,00
Kırıkkale	88	0,00
Batman	7	0,00
Şırnak	0	0,00
Bartın	29	0,00
Ardahan	0	0,00
İğdır	162	0,00
Yalova	26	0,00
Karabük	21	0,00
Kilis	21	0,00
Osmaniye	48	0,00
Düzce	237	0,00
TOPLAM	19.475	1.182.742,00

ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ, İZİN VE DENETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
TEKNİK FAALİYET RAPORU: 2021

EK - 14. 2021 yılında tespit edilen uygunsuzluk sayılarının ve uygulanan ceza miktarlarının dağılımı

ÇŞİDİM	HAVA		SU		ATIK		ÇED		TOPRAK		GÜRÜLTÜ		DİĞERLERİ ⁵		TOPLAM	
	US ⁶	CM ⁷	US	CM	US	CM	US	CM	US	CM	US	CM	US	CM	US	CM
Adana	3	57.217,00	6	726.641,00	35	9.303.288,00	14	187.745,00	0	0,00	0	0,00	103	1.077.675,30	161	11.352.566,30
Adıyaman	1	22.109,00	0	0,00	0	0,00	1	40.223,00	0	0,00	0	0,00	42	133.722,16	44	196.054,16
Afyonkarahisar	2	24.203,39	0	0,00	0	0,00	2	49.346,80	0	0,00	0	0,00	2	10.039,75	6	83.589,94
Ağrı	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Amasya	2	14.720,00	6	110.955,00	19	227.344,00	2	80.446,00	2	7.197,00	0	0,00	4	7.922,73	35	448.584,73
Ankara	19	1.068.664,00	17	953.542,00	99	34.695.026,00	21	810.209,00	4	290.736,00	281	1.447.518,00	235	4.918.337,80	676	44.184.032,80
Antalya	3	185.060,00	15	1.915.200,00	35	4.972.702,00	21	321.764,54	28	2.232.730,00	14	724.096,00	26	1.608.499,00	142	11.960.051,54
Artvin	1	42.232,00	1	72.197,00	0	0,00	13	486.770,00	0	0,00	0	0,00	2	120.684,00	17	721.883,00
Aydın	2	193.122,00	14	1.876.525,00	6	927.169,00	5	221.500,00	0	0,00	1	16.082,00	3	2.129,17	31	3.236.527,17
Balıkesir	21	2.067.933,00	80	8.907.782,00	9	1.148.929,00	13	461.207,54	0	0,00	0	0,00	10	308.015,53	133	12.893.867,07
Bilecik	0	0,00	1	96.561,00	3	361.000,00	3	69.229,76	0	0,00	1	48.275,00	0	0,00	8	575.065,76
Bingöl	0	0,00	0	0,00	0	0,00	3	104.569,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	3	104.569,00
Bitlis	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Bolu	1	72.197,00	1	96.561,00	3	466.135,00	2	25.670,67	0	0,00	0	0,00	5	26.196,00	12	686.759,67
Burdur	2	185.060,00	1	3.000,00	1	96.561,00	6	152.780,60	0	0,00	0	0,00	4	48.688,15	14	486.089,75
Bursa	23	2.605.145,00	21	2.744.008,00	14	1.446.981,00	9	106.785,01	1	96.561,00	0	0,00	15	345.223,32	83	7.344.703,33
Çanakkale	4	146.202,00	43	5.663.059,00	3	366.912,00	5	396.501,82	0	0,00	1	16.082,00	6	1.874,56	62	6.590.631,38
Çankırı	2	193.122,00	0	0,00	6	101.561,00	2	57.423,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	10	352.106,00
Çorum	6	284.132,00	0	0,00	10	1.407.277,00	4	160.892,00	3	101.359,00	4	82.033,00	9	133.428,00	36	2.169.121,00
Denizli	15	1.448.415,00	2	337.985,00	2	1.477.155,00	4	197.757,00	0	0,00	0	0,00	4	25.448,00	27	3.486.760,00

⁵ Bilgi/Belge vermeme, Çevre Görevlisi, Anız Yakma, Egzoz, Sıfır Atık/poşet, Koku, Kimyasallar, PGD vb cezalarını içermektedir

⁶ Uygunsuzluk Sayısı

⁷ Ceza Miktarı (TL)

ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ, İZİN VE DENETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
TEKNİK FAALİYET RAPORU: 2021

EK - 14. 2021 yılında tespit edilen uygunsuzluk sayılarının ve uygulanan ceza miktarlarının dağılımı (devam)

ÇŞİDİM	HAVA		SU		ATIK		ÇED		TOPRAK		GÜRÜLTÜ		DİĞERLERİ		TOPLAM	
	US	CM	US	CM	US	CM	US	CM	US	CM	US	CM	US	CM	US	CM
Diyarbakır	3	49.000,00	1	241.424,00	1	96.561,00	2	24.350,00	0	0,00	0	0,00	24	1.776.451,39	31	2.187.786,39
Edirne	2	4.984,28	2	193.122,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	3.890,00	5	201.996,28
Elazığ	1	88,5	2	193.122,00	0	0,00	0	0,00	1	96.561,00	1	48.275,00	0	0,00	5	338.046,50
Erzincan	1	96.561,00	2	185.060,00	0	0,00	3	52.223,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	6	333.844,00
Erzurum	4	242.763,00	2	193.122,00	14	860.264,00	8	380.914,00	0	0,00	2	32.164,00	0	0,00	30	1.709.227,00
Eskişehir	3	217.943,00	0	0,00	18	9.046.567,00	4	25.352,57	0	0,00	1	16.082,00	22	50.136,78	48	9.356.081,35
Gaziantep	3	241.353,00	0	0,00	4	197.122,00	3	125.146,00	0	0,00	0	0,00	25	382.662,10	35	946.283,10
Giresun	0	0,00	1	96.561,00	4	105.561,00	3	84.046,00	0	0,00	0	0,00	1	3.000,00	9	289.168,00
Gümüşhane	2	41.368,00	0	0,00	1	1.000,00	1	40.223,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	4	82.591,00
Hakkari	2	30.332,00	0	0,00	1	40.223,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	24.123,00	4	94.678,00
Hatay	12	481.436,95	6	880.559,00	2	271.000,00	5	167.292,00	0	0,00	0	0,00	24	103.706,92	49	1.903.994,87
Isparta	1	96.561,00	0	0,00	1	48.246,00	4	124.088,00	0	0,00	1	48.275,00	0	0,00	7	317.170,00
Mersin	0	0,00	2	337.985,00	9	3.848.755,00	4	110.931,00	0	0,00	0	0,00	6	489.475,00	21	4.787.146,00
İstanbul	63	6.066.910,00	27	3.924.828,00	92	15.129.786,60	77	13.883.398,96	4	154.744,00	1	48.275,00	122	5.295.256,71	386	44.503.199,27
İzmir	17	2.471.594,01	44	4.232.708,00	59	10.170.854,00	48	2.032.725,31	2	193.122,00	0	0,00	30	871.733,08	200	19.972.736,40
Kars	0	0,00	6	579.366,00	7	280.596,00	1	6.000,00	0	0,00	1	16.082,00	0	0,00	15	882.044,00
Kastamonu	1	96.561,00	2	193.122,00	3	3.000,00	6	193.041,00	0	0,00	1	16.082,00	1	401,95	14	502.207,95
Kayseri	4	329.906,00	8	772.488,00	3	276.561,00	14	368.628,66	0	0,00	25	181.354,00	6	168.861,00	60	2.097.798,66
Kırklareli	8	772.488,00	8	772.488,00	14	1.057.489,00	8	250.148,00	0	0,00	0	0,00	13	41.381,55	51	2.893.994,55
Kırşehir	0	0,00	0	0,00	1	1.000,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	6	5.719,76	7	6.719,76
Kocaeli	17	1.569.099,00	24	2.438.148,00	12	2.060.823,00	13	949.378,77	0	0,00	0	0,00	10	165.680,81	76	7.183.129,58
Konya	4	337.929,00	1	96.561,00	7	2.366.197,00	32	796.038,48	2	193.122,00	36	57.118,00	48	302.905,55	130	4.149.871,03

ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ, İZİN VE DENETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
TEKNİK FAALİYET RAPORU: 2021

EK - 14. 2021 yılında tespit edilen uygunsuzluk sayılarının ve uygulanan ceza miktarlarının dağılımı (devam)

ÇŞİDİM	HAVA		SU		ATIK		ÇED		TOPRAK		GÜRÜLTÜ		DİĞERLERİ		TOPLAM	
	US	CM	US	CM	US	CM	US	CM	US	CM	US	CM	US	CM	US	CM
Kütahya	3	289.683,00	8	1.064.622,00	2	4.798,00	6	191.007,00	2	97.561,00	0	0,00	3	13.657,30	24	1.661.328,30
Malatya	1	96.561,00	0	0,00	2	1.231.278,00	14	1.174.453,00	0	0,00	0	0,00	3	241.368,00	20	2.743.660,00
Manisa	6	109.046,00	7	1.323.721,00	20	4.281.885,00	20	1.553.292,22	3	289.683,00	0	0,00	52	345.365,36	108	7.902.992,58
Kahramanmaraş	21	2.526.551,00	10	3.049.864,00	1	90.000,00	2	232.545,00	2	366.561,00	0	0,00	3	144.738,00	39	6.410.259,00
Mardin	0	0,00	0	0,00	1	24.123,00	0	0,00	1	241,00	0	0,00	6	56.067,00	8	80.431,00
Muğla	1	96.561,00	7	675.927,00	25	16.891.570,00	17	20.072.619,60	7	675.326,00	0	0,00	6	567.242,00	63	38.979.245,60
Muş	1	96.561,00	0	0,00	2	180.000,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	14	373.925,90	17	650.486,90
Nevşehir	0	0,00	3	289.683,00	6	632.000,00	3	120.669,00	3	281.621,00	1	32.164,00	11	175.660,16	27	1.531.797,16
Niğde	0	0,00	0	0,00	2	25.123,00	1	2.000,00	0	0,00	1	48.275,00	0	0,00	4	75.398,00
Ordu	2	176.998,00	2	289.683,00	3	24.109,00	3	117.311,00	1	96.561,00	3	209.182,00	2	25.222,50	16	939.066,50
Rize	0	0,00	8	437.490,00	0	0,00	9	207.083,80	0	0,00	0	0,00	4	42.670,00	21	687.243,80
Sakarya	0	0,00	5	675.927,00	16	2.179.683,00	9	166.127,50	0	0,00	0	0,00	10	201.840,80	40	3.223.578,30
Samsun	5	410.367,00	7	748.296,00	7	1.014.743,00	8	324.814,00	2	193.122,00	0	0,00	7	59.893,68	36	2.751.235,68
Siirt	1	1.000,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	321,00	2	1.321,00
Sinop	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	48.275,00	2	549,31	3	48.824,31
Sivas	3	45.498,00	0	0,00	6	19.000,00	6	279.619,00	0	0,00	2	96.550,00	2	2.177,00	19	442.844,00
Tekirdağ	40	3.733.466,00	127	15.251.875,00	41	6.395.144,00	22	359.475,14	8	772.488,00	0	0,00	10	176.747,90	248	26.689.196,04
Tokat	1	88.499,00	2	273.571,00	0	0,00	1	7.400,00	0	0,00	0	0,00	1	4.019,00	5	373.489,00
Trabzon	1	96.561,00	4	216.856,00	13	153.967,98	7	227.957,00	0	0,00	11	241.288,00	10	106.629,80	46	1.043.259,78
Tunceli	1	24.821,00	0	0,00	0	0,00	2	47.223,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	3	72.044,00
Şanlıurfa	0	0,00	1	24.123,00	3	728.619,00	5	354.377,00	0	0,00	0	0,00	108	707.351,13	117	1.814.470,13
Uşak	6	604.187,00	5	675.927,00	22	3.491.664,00	11	312.338,00	0	0,00	0	0,00	9	132.542,57	53	5.216.658,57

ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ, İZİN VE DENETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
TEKNİK FAALİYET RAPORU: 2021

EK - 14. 2021 yılında tespit edilen uygunsuzluk sayılarının ve uygulanan ceza miktarlarının dağılımı (devam)

ÇŞİDİM	HAVA		SU		ATIK		ÇED		TOPRAK		GÜRÜLTÜ		DİĞERLERİ		TOPLAM	
	US	CM	US	CM	US	CM	US	CM	US	CM	US	CM	US	CM	US	CM
Van	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Yozgat	0	0,00	0	0,00	3	3.000,00	2	80.446,00	0	0,00	0	0,00	13	11.929,36	18	95.375,36
Zonguldak	9	573.814,00	4	531.107,00	5	203.121,00	9	466.957,00	0	0,00	0	0,00	4	4.000,00	31	1.778.999,00
Aksaray	2	120.684,00	0	0,00	4	168.930,00	2	80.446,00	1	96.561,00	0	0,00	5	31.769,25	14	498.390,25
Bayburt	1	24.123,00	0	0,00	2	4.000,00	1	40.223,00	1	96.561,00	0	0,00	0	0,00	5	164.907,00
Karaman	1	96.561,00	0	0,00	0	0,00	9	571.259,00	0	0,00	0	0,00	8	30.228,58	18	698.048,58
Kırıkkale	0	0,00	1	96.561,00	0	0,00	1	40.223,00	1	96.561,00	20	96.260,00	3	5.777,68	26	335.382,68
Batman	0	0,00	0	0,00	1	1.000,00	1	13.400,00	0	0,00	0	0,00	10	314.547,93	12	328.947,93
Şırnak	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Bartın	0	0,00	1	3.000,00	0	0,00	1	40.223,00	1	2.399,00	1	48.275,00	2	10.770,98	6	104.667,98
Ardahan	0	0,00	0	0,00	1	1.000,00	3	83.446,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	4	84.446,00
İğdır	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	160,78	1	160,78
Yalova	7	965.610,00	14	1.154.867,00	15	1.020.813,00	4	165.041,32	0	0,00	0	0,00	2	48.246,00	42	3.354.577,32
Karabük	0	0,00	0	0,00	1	2.399,00	2	44.636,20	0	0,00	0	0,00	0	0,00	3	47.035,20
Kilis	11	97.984,51	0	0,00	0	0,00	1	19.780,00	0	0,00	0	0,00	13	22.693,36	25	140.457,87
Osmaniye	1	96.561,00	1	96.561,00	4	720.631,00	3	98.146,00	0	0,00	0	0,00	38	44.197,64	47	1.056.096,64
Düzce	1	16.547,00	1	24.123,00	6	581.379,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	16.547,00	9	638.596,00
TOPLAM	381	32.144.655,64	564	65.738.464,00	712	142.933.625,58	551	51.039.283,27	80	6.431.378,00	411	3.618.062,00	1.174	22.372.126,04	3.873	324.277.594,53
Bakanlık Merkez	10	965.610,00	10	732.159,00	14	16.723.227,00	26	7.281.749,81	0	0,00	0	0,00	3	134.752,00	63	25.837.497,81
GENEL TOPLAM	391	33.110.265,64	574	66.470.623,00	726	159.656.852,58	577	58.321.033,08	80	6.431.378,00	411	3.618.062,00	1.177	22.506.878,04	3.936	350.115.092,34

EK – 15. Gemilerden kaynaklanan kirliliğin denetimi ve yaptırım uygulanması konusunda yetki devri yapılan kuruluşlar tarafından yıllara göre uygulanan ceza miktarı (TL)

Yıllar	Sahil Güvenlik Komutanlığı	Denizcilik Müsteşarlığı	İstanbul Büyükşehir Belediyesi	Kocaeli Büyükşehir Belediyesi	Antalya Büyükşehir Belediyesi	Mersin Büyükşehir Belediyesi	TOPLAM
2006	71.143	166.539	2.472.437	1.479.651	18.490	0	4.208.260
2007	261.007	650.028	9.763.834	2.067.043	25.468	31.055	12.798.435
2008	144.822	663.749	14.258.350	1.983.635	242.295	48.478	17.341.329
2009	456.882	647.000	5.276.051	940.037	560.187	0	7.880.157
2010	727.364	78.967	4.963.780	822.581	191.443	0	6.784.135
2011	448.660	217.671	3.124.818	1.156.983	309.013	413.745	5.670.890
2012	477.682	303.128	3.200.568	868.554	187.905	450.944	5.488.781
2013	1.144.843	0	1.948.765	954.226	162.592	304.913	4.515.339
2014	1.331.913	0	1.452.844	981.109	212.435	1.598.218	5.576.519
2015	2.500.022	0	2.681.020	892.036	138.536	1.642.565	7.854.959
2016	2.238.870	0	1.225.588	884.520	267.593	1.539.554	6.201.125
2017	1.759.407	0	2.207.514	928.428	104.770	1.351.464	6.351.583
2018	3.634.366	0	5.710.125	2.282.491	1.787.149	1.133.708	14.547.839
2019	7.856.652	0	12.524.455	15.265.477	2.449.982	14.730.119	52.826.685
2020	7.043.732	0	6.310.641	5.819.824	2.987.025	5.381.589	27.542.811
2021	19.402.383	4.703.139	24.405.235	16.917.529	3.693.009	6.500.379	75.621.674

YAYIN LİSTESİ

YAYIN NO	YAYININ ADI	BASIM YILI
Yayın No 1	: Ankara İli Çevre Durum Raporu	1994
Yayın No 2	: İl Çevre Sorunları ve Öncelikleri Envanteri Değerlendirme Raporu	1996
Yayın No 3	: Çevreyi Öncelikle Etkileyen Bazı Sanayiler ve Temel Sektör Faaliyetleri	1996
Yayın No 4	: Türkiye Çevre Atlası 96	1997
Yayın No 5	: Türkiye Çevre Durum Raporu	2007
Yayın No 6	: Türkiye Çevre Sorunları ve Öncelikleri Envanteri Değerlendirme Raporu (2005- 2006)	2008
Yayın No 7	: Çevresel Göstergeler 2008	2009
Yayın No 7	: Environmental Indicators 2008	2009
Yayın No 8	: Çevresel Göstergeler Kitapçığı 2009	2010
Yayın No 8	: Environmental Indicators 2009	2010
Yayın No 9	: Türkiye Çevre Sorunları ve Öncelikleri Envanteri Değerlendirme Raporu 2007-2008	2010
Yayın No 10	: Çevresel Göstergeler 2010	2011
Yayın No 10	: Environmental Indicators 2010	2011
Yayın No 11	: 2011 Yılı Türkiye Çevre Durum Raporu	2012
Yayın No 12	: Çevresel Göstergeler 2011	2012
Yayın No 12	: Environmental Indicators 2011	2012
Yayın No 13-1	: Çevre Denetimi Raporu: 2011 Yılı	2012
Yayın No 13-2	: Environmental Inspection Report of Türkiye in 2011	2012
Yayın No 14	: Türkiye Çevre Sorunları ve Öncelikleri Envanteri Değerlendirme Raporu	2012
Yayın No 15	: Çevre Durum Raporu: 2012 Yılı Özeti - İller	2013
Yayın No 16	: Çevre Denetimi Raporu: 2012 Yılı	2013
Yayın No 16-2	: Environmental Inspection Report: 2012	2013
Yayın No 17	: Çevresel Göstergeler 2012	2013
Yayın No 17	: Environmental Indicators 2012	2013
Yayın No 18	: Çevresel Etki Değerlendirmesi: Etkiler - Önlemler	2013
Yayın No 19	: Çevre İzin ve Lisansları	2013
Yayın No 20	: Çevre Denetiminin Temelleri ve Türkiye’de Çevre Denetimi	2013
Yayın No 21	: Uluslararası ÇED Kongresi Bildiri Kitabı	2013
Yayın No 22-1	: Çevre Denetimi Raporu: 2013 Yılı	2014
Yayın No 22-2	: Environmental Inspection Report of Turkey in 2013	2014
Yayın No 23	: Türkiye Çevre Sorunları ve Öncelikleri Değerlendirme Raporu	2014
Yayın No 24	: Çevresel Göstergeler 2013	2014
Yayın No 24	: Environmental Indicators 2013	2014
Yayın No 25-1	: Çevre Denetimi Raporu: 2014 Yılı	2015
Yayın No 25-2	: Environmental Inspection Report of Turkey in 2014	2015
Yayın No 26	: Çevre Durum Raporu: 2013 Yılı Özeti - İller	2015
Yayın No 27	: Çevresel Göstergeler 2014	2016
Yayın No 27	: Environmental Indicators 2014	2016
Yayın No 28-1	: Çevre Denetimi Raporu: 2015 Yılı	2016
Yayın No 28-2	: Environmental Inspection Report of Turkey in 2015	2016
Yayın No 29	: Çevre Durum Raporu: 2014 Yılı Özeti - İller	2016
Yayın No 30-1	: Türkiye Çevre Durum Raporu	2016
Yayın No 30-2	: State of the Environment Report for Republic of Turkey	2016

YAYIN LİSTESİ (devam)

YAYIN NO	YAYININ ADI	BASIM YILI
Yayın No 31	: Türkiye Çevre Sorunları ve Öncelikleri Değerlendirme Raporu 2013	2015
Yayın No 32	: Türkiye Çevre Sorunları ve Öncelikleri Değerlendirme Raporu 2014	2016
Yayın No 33-1	: Çevresel Göstergeler Kitapçığı 2015	2017
Yayın No 33-2	: Environmental Indicators 2015	2017
Yayın No 34	: Çevre Durum Raporu: 2015 Yılı Özeti - İller	2017
Yayın No 35	: Çevre Denetimi Raporu: 2016 Yılı	2017
Yayın No 36	: Türkiye Çevre Sorunları ve Öncelikleri Değerlendirme Raporu 2015	2017
Yayın No 37	: Çevre Durum Raporu: 2016 Yılı Özeti - İller	2017
Yayın No 38-1	: Çevresel Göstergeler 2016	2018
Yayın No 38-2	: Environmental Indicators 2016	2018
Yayın No 39	: Çevre Denetimi Raporu: 2017 Yılı	2018
Yayın No 40	: Türkiye Çevre Sorunları ve Öncelikleri Değerlendirme Raporu 2016	2018
Yayın No 40	: Türkiye Çevre Sorunları ve Öncelikleri Değerlendirme Raporu 2016	2018
Yayın No 41-1	: Çevresel Göstergeler 2017	2019
Yayın No 41-2	: Environmental Indicators 2017	2019
Yayın No 42	: Çevre Durum Raporu: 2017 Yılı Özeti - İller	2019
Yayın No 43	: Türkiye Çevre Sorunları ve Öncelikleri Değerlendirme Raporu 2017	2019
Yayın No 44	: Çevre Denetimi Raporu: 2018 Yılı	2019
Yayın No 45	: Çevre Durum Raporu: 2018 Yılı Özeti - İller	2020
Yayın No 46	: Çevresel Etki Değerlendirmesi, izin ve Denetim Genel Müdürlüğü Teknik Faaliyet Raporu: 2019	2020
Yayın No 47	: Türkiye Çevre Sorunları ve Öncelikleri Değerlendirme Raporu 2019	2020
Yayın No 48	: 6. Türkiye Çevre Durum Raporu	2020
Yayın No 48-2	: 6 th State of the Environment Report for Republic of Turkey	2020
Yayın No 49-1	: Çevresel Göstergeler 2018	2020
Yayın No 49-2	: Environmental Indicators 2018	2020
Yayın No 50	: Çevresel Etki Değerlendirmesi, izin ve Denetim Genel Müdürlüğü Teknik Faaliyet Raporu: 2020	2021
Yayın No 51	: Çevre Durum Raporu: 2019 Yılı Özeti – İller	2021
Yayın No 52-1	: Çevresel Göstergeler (2020 Yılı verileriyle)	2022

**T.C. ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE
İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI**

Mustafa Kemal Mahallesi 2082. Cadde No:52
Çankaya/Ankara
www.csb.gov.tr